

فهرست کتاب‌های برگزیده

ویژه دوره متوسطه

دبیرخانه جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی
کودک و نوجوان

۱۳۹۸

فهرست کتاب‌های برگزیده

ویژه دوره متوسطه

دبیرخانه جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی
کودک و نوجوان

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
معاونت امور فرهنگی
دفتر مطالعات و برنامه ریزی فرهنگی

سرشناسه: محمدخانی، مریم، ۱۳۶۶ -
عنوان و نام پدیدآور: فهرست کتاب‌های برگزیده ویژه دوره متوسطه / تهیه و تدوین مریم محمدخانی،
نیکو کریمی، فاطمه ترجمان؛ [به سفارش] دبیرخانه جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان.
مشخصات نشر: تهران: خانه کتاب، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ۲۰۰ ص: مصور (رنگی).
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۲۲-۵۱۹-۱
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت: کتاب حاضر با حمایت معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منتشر شده است.
موضوع: ادبیات کودکان و نوجوانان -- کتابشناسی
Children's literature -- Bibliography
موضوع: کتاب‌های برگزیده -- ایران
موضوع: Best books -- Iran
شناسه افزوده: ایران. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی. دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی و
کتاب‌خوانی. جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان. دبیرخانه
رده‌بندی کنگره: Z1۰۳۷/۸
رده‌بندی دیویی: ۰۱۵/۵۵۰۶۲
شماره کتابشناسی ملی: ۵۸۱۵۵۰۶

فهرست کتاب‌های برگزیده ویژه دوره متوسطه

تهیه و تدوین: مریم محمدخانی، نیکو کریمی، فاطمه ترجمان
آماده‌سازی و اجرا: مهتاب یعقوبی
همکاران اجرایی: فرمهر منجزی، کیمیا امینی، مهدی حشمتی،
سجاد جمشیدیان، مهناز مینایی
ناشر: خانه کتاب

پست الکترونیک: info@bookpromotion.ir

این اثر با حمایت معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
به چاپ رسیده است.

تلفن: ۸۸۳۴۲۹۸۰ - ۸۸۳۴۲۹۷۹

سخن آغازین

«جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان» که اکنون چهارمین دوره آن در سراسر ایران برگزار می‌شود، برنامه‌ای ملی و بسیار کم‌هزینه برای ترویج کتاب‌خوانی در ایران است. نخستین اجرای آزمایشی آن در پاییز و زمستان سال ۱۳۹۵ با موفقیت پشت سر گذاشته شد و به خاطر همین موفقیت در دومین دوره، امکان برگزاری کارگاه‌های آن در ۱۰۰ شهر و در سومین دوره در بیش از ۱۷۰۰ شهر و روستا فراهم شد.

هدف اصلی این طرح همه‌گیر کردن کتاب‌خوانی و جلب مشارکت مردمی در کتاب‌خوانی است. در طراحی این فعالیت، به تجربه‌های موفق و ناموفق دستگاه‌های مختلف دولتی و عمومی توجه شده است. همچنین تلاش شد تا کاستی‌ها برطرف و محاسن آن تقویت شود.

۵

جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان چند مرحله دارد. در مرحله نخست مربیان، معلمان و مربیان کتاب‌خوانی برای تشکیل باشگاه‌های کتاب‌خوانی با حضور در کارگاه‌هایی آموزش می‌بینند. سپس گروه‌های دست‌کم ۱۲ نفره کودک یا نوجوان را دورهم جمع می‌کنند و یک باشگاه کتاب‌خوانی تشکیل می‌دهند. این باشگاه‌ها در کتابخانه‌ها، مراکز کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، مدرسه‌ها، مساجد، مراکز بهزیستی، مجتمع‌های مسکونی، کانون‌های فرهنگی و هنری، سراهای محله، فرهنگسراها و دیگر مراکز تجمع کودکان و نوجوانان در شهرها و روستاها تشکیل می‌شوند.

از سال گذشته طرح دوشنبه‌های کتاب‌خوانی در مهدکودک‌ها با این جام پیوند خورد و راه‌اندازی باشگاه‌های کتاب‌خوانی در مهدکودک‌ها نیز مورد توجه قرار گرفت. از این پس باشگاه‌های والدین و کودکان و باشگاه‌های کودکان مهدکودکی در جام حضور خواهند داشت. این باشگاه‌ها با حضور دست‌کم هشت کودک تشکیل می‌شوند.

باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان و باشگاه‌های مهدکودک‌ها

پس از تشکیل، در سایت www.bookpromotion.ir که دبیرخانه جشنواره راه اندازی کرده است ثبت نام می کنند. پس از ثبت نام باشگاه ها و درج اسامی اعضا با شماره ملی در این سایت و مراجعه به کتاب فروشی های عضو طرح جام باشگاه های کتاب خوانی در سراسر کشور امکان استفاده از یارانه ۵۰ درصدی معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را پیدا می کنند.

فهرست کتاب های مناسب (کتاب های برگزیده فهرست ها و نهاد های مختلف) که در این کتاب منتشر شده است در اختیار کتاب فروشی ها قرار می گیرد تا به اعضای باشگاه ها و مهدکودک ها ارائه شود. هر عضو باشگاه می تواند کتاب های خریداری شده را در اختیار دیگر اعضا بگذارد یا دست کم یک کتاب به باشگاه ارائه کند. اعضا کتابخانه های کوچک را در مدرسه ها، مهدکودک ها، مسجدها و... تأسیس یا تقویت می کنند. کتاب هایی را که تهیه کرده اند با هم مبادله می کنند و می خوانند، درباره کتاب های خوانده شده گفت و گو می کنند و کتاب ها را داوری می کنند و در پایان کتاب برتر را از نگاه خود انتخاب می کنند و سپس در نامه هایی به نویسندگان نظر خود را درباره کتاب ها می نویسند و کتاب هایی را که پسندیده اند در فیلم های کوتاه موبایلی به دیگران معرفی می کند. سپس در مرحله شهرستان کتاب های برگزیده باشگاه ها داوری دوباره شده و کتاب یا کتاب های برگزیده از نظر کودکان و نوجوانان عضو باشگاه های کتاب خوانی شهر انتخاب می شوند. همچنین با داوری فیلم ها و نامه های بچه ها از سوی داوران در هر شهر بهترین فیلم ها معرفی و بهترین نامه ها به نویسندگان انتخاب و در مراسم پایانی شهرستان از آنان قدردانی و جایزه بچه های شهر به نویسنده برگزیده اهدا می شود. آثار برگزیده هر شهرستان به دبیرخانه مرکزی جام باشگاه های کتاب خوانی کودک و نوجوان در تهران ارسال می شوند و پس از داوری نهایی باشگاه های برتر و آثار برگزیده در بخش های مختلف انتخاب و در مراسمی با حضور نویسندگان و اهالی فرهنگ معرفی خواهند شد.

آثار فهرست پیش رو مجموعه ای از کتاب های مناسب گروه های سنی گوناگون است که پس از بازنگری فهرست های پیشین گردآوری و تکمیل شده است.

مقدمه

سالانه بیش از ۱۵ هزار عنوان کتاب کودک و نوجوان در ایران منتشر می‌شود که این غیر از کتاب‌های درسی و کمک‌درسی دبستان و دبیرستان است. تلاش همکاران ما در دبیرخانه جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان ارائه فهرستی از کتاب‌های برگزیده در چند سال اخیر است، کتاب‌هایی که هم در کتاب‌فروشی‌ها موجود باشد و هم از ارزش ادبی، هنری، علمی، فنی و محتوایی برخوردار باشد. گزینش فهرستی از بین چند هزار کتاب که در چند سال اخیر منتشر شده است به سادگی ممکن نیست و نیاز به اتخاذ روش‌های مناسب دارد.

برای تهیه این فهرست دو راه متصور بود:

یک: تشکیل گروه داوری و بررسی کتاب‌های منتشرشده و انتخاب

کتاب‌های برگزیده از میان آنان.

دو: اعتماد به انتخاب فهرست‌ها و جوایز فراگیر کتاب کودک و

نوجوان ایران.

ما راه دوم را انتخاب کردیم، اما به آن هم بسنده نکردیم و سعی

کردیم با مراجعه به نهادهای دولتی و غیردولتی ادبیات و کتاب کودک و نوجوان و کارشناسان برجسته این فهرست را کامل‌تر کنیم.

نامه‌هایی به نهادهای فعال در این حوزه و برخی از کارشناسان و نویسندگان برجسته ارسال شد و از این نهادها و افراد خواستیم کتاب‌های پیشنهادی خود را برای راه‌یابی به فهرست اعلام کند.

در کشورمان جوایز متعدد ادبی و غیردولتی در حوزه‌ی کتاب کودک وجود دارد. در زمینه‌ی جوایز دولتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هر سال کتاب سال جمهوری اسلامی ایران و چند جشنواره مانند جایزه ادبی پروین اعتصامی را برگزار می‌کند. همچنین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان جشنواره کتاب کودک و نوجوان را برگزار

می‌کند و علاوه بر آن فهرست کتاب‌های مناسب را نیز تهیه می‌کند. نهاد کتابخانه‌های عمومی هر سال فهرست کتاب‌های کودک و نوجوان را که از سوی اعضا و کتابداران با بیشترین استقبال روبه‌رو شده است منتشر می‌کند. از این فهرست نیز بهره برده ایم. در حوزه غیردولتی شورای کتاب کودک نیز هر ساله ضمن معرفی کتاب‌های برگزیده خود فهرست کتاب‌های مناسب را با درجه‌بندی عرضه می‌کند. همچنین از فهرست لاک‌پشت پرنده که هر فصل با ارزیابی کتاب‌های منتشر شده فهرستی از کتاب‌های برگزیده را منتشر و در پایان سال نشان طلایی و نقره‌ای را به بهترین کتاب‌های سال اعطا می‌کند استفاده کرده ایم.

دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی وزارت آموزش و پرورش هم فهرستی از کتاب‌های مناسب را در قالب کتاب‌نامه‌های رشد منتشر می‌کند. در کنار این جوایز و جشنواره‌ها، جوایز دیگری مانند جایزه شهید حبیب غنی پور جایزه کتاب برتر (انجمن فرهنگی ناشران کودک و نوجوان) و... وجود دارد. در تهیه این فهرست‌ها از تمام فهرست‌ها و جوایزی که نام برده شد بهره گرفته شده و هر کتابی که به فهرست راه یافته است حداقل در یک فهرست (جایزه) نهادهای ادبیات کودک دولتی و غیردولتی حضور داشته است. این فهرست کتاب‌های چاپ اول را از دهه‌ی اول نود در برمی‌گیرد.

علاوه بر این، پیشنهاد‌های نهادها و افراد به فهرست تجمیعی فهرست‌ها و جوایز دولتی و غیردولتی افزوده شد و فهرست اولیه را شکل داد.

پس از تهیه فهرست اولیه، امسال معیارهای دیگری برای رسیدن به فهرست نهایی تدوین شد که عبارت بودند از:

۱. اسم هر نویسنده و مترجمی بیش از پنج بار تکرار نشده باشد.
- البته سال‌های گذشته نیز همواره در این باره سقفی تعیین می‌شد.
۲. مجموعه‌های ترجمه که جلد‌های به هم وابسته هستند و

پراکنده در سال‌های مختلف منتشر شده‌اند در فهرست نباشد.

۳. در انتخاب کتاب‌های ترجمه سخت‌گیرانه‌تر از تألیف عمل شد تا تعداد ترجمه و تألیف متوازن شود.

۴. کتاب‌هایی که قیمت‌های خیلی گران داشتند حذف شدند.

۵. قرار شد که کتاب‌های چاپ اول ۹۶ و ۹۷ به فهرست‌های سال قبل افزوده شده شود تا فرصت نهایی شکل بگیرد.

سال‌های گذشته فهرست در اختیار نمایندگان سازمان بهزیستی و کانون پرورش فکری و کودکان و نوجوان قرار گرفته بود و در نشستی به نقد و بررسی فهرست پرداخته و برخی از ضعف‌های آن برطرف شده بود. در این مرحله کتاب‌هایی حذف و کتاب‌هایی اضافه شده بودند تا فهرستی مناسب فراهم آید. امسال به‌گونه‌ای دیگر عمل شد و پیش از تدوین فهرست، خواسته شد تا نهادهای مختلف کتاب‌های پیشنهادی خود را اعلام کنند. تلاش شد در تهیه فهرست به نیازهای گوناگون کودکان هم از نظر موضوع و هم از نظر قالب‌های ادبی توجه شود و فهرست، فهرستی متنوع و مناسب باشد.

این فهرست برای مخاطبان دوره‌ی متوسطه تهیه شده است اما برخی از کتاب‌های آن مناسب بچه‌های کوچک‌تر و برخی از کتاب‌های آن برای بچه‌های بزرگ‌تر مناسب است؛ بنابراین بچه‌های مقاطع دیگر نیز می‌توانند از این فهرست استفاده کنند و بچه‌های این مقاطع هم از دیگر فهرست‌ها امکان استفاده را دارند. امیدواریم تهیه این فهرست‌ها به گسترش کتاب‌خوانی در بین کودکان و نوجوانان کمک کند.

۳۰۰ پدیده‌ی نجومی

نویسندگان: جیمی ویلکینز، رابرت دان

مترجم: محمدرضا افصلی

ناشر: محراب قلم

صفحه ۲۶۴

کاربرد: آشنایی با علم نجوم و پدیده‌های نجومی

نوع: فرهنگ‌نامه

دایره‌المعارف ۳۰۰ پدیده نجومی، منبع خوبی برای به دست آوردن اطلاعات درباره فضا و نجوم است. این کتاب به طور مفصل و در عین حال با زبانی ساده و قابل فهم، به بخش‌هایی از علم نجوم پرداخته است که می‌تواند توجه مخاطبان را به خود جلب کند. این کتاب، علم نجوم را از زمان اخترشناسان چینی و مسلمان بررسی می‌کند و سپس به نظریه‌های **کوپرنیک** و **گالیلو** و سایر اخترشناسان می‌پردازد و پس از آن به سراغ منظومه‌ی شمسی، کهکشان راه شیری و حتی فراتر از آن می‌رود. تصاویر به کار گرفته شده در کتاب، شامل جدیدترین عکس‌های فضایی می‌شوند و از این رو می‌توان گفت این کتاب مرجع بصری ارزشمندی برای شناخت منظومه‌ی شمسی و جایگاه آن در عالم است. این کتاب از سیاه‌چاله‌ها، منظومه‌ی شمسی، سیارات، قمرها، دنباله‌دارها و سیارک‌های آن حرف می‌زند و تصویری از راه شیری، سحابی‌ها، ستاره‌های اولیه، غول‌ها، کوتوله‌های سفید، ستاره‌های دوتایی، خوشه‌های ستارگان و... به نمایش می‌گذارد. دوست دارید با این پدیده‌ها آشنا شوید و تصویری از تلسکوپ‌ها، رصدخانه‌ها و کاوش‌گرهای فضایی را ببینید؟ در کنار هر عکس شرح جامعی از آن آمده و اصطلاحات نجومی نیز به خوبی توضیح داده شده است. پس اگر به نجوم علاقه دارد این کتاب را ورق بزنید و در دنیای آن غرق شوید.

آواز زیر باران

نویسنده: احمدرضا احمدی

تصویرگر: پرستو احدی

ناشر: لوله‌تو

صفحه ۲۴

کاربرد: پرورش قدرت تخیل

نوع: داستان (کتاب تصویری و مصور)

آواز زیر باران، داستان چند پرنده است که گرچه در دشتی بزرگ هستند، اما در یک قفس گیر کرده‌اند. کبوتر، قناری، کلاغ و طوطی، که آنقدر در قفس بوده‌اند که عطر گل‌ها و فصل‌ها و حتی دوستی از یادشان رفته است. در ابتدای کتاب، باد، عطر گلی را در فضا پخش می‌کند. پرنده‌ها بر سر اینکه این عطر چه گلی می‌تواند باشد با هم به مشکل برمی‌خورند. پرنده‌های این کتاب می‌توانند نماد افراد جامعه باشند. جامعه‌ای که گرچه همه در کنار هم هستند، اما از هم دورند و حرف‌های هم را نمی‌فهمند. تا اینکه یک روز اتفاق عجیبی رخ می‌دهد. ابر بزرگ و تیره‌ای قفس آن‌ها را می‌پوشاند. آن وقت است که پرنده‌ها با هم متحد می‌شوند و یک صدا آواز می‌خوانند. آوازی که نماد صلح و یکی شدن آن‌هاست و باعث می‌شود صدایشان به گوش دیگران برسد.

این کتاب، با لحنی شاعرانه و با استفاده از نمادهای گوناگون، برای مخاطب از صلح، دوستی و امید می‌گوید.

ابوعلی سینا

نویسنده: حمید عبداللهیان

تصویرگر: گروه آرتم

ناشر: مبتکران

صفحه ۱۴۲

کاربرد: آشنایی با مشاهیر ایرانی در قالبی طنزآمیز

نوع: زندگی‌نامه‌ی داستانی

کتاب ابوعلی سینا، جلد اول از مجموعه‌ی مشاهیر خندان است. مجموعه‌ای که قرار است زندگی‌های شخصیت‌های تأثیرگذار ایرانی را در قالب طنز و به زبانی ساده برای مخاطبان بیان کند. در این کتاب، به گوشه‌هایی از زندگی ابوعلی سینا پرداخته شده است که پیش از این کسی به آن توجهی نشان نمی‌داد. شخصیت اصلی این کتاب، نوجوانی است که در مدرسه‌ی پیش به سوی آینده درس می‌خواند. جایی که از مدیر و ناظم گرفته تا معلم علوم، مدام بچه‌ها را سرزنش می‌کند و از نوابغ گذشته سخن می‌گوید. در اوایل کتاب از زبان او می‌خوانیم: «از بس شنیدم که ما باید از این بزرگان (بیاموزیم) و «بطالت» نباشیم و «همت بلند» کنیم و از این حرف‌ها، که کلافه شدم و آستین‌ها را بالا زدم تا درباره‌ی زندگی مشاهیر خسته کننده، چیزهایی پیدا کنم. کار خیلی سختی بود؛ چون این بار باید توی کتاب‌ها سرک می‌کشیدم؛ ولی ارزشش را داشت. باید تکلیفم را با «مفاخر این مرز و بوم!» روشن می‌کردم.» و این کتاب، نتایج تحقیقات این دانش‌آموز درباره‌ی ابوعلی سیناست و از دوران کودکی این پزشک و دانشمند ایرانی تا به شهرت رسیدن او را در برمی‌گیرد. نتایجی که با لحنی طنزآمیز بیان شده‌اند و البته مخاطبان نوجوان را به خواندن زندگی ابوعلی سینا علاقه‌مند می‌کنند. هم‌چنین، تصاویر کتاب مکمل روایت طنز آن است و به نظر می‌آید نویسنده موفق شده در قالبی جدید به زندگی ابوعلی سینا بپردازد.

احتیاط کنید! پرنده‌ها پای سفره‌ی صبحانه‌اند

شاعر: حسین تولایی

تصویرگر: نوشین خائفی اشکذری

ناشر: پرنده‌ی آبی (انتشارات علمی و فرهنگی)

صفحه ۵۲

کاربرد: تقویت نگاه شاعرانه به دنیای اطراف، نزدیکی به طبیعت

نوع: شعر

این کتاب شامل ۲۴ شعر در قالب‌های شعر نو نیمایی و سپید برای نوجوانان است. شعرهای این کتاب، از دنیای نوجوانان جدا نیستند و حال و هوای این روزهای نوجوانان را منعکس می‌کنند. در این کتاب، شاعر به جزئیات به ظاهر بی‌اهمیت زندگی توجه کرده. آنتن، چراغ راهنمایی و حتی گنجشک‌های روی سیم برق چیزهایی هستند که هر روز از کنار آن‌ها می‌گذریم.

مضامین این اشعار علاوه بر عشق و انتظار و دل‌تنگی، شامل مفاهیم دیگری چون اجتماع، معنویت، طبیعت، مرگ و... می‌شود. تصویرگری کتاب نیز با اشعار هماهنگ است. تصویرگر به خوبی توانسته با دریافت‌های دقیق و عمیق در فهم بهتر کتاب به نوجوان کمک کند و احساسات شاعرانه را در دل تصاویرش جای دهد.

از طرف آبری با عشق

نویسنده: سوزان لافلور

مترجم: مرضیه ورشوساز

ناشر: پرتقال

صفحه ۲۴۸

کاربرد: کنار آمدن با مرگ عزیزان، کسب

آمدگی برای ورود به محیط جدید

نوع: رمان و داستان بلند

آبری شخصیت اصلی این کتاب دختر یازده ساله‌ای است که در یک تصادف رانندگی پدر و خواهر شش ساله‌اش، **ساوانا** را از دست می‌دهد. مادرش که راننده‌ی اتومبیل بوده است بعد از تصادف، به خاطر اندوه و عذاب وجدان خانه را ترک می‌کند. کسی نمی‌داند او کجا رفته... آبری چند روزی در خانه تنهاست. نه به مدرسه می‌رود و نه تلفن‌ها را جواب می‌دهد. انگار او هم به شکل دیگری دچار ضربه‌ای روحی شده است. با خودش فکر می‌کند باید از این به بعد تنها زندگی کند. برای هزینه‌هایش برنامه‌ریزی می‌کند. یک ماهی قرمز به عنوان حیوان خانگی می‌خرد تا از تنهایی دربیاید و به مردم شهر در مورد تنهایی‌اش دروغ‌هایی می‌گوید که مبادا او را به یتیم‌خانه بفرستند. مادر بزرگ که نگران شده است به سراغ آبری می‌رود. با دیدن جای خالی دخترش و وضعیت آبری او را به خانه‌اش در حاشیه‌ی شهر می‌برد و تلاش می‌کند تا برای این اوضاع فکری کند.

آبری برای دوست خیالی خواهرش هم نامه می‌نویسد و با او حرف می‌زند. کتاب که به مفهوم خانه و خانواده فارغ از جغرافیا و نسبت‌های خونی پرداخته است، داشتن یک دوست و برون‌ریزی از طریق نوشتن را یک راه مناسب برای مواجهه با مشکلات روحی بیان می‌کند.

استپ بی‌انتها

نویسنده: استر هوتزیگ

مترجم: شهلا طهماسبی

ناشر: آفرینگان

صفحه ۲۷۹

کاربرد: آشنایی با وضعیت تبعیدی‌ها در جنگ جهانی دوم

نوع: رمان و داستان بلند

این کتاب داستان واقعی روزهای نوجوانی نویسنده‌ی کتاب است و روایت‌گر روزهایی است که جنگ جهانی دوم آغاز شده بود. خانواده‌ی **استر** ده ساله که از یهودیان ثروتمند لهستان بودند، در دوران جنگ جهانی دوم همراه گروهی از یهودیان دیگر توسط روس‌ها دستگیر و به جرم وابستگی به نظام سرمایه‌داری برای ادامه‌ی زندگی به سیبری تبعید می‌شوند و در شرایط بسیار دشواری قرار می‌گیرند. در این کتاب استر از دشواری‌های آن سال‌ها در مواجهه با سرما، گرسنگی، فقر و کمبود امکانات می‌گوید. از اردوگاه‌های کار اجباری، کلبه‌هایی که امکانات لازم و کافی برای زندگی نداشتند، دور ماندن از دیگر اعضای خانواده، حمل و نقل با واگن باری و...

این استر است که تلاش می‌کند تغییرات زندگی‌اش را بپذیرد و خانواده‌اش را بار دیگر کنار هم جمع کند و شرایطشان را بهتر کند. او کارهای جدیدی یاد می‌گیرد، سعی می‌کند به درس خواندنش ادامه بدهد، و به امید روزهای بهتر، روحیه‌اش را حفظ کند.

اسرار درون آتش

نویسنده: هنینگ مایکل

مترجم: نسیرین وکیلی

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۱۳۶

کاربرد: مقابله با خشونت، ترویج صلح‌طلبی

نوع: رمان و داستان بلند

این رمان که براساس داستانی واقعی نوشته شده در زمان جنگ داخلی، در موزامبیک رخ می‌دهد. **صوفیا و ماریا**، دو خواهرند که بعد از حمله‌ی شورشی‌ها و از دست دادن برخی از اعضای خانواده، همراه مادر و برادرشان به روستای دیگری می‌روند تا زندگی جدیدی را شروع کنند. اما سایه‌ی جنگ و خشونت همه جا را فرا گرفته. در روستای جدید، بچه‌ها سخت تلاش می‌کنند تا از نو شروع کنند. صوفیا و ماریا، به پیشنهاد کشیش سفیدپوست، مادرشان را راضی می‌کنند تا به مدرسه بروند. صوفیا، نزد **توتیو**، یکی از اهالی دهکده، خیاطی یاد می‌گیرد. به نظر می‌رسد آن‌ها خوب توانسته‌اند با غم از دست دادن پدر و مادر بزرگشان کنار بیایند. تا اینکه یک روز کشیش به اعضای دهکده، درباره مین‌های اطراف جاده هشدار می‌دهد. صوفیا و ماریا، بچه‌هایی هستند که قربانی مین می‌شوند. ماریا از دنیا می‌رود و صوفیا یکی از پاهایش را از دست می‌دهد و حالا باید به زندگی‌اش در دشواری‌ها ادامه بدهد و تسلیم نشود. صوفیا، با تمام مشکلات پیش رو، می‌جنگد تا یک زندگی معمولی داشته باشد. این داستان درباره‌ی آدم‌های معمولی است و جنگ، که بر زندگی آن‌ها سایه می‌افکند و حتی بعد از تمام شدن، اثرات مخرب خود را به جا می‌گذارد.

اسرار خانه‌ی کبوتران

نویسنده: سوب‌هادرآ سین گوپتا

مترجم: شهناز صاعلی

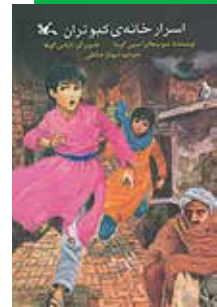
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۱۳۲

کاربرد: آشنایی با فرهنگ هندوستان، لذت و سرگرمی،

تقویت روحیه کنش‌گری

نوع: رمان و داستان بلند

خواهر و برادری به نام **امینه** و **پرویز** و دوستشان **لاکسمن** در یک محله‌ی فقیرنشین هندوستان، در شهر دهلی زندگی می‌کنند. پدر امینه و پرویز یک دست‌فروش دوره‌گرد است و این سه دوست آنقدر درگیر مشکلات مالی هستند که نمی‌توانند به مدرسه بروند. این سه نوجوان که روحیه‌ی ماجراجویی قدرتمندی دارند به دنبال کشف حل یک مسئله ماجراه‌های این رمان را شکل می‌دهند، همه چیز از یک انگشتر شروع می‌شود و پیرمردی که پرویز را با فردی به نام **ارشاد** اشتباه می‌گیرد.

علاوه بر هیجانی که خواننده با خواندن این رمان تجربه می‌کند آداب و فرهنگ هندوستان با تمام جزئیات به مخاطب ارائه می‌شود. این رمان فرصتی است تا مخاطب در بازارهای هندوستان قدم بزند و آداب و رسوم محلی هندوستان را در بستر یک داستان مهیج تجربه کند، آداب و رسومی چون مراسم عروسی، سوگواری، نمایش‌های

سنتی و...

اشباح جنگل سوخته

نویسنده: مهدی رجبی

تصویرگر: محبوبه اسفندیاری

ناشر: نردبان (شرکت انتشارات فنی ایران)

۸۰ صفحه

کاربرد: توجه به حفاظت از محیط زیست، افزایش

آگاهی نسبت به روند نابودی جنگل‌ها

نوع: رمان و داستان بلند

داستان کتاب اشباح جنگل سوخته، درباره‌ی زندگی دختری به نام **بلوط** است. بلوط، جایی زندگی می‌کند که به جنگل نزدیک است و اهالی روستا، آن قدر با جنگل احساس نزدیکی می‌کنند که نام فرزندان‌شان، نام یکی از درخت هاست. مثل بلوط، نارون، توسکا و... بلوط مادرش را از دست داده است. او که به اقوام پدرش نزدیک است عمویش را خیلی دوست دارد. اما وقتی جنگل آتش می‌گیرد او باید حرف پدرش را بپذیرد یا حرف عمویش را؟ به باور پدر بلوط، جنگل در اثر نفرین آتش گرفته و بیماری بلوط هم ناشی از شومی جغدی است که در چشمان بلوط خیره شده است. بلوط ابتدا حرف پدرش را می‌پذیرد اما با گذشت زمان، متوجه می‌شود جنگل به علت منفعت طلبی عده‌ای سودجو، دچار آتش‌سوزی عمدی شده است.

این داستان روایت‌گر نابودی حیات وحش و محیط زیست به دست انسان‌ها است. انسان‌هایی که برای ساخت‌وساز، پول و... درختان را قطع می‌کنند و به جنگل‌ها آسیب می‌رسانند. سوختن درختان جنگل، خشک‌سالی، شکار جغدها و توسل به خرافات برای توجیه این اتفاقات نشان می‌دهد که حفاظت از محیط زیست نیازمند آگاهی و دانایی است.

افسانه‌ی فریدون (جلد ۳)

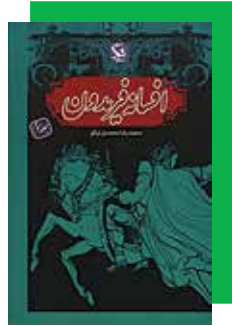
نویسنده: محمدرضا محمدی نیکو

ناشر: مهاجر

مجموعه‌ی سه جلدی: ۶۲۲ صفحه

کاربرد: آشنایی با افسانه‌ها و اسطوره‌های ایرانی

نوع: رمان و داستان بلند

فریدون را به یاد می‌آورید؟ همان کسی که همراه با **کاووه‌ی آهنگر**، بر علیه **ضحاک** قیام کرد و او را سرنگون ساخت. فریدون زندگی پریچ و خمی داشت. مادرش **فرانک**، برای نجات فریدون، در کودکی او را در کوهستان به دست مردی فرزانه می‌سپارد تا بدون اینکه از جانب ضحاک خطری آن‌ها را تهدید کند بزرگ شود. شاید بقیه‌ی داستان را هم شنیده باشید، داستان پیروزی فریدون بر ضحاک و پادشاهی‌اش بر جهان و سرنوشت فرزندان‌ش.

اما مجموعه‌ی افسانه‌ی فریدون به زندگی فریدون از زاویه‌ی دیگری نگاه کرده است. در این مجموعه ما با سال‌های نوجوانی فریدون، زمانی که نزد مرد فرزانه در کوهستان زندگی می‌کند، آشنا می‌شویم و این شخصیت اسطوره‌ای را از زاویه‌ای دیگر می‌شناسیم. زبان کتاب، محکم و پرحلاکت است و فضای اسطوره‌ای داستان را به خوبی تداعی بازنمایی می‌کند. در این مجموعه با شخصیت‌های جدیدی آشنا می‌شویم. شخصیت‌هایی مثل **کوه‌زاد**، **غزال** و... و ماجراجویی آنها با فریدون را می‌خوانیم.

اقیانوسی در ذهن

نویسنده: کلر وندریپول
مترجم: عطیه الحسینی
ناشر: پرتقال
صفحه ۲۹۲

کاربرد: آشنایی با اوتیسم، افزایش توانمندی و خودباوری
نوع: رمان و داستان بلند

چک پسر تنهایی است، پدراو دریانورد است و مدام در سفر است. برای همین چک بیشتر اوقاتش را با مادرش می‌گذراند و وقتی او از دنیا می‌رود، چک تنها تر از همیشه است. رفتن به مدرسه‌ای شبانه‌روزی و ساحلی هم اوضاع را بدتر می‌کند تا اینکه با ارلی آشنا می‌شود. پسری که عاشق ریاضی و عدد پی است، با همه فرق دارد و نمی‌تواند با دیگران ارتباط برقرار کند، اما کم‌کم به چک نزدیک می‌شود. ارلی حرف دیگران را نمی‌پذیرد، او قبول ندارد که برادرش در جنگ مرده است. برای همین چک و ارلی سفر پرماجرایی خود را برای جست‌وجو برادر گمشده آغاز می‌کنند، آن‌ها از جنگل‌ها و رودها و... می‌گذرند و اتفاقات فراوانی برایشان می‌افتد. این کتاب برای نوجوانانی که با تنهایی و از دست دادن عزیزان مواجه شده‌اند الهام‌بخش است و یادآوری می‌کند حضور یک دوست خوب در پشت سر گذاشتن سختی و رسیدن به آسانی بسیار مهم و تأثیرگذار است. همچنین این کتاب مخاطب را با اوتیسم آشنا می‌کند. ماجرای کتاب زمانی اتفاق می‌افتد که اوتیسم شناخته شده نبود، اما خصوصیات و ویژگی‌های ارلی نشان می‌دهد که اوتیسم دارد.

انجمن یوزهای شریف

نویسنده: حمید ابادری
تصویرگر: سیامک فرخجسته
ناشر: نردبان (شرکت انتشارات فنی ایران)
صفحه ۱۱۲

کاربرد: توجه به محیط زیست و حفاظت از گونه‌های
در حال انقراض
نوع: رمان و داستان بلند

سینا و دوستانش، شریف و فیروز نوجوانانی هستند که در روستای بافق استان یزد که محل زندگی یوزپلنگ آسیایی هم هست زندگی می‌کنند. بچه‌ها می‌دانند که این گونه در خطر انقراض است و اگر در روستایشان جاده کشیده شود یا شکارچیان به سراغ یوزپلنگ‌ها بروند، چه بلایی بر سر حیات وحش می‌آید. بنابراین گروهی تشکیل می‌دهند و سعی می‌کنند جلوی شکارچیان را بگیرند. فضای کتاب یک ماجراجویی هیجان‌انگیز را در برابر مخاطب به نمایش می‌گذارد که سینا و دوستانش عناصر اصلی آن هستند. آن‌ها می‌خواهند بچه یوزپلنگی را محافظت کنند و نگذارند دست کسی به آن برسد.

فضاسازی دقیق و با جزئیات است در نتیجه مخاطب با ماجراهای نوجوانان یزدی این رمان همراه می‌شود و خود را در این تجربه‌ی مهیج و متفاوت، کنار شخصیت‌ها تجسم می‌کند. و در عین حال با گونه‌های مختلفی که روزگاری در ایران می‌زیسته‌اند و حالا یا منقرض شده‌اند یا در حال انقراضند، مثل گوزن زرد ایرانی یا روباه ترکمنی آشنا می‌شود و مسئولیت بیشتری نسبت به محیط‌زیست و حمایت و مراقبت آن در خود احساس می‌کند.

ایلیاد (هومر) / اودیسه (هومر) / دون کیشوت (سروانتس)

نویسندگان: روزماری ساتکلیف، جین ورنر واتسون، مارتین جنکینز

مترجم: شهاب الدین عباسی

ناشر: نخستین

کاربرد: آشنایی با ادبیات کلاسیک جهان

نوع: داستان (کتاب تصویری و مصور)

این کتاب‌ها مجموعه‌ای از آثار درخشان ادبیات کلاسیک جهان است و علاوه بر آشنا کردن مخاطب خود با شیوه‌ی زندگی گذشتگان و اقوام و ملت‌های دیگر، تصویری هیجان‌انگیزی از اساطیر و شخصیت‌های مشهور ادبیات به نمایش می‌گذارد. ایلیاد داستان مشهوری است درباره‌ی جنگ تروا. این حماسه را **هومر**، شاعر یونانی به نظم درآورده است و از نبردهای طولانی یونانیان و پهلوانانی چون **آشیل** سخن گفته است.

اودیسه، ادامه‌ی ایلیاد و داستان سرگردان شدن اودیسه، یکی از سران جنگ تروا در ریاست و ماجراهایی که برای او پیش می‌آید.

دون کیشوت نیز درباره‌ی نجیب‌زاده‌ای اسپانیایی است که پیر شده ولی هنوز روحیه‌ی شوالیه‌ای ماجراجو را در خود دارد. او با رفتار عجیب و غیرعادی‌اش به هر جایی که می‌رسد حادثه‌ای می‌آفریند.

بابا=mc²

نویسنده: مهسا لزگی

ناشر: پرنده‌ی آبی (انتشارات علمی و فرهنگی)

صفحه ۲۱۱

کاربرد: پرورش قدر تخیل، بهبود رابطه با والدین،

افزایش روحیه کنش‌گری

نوع: رمان و داستان بلند

این داستان درباره‌ی زندگی **هانیه** است، دختر نوجوانی که با پدر و مادرش زندگی می‌کند. پدر هانیه یک معلم فیزیک مقرراتی و منظم است که هر سال اول مهر به سلمانی می‌رود و قبل از شروع سال تحصیلی موهایش را اصلاح می‌کند. حالا پدر بازنشسته شده است و این اولین مهر ماهی است که شروع می‌شود اما پدر هانیه کلاسی ندارد و به مدرسه نمی‌رود، برای همین عادت همیشگی رفتن به سلمانی را هم فراموش کرده است.

کمی که می‌گذرد هانیه و مادرش متوجه می‌شوند که فقط مسئله‌ی سلمانی نیست و پدر کاملاً تغییر کرده است. انگار دچار فراموشی شده باشد کارهای عجیبی از او سر می‌زند. کمی که می‌گذرد معلوم می‌شود پدر هانیه به دلیل بازنشستگی دچار یک بیماری روحی شده است و در زمان سفر می‌کند. گاهی احساس می‌کند پانزده ساله است، گاهی فکر می‌کند به بیست سالگی‌اش بازگشته است و با توجه به تجربیات آن سال‌های زندگی‌اش نه هانیه را می‌شناسد و نه مادر هانیه را. در نتیجه‌ی تأثیرات این فراموشی‌های موقتی، ماجراهایی برای خانواده‌ی هانیه شکل می‌گیرد که سرشار از هیجان و غافلگیری است. در این کتاب توصیف فضاها و شخصیت‌ها دقیق و با همه‌ی جزئیات صورت گرفته است و مخاطب می‌تواند به خوبی خود را در فضای داستانی تجسم کند و از همراهی با ماجراهای این کتاب لذت ببرد.

باد، نه بادی

نویسنده: کریستو فریل کورتیس

مترجم: فرمهر منجری

ناشر: پیدایش

صفحه ۳۳۶

کاربرد: ایمان به هدف، تقویت اعتماد به نفس و سرسختی

نوع: رمان و داستان بلند

باد پسری ده ساله است که در یتیم‌خانه زندگی می‌کند. تنها چیزی که از خانواده‌اش برای او به جا مانده چمدانی پراز وسایل عجیب است. مادر باد قبل از مرگ نشانه‌هایی از پدرش را برای او گذاشته است، مثل تعدادی آگهی تبلیغاتی. باد که دیگر تحمل فضای یتیم‌خانه را ندارد تصمیم می‌گیرد به هر شکلی که شده از آنجا فرار کند و به دنبال نشانه‌ها برود تا پدرش را پیدا کند. تنها چیزی که با خودش دارد چمدان یادگاری‌های پدر است که مادرش قبل از مرگ جمع‌آوری کرده و به او سپرده است. شاید این چمدان در داستان نشانه‌ی مفهوم خانواده است که باد سعی دارد آن را حفظ کند و با ارزش‌ترین دارایی اوست. هدفی که باد می‌خواهد دنبال کند آنقدر برای او با ارزش است که اهمیتی به مشکلات پیش رویش نمی‌دهد. هیچ چیز او را نمی‌ترساند، نه فقر و گرسنگی نه تاریکی و موجودات عجیب. این کتاب به مخاطب نوجوان خود یادآوری می‌کند اگر به هدفی ایمان داشته باشد می‌تواند جلوی همه‌ی موانعی که وجود دارد با اعتماد به نفس و پرقدرت بایستد و به دنبال راه حل بگردد. در این داستان نمونه‌ای از کنش‌گری نوجوانی را می‌بینیم که در هر مسیری قدم می‌گذارد تا اوضاع نامطلوب را به شرایط ایده‌آل تغییر دهد.

با گرگ‌ها

نویسنده: کترین راندل

مترجم: آرزو مقدس

ناشر: پرتقال

صفحه ۲۲۰

کاربرد: دوستی با طبیعت، آشنایی با وقایع

دوران روسیه تزاری

نوع: رمان و داستان بلند

خانواده‌های تزاری در روسیه رسم جالبی داشته‌اند. انسان‌ها، گرگ‌ها را به محل زندگی خود می‌آوردند و آن‌ها را رام می‌کردند، اما ممکن بود گاهی گرگ‌ها بر اساس خصلت ذاتی خود رم کنند و خانواده‌ها را اذیت کنند. بر اساس اعتقادات مردم، گرگ‌های رم‌کرده باید به خوی طبیعی خودشان برمی‌گشتند تا بتوانند دوباره در طبیعت وحشی زندگی کنند. شغل **فتو** و مادرش «وحشی‌کننده‌ی گرگ» است. آن‌ها به گرگ‌ها کمک می‌کنند تا دوباره شکار باد بگیرند و به طبیعت بازگردند. ماجرا از آنجایی به اوج خود می‌رسد که از وحشی‌کننده‌ها خواسته می‌شود دست از کار بکشند و گرگ‌هایی را که رم کرده‌اند با شلیک گلوله خلاص کنند. اما فتو مخفیانه به آموزش گرگ‌ها ادامه می‌دهد. و با وجود حوادث مختلف دست از تلاش بر نمی‌دارد و در این راه چندین نفر را هم با خود همراه می‌کند. این کتاب راجع به شجاعت، حق طلبی و پایداری در راه رسیدن به اهداف است و مخاطبان را با مقطع حساسی از تاریخ روسیه هم آشنا می‌کند.

بام‌نشینان

نویسنده: کاترین راندل

مترجم: نیلوفر نیکزاد

ناشر: پیدایش

صفحه ۳۲۶

کاربرد: تطابق با شرایط جدید، هیجان و ماجراجویی،

تقویت روحیه‌ی کنش‌گری

نوع: رمان و داستان بلند

در این کتاب با دختری به نام **سوفی** آشنا می‌شویم که فرزندخوانده‌ی مردی مهربان به نام **چارلز** است. وقتی سوفی نوزاد کوچکی بوده در اثر سانحه‌ی کشتی به آب می‌افتد و داخل یک جعبه‌ی ویولن سل کیلومترها از محل حادثه دور و دورتر می‌شود تا اینکه چارلز این نوزاد را درون یک کانال تاریک و نمور پیدا می‌کند. وقتی سوفی بزرگ‌تر می‌شود تصمیم می‌گیرد به دنبال گذشته‌اش برود و خانواده‌اش را پیدا کند، چارلز هم که نگران است سوفی را از او بگیرند و به یتیم‌خانه بفرستند، در این سفر با او همراه می‌شود و با هم راهی پاریس، زادگاه سوفی می‌شوند. داستان اصلی تازه در پاریس شروع می‌شود؛ وقتی گذر سوفی به بچه‌های بی‌سرپرستی می‌افتد که همان «بام‌نشینان» هستند. بچه‌هایی که روی زمین آن قدر به آن‌ها سخت گرفته شده است که به بام‌های خانه‌ها پناه برده‌اند. بچه‌هایی که لباس تیره می‌پوشند تا به چشم نیابند، بچه‌های باهوشی که از گردشگرها زبان‌های خارجی را یاد می‌گیرند، در شهر می‌چرخند، با هر چه می‌توانند خود را سیر می‌کنند و چیزی از بازی‌های کودکانه را تجربه نکرده‌اند. اما تا جایی که می‌توانند به سوفی کمک می‌کنند.

برادران سیاه

نویسنده: لیزا تتسنر / تصویرگر: هانسن بیندر

مترجم: پروانه عروج‌نیا

ناشر: کرگدن

صفحه ۱۵۲

کاربرد: آشنایی با ادبیات کلاسیک، آشنایی با مفاهیم

عدالت طلبی و مبارزه با ظلم

نوع: رمان و داستان بلند تصویری

این کتاب درباره‌ی نوجوان چهارده‌ساله‌ای است که در **ورزاسکا**، روستایی در ایتالیا در خانواده‌ای محروم زندگی می‌کند. این داستان که به اواسط قرن نوزدهم میلادی برمی‌گردد در مورد گروهی از کودکان و نوجوانانی است که در شرایط سخت و ناعادلانه‌ای زندگی می‌کنند. این نوجوانان به بردگی گرفته می‌شوند و برای پاک‌کردن بخاری‌های ذغالی به میلان فرستاده می‌شوند. این در حالی است که برای این کار سخت و خطرناک هیچ دستمزدی دریافت نمی‌کنند. حتی بسیاری از این نوجوانان که بدن ضعیف‌تری در برابر بیماری و شرایط نامساعد دارند جان خود را از دست می‌دهند و تعداد محدودی از این بچه‌ها زنده می‌مانند. عده‌ای از این نوجوان‌ها گروهی مخفی شکل می‌دهند و هر چند مدت یک‌بار دورهم جمع می‌شوند و به فعالیت‌های انسان‌دوستانه‌ای می‌پردازند تا شرایط شان را بهبود ببخشند. شخصیت اصلی کتاب که عضو این گروه است در این جمع احساس خوبی دارد و طعم دوستی و عدالت طلبی را می‌چشد. تصویرسازی این رمان که به سبک سیاه قلم صورت گرفته است علاوه بر نشان دادن فضای سیاه و غم‌انگیز روزگار این نوجوانان بار مهمی از داستان را به دوش می‌کشد و در بعضی قسمت‌ها باید داستان را به جای کلمات از روی تصاویر خواند.

برایم از مادربزرگ بگو

نویسنده: گووس کویی یر

مترجم: سپیده خلیلی

ناشر: ویژه نشر

۱۰۸ صفحه

کاربرد: بهبود روابط کودکان با سالمندان، توجه به حقوق دیگران

نوع: رمان و داستان بلند

مازلیف تصور چندانی از مسئله‌ی مرگ و از دست دادن عزیزان ندارد. بعد از مرگ مادربزرگش، او برای اولین بار در مراسم خاکسپاری شرکت می‌کند. این تجربه برای او تازه و ناخوشایند است. دیدن ناراحتی اطرافیان او را به فکر فرو می‌برد. بعد از مراسم خاکسپاری در مورد رابطه‌ی پدر و مادرش با مادربزرگ هم سؤال‌هایی برای او پیش می‌آید. اینکه چرا پیش از این پدر و مادرش به ندرت به دیدن مادربزرگ و پدربزرگ می‌رفته‌اند؟ و چه رازی در مورد خانه‌ی آن‌ها وجود دارد؟

مازلیف به سراغ پدربزرگش می‌رود و مدتی را پیش او زندگی می‌کند. او در حیاط خانه‌ی پدربزرگ کلبه‌ای را می‌بیند که انگار رازی در خود پنهان دارد. وقت‌گذرانی و گفت‌وگو با پدربزرگ راهی برای پی بردن به رازهای پنهانی است. او انگار در کنار پدربزرگ دوباره اعضای خانواده‌اش را می‌شناسد و نگاه تازه‌ای به روابط آن‌ها پیدا می‌کند. نگاهی که دنیایش را گسترش می‌دهد و باعث می‌شود به اشتباهات اطرافیانش فکر کند.

به خاطر آقای تراپت

نویسنده: راب بایا

مترجم: راحله پورآذر

ناشر: ماهک (منظمه خزد)

۲۷۲ صفحه

کاربرد: هماهنگی با محیط مدرسه، طرح مشکلات نوجوانان

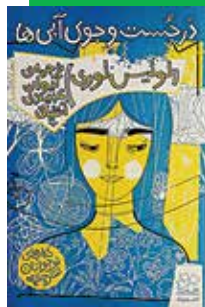
نوع: رمان و داستان بلند

داستان این کتاب درباره‌ی هفت دانش‌آموز کلاس پنجمی است که همگی در کلاس درس **آقای تراپت** هستند. آقای تراپت تازگی به مدرسه‌ی آن‌ها آمده است، او معلم مهربان و پرتلاشی است که سعی می‌کند دانش‌آموزانش را درک کند و کمک کند که در کلاس او مشکلاتشان را فراموش کنند و راحت باشند. او سعی می‌کند با رفتارهای آن‌ها کنار بیاید و به تغییر آن‌ها کمک کند. هر کدام از این بچه‌ها مشکلات، دغدغه‌ها و رفتار مخصوص خود را دارند. از جدایی والدین گرفته تا قلدری، گوشه‌گیری و تنفر از مدرسه. آقای تراپت سعی می‌کند از روش‌های جدید و خلاقانه‌ای در تدریسش استفاده کند تا بچه‌ها را به درس علاقه‌مند کند. اما با وجود همه‌ی تلاش‌ها یک اتفاق است که مسیر همه چیز را تغییر می‌دهد. وقتی بچه‌ها در حال برف بازی در حیاط مدرسه هستند، یک گلوله برفی به سر آقای تراپت می‌خورد و او به علت مشکل پزشکی که دارد، به کما می‌رود و حالا وقتی است که بچه‌ها، آموزش‌های آقای تراپت را به یاد می‌آورند و سعی می‌کنند آدم‌های جدیدی شوند، دوستانی که با هم همدل و همراهند. این کتاب به مخاطب فرصت می‌دهد تا یک موضوع واحد را از منظرهای گوناگون تماشا کند و خودش را جای دیگران بگذارد و با آن‌ها همدلی کند.

بخشنده/ در جست وجوی آبی‌ها/ پسر/ پیام‌رسان

نویسنده: لوئیس لوری
مترجم: کیوان عبیدی آشتیانی
ناشر: کتاب ونوشه (نشر چشمه)
کاربرد: توجه به مفهوم آزادی، تقویت کنش‌گری کودکان و نوجوانان، افزایش اعتماد به نفس
نوع: رمان و داستان بلند

این مجموعه هر کدام داستان خود را دنبال می‌کنند و به سرانجام می‌رسد؛ اما شخصیت‌هایی این چهار کتاب را به هم وصل می‌کنند و داستان‌ها را به هم پیوند می‌دهند. بخشنده از سرزمینی می‌گوید که نظم و قوانین ویژه‌ای دارد، سرنوشت و شغل هر کس از کودکی برایش مشخص می‌شود. احساسات، عواطف و خاطرات جایی در این جامعه ندارند و این **یوناس** است که برگزیده می‌شود تا خاطرات نسل‌های گذشته را حفظ کند و به نسل‌های آینده انتقال دهد. شخصیت‌های کتاب در جست‌وجوی آبی‌ها که در دهکده‌ی دیگری می‌گذرد کودکانی توانمند به نام‌های **کایرا و متی** هستند. کایرا که یک هنرمند معلول است مسئول بافندگی و ترمیم شل تاریخی دهکده می‌شود. پیام‌رسان تصویرگر آینده‌ی یوناس، کایرا و متی است. حالا چند سال گذشته است. یوناس، کایرا و متی موفق شده‌اند از ظلم و ستمی که بر آن‌ها و مردمشان حاکم بود بگریزند و جامعه‌ای جدید بنا کنند. دروازه‌های این دهکده به روی هرکسی که شرایط سختی دارد باز است اما کم‌کم اتفاقاتی می‌افتد که مردم دهکده تصمیم می‌گیرند هیچ پناه‌جویی را نپذیرند. این سرآغاز چالشی است که متی با آن روبه‌رو می‌شود. کتاب **آخر پسر** مربوط به مادری است که در سرزمین مادری یوناس از فرزندش دور افتاده بود و حالا تلاش می‌کند تا خانواده‌اش را دوباره بسازد.

بی صدایی

نویسنده: میشل مید
مترجم: زهرا غفاری
ناشر: پرتقال
۲۲۰ صفحه
کاربرد: پرورش روحیه شجاعت و تلاش برای بهبود اوضاع
نوع: رمان و داستان بلند

شخصیت اصلی این رمان نوجوانی به نام **فی** است که در روستایی سنگلاخی و ناهموار در یک دره زندگی می‌کند. شرایط جغرافیایی امکان ترک کردن روستا را به هیچ کس نمی‌دهد. مردم این روستا غیر از این با مشکل دیگری هم مواجه هستند. این‌که همه‌ی مردم روستا ناشنوا هستند و توانایی شنیدن هیچ صدایی را ندارند. ماجراهای کتاب جریانی را طی می‌کند که اهالی روستا کم‌کم بینایی خود را هم از دست می‌دهند و امکان به دست آوردن غذا برایشان بسیار سخت و در نهایت ناممکن می‌شود. یک شب فی با صدای مهیبی از خواب بیدار می‌شود. بله! صدای بلند و مدهوش‌کننده‌ای که از منبع غریبی تولید شده است و توانایی شنیدن را به گوش‌های او برگردانده است. از آن پس فی رسالتی را بر خود احساس می‌کند تا مردم روستایشان را از این شرایط نجات دهد. این کتاب به توانایی و اثرگذاری هر نوجوان در جایگاه خاص خود و لزوم حفظ امید و تلاش برای بهبود شرایط تأکید دارد.

پسر زن جادوگر

نویسنده: کلی بارنیل

مترجم: مریم عزیزی

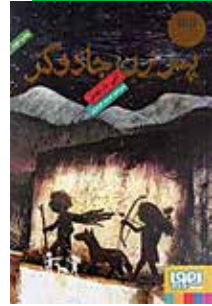
ناشر: هوپا

صفحه ۴۶۴

کاربرد: افزایش اعتماد به نفس و خودباوری،

مبارزه با خشونت

نوع: رمان و داستان بلند

داستان این رمان از آن جایی شروع می‌شود که دو برادر دوقلو در رودخانه‌ای به آب می‌افتند. پدر آن‌ها هر چه تلاش می‌کند، می‌تواند فقط **نند** را از آب خارج کند و یکی از برادرها غرق می‌شود. مادر پسرها که یک جادوگر است برای زنده نگه داشتن نند که از آب خارج شده اما به شدت ضعیف و بیمار است جادویی به کار می‌گیرد، اگرچه می‌داند این کار خلاف قوانین جادوگری است و هیچ جادوگری اجازه ندارد از جادویش استفاده‌ی شخصی بکند. او از روح پسر غرق شده‌اش برای نجات جان تنها پسر باقی‌مانده‌اش کمک می‌گیرد. پسر زن جادوگر که بعد از تأثیر جادو در بدنش کم‌حرف و گوشه‌گیر شده است دیگر دوستی ندارد. مردم او را پسر اشتباهی می‌دانند و مادرش را هم سرزنش می‌کنند و از او دوری می‌کنند. زن جادوگر طی اتفاقاتی به زندان می‌افتد و پسر تنها حامی‌اش را از دست می‌دهد تا اینکه پسر در جنگل با **آتیا** مواجه می‌شود که او هم زندگی پرچالشی را پشت سر گذاشته است. این دو نوجوان در جریان داستان فانتزی و پراز هیجان این رمان نه تنها زندگی یکدیگر، که در زندگی مردم کشورشان تغییر ایجاد می‌کنند و به خوانندگان داستان مفاهیمی مانند دوستی و شجاعت را یادآور می‌شوند و تجربه‌ی داستانی مهیجی را خلق می‌کنند که به پرورش قدرت تخیل خوانندگان کتاب کمک می‌کند.

پسری که نامرئی شد

نویسنده: اندرو کلمنتس

مترجم: امیر حیدری باطنی

ناشر: کتاب‌های شکوفه (امیر کبیر)

صفحه ۲۷۲

کاربرد: لذت و سرگرمی، ماجراجویی

نوع: رمان و داستان بلند

این رمان داستان پسر نوجوانی به نام **بابی فیلیپس** را روایت می‌کند. یک روز صبح که شبیه بقیه‌ی روزهاست، او از خواب بیدار می‌شود و به حمام می‌رود تا دوش بگیرد و برای مدرسه آماده بشود. اما یک چیز شبیه بقیه‌ی روزها نیست. بابی بعد از دوش گرفتن جلوی آینه می‌رود، اما خودش را در آینه نمی‌بیند! بابی فکر می‌کند خیالاتی شده، اما مسئله فراتر از این‌هاست. او نامرئی شده است، همین‌قدر ناگهانی. اما هیچ‌کس نباید بویی از ماجرا ببرد، اگر بابی، ابزاری برای آزمایش‌های پزشکی و سوءاستفاده‌های اطلاعاتی شود، چه؟ پس بهتر نیست این ماجرا پنهان بماند؟ اعضای خانواده و دوستان نزدیک بابی سعی دارند علت نامرئی شدنش را پیدا کنند و او را به زندگی عادی بازگردانند. اما تا کی می‌توانند این موضوع را پنهان نگه دارند؟ آن هم وقتی که پای پلیس به ماجرا باز می‌شود، پلیس که متوجه غیبت طولانی بابی از مدرسه شده دنبال دلیل غیبت اوست. بابی فرصت زیادی ندارد تا دوباره مرئی شود و زندگی عادی را از سر بگیرد و مخاطب هم همراه با او این هیجان و ماجراجویی را تجربه می‌کند.

پرنده‌های شعر من

شاعر: افسانه شعبان نژاد

تصویرگر: پرستو احدی

ناشر: لوبه‌تو

صفحه ۶۴

کاربرد: تقویت نگاه شاعرانه

نوع: شعر

پرنده‌های شعر من مجموعه‌ای است شامل ۳۱ شعر برای نوجوانان که می‌تواند برای همه‌ی سنین خواندنی و لذت‌بخش باشد. شعرهای این کتاب که با زبانی روان سروده شده‌اند، با عاطفه‌ای دل‌نشین و تخیل قوی نوجوان‌ها را با خود همراه می‌کند تا با نگاهی شاعرانه پرواز پرنده‌ها را تماشا کنند. پرواز همان نقطه‌ی اشتراک شعرهای این مجموعه است. در هر شعر، ردیابی از پرنده‌ها به چشم می‌خورد و تصاویر لطیف آن هم که با آبرنگ کار شده‌اند، حس آزادی و رهایی را به مخاطب منتقل می‌کنند، تصاویری انتزاعی که در صفحات کتاب به پرواز در می‌آیند. پرنده‌های شعر من، می‌تواند کتاب شعری باشد که ذهن را به پرواز درآورد و خلاقیت را در مخاطب بیدار کند و حتی او را به سرودن شعر تشویق کند. هم چنین می‌تواند به مخاطب حس آزادی و محدودیت نداشتن را منتقل کند، مثل زمانی که می‌گوید: پرنده فکر کرد/ خطر کند/ به انتهای آسمان سفر کند/ و آسمان که انتها نداشت/ پرنده رفت و چند جای پا/ میان ابرها گذاشت.

پرواز با پاراموتور را دوست دارم

نویسنده: علی آرمین

تصویرگر: محمدرضا زرقان

ناشر: جمکران

صفحه ۱۵۶

کاربرد: تشخیص انتخاب درست

نوع: رمان و داستان بلند

این کتاب از روزهای نوجوانی حرف می‌زند، روزهایی که رویاها و آرزوهای زیادی در ذهن پرواز می‌کنند و نقشه کشیدن برای آینده پررنگ است. گاهی نوجوان برای رسیدن به این آرزوها تلاش می‌کند تا آن‌ها را تبدیل به واقعیت کند و گاهی هم این رویاها فقط در ذهنش می‌مانند و رنگی از واقعیت نمی‌گیرند.

این کتاب در مورد این شرایط است، در مورد **عباس** نوجوانی که در یک تعمیرگاه کار می‌کند و بزرگ‌ترین آرزویش پرواز با وسیله‌ای به اسم پاراموتور است. اما رسیدن به این آرزو پشت پا زدن به رویاهای دیگران است. حالا نوبت اوست که دست به انتخاب بزند و تصمیم بگیرد که چه چیزی در زندگی‌اش مهم است و ارزش بیشتری دارد؟

این کتاب از خانواده‌ای می‌گوید که شرایط مالی خوبی ندارند، از تردیدها و تصمیم‌ها، از گذشتن از خود به خاطر دیگران و مسائلی که ممکن است یک نوجوان در زندگی‌اش با آن روبه‌رو شود.

پیش به سوی عقب

شاعر: زهرا موسوی

تصویرگر: آرزو قلیزاده لداری

ناشر: نردبان (شرکت انتشارات فنی ایران)

صفحه ۲۴

کاربرد: توجه به حفاظت از محیط زیست

نوع: شعر

پیش به سوی عقب، مجموعه‌ی ده شعر سپید با درونمایه‌ای زیست محیطی است و به تعامل و تأثیری که انسان بر روی محیط زیست می‌گذارد پرداخته است. اگر چه این موضوع تازه‌ای در کتاب‌هایی با محوریت محیط زیست نیست اما این بار شاعر از زاویه‌ی دیگری به موضوع نگریسته است. او در شعرهایش، با نگاهی تلخ، احساساتش را نسبت به محیط زیست بیان می‌کند، محیط زیستی که به نظر می‌رسد با جلو رفتن تمدن و پیشرفت شهرنشینی، به عقب رانده و فراموش شده است. عنوان کتاب نیز از همین جا می‌آید. تصاویر سیاه و سفید کتاب، به خوبی مکمل اشعار هستند و خلأ کم‌رنگ شدن دغدغه‌های زیست محیطی در انسان عصر جدید را نشان می‌دهند. تصاویری که در آن، زندگی ماشینی رو به پیشرفت نشان داده شده و چهره‌ی حیوانات و حیات وحش غمگین است.

فضای اشعار، حال و هوای این روزهای محیط زیست کشورمان را بازتاب می‌کند و ماجراهای آن، به گوش خواننده بیگانه نیست. فاجعه‌های زیست محیطی امروز ایران، مثل خشک شدن دریاچه‌ها و در خطر بودن یوزپلنگ، از جمله مواردی است که در این کتاب به آن‌ها اشاره شده است و آشنایی با آن‌ها دغدغه‌مندی را در خواننده تقویت می‌کند.

پیوند قرآن و طبیعت

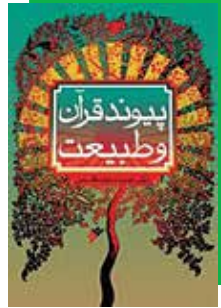
نویسنده: حمید محمد قاسمی

ناشر: دفتر نشر فرهنگ اسلامی

صفحه ۲۹۶

کاربرد: توجه به خداوند

نوع: مستند - اطلاعاتی دینی

این کتاب شامل دو فصل کلی است. در فصل اول نویسنده به تحلیل ویژگی‌های قرآن و ویژگی‌های طبیعت خداوند به طور جداگانه و مفصل می‌پردازد و بعد از آن در فصل دوم کتاب ویژگی‌های مشترک قرآن به عنوان کلام پروردگار و طبیعت را که ساخته‌ی پروردگار است بررسی می‌کند تا به پیوند میان قرآن و طبیعت دست پیدا کند.

در این کتاب با بعضی از آیه‌های قرآن آشنا می‌شویم و به دیدگاه تازه‌ای نسبت به آفریده‌های خدا دست پیدا می‌کنیم. همچنین دوستی و مراقبت از محیط زیست به عنوان آفریده‌ای که باید به آن احترام گذاشت از مطالعه‌ی این کتاب به دست می‌آید.

تجلی خدا در طبیعت و قرآن، سودمندی و ارزشمندی طبیعت و قرآن، خاتمه ناپذیری اسرار طبیعت و اسرار قرآن، همگانی بودن قرآن و طبیعت، سوء استفاده از قرآن و طبیعت، پیامدهای بی‌اعتنایی و بی‌حرمتی به قرآن و طبیعت از جمله موضوعاتی هستند که نویسنده در این کتاب مرجع به آن‌ها پرداخته است.

تابستان اردک ماهی

نویسنده: یوتا ریشتتر
مترجم: کتایون سلطانی

ناشر: افق

صفحه ۱۲۸

کاربرد: آمادگی برای پذیرفتن بیماری
نزدیکان، توجه به ارزش دوستی
نوع: رمان و داستان بلند

مادر **دانیل و لوکاس** بیمار است. او مبتلا به سرطان است و این دو برادر به شدت نگرانند اتفاق بدی برای مادرشان بیفتد. با وجود این نگرانی آن‌ها سعی می‌کنند روزهای خوبی را در کنار دوستشان **آنا** بگذرانند. آن‌ها بازی می‌کنند، به ماهیگیری می‌روند اما ترس از دست دادن مادر همیشه همراه آن‌هاست. آنا می‌خواهد به دانیل و لوکاس کمک کند تا این بحران را پشت سر بگذارند. دانیل فکری در سر دارد که شاید احمقانه به نظر برسد، او فکر می‌کند اگر اردک ماهی شکار کند حال مادرش خوب می‌شود. آنا معتقد است چنین چیزی اصلاً امکان پذیر نیست و همه‌ی اینها فقط یک خیال‌بافی ساده است. دانیل اهمیتی نمی‌دهد و حاضر است هر کاری برای نجات مادرش انجام دهد. داستان این کتاب از زبان شخصیت آنا روایت می‌شود. آنا و مادرش که در همسایگی لوکاس و دانیال زندگی می‌کنند تمام تلاششان را به کار می‌گیرند تا در این روزهای سخت، همسایه‌شان را همراهی کنند. حتی وقتی آنا با دوستانش قهر می‌کند لحظه‌ای از فکرشان غافل نمی‌شود. در این داستان کودکانی را می‌بینیم که بار مشکلات را به دوش می‌کشند، این کتاب می‌تواند برای کودکانی که در شرایط مشابه قرار دارند قابل توصیه باشد.

جزیره‌ی آهنی

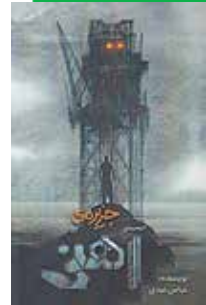
نویسنده: عباس عبدی

ناشر: پرزده‌ی آبی (انتشارات علمی و فرهنگی)

صفحه ۱۸۲

کاربرد: آشنایی با ادبیات بومی

نوع: رمان و داستان بلند

حامد پسر نوجوانی است که در یک روستا در جزیره‌ی قشم زندگی می‌کند. او عاشق دریاست و عاشق گشت زدن در جزیره. یک روز ناگهانی متوجه حضور یک غول آهنی کنار جزیره می‌شود، غولی که امواج آن را به ساحل رسانده است و گویی یک دکل آهنی حفاری نفت متروکه است. این نوجوان سعی می‌کند به جست‌وجو و کشف این دکل بپردازد، اما کسی نباید متوجه حضورش شود...

این داستان که از یک واقعیت نشأت گرفته است علاوه بر این که روحیه‌ی پرسش‌گری یک نوجوان را به نمایش می‌گذارد در دسته‌ی ادبیات بومی تقسیم‌بندی می‌شود. مخاطب این کتاب با قرار گرفتن در حال و هوای روستایی در جزیره‌ی قشم و آشنا شدن با ساکنان بومی این منطقه، درک جدیدی از این روستا و اهالی‌اش پیدا می‌کند. نویسنده با نگاهی جزئی‌نگر به توصیف شخصیت حامد و طبیعت این منطقه پرداخته است.

جنگی که نجاتم داد

نویسنده: کیمبرلی بردلی

مترجم: مرضیه ورشوساز

ناشر: پرتقال

صفحه ۲۰۵

کاربرد: کودکان با نیازهای خاص - خودباوری و اعتماد به نفس

نوع: رمان و داستان بلند

آدا دختری است که با برادر کوچک ترش، جیمی و مادرش در خانه‌ای کوچک در انگلستان زندگی می‌کنند. او به سبب نقص مادرزادی نمی‌تواند راه برود، انگشت‌های پاهای آدا روبه بالاست و مادرش به همین دلیل مدام با او بدرفتاری می‌کند و حتی او را هیولا صدا می‌زند.

آدا روزها که برادرش به مدرسه می‌رود و مادرش به سرکار، پشت پنجره می‌ایستد و دنیا را تماشا می‌کند. اما همه چیز همین‌طور نمی‌ماند. تلاش آدا برای راه رفتن با شروع جنگ جهانی دوم مصادف می‌شود. او و برادرش پنهانی از خانه فرار می‌کنند و به گروهی از کودکان می‌پیوندند که به روستاها فرستاده می‌شوند تا از بمباران درامان باشند. وقتی به روستا می‌رسند سوزان اسمیت می‌پذیرد که این خواهر و برادر با او زندگی کنند. زندگی با سوزان که بعد از مرگ دوستش افسرده است، فرصتی است تا آدا و جیمی مهربانی را تجربه کنند، به خودشان ایمان بیاورند و تجربه‌های جدیدی به دست بیاورند. آدا که به خاطر رفتار مادرش بسیار تندخو شده و سخت به دیگران اعتماد می‌کند، در سایه‌ی حمایت سوزان و دوستی با مگی به آدمی دیگر تبدیل می‌شود، دختری که عاشق اسب سواری است، لباس‌های تازه می‌پوشد، با دیگران معاشرت می‌کند و امید دارد یک روز مثل دیگران راحت راه برود. این داستان برای نوجوانانی با نیازهای خاص مناسب است. این داستان قدرت آدمی را به تصویر می‌کشد و نشان می‌دهد چطور می‌توان در تاریک‌ترین و بدترین روزها سرپا ماند و راهی برای رسیدن به روشنایی پیدا کرد.

خط مرزی

نویسنده: سید حسین موسوی نیا

ناشر: شهرستان ادب

صفحه ۱۲۸

کاربرد: آشنایی با حوادث سالهای جنگ و

دفاع مقدس

نوع: مجموعه داستان دفاع مقدس

این کتاب مجموعه‌ی هفت داستان کوتاه با موضوع دفاع مقدس است که به وقایعی چون فتح خرمشهر، شهیدان غواص، عملیات کربلای چهارم و جانبازان اعصاب و روان می‌پردازد.

این مجموعه هم از دوران جنگ می‌گوید و هم از سال‌های بعد از آن و کسانی که هنوز با آثار جنگ تحمیلی هشت ساله بین ایران و عراق درگیرند. نوجوانان و مسائل آن‌ها در این داستان‌ها پررنگ و مؤثرند. نوجوانانی که با مسائلی چون بلوغ درگیرند، شناسنامه‌شان را دستکاری می‌کنند تا بتوانند به جبهه بروند و در دوراهی‌های سرنوشت‌سازی قرار می‌گیرند. این داستان‌ها بیشتر از آن‌که اطلاعات تاریخی و مستند به مخاطب بدهد قصد دارد به همین چالش‌های ذهن شخصیت‌های نوجوان بپردازد. نویسنده با کمک ترسیم حال و هوای جبهه و روزهای جنگ سعی می‌کند تصویر درستی از روحیه‌ی رزمندگان به نوجوانان امروز که شاید تصور روشنی از فداکاری‌های این افراد نداشته باشند، بدهد.

چراغ را خاموش کن

نویسنده: تری دیری

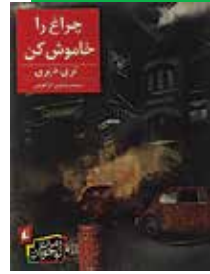
مترجم: نوشین ابراهیمی

ناشر: افق

صفحه ۲۸۰

کاربرد: ترویج صلح، آشنایی با وقایع جنگ جهانی دوم

نوع: رمان و داستان بلند

زمان این داستان سال ۱۹۴۰ میلادی است و در دو مکان مختلف می‌گذرد: شفیلد انگلیس و داخاوی آلمان. شهر شفیلد که بزرگ‌ترین کارخانه‌های تولید فولاد را در انگلیس دارد، در معرض بمباران آلمان‌ها قرار گرفته است. ما از یک سو دو روایت موازی خواهری و برادری به نام‌های **بیلی** و **سالی** را می‌خوانیم که در شفیلد زندگی می‌کنند و از سوی دیگر روایت‌های **منفرد وایس**، **هنسل** و **ایرنا** را که اهل داخاو هستند.

بیلی و سالی قرار است به مأمور کرین کمک کنند و وقتی جایی بمبی می‌افتد، بیلی و سالی دونده‌های او باشند. اما یک بار که آژیر را اشتباهی زده‌اند، یک شیلینگ از پول‌های خانم **گریملی** کم می‌شود و او فکر می‌کند بیلی و سالی دزدند. آن‌ها هم برای اثبات بی‌گناهی‌شان، به خانم گریملی قول می‌دهند دزد را پیدا کنند و کارآگاه بازی شروع می‌شود.

منفرد و هنسل که در داخاو زندگی می‌کنند نقشه می‌کشند تا وارد کارخانه‌ی تولید بمب شوند و نامی انگلیسی را روی یک بمب بنویسند. **ایرنا**، دخترک لاغراندام لهستانی است که قرار است به آن‌ها کمک کند. او در آلمان اسیر است و در کارخانه کار می‌کند. در این میان نقشه‌ی خطرناک دیگری به ذهن منفرد می‌آید: فراری دادن ایرنا!

این رمان پراز غافل‌گیری است و سیر اتفاق‌های ریز و درشت باعث می‌شود مخاطب به سختی بتواند کتابی را زمین بگذارد که در آن ارزش‌های انسانی چون صلح و دوستی سخن به میان می‌آید.

خورشید توی بشقاب ازدها

نویسنده: سودابه فرضی‌پور

تصویرگر: سحر غیاثوند

ناشر: آفرینگان

صفحه ۱۶۸

کاربرد: تقویت اعتمادبه‌نفس، کنش‌گری در مخاطبان،

نگاهی تازه به تاریخ

نوع: رمان و داستان بلند

داستان این کتاب، در دو مکان و زمان مختلف رخ می‌دهد. **سروش**، شاگرد زنگ کلاس، و **فرهاد** و **آرین** قرار است برای درس تاریخ، یک نمایش که در عصر هخامنشی رخ می‌دهد اجرا کنند. اما اتفاقاتی رخ می‌دهد و بچه‌ها ناگهان ناپدید می‌شوند. انگار آن‌ها به دل تاریخ سفر کرده‌اند! چرا؟ به خاطر اشتباه یک شاگرد معبد دلفی. **آدراستوس** به خاطر خواندن یک ورد اشتباه، از طرف کاهن معبد تنبیه شده. در آن زمان که یونان درگیر جنگ با ایران است، آدراستوس می‌خواهد با خواندن وردی، چند سرباز هخامنشی را گروگان بگیرد تا خود را به کاهن معبد ثابت کند. اما ورد را اشتباه می‌خواند و جای سربازهای واقعی، بچه‌هایی را گروگان می‌گیرد که در زمان آینده، در حال بازی نقش سربازهای هخامنشی بودند و این شروع ماجرای آن‌هاست تا بتوانند به زمان خودشان برگردند. عنصر طنز اولین چیزی است که توجه مخاطب را جلب می‌کند.

کتاب نگاهی تازه به داستان‌های تاریخی دارد و می‌تواند مخاطب را به مطالعه‌ی جدی‌تر تاریخ علاقه‌مند کند.

خواب‌هایم را برایت تعریف می‌کنم

شاعر: صفورا نیری

ناشر: توکا

۶۴ صفحه

کاربرد: پرورش تخیل، لذت و سرگرمی

نوع: شعر

خواب‌ها فضای رمزآلودی هستند. محیط‌های غریب و شاید مهیجی که ما را در موقعیت‌هایی قرار می‌دهد که در بیداری امکان تجربه‌کردنش را نداریم. شرایطی فانتزی که در آن فضای واقعی دور می‌شویم و گاهی ناشناخته‌هایی را کشف می‌کنیم. این کتاب هم مجموعه شعری است که شاعر در آن از دنیای رنگارنگ خواب‌ها، حرف زده است. او بیست خواب متنوع خود را برای مخاطب نوجوان با توصیفات شاعرانه و خیال‌انگیز تعریف می‌کند. زبان این شعرها ساده و روان است و در قالب شعر سپید سروده شده‌اند. شاعر تلاش کرده است تا فضایی خیال‌انگیز را به تصویر بکشد و دنیایی عاری از خشونت و وحشت را در آن ترسیم کند. دنیایی پر از آرامش که شاید فقط در خواب قابل دسترسی باشد. خواب‌هایی که او از آن‌ها حرف می‌زند، گویی داستانی کوتاه هستند که مخاطب را به دنیایی خیالی می‌برند تا در این خیال صدای ذهن شاعر را بشنوند.

داستان‌های خوب برای دختران بلندپرواز (۱ و ۲)

نویسندگان: النا فاویلی، فرانچسکا کاوالو

مترجمان: امید سهرابی، آرزو گودرزی

ناشر: نشر نو

کاربرد: آشنایی با مشاهیر جهان، الهام‌بخشی،

تقویت انگیزه و پشتکار

نوع: مستند - اطلاعاتی

این مجموعه‌ی دو جلدی به زندگی زن‌هایی می‌پردازد که در زمینه‌های مختلف به موفقیتی رسیده‌اند، زمینه‌هایی چون هنر، ورزش، سیاست، علم و... دو صفحه از هر کتاب به یک چهره اختصاص پیدا کرده است. مخاطب در یک صفحه شرح زندگی مختصری از آن چهره می‌خواند و در صفحه‌ی مقابل تصویرسازی چهره‌ی او را می‌بیند. تصویرسازی‌های چهره‌ی این بانوان که با تکنیک‌های گوناگونی کار شده جذابیت خاصی به کتاب بخشیده است. این شرح‌حال‌ها به زنانی از سراسر جهان مربوط می‌شود، از **مریم میرزاخانی** ریاضی‌دان ایرانی و **جین آستین** نویسنده‌ی انگلیسی گرفته تا **لوزن** دختری جنگجو از قبایل آپاچی. از **آملیا ایره‌ارت** آمریکایی که اولین زنی بود که عرض اقیانوس اطلس را به تنهایی پرواز کرد تا **ماریا موته سوری** آموزگاری ایتالیایی که روشی نوین را در نظام آموزشی متداول کرد. خواندن از زندگی افرادی که از موانع مختلف گذشتند تا به آرزوها و خواسته‌هاشان برسند برای خوانندگان الهام‌بخش است، زنانی که تلاش کردند تا در دنیای خود و اطرافیان‌شان تغییر ایجاد کنند. این دو کتاب برای افزایش امید و اعتماد به نفس و ساختن آینده‌ای درخشان و همچنین آشنایی با افراد موفق جهان کاربرد دارد.

داستان مانا

نویسنده: محمدرضا یوسفی

ناشر: ویژه نشر

صفحه ۹۲

کاربرد: آشنایی با داستان نویسی، پرورش قدرت تخیل

نوع: رمان و داستان بلند

شاید در نگاه اول فکر کنید قرار است کتابی را بخوانید که نام شخصیت اصلی آن **مانا** است، اما قهرمان این کتاب پسر نوجوانی به نام **کاوه** است. کاوه برای پر کردن اوقات فراغتش، به کتابخانه‌ی مجتمع‌شان سر می‌زند و گاهی به خانم **شجری**، کتابدار آنجا کمک می‌کند. در این میان کاوه با دختری به نام مانا آشنا می‌شود که به داستان نویسی علاقه مند است و در کتابخانه، دنبال کتاب‌هایی با موضوع داستان نویسی می‌گردد. یک روز، هنگام تمیز کردن کتاب‌ها، کاوه متوجه نویسنده‌ای می‌شود که داخل کتابش خوابیده است. از اینجا به بعد داستان رنگی فانتزی به خود می‌گیرد. نویسنده، از کاوه می‌خواهد کتابش را به مانا بدهد و او را با عناصر مختلف داستان آشنا می‌کند. نویسنده، با الهام از زندگی مانا که درگیر مشکلات خانوادگی است، پیرنگ داستان جدیدش را پیدا می‌کند و با کمک شخصیت کاوه، آن را جلو می‌برد.

کتاب داستان مانا، علاوه بر اینکه یک رمان سرگرم کننده است، می‌تواند نوجوانان را با داستان نویسی و عناصر مختلف داستان آشنا کند و جنبه‌ی آموزشی نیز دارد.

در جست‌وجوی اردشیر

نویسنده: کتایون تجلی

ناشر: پرنده‌ی آبی (انتشارات علمی و فرهنگی)

صفحه ۸۸

کاربرد: آشنایی با اسطوره‌های ایرانی

نوع: رمان و داستان بلند

در سرزمینی که که **اردوان** بر آن پادشاهی می‌کند جوانی به نام **اردشیر** و دختر پادشاه، تصمیم می‌گیرند با هم ازدواج کنند و برای آزادی مردم سرزمینشان از ظلم‌های شاه چاره‌ای پیدا کنند. پس با هم به سمت ارون رود فرار می‌کنند و سربازان اردوان به دنبال آن‌ها می‌روند. هر روز هیجان این ماجراجویی بیشتر و بیشتر می‌شود و **میترا** با رازهایی که از پدرش می‌داند برای بهبود شرایط مردم سرزمینش همراه با اردشیر در تلاش است. آن‌ها در آرزوی سرزمینی خالی از ظلم و بی‌عدالتی به سر می‌برند.

این کتاب علاوه بر آشناسازی مخاطبانش با فرهنگ‌ها و داستان‌های اساطیری به تشریح مفهوم شجاعت و حق طلبی در هر شرایط و جایگاهی می‌پردازد.

در جست‌وجوی ورمیر

نویسنده: بلو بیلیت

مترجم: آرزو احمی

ناشر: پرتقال

صفحه ۲۲۵

کاربرد: پرورش تخیل و روحیه کشف حقیقت

نوع: رمان و داستان بلند

داستان از آن جایی شروع می‌شود که یک معلم علاقه‌مند به هنر دانش‌آموزانش را به موزه می‌برد و سؤالاتی در ذهن آن‌ها ایجاد می‌کند که نسبت به آثار هنری حساس می‌شوند. کمی بعد از اردو یک تابلوی مهم و گران‌قیمت اثر **یوهانس ورمیر** از موزه دزدیده می‌شود. سارق این اثر هنری چند نامه به افراد مختلف می‌فرستد و پیامش را برای مسئولین موزه در روزنامه چاپ می‌کند. ظاهراً سارق تابلو می‌خواسته با این کار توجه‌ها را به خود جلب کند تا پرده از رازهایی بردارد. **پترا** و **کالدرد** دانش‌آموزانی که از روز اردو سؤالاتی برایشان پیش آمده بود به دنبال نشانه‌ها و کشف راز سارق تابلو به جاهای مختلفی سرک می‌کشند و البته تلاششان هم نتیجه می‌دهد. آن‌ها در جایی که فکرش را هم نمی‌کنند راز تابلوی گمشده را کشف، و مخاطب را در ماجرابی مهیج و جذاب درگیر می‌کنند.

این داستان اگرچه تخیلی است اما با اشاره به ورمیر، نقاش مشهور تاریخ هنر جهان مخاطب را به صورت غیر مستقیم با او آشنا می‌کند. علاوه بر این نامه‌های رمزگذاری شده‌ای در این کتاب هست که مخاطب بدون رمزگشایی نمی‌تواند از اتفاقی که در آن موقعیت افتاده با خبر شود. به این وسیله کتاب از مخاطب می‌خواهد فراتر از یک خواننده‌ی معمولی، ناظر ماجراها باشد و دست به کار شود و نامه‌ها را رمزگشایی کند.

دختری که ماه را نوشید

نویسنده: کلی ریگن بارنیل

مترجم: فروغ منصور قناعتی

صفحه ۲۹۶

ناشر: پرتقال

کاربرد: پرورش تخیل، لذت و سرگرمی

نوع: رمان و داستان بلند

داستان این کتاب درباره‌ی جادوگری به نام **زان** است و دختری به نام **لونا**. زان جادوگر خوش‌قلب و مهربانی است که با حیوانات عجیب و اژدهایش در جنگلی میان دو شهر زندگی می‌کند. اما مردمی که در حاشیه‌ی جنگل زندگی می‌کنند از او می‌ترسند و هر سال یک نوزاد را به عنوان قربانی در جنگل رها می‌کنند تا جادوگر با آن‌ها کاری نداشته باشد. زان از این نوزادان مراقبت می‌کند و آن‌ها را به شهر آن سوی جنگل می‌برد و به خانواده‌های خوش‌قلبی می‌رساند تا سرپرستی‌شان را به عهده بگیرند. او در طول این راه طولانی نوزادان را با نور ستاره‌ها سیر می‌کند. اما یک روز اتفاقی می‌افتد، زان به یکی از نوزادان به اتفاقی به جای نور ستاره‌ها، نور ماه می‌نوشاند. دختری که نور ماه بنوشد جادویی بسیار قدرتمند در وجودش جاری می‌شود. بنابراین جادوگر او را نزد خود نگه می‌دارد و بزرگش می‌کند تا بتواند قدرتش را کنترل کند. اما وقتی **لونا** سیزده ساله می‌شود اتفاقی می‌افتد که همه چیز را تغییر می‌دهد. این رمان، به پرورش قوه‌ی تخیل مخاطب کمک می‌کند و او را به سفری هیجان‌انگیز با طعم جادو و خیال می‌برد.

دختر ماه

نویسنده: سارا عرفانی

ناشر: مؤسسه فرهنگی مدرسه برهان

۱۲۰ صفحه

کاربرد: آشنایی با زندگی حضرت معصومه (ص)

نوع: داستان دینی

این کتاب از مجموعه‌ی ریحانه است، مجموعه‌ای که سعی می‌کند به زندگی زنان نامدار و تأثیرگذار اسلام نگاهی تازه داشته باشد. یکی از جلدهای این مجموعه دختر ماه است که در هجده فصل تنظیم شده و نوجوانان را با حضرت معصومه (س) بیشتر آشنا می‌کند. این کتاب روایت‌گر زندگی ایشان از ابتدا تا مهاجرت و رحلت در شهر قم است. با اینکه منابع و مستندات زندگی این حضرت کم است، نویسنده سعی کرده با استفاده از منابع زندگی پدر و برادر ایشان، امام موسی کاظم (ع) و امام رضا (ع) زندگی ایشان را روایت کند. نقش تخیل نویسنده در این میان پررنگ است و رنگی داستانی به این زندگی نامه بخشیده است. این کتاب سعی دارد تا رفتارها و ویژگی‌های حضرت معصومه (س) را در قالب داستان واقعی و تاریخی نشان دهد تا مخاطبان با بانوان تأثیرگذار تاریخ اسلام آشنا شوند، از آن‌ها الهام بگیرند و نکات اخلاقی در آن‌ها درونی شود.

دشت متلاطم

نویسنده: علی اکبر کرمانی نژاد

ناشر: محراب قلم

۳۱۲ صفحه

کاربرد: آشنایی با فرهنگ مناطق مختلف ایران

نوع: رمان و داستان بلند

کاکایی پسر نوجوان این داستان پدری دارد که خان منطقه است، اما مدتی است که **سعید خان**، کاکایی و دیگر اعضای خانواده‌اش را ترک کرده است. پدر به خاطر اتفاقاتی مجبور شده از کنار خانواده برود، در کوه پنهان بشود و آن‌ها را تنها و سرگشته بگذارد. اما کاکایی به نسبت‌هایی که به پدرش داده می‌شود باور ندارد، او باور ندارد که پدرش کسی را کشته باشد. برای همین تصمیم می‌گیرد به جست‌وجوی پدرش برود و حقیقت را به همه ثابت کند. خاله **بلقبیس** وردی می‌خواند و کاکایی را جادو می‌کند تا بتواند دنبال پدرش برود و به او کمک کند. همین جاست که این داستان رنگی فانتزی به خود می‌گیرد. گذشته، حال و آینده در هم می‌آمیزند و دنیایی جدید پیش روی خواننده گشوده می‌شود. این رمان نشان می‌دهد چگونه با مشکلات و سختی‌های زندگی باید مواجه شد و همچنین هر عضوی در خانواده چه جایگاه و اهمیتی دارد.

اما مهم‌تر از همه مکان داستان است، این داستان در بلوچستان رخ می‌دهد، کاکایی یک نوجوان بلوچ است و درگیر مناسبات خان‌های منطقه می‌شود. به تصویر کشیدن این مناسبات، به نمایش گذاشتن فرهنگ و آداب و رسوم مردم بلوچستان می‌تواند برای خواننده جذاب باشد و او را با یکی از اقوام ایرانی آشنا کند.

دیوبند

نویسنده: زهرا شاهی
ناشر: پرندۀ آبی (انتشارات علمی و فرهنگی)
۱۰۲ صفحه
کاربرد: لذت و سرگرمی، آشنایی با اسطوره‌ها
نوع: رمان و داستان بلند

مدتی است در شهر، اتفاق عجیبی رخ می‌دهد. بچه‌ها، پریشان از خواب می‌پرند و جیغ می‌کشند. آن‌ها، یکی پس از دیگری، دیوانه می‌شوند و خانواده‌ها، آن‌ها را به یک مرکز قرنطینه‌ی مرموز می‌برند. هیچکس نمی‌داند چه اتفاقی برای بچه‌ها می‌افتد. تا اینکه یک شب، آن‌ها در خوابش دیو سه سر را می‌بینند که تهدید می‌کند اگر به حرفش گوش ندهد، زندگی‌اش را می‌گیرد. آن‌ها بعد از بیدار شدن، جیغ می‌زنند و از خانواده‌اش می‌خواهد او را از آنجا ببرند. اما قبل از رفتن، برای **مزدک**، برادرش یک پیغام رمزی می‌گذارد. مزدک، برای رمزگشایی سراغ دوستش **کیان** می‌رود و اینجاست که ماجراجویی‌های مزدک و کیان برای نجات آن‌ها و سایر بچه‌های شهر شروع می‌شود. با جلورفتن داستان معلوم می‌شود دیوها یک مرکز مدرن در شهر راه انداخته‌اند که به بچه‌ها آموزش‌های دیو شدن می‌دهند. مزدک و کیان، از شخصیت‌های اسطوره‌ای برای مبارزه با دیوها کمک می‌گیرند. کیان راهی به قلعه‌ی اساطیر پیدا می‌کند و همراه **تهمورث** دیوبند به مبارزه با دیوها می‌رود. وارد کردن اساطیر ایرانی در داستانی که زبایدۀ ذهن نویسنده است می‌تواند برای مخاطب جذاب باشد و او را به دنبال کردن داستان ترغیب کند.

دی‌وی‌دی اسرار الغولان

نویسنده: محمدرضا مرزوقی
ناشر: هوپا
۱۷۴ صفحه
کاربرد: لذت و سرگرمی
نوع: رمان و داستان بلند

داستان از آنجا شروع می‌شود که **احمد**، **مرتضی** و **یزدان**، می‌خواهند چند روز از تهران فرار کنند. از چه فرار می‌کنند؟ از پدر و مادرها و آقای ناظم و مدرسه. آن‌ها برنامه ریخته‌اند چند روز را در خانه‌ی قدیمی پدر بزرگ یزدان در طالقان سرکنند تا کسی نباشد که درباره‌ی درس خواندن نصیحتشان کند. آن‌ها در مدرسه یک خرابکاری بزرگ به بار آورده‌اند و دوست دارند چند روز هم که شده از آن دور باشند. اما در سفرشان، اتفاق عجیبی می‌افتد. شب اول در خانه‌ی دورافتاده و سرد پدر بزرگ یزدان، با پیرمرد عجیبی روبه‌رو می‌شوند. پیرمرد به آن‌ها می‌گوید برای حل مشکلات‌شان، نباید از آن فرار کنند، راه چاره پیش اوست. بعد، یک دی‌وی‌دی به آن‌ها می‌دهد که رویش نوشته شده: اسرار الغولان. بچه‌ها بعد از باز کردن این دی‌وی‌دی با غولی مواجه می‌شوند که در آن گیر افتاده است. غولی که البته شکل و قیافه‌ی سایر غول‌ها را ندارد، خوش تیپ است و حساسی خوش می‌گذراند. بچه‌ها، از غول استفاده‌های عجیبی می‌کنند. او را می‌فرستند تا از کامپیوتر مدرسه سؤال‌های امتحان را پیدا کند و حتی از او، به عنوان غول کمک‌آموزشی استفاده می‌کنند.

داستان، با وارد کردن ابزار دنیای دیجیتال امروز به دنیای فانتزی سعی کرده به دنیای مخاطبان نزدیک شود و فضایی خلق کند که برای نوجوانان آشنا و جذاب باشد.

راز آن بوی شگفت

نویسنده: فریبا کلهر

ناشر: به نشر (کتاب‌های پروانه)

صفحه ۱۳۸

کاربرد: آشنایی با زندگی امام رضا (ع)

نوع: داستان دینی

راز آن بوی شگفت روایت‌گر زندگی امام رضا (ع) با زبانی شاعرانه و صمیمانه برای کودکان و نوجوانان است. این کتاب سه بخش از زندگی امام هشتم را دربردارد. در ابتدا به زندگی امام هشتم تا رسیدن به شهر مرو می‌پردازد، سپس ماجراهایی را که در مرو بر امام رضا می‌گذرد روایت می‌کند. فصل آخر ماجرای مردی به نام **ابوعبدالله** است که راهزن‌ها در بیابان به او شک می‌کنند که یک گنج پنهان دارد، به همین دلیل او را اسیر و شکنجه می‌کنند، تا جایی که دیگر قادر به صحبت کردن نیست. ابوعبدالله پس از گریز از دست راهزنان، به همراه پسرش برای زیارت امام رضا (ع) به مرو می‌رود... داستان ابوعبدالله تا بعد از شهادت امام رضا (ع) و سرنوشت مأمون، پادشاه ستم‌گر آن دوران پیش می‌رود. این سه فصل به گونه‌ای تنظیم شده‌است که هر چه با شخصیت‌ها پیش می‌آید به نشانه‌ها و شخصیت‌های دیگری از داستان قبلی بر می‌خوریم. این کشف‌ها و در هم آمیختن ماجراها خواندن این رمان دینی را برای مخاطب جذاب‌تر می‌کند.

روایتی ساده از یک ماجرای پیچیده

نویسنده: ابراهیم حسن بیگی

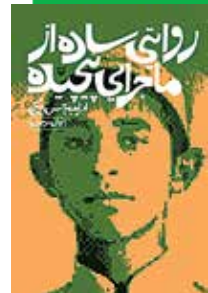
ناشر: سوره مهر

صفحه ۲۲۴

کاربرد: تقویت روحیه کنش‌گری، آشنایی با حوادث

وقایع تاریخی ایران، تقویت روحیه آزادی طلبی

نوع: رمان و داستان بلند

شخصیت اصلی این کتاب که نوجوانی‌اش را در دهه‌ی پنجاه شمسی می‌گذراند پسری به نام **الیاس** است که در ترکمن صحرا زندگی ساده‌ای دارد. اما هر چه می‌گذرد زندگی او از سادگی فاصله می‌گذرد و حوادث مختلفی برایش پیش می‌آید. او با چشم تحسین به خانواده‌ی خان می‌نگرد، اما ناگهان با کشته شدن برادرش **یوسف** توسط خان و اطرافیانش روبه‌رو می‌شود و اوضاع کاملاً تغییر می‌کند. حالا شخصیت اصلی این داستان نوجوانی‌است که در شانزده سالگی غم بزرگی را تجربه کرده و روح آسیب‌دیده‌اش از خانواده‌ی خان کینه‌ای دارد که هم او را ناراحت و هم چشمش را به واقعیت‌هایی باز می‌کند که مسیر زندگی او را تغییر می‌دهد. تلاش برای اثبات گناه‌کاری خان و برهم زدن مناسبات ارباب-رعیتی شروع چالش‌های الیاس است. الیاس در جریان فعالیت‌های سیاسی دهه‌ی پنجاه، در آستانه‌ی انقلاب اسلامی نیز قرار می‌گیرد، به زندان می‌رود و تجربیات مختلفی را پشت سر می‌گذارد.

مخاطب با مطالعه‌ی این کتاب با وقایع اواخر دهه‌ی پنجاه آشنا می‌شود و تصویری روشن‌تر از اتفاقاتی که منجر به پیروزی انقلاب شد به دست می‌آورد. داستان نوجوانی الیاس که متفاوت از نوجوانان امروز است بر روحیه‌ی حق‌طلبی و آزادی‌خواهی مخاطب خود اثر می‌گذارد.

ریاضیات لعنتی (آلیس در سرزمین اعداد)

نویسنده: کارلو فرابتی

مترجم: لیلا مینایی

ناشر: فاطمی (کتاب طوطی)

صفحه ۱۲۳

کاربرد: آشنایی با ریاضیات، پرورش قدرت تخیل

نوع: داستان آموزشی

آلیس قهرمان این کتاب، خواننده را در نگاه اول به یاد آلیس از سرزمین عجایب می‌اندازد. اتفاقات مشابهی هم در انتظار آلیس است. او اصلاً درس ریاضی، کلاس و معلمش را دوست ندارد. یک روز که روی نیمکتی در پارک نشسته است و با سؤالات ریاضی کلنجار می‌رود با کلافگی با خودش می‌گوید: ریاضیات لعنتی... همین جاست که آقای **لوپیس کارول** از لای بوته‌ها بیرون می‌آید و از آلیس دعوت می‌کند تا با او به سرزمین ریاضیات بیاید. اگرچه آقای کارول می‌گوید این سرزمین ربطی به سرزمین عجایب که خودش کتابش را نوشته، ندارد اما همه‌ی نشانه‌ها مثل همان است. آلیس در گودال بزرگ خرگوشی می‌افتد و هزار دور، دور خودش می‌چرخد تا سرسره‌ای طولانی را طی می‌کند و به سألنی با تعداد زیادی در، پا می‌گذارد. پشت هر در یک مفهوم ریاضی در انتظار او است. او گریه‌ای نامرئی را می‌بیند که به آلیس راه حل کردن مسئله‌هایی با یک مجهول را نشان می‌دهد و در جنگل اعداد، لاک‌پشتی را می‌بیند که معمایی روی لاکش دارد. مخاطب هم در این بازی‌ها و آموزش‌ها آلیس را همراهی می‌کند و جور دیگری با علم ریاضیات برخورد می‌کند. این کتاب که فضای تخیلی ملموسی را خلق کرده‌است توانسته بدون گیج کردن مخاطب او را در این دنیای تازه با تمام جزئیاتش همراه کند. تصاویر کتاب نیز پایه‌ای مخاطب و آلیس می‌آید. در نهایت مخاطب درمی‌یابد ریاضی آن قدرها هم به درد نخور نیست!

زمستان بی‌شازده

نویسنده: فاطمه نفری

ناشر: سوره مهر

صفحه ۱۹۶

کاربرد: آشنایی با تاریخ انقلاب اسلامی

نوع: رمان و داستان بلند

رضا شخصیت اصلی این کتاب است که داستان را روایت می‌کند و در بزنگاهی قرار دارد که باید تصمیم مهمی بگیرد. مهندس، پیش از دستگیر شدن توسط نیروهای ساواک در حق رضا و خواهرش **رعنا** لطفی کرده بود که برای رضا سخت است خواسته‌ی مهندس را فراموش کند. مهندس مدرک مهمی به رضا سپرده تا آن را به شخص دیگری برساند. اما رضا نگران است که در این میان دستگیر شود و می‌خواهد مدرک را در آب انبار بیندازد و خود را خلاص کند. درگیری‌های رضا بر سر تصمیم‌گیری و اتفاقاتی چون درگیری شدن با دوستش **فرید** که پدرش طرفدار نظام شاهنشاهی است و گزارش کسانی که اعلامیه‌ها را بر در و دیوار می‌چسبانند به ساواک می‌دهد فضای این رمان را می‌سازد. رضا و خانواده‌اش، خانواده‌ی معمولی هستند که درگیری‌های خود را دارند، اما رضا در آستانه‌ی انقلاب اسلامی با اتفاقاتی مواجه می‌شود که دغدغه‌هایش را از مسائل شخصی به دغدغه‌های اجتماعی تبدیل می‌کند. انگار علاوه بر انقلابی که بیرون در جریان است، انقلابی را هم در درون خودش تجربه می‌کند.

زنان در علم

نویسنده و تصویرگر: راشل ایگنوتوفسکی

مترجم: ماندانا فرهادیان

ناشر: طوطی

۱۲۸ صفحه

کاربرد: آشنایی با شخصیت‌های تأثیرگذار در تاریخ علم،

تقویت خودباوری

نوع: مستند - اطلاعاتی

خواندن از زندگی کسانی که در تاریخ جهان تأثیرگذار بوده‌اند می‌تواند الهام‌بخش باشد، کسانی که تلاش کردند در جهان تغییری ایجاد کنند و با جسارت خود زندگی دیگران را بهبود ببخشند. در کتاب زنان در علم، با پنجاه زن آشنا می‌شویم که در رشته‌های مختلف علمی مانند ریاضی، پزشکی، مهندسی و... علمی به موفقیت‌های بزرگی دست پیدا کرده‌اند. نام زنان ایرانی چون **مریم میرزاخانی** هم در این کتاب دیده می‌شود.

تصاویر زیبایی کتاب به گونه‌ای است که ورق زدن کتاب را مانند ورق زدن آلبوم عکس لذت‌بخش می‌کند. زندگی‌نامه‌ای کوتاه از هر زن در کنار شرح فعالیت‌هایش و یک تصویرسازی از چهره‌ی او مخاطب را با این چهره شخصیت آشنا می‌کند. این کتاب در کنار صحبت کردن از تبعیض‌های جنسیتی به افزایش اطلاعات عمومی و گسترش جهان‌بینی مخاطب کتاب کمک می‌کند.

سرباز پیسفول

نویسنده: مایکل مورپرگو

مترجم: ستاره پور عبدالله

ناشر: او

۱۲۶ صفحه

کاربرد: توجه به محیط پیرامون، مواجهه با مسئله‌ی

جنگ، امید به بهبود شرایط

نوع: رمان و داستان بلند

این کتاب روایتی است از زندگی **توماس پیسفول** و مرور روزهای تلخ و شیرینی که سپری کرده است. او دراز کشیده و تصمیم دارد هجده سال زندگی‌اش را مرور کند. او خانواده‌اش را به یاد می‌آورد و روزهایی را که کنار هم سپری کرده‌اند. توماس خاطره‌ی روز اول مدرسه‌اش را مرور می‌کند. او معاون خشن و بی‌ادب مدرسه را دوست ندارد و از رفتن به مدرسه هراس دارد اما برادرش **چارلی** که همیشه کنار او است آرامش می‌کند. توماس با چارلی، **جو چاقه** و مادرش زندگی می‌کند. جو بر اثر یک بیماری که در دوران کودکی به آن مبتلا شده با بقیه متفاوت است. پدر این خانواده دیگر در کنارشان نیست، او در اثر حادثه‌ای از دنیا رفته و توماس خودش را در این حادثه مقصر می‌داند.

مخاطب با توماس همراه می‌شود و لحظه به لحظه را از دریچه‌ی چشم او تماشا می‌کند. تصویری از جهان از پنجره‌ی نگاه یک کودک. کودکی که مثل بزرگسالان از بی‌عدالتی و نامهربانی رنج می‌کشد، کودکی که عاشق سادگی است. توماس در این داستان نشانه‌هایی را که در طبیعت می‌بیند با رفتار انسان‌ها تطبیق می‌دهد و این موضوع خواندن این کتاب را جالب و تأمل برانگیز می‌کند.

سرخ باد

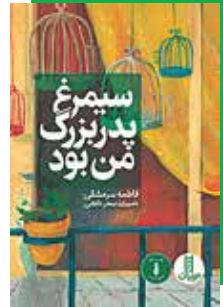
نویسنده: سید محمد میرموسوی
ناشر: کتاب‌های بنفشه (مؤسسه انتشارات قدیانی)
۱۷۶ صفحه
کاربرد: آشنایی با وقایع تاریخی ایران
نوع: رمان و داستان بلند

شخصیت اصلی این داستان پسر نوجوانی است که در خانواده‌ای زندگی می‌کند که اعضای آن به فعالیت‌های سیاسی و مبارزه علیه حکومت مشغول هستند، ایران در آستانه‌ی انقلاب ۵۷ است و مبارزات مردمی به نقطه‌ی اوج خودش رسیده است. شخصیت اصلی داستان که شاهد این حوادث است و گاهی هم نقشی مهم و اساسی در ماجرا ایفا می‌کند به شرح این وقایع با تمام جزئیات و احوال آن روزها می‌پردازد. داستان با یک تصویر شروع می‌شود، پسر نوجوان به شهر رفته و با چشم خود مبارزات مردم و تقابل آن‌ها را نیروی نظامی دیده است، حالا دوست دارد زودتر به روستایشان برگردد، در میدان مرکزی مردم را جمع کند و از چیزی که دیده حرف بزند. اما وقتی به خانه می‌رسد با اتفاقی مواجه می‌شود که زندگی او و خانواده‌اش را تغییر می‌دهد. این کتاب به افزایش روحیه‌ی شجاعت و تلاش برای بهبود اوضاع می‌پردازد، تصویری از اوضاع و احوال شهرهای مختلف ایران در آستانه‌ی انقلاب اسلامی به دست می‌دهد و مخاطب را با شیوه‌ی زندگی مردم در آن سال‌ها آشنا می‌کند.

سیمرغ پدر بزرگ من بود

نویسنده: فاطمه سرمشقی
تصویرگر: سحر دانشی
ناشر: نردبان (شرکت انتشارات فنی ایران)
۱۰۸ صفحه
کاربرد: توجه به حفاظت از محیط زیست
نوع: رمان و داستان بلند

عطار نیشابوری شاعر بزرگ ایران در کتابش داستانی را روایت می‌کند از تعدادی پرنده که برای یافتن سیمرغ به سمت کوه قاف حرکت می‌کنند. آن‌ها باید از هفت وادی بگذرند و در این مسیر تعداد زیادی از پرندگان به خاطر سختی راه از همراهی با دیگر دوستان خود باز می‌مانند. اما در کتاب سیمرغ پدر بزرگ من بود که با الهام از داستان‌های عطار نیشابوری نوشته شده است، سی کودک برای کمک به محیط زیست و احیای آن تصمیم می‌گیرند به دنبال پرنده‌ای بگردند که راه حل این مشکل بزرگ در دست اوست. در این مسیر کودکان با پرندگان زیادی آشنا می‌شوند. آن‌ها می‌بینند که خود پرندگان از مشکلات زیادی رنج می‌برند. بچه‌ها سعی می‌کنند با کمک هم مشکلات پرندگان را برطرف کنند. اما این کار اصلاً آسان نیست و همین موضوع باعث می‌شود عده‌ای از بچه‌ها به خاطر سختی راه یکی یکی از گروه جدا شوند. این داستان بیان می‌کند که برای هر انتخاب باید سختی‌هایی را تحمل کرد؛ حتی اگر لازم باشد خودمان را کاملاً تغییر دهیم. همچنین با مطرح کردن بحران‌های زیست‌محیطی کودکان و نوجوانان را به این موضوعات حساس می‌کند.

سنجاب ماهی عزیز (خدا یکشنبه‌ها و چهارشنبه‌ها را برای ماهی‌ها نیافریده است)

نویسنده: فریبا دیندار

تصویرگر: مرجان ثابتی

ناشر: هوپا

صفحه ۲۵۵

کاربرد: کنار آمدن با مرگ عزیزان

نوع: رمان و داستان بلند

شخصیت اصلی این کتاب دختری به نام **نینا** است که پدرش در آب دریاچه می‌افتد و از دنیا می‌رود. او باورش نمی‌شود پدر را از دست داده باشد. بلکه مطمئن است که پدرش تبدیل به ماهی شده و در همان دریاچه زندگی می‌کند. برای همین هر روز به بازار ماهی‌فروشی‌ها می‌رود تا پدرش را بین ماهی‌ها پیدا کند. اما وقتی اثری از پدرش پیدا نمی‌کند مطمئن می‌شود که هنوز پدرش در آب است و کنار ماهی‌ها زندگی می‌کند. او برای پدرش نامه می‌نویسد و به آب دریاچه می‌سپارد تا پدرش حرف‌های نینا را که بسیار برای او دل‌تنگ است بخواند و جواب دهد. بعد از مدتی طولانی و نامه‌های زیادی که نینا برای پدرش می‌نویسد و در آب دریاچه می‌اندازد سرانجام یک روز زنگ در خانه به صدا درمی‌آید و پستی با نامه‌ای برای نینا پشت در منتظر است. پاکت نامه خیس است و از دریاچه رسیده... شخصیت ناشناسی به نام **آقای ماهی** با نینا وارد نامه‌نگاری شده است و به او در پذیرفتن غم از دست دادن پدر کمک می‌کند.

نینا دختری کتاب‌خوان و حساس است و روحیه‌ای شاعرانه دارد، او در کتاب از غم‌ها و شادی‌هایش حرف می‌زند. از ترس‌هایش، دوستان و اطرافیانش و مسائل نوجوانان را مطرح می‌کند.

شب به خیر ترنا

نویسنده: جمال الدین اکرمی

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۱۶۰

کاربرد: آشنایی با مسئله‌ی مهاجرت، تقویت

روحیه‌ی پذیرش دیگری

نوع: رمان و داستان بلند

شب به خیر ترنا داستانی است درباره‌ی مهاجرت، تنهایی، دوری و احساسات پیچیده‌ی نوجوانی. **سینا** و **ترنا**، به دعوت پدر به کانادا مهاجرت می‌کنند. آن‌ها منتظرند تا پدر، مادرشان را هم دعوت کند. اما پدر، این انتظار را بی‌پاسخ می‌گذارد. ترنا و سینا، هرکدام می‌دانند انتظار برای آمدن مادر بیهوده است و قرار نیست مادرشان را ببینند. با این تصمیم پدر زندگی این خواهر و برادر به هم می‌ریزد. ترنا افسرده می‌شود و سینا مجبور است برای تأمین مخارج زندگی کار کند. پدر هم آن‌ها را رها کرده و به شهر دیگری به دنبال کار رفته است. افسردگی ترنا باعث می‌شود در بیمارستان بستری شود، اما با فرار کردن او از بیمارستان اوضاع پیچیده‌تر می‌شود، هیچ‌چیز سر جای خودش نیست، ترنا و سینا نه وضعیت تحصیلی درستی دارند، نه از توجه پدرشان برخوردارند و نه از حضور مادرشان. حالا سینا باید همه چیز را درست کند، به خواهرش کمک کند و کاری کند که حداقل کنار مادرشان زندگی تازه‌ای را آغاز کنند.

رمان شب به خیر ترنا، داستان خوشخوانی است که به خوبی توانسته احساسات نوجوانان را به تصویر بکشد و مهم‌تر از همه درک متفاوتی از مفهوم مهاجرت به مخاطبش عرضه می‌کند و وضعیت پناهنده‌ها را به تصویر می‌کشد.

شهر بدون پلاستیک

نویسنده: بدری مشهدی

تصویرگر: فاطمه قاسمی

ناشر: نردبان (شرکت انتشارات فنی ایران)

صفحه ۷۳

کاربرد: آشنایی با اثر مخرب پلاستیک بر محیط زیست

نوع: رمان و داستان بلند

در این داستان شهرداری مسابقه‌ای با موضوع حفظ محیط زیست ترتیب داده و نوید قصد شرکت در این مسابقه را دارد. جایزه این مسابقه یک لپ‌تاپ است و نوید که این روزها به یک کامپیوتر شخصی احتیاج دارد به شرکت در این مسابقه مشتاق می‌شود. و به راه حلی برای کم کردن تولید زباله فکر می‌کند. او تحقیقات خود را آغاز می‌کند و از جایی به بعد تمام فکرش درگیر پیدا کردن یک راهکار مناسب برای حفظ محیط زیست می‌شود و دیگر به برنده شدن در مسابقه فکر نمی‌کند. او به این نتیجه می‌رسد که باید مصرف پلاستیک را کاهش داد. نوید برای شرکت در مسابقه ایده‌ای دارد اما نگران است مغازه‌داران شهر با او همکاری نکنند. پس تصمیم می‌گیرد یک اخطار جعلی از وزارت بهداشت برای همه‌ی مغازه‌داران بفرستد. اما باید مواظب باشد دستش رو نشود. از طرفی پدر او در یک کارخانه‌ی تولید ظروف پلاستیکی کار می‌کند و این آغاز چالشی جدید برای نوید است. نوید نگران است که با ایده‌ی او در جایگزینی ظروف دیگر به جای ظروف پلاستیکی، کارخانه ورشکست و پدرش بیکار شود. پس باید به دنبال راهی باشد تا پدرش بیکار نشود و همچنین مردم از ظروف پلاستیکی کمتر استفاده کنند. در این داستان نوجوانان با خطرانی که طبیعت را تهدید می‌کند بیشتر آشنا می‌شوند و یاد می‌گیرند چگونه مصرف پلاستیک را در خانواده‌هایشان کاهش دهند.

صورت زخمی

نویسنده: ژان کلود مورلوا

مترجم: لیلا علیخانی

ناشر: محراب قلم

صفحه ۱۲۴

کاربرد: آشنایی با وقایع جنگ جهانی دوم

نوع: رمان و داستان بلند

اولیویه نوجوانی است که به خاطر شغل پدرش، همراه پدر و مادرش به روستایی دورافتاده و کم‌جمعیت نقل مکان کرده است. او از دوستان و مدرسه‌اش دورافتاده و پیدا کردن دوست در یک روستای کم‌جمعیت کار آسانی نیست. اگرچه پدر و مادرش گفته‌اند که کسی در همسایگی آن‌ها زندگی نمی‌کند اما یک شب که دارد اطراف خانه قدم می‌زند دختری را می‌بیند که در حال بازی کردن با یک سگ است. هیچ‌کس حرف اولیویه را باور نمی‌کند، هر چند او فکر می‌کند پیرزنی که یکی از اهالی روستاست رازهایی دارد که به این اتفاق مربوط است. اولیویه در این فضا احساس غریبی دارد به مرور زمان با خواندن روزنامه‌های مربوط به سال‌های گذشته پی می‌برد که صاحب خانه‌ی متروک همسایه‌ی آن‌ها یک پزشک یهودی بوده است. این کتاب از جست‌وجوی یک پسر نوجوان برای کشف حقیقت می‌گوید و روزگاری را یادآوری می‌کند که جنگ و دشمنی انسان‌ها با یکدیگر چه زندگی‌هایی را نابود کرده است. این کتاب از تقابل خیر و شر حرف می‌زند، تقابل خیر و شر در بستر داستانی واقعی که رگه‌هایی از خیال دارد، از تقابل مهربانی و خشم، صلح و خشونت و تصمیم‌هایی که می‌تواند یک زندگی را نجات بدهد یا نابود کند.

عصا

نویسنده: پتر هر تلینگ

مترجم: گیتا رسولی

ناشر: محراب قلم

صفحه ۱۶۸

کاربرد: ترویج صلح و انسان دوستی،

آشنایی با وقایع جنگ جهانی دوم

نوع: رمان و داستان بلند

داستان این کتاب، در سال‌های پس از پایان جنگ جهانی دوم رخ می‌دهد. جنگ تمام شده، اما آثارش همه جا را فرا گرفته است. خانه‌ها و شهرها ویران شده و آدم‌های زیادی مجبور به ترک محل زندگی‌شان شده‌اند. این کتاب، درباره آدم‌هایی است که در سخت‌ترین شرایط هم کمک خود را از دیگران دریغ نمی‌کنند و با تمام وجود، از روشنی‌های درون‌شان به دیگران می‌بخشند.

شخصیت اصلی کتاب، پسر دوازده ساله‌ای به نام **توماس** است که در جنگ، پدرش را از دست داده است. توماس و مادرش سوار قطاری می‌شوند تا به دیدن اقوام‌شان در وین بروند اما طی اتفاقی از هم جدا می‌افتند. توماس که مادرش را گم کرده است تصمیم می‌گیرد مسیری را تنهایی ادامه بدهد شاید مادرش را در مقصد ملاقات کند، اما با رسیدن به خانه‌ی خاله‌اش در وین، در حقیقت با «هیچ» مواجه می‌شود؛ خانه در جنگ ویران شده و خبری از خاله‌اش هم نیست. همین جاست که آشنایی با مردی که یک پیش را در جنگ از دست داده است، توماس را از سرگردانی نجات می‌دهد. مرد با توماس همراه می‌شود تا خانواده‌اش را پیدا کند... مهم نیست که مرد اهل کجاست و هموطن توماس است یا نه، مهم این است که این دو با هم همراه می‌شوند تا تصویری از انسانیت، مهربانی و صلح برای خواننده بسازند.

فرار از جزیره

نویسنده: دن گماین هارت

مترجم: مرجان حمیدی

ناشر: پرتقال

صفحه ۲۳۲

کاربرد: مقابله با خشونت و کودک آزاری،

ایجاد سؤال درباره‌ی مفهوم بخشش

نوع: رمان و داستان بلند

کانون اصلاح پسران **اسلپج**، مکانی است تاریک و ترسناک. این ساختمان بزرگ و تاریک، در جزیره‌ای خالی از سکنه وسط یک اقیانوس قرار دارد و تنها راه ارتباطی آن قایقی است که هر چند وقت یک بار به جزیره سر می‌زند تا به ساکنان کانون اصلاح آذوقه برساند و البته پسرهای جدید را تحویل مدیران کانون بدهد.

جاناناتان گریزی، یکی از همین پسرهاست که به دلیل جرمی که مرتکب شده، به تازگی وارد کانون اصلاح شده است. مسئولان کانون بدجنس، خشن و بی‌رحمند و پسرها را آزار می‌دهند. اما اتفاقی عجیب باعث می‌شود ناگهان تمام جزیره از هر بزرگ‌تری خالی شود و حالا شانزده پسر نوجوان هستند که باید با شرایط جدید کنار بیایند.

این کتاب روند تغییر را به نمایش می‌گذارد، سیر تغییری که جاناناتان و دوستانش کم‌کم آن را طی می‌کنند. این کتاب قدرت دوستی را نشان می‌دهد و اینکه اتفاقات مختلف چطور می‌تواند سرنوشت یک نفر را تغییر دهد اما مهم‌تر از همه مانند در راه درست است، راهی که به مهربانی ختم می‌شود.

قاصدک در باد

نویسنده: احمدرضا احمدی

تصویرگر: پرستو احدی

ناشر: لوپه تو

صفحه ۲۴

کاربرد: خیال‌انگیزی

نوع: داستان (کتاب تصویری و مصور)

قاصدک در باد، داستانی شاعرانه است که با لحن مخصوص احمدرضا احمدی و به کارگیری انواع نمادها در آن، به کتابی خواندنی تبدیل شده است. داستان درباره قاصدکی است که از بوته جدا شده و با باد، سفر می‌کند. قاصدک که خود تنهاست، در این مسیر با کسانی برخورد می‌کند که آن‌ها نیز تنها هستند و کسی یا چیزی را از دست داده‌اند. او عروسی را می‌بیند که داماد را گم کرده است. قاصدک می‌خواهد پیش او بماند اما باد، دستش را می‌گیرد و او را به جای دیگری می‌برد. او هم چنین قایقرانی را می‌بیند که قایقش را گم کرده است، اسب سفیدی را می‌بیند که تنهاست و با پسری آشنا می‌شود که گم شده است و نمی‌داند مادرش کجاست. قاصدک دلش برای همه‌ی آن‌ها می‌سوزد و دوست دارد کنارشان بماند. اما باد به او این اجازه را نمی‌دهد. گرچه این داستان پر است از تنهایی و انزوا، اما پایان شیرینی دارد. در پایان، باد قاصدک را به خانه بر می‌گرداند و قاصدک، پیام قایق‌ران را به قایق، پیام اسب سفید را به صاحبش و پیام پسر کوچک را به مادرش می‌رساند و آن‌ها دیگر تنها نیستند. این کتاب به تقویت نگاه شاعرانه‌ی مخاطبش به محیط اطراف کمک می‌کند. تصاویر کتاب نیز در تداعی این تصاویر شاعرانه و خیال‌انگیز اثرگذارند.

قصه‌ی آلبالو پلو

نویسنده: زهرا حیدری

ناشر: کتاب‌های بنفشه (مؤسسه انتشارات قدیانی)

صفحه ۸۸

کاربرد: لذت و سرگرمی، آشنایی با فرهنگ و آداب و

رسوم ایرانی

نوع: رمان و داستان بلند

شخصیت اصلی این کتاب یک درخت آلبالو است. درختی پر بار در حیاط خانه‌ای قدیمی که هر سال شاخه‌هایش پر از آلبالو می‌شود. سال‌هاست که ساکنان مختلف این خانه از آلبالوهای این درخت برای پختن نذری استفاده می‌کنند. این درخت که سن زیادی دارد و سال‌ها، اتفاقات و آدم‌های زیادی را در زندگی‌اش دیده؛ داستان‌های بسیاری در حافظه‌اش دارد که در کتاب قصه‌ی آلبالوپلو به مخاطب ارائه می‌شود. مخاطب با داستان‌های این درخت همراه می‌شود و علاوه بر اینکه تجربه‌ای شیرین و سرگرم‌کننده‌ای از خواندن یک داستان با فضای رئالیستی به دست می‌آورد با فرهنگ ایرانیان و آداب و رسوم آن‌ها در طی سالیان آشنا می‌شود.

نویسنده با توصیف جزئیات و پرداخت شخصیت‌ها و بیان افکار آن‌ها به مخاطب کمک می‌کند تا در فضا قرار بگیرد. او متناسب با هر دوره و شخصیت، لحن متفاوتی را در پیش می‌گیرد تا دست خواننده را بگیرد و او را به حیاط خانه‌ای قدیمی بیاورد تا فضاهای متفاوتی را تجربه کند.

کاپیتان بابک

نویسنده: سعید محسنی

تصویرگر: محمد یوسفی

ناشر: سازمان فرهنگی هنری اصفهان

۱۱۰ صفحه

کاربرد: بهبود رابطه بین اعضای خانواده،

آشنایی با فرم‌های مختلف روایت

نوع: رمان و داستان بلند

کاپیتان بابک، داستان پسر نوجوانی به نام **بابک** است. پدر بابک فوت کرده است و مادرش که نمی‌تواند هزینه‌های زندگی را تأمین کند، موهایش را به **غنچه** خانم، آرایشگر محل می‌فروشد. بابک که در نبود پدر خود را سرپرست خانواده می‌داند، حساسی از این کار ناراحت می‌شود و می‌خواهد هر طور که شده، موهای مادرش را پس بگیرد. این داستان در اصفهان می‌گذرد و در آن از نمادهای شهری اصفهان استفاده شده است. توصیف شخصیت‌ها و مکان‌ها دقیق و با جزئیات است. نویسنده با استفاده از تکنیک فاصله‌گذاری سعی می‌کند به داستانش حال و هوای طنزی بدهد و شخصیت‌هایی مثل غنچه خانم، **هاتف** دوست بابک، خواهر بابک **عسل** و **سارا**، دختری که مادرش کلاه‌گیس می‌فروشد را به خواننده معرفی کند. کاپیتان بابک در کنار این موضوع به برخی از مهارت‌های زندگی شهری و آداب اجتماعی اشاره کرده و به مفاهیمی چون مسئولیت‌پذیری، کنش‌گری و... پرداخته است.

کدام بهتر است؟ (گزیده‌ای از پرسش‌های قرآن کریم)

نویسنده: سعید روح افزا

ناشر: دفتر نشر فرهنگ اسلامی

۹۲ صفحه

کاربرد: آشنایی با قرآن کریم

نوع: مستند - اطلاعاتی دینی

روزهای ما با سؤال‌های زیادی سپری می‌شود. این پرسش‌ها را گاهی ما از دیگران می‌پرسیم و گاهی پرسش‌هایی هست که از ما پرسیده می‌شود. هر پرسشی نشان‌دهنده‌ی دغدغه‌ای است و بازتاب مسائل زندگی آدم‌های مختلف. قرآن کریم به عنوان کتاب آسمانی و راه‌گشای مردم پراز پرسش‌های مختلف است. مرور این پرسش‌های می‌تواند به هر انسانی کمک کند که دنیا را طور دیگری تماشا کند و به مسائل مختلفی بیاندیشد، نویسنده‌ی کتاب کدام بهتر است؟ سعی کرده است در این کتاب تمام عبارات‌ها و آیه‌هایی را که به صورت پرسشی در قرآن مطرح شده برشمارد. پرسش‌هایی درباره‌ی طبیعت و دنیای اطراف، درباره‌ی آفرینش، درباره‌ی خصیصه‌های اخلاقی انسان‌ها و... این پرسش‌ها خواننده را به فکر وامی‌دارد و تلنگری است برای توجه به جهان خلقت و آفریننده‌ی آن. وقتی مخاطب به سؤالی که در قرآن خطاب به پیامبر یا مردم مطرح شده فکر می‌کند به بعضی از اولویت‌های اجتماعی پی می‌برد. این کتاب خواننده را به تقویت روحیه‌ی پرسش‌گری و جست‌وجو برای کشف حقیقت تشویق می‌کند.

کوهستان شارلاتان

نویسنده: سید فلاش من
مترجم: نسرين نوش اميني
ناشر: هوپا
صفحه ۲۵۶
کاربرد: لذت و سرگرمی، تقویت روحیه
پرستش‌گری، ایجاد هیجان
نوع: رمان و داستان بلند

روایت‌گر داستان پسری سیزده ساله به نام **وایلی** است. پدر وایلی روزنامه‌نگار است. او مدام به نقاط عجیب و غریبی سفر می‌کند و در هر شهری که روزنامه نداشته باشند، می‌ماند و در آن جا روزنامه باز می‌کند. مدتی است که وایلی به همراه خواهر ده‌ساله‌اش **گلوریتا** و پدر و مادرشان و **آقای جانسون** - غار خانگی‌شان - در شهری به نام **مالزبرگ** ساکنند، شهری که آدم‌هایش خلافکارند و روزنامه خواندن به کارشان نمی‌آید. بعد از ورشکستگی پدر وایلی، آن‌ها تصمیم می‌گیرند به **کوهستان شارلاتان** بروند. جایی که پدر بزرگ‌شان زندگی می‌کند. وایلی و خانواده‌اش به سختی خود را به آن منطقه می‌رسانند. اما به محض رسیدن، متوجه می‌شوند به ناکجاآباد پا گذاشته‌اند. خبری از شهرک و زمین و حتی پدر بزرگ نیست. تنها، کشتی پدر بزرگ آنجاست که آن‌هم به گل نشسته و دو تبهکار فراری در آن زندگی می‌کنند. نویسنده در این کتاب لحظه‌های طنزآمیزی در کتاب آفریده است که مخاطب را به خنده می‌اندازد. شخصیت‌ها به خوبی پرداخته شده‌اند و فضایی که داستان در آن رخ می‌دهد، فضای تازه‌ایست که شاید مخاطب ایرانی مشابه آن را کم‌تر تجربه کرده باشد.

گفت‌وگوی جادوگر بزرگ با ملکه‌ی جزیره‌ی رنگ‌ها

نویسنده: جمشید خانیان
ناشر: افق
صفحه ۱۸۲
کاربرد: آشنایی با قالب گفتگو، لذت و سرگرمی
نوع: رمان و داستان بلند

شخصیت این کتاب نوجوانی به نام **رهی** است قبول می‌کند به **خانم پارسا** کمک کند. وقتی مادر رهی بدون توضیح مشخصی این کار را به پسرش پیشنهاد می‌دهد، قول می‌دهد دستمزد این کار او را به دو چرخه‌ی مورد علاقه‌اش برساند. اما چرا باید برای یک نقاشی این قدر پول پرداخت کنند که با آن بشود یک دو چرخه خرید؟ کسی نمی‌داند. اما رهی باید انتخاب کند که برای خریدن دو چرخه برود جلوی پیتزافروشی، پوست خرگوش تنش کند و مردم را دعوت کند به خریدن پیتزا یا اینکه به جزیره‌ی خانم پارسا سفر کند. رهی که عاشق کتاب‌های علمی و تخیلی است، جادوگر بزرگ جزیره‌ی خودش است.

رهی دیگری سؤالی نمی‌پرسد و راه می‌افتد. او با خانم پارسا که یک نقاش مرموز است آشنا می‌شود و همان‌طور که از اسم کتاب پیداست که گفت‌وگوی مهمی با او شکل می‌دهد که بدنه‌ی اصلی رمان است. این کتاب در فضایی رازآلود و عجیب پیش می‌رود، مخاطب را با یک پسر عجیب و غریب و نقاشی عجیب‌تر آشنا می‌کند و گفت‌وگوهایی را بین این دو شکل می‌دهد که تأمل برانگیز است.

گفتگو با دخترهایم درباره‌ی عدم خشونت/ گفتگو با فرزندانم درباره‌ی فرازمینی‌ها/گفتگو با مردم درباره‌ی غرب

نویسندگان: ژاک سلمن، روژه - پل درووا، رولا لوئوک

مترجم: مهدی ضرغامیان

ناشر: آفرینگان

کاربرد: تشویق به گفت‌وگوی گروهی، برانگیختن تفکر، شناخت

مفاهیم مختلف

نوع: مستند - اطلاعاتی

در این مجموعه، در هر جلد مخاطب شاهد گفت‌وگویی تازه است که بازتاب گفت‌وگویی واقعی در جامعه است. در یک جلد نویسنده به عنوان شخصی مخالف خشونت با دختران نوجوانش وارد گفت‌وگو می‌شود و نمونه‌های رفتار خشونت‌آمیز را مثال می‌زند و سعی می‌کند تأثیرات آن را برشمارد. و در کتاب دیگری نویسنده‌ی اثر که نویسنده‌ی کتاب‌های علمی است با دو فرزند خود درباره‌ی موجودات فرازمینی به گفت‌وگو می‌نشیند و طرح‌هایی را که انسان در طول سال‌ها برای ارتباط با فرازمینی‌ها داشته‌اند، توضیح می‌دهد. نویسنده‌ی این کتاب با تحلیل فیلم‌های علمی-تخیلی تصورات مخاطب را از فرازمینی‌ها روشن می‌کند.

گفتگو با... مجموعه‌ای است برای یادگیری و اندیشیدن نوجوانان و رسیدن به پاسخ سؤالاتی درباره‌ی فلسفه، اخلاق، علم، تاریخ، جهان و... این مجموعه کتاب‌ها به صورت پرسش و پاسخ تدوین شده و برای نوجوانان و شکل گرفتن گفت‌وگو بین گروه هم‌سالان یا نوجوانان و بزرگ‌ترها و... الهام‌بخش است.

لبخندی برای سوفیا

نویسنده: محمدرضا مرزوقی

تصویرگر: نوشین صفاخو

ناشر کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

۱۶۰ صفحه

کاربرد: آشنایی با وقایع تاریخی

نوع: رمان و داستان بلند

داستان این کتاب براساس یک واقعیت تاریخی شکل گرفته است که در زمان جنگ جهانی دوم رخ داد. در میانه‌ی جنگ براساس قرارداد متفقین با ایران تبعیدی‌های لهستانی که در روسیه به سر می‌بردند از طریق کشتی‌هایی که در بندرانزلی پهلو گرفتند، وارد ایران شدند.

لبخندی برای سوفیا، داستان این تبعیدی‌هاست، داستان گروهی از مهاجران که پشت کامیون‌های برنج و گندم از شمال به تهران منتقل می‌شوند؛ و بیشتر ماجرا در طول همین مسیر اتفاق می‌افتد. بین این مهاجران دختری به نام **سوفیا** و مادر بزرگش هم حضور دارند که تنها بازمانده‌های خانواده‌شان هستند. در بین راه چند نفر از لهستانی‌ها به دلیل بیماری به پزشکی در روستایی نزدیک به فومن مراجعه می‌کنند. پس از مداوا و کمی استراحت، سربازان روسیه از راه می‌رسند و همه‌ی آن‌ها را اسیر می‌کنند، سوفیا یکی از این اسراست.

این کتاب مفاهیم اخلاقی و انسانی مانند برادری، تلاش برای آزادی، کنار آمدن با شرایط تازه، پذیرفتن دیگران و... به مخاطب یادآور می‌شود و در جریان توصیفی مهیج و درعین حال عاطفی به ستایش شجاعت و حمایت از مظلوم می‌پردازد.

گنجشک استخوانی

نویسنده: زانا فریلون

مترجم: بهناز پیری

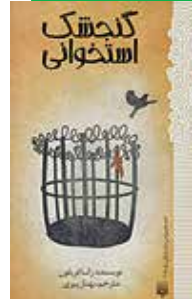
ناشر: پیدایش

صفحه ۳۰۰

کاربرد: مواجهه با مسئله‌ی جنگ، تقویت روحیه‌ی

فداکاری و مهربانی

نوع: رمان و داستان بلند

صبحی پسر نوجوانی اهل روئینگگی است که به همراه خواهر و مادرش در یک اردوگاه پناهندگی در استرالیا زندگی می‌کند. او از زمانی که به یاد می‌آورد، در اردوگاه زندگی می‌کرده و تصویری از دنیای بیرون اردوگاه ندارد. شرایط زندگی در اردوگاه مطلوب نیست و مشکل کمبود غذا و برخورد غیرانسانی باعث می‌شود تا زندگی آن‌ها با چالش‌هایی روبرو شود. اما ذهن خیال‌پرداز و تصورات فانتزی او تا پایان داستان همراهش است و باعث می‌شود زندگی قابل تحمل‌تری را تجربه کند. دوست صبحی، **الی**، همچون یک برادر از او حفاظت می‌کند.

صبحی در این میان با **جیمی** آشنا می‌شود. دختری که آن سوی حصار زندگی می‌کند و خانه‌شان به اردوگاه نزدیک است. او به دنبال یک ماجراجویی، از حصار رد می‌شود و با صبحی دوست می‌شود. جیمی برای صبحی، افسانه‌ی گنجشک استخوانی را تعریف می‌کند و بعد از آن، بچه‌ها ماجراهایی را پشت سر می‌گذارند. در این کتاب که از صلح حرف می‌زند، مفاهیمی همچون دوستی و فداکاری به نمایش گذاشته می‌شود و تصویری از وضعیت دشوار پناهندگان است.

مجموعه‌ی اکو

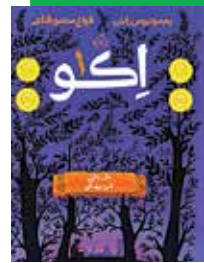
نویسنده: پم مونیوس رایان

مترجم: فروغ منصور قانع

ناشر: پرتقال

کاربرد: تقویت صلح‌دوستی، افزایش انگیزه و اعتماد به نفس

نوع: رمان و داستان بلند

نام جلدها: داستان فردریش / داستان مایک / داستان آیوی

داستان از آن جایی شروع می‌شود که پسری که پسرکی به نام **آتو** هنگام بازی در جنگل پنهان می‌شود و تا دوستانش او را پیدا نکنند، مشغول خواندن کتاب عجیبی می‌شود که ماجرای زندگی سه شاهدخت است که در همان جنگل و در آن ساعت با او ملاقات می‌کنند و زندگی سختشان را تعریف می‌کنند. قسمت عجیب اینجاست که کتاب تا نیمه نوشته شده است. انگار رسالتی بر دوش آتو است تا سرنوشت سه شاهدخت را به مسیر درست هدایت کند تا کتاب هم کامل شود. یکی از شاهدخت‌ها یک ساز دهنی به آتو می‌دهد که این ساز در ادامه‌ی داستان به دست شخصیت‌های دیگری می‌رسد و زندگی سه نوجوان را به هم پیوند می‌دهد. هر کدام از جلدهای این مجموعه روایت‌گر زندگی یکی از این نوجوان‌هاست. این سه نوجوان که در سرزمین‌هایی زندگی می‌کنند که درگیر جنگ و سختی‌های آن است آوازهای شاد را فراموش کرده‌اند. این آوازها همان چیزی است که می‌توانند طلسم شاهدخت‌ها را باطل کند. سه نوجوان با کمک همین ساز و مسیری که به واسطه‌ی شجاعت و خیرخواهی‌شان در آن قرار می‌گیرند دوباره به روزهای خوش برمی‌گردند. این مجموعه چهره‌ی تاریک جنگ را به تصویر می‌کشد.

مجموعه‌ی بچه‌محل نقاش‌ها

نویسنده: محمدرضا مرزوقی

تصویرگر: محمدرضا حیدرپناه

ناشر: هوپا

صفحه ۱۴۶

کاربرد: آشنایی با زندگی نقاشان بزرگ جهان

نوع: رمان و داستان بلند

نام جلدها: زمانی که همسفر ونگوگ بودم/ زمانی که همخانه‌ی داوینچی بودم/ زمانی که

همسایه‌ی میکال آنژ بودم/ زمانی که هم‌سنگر پیکاسو بودم

این مجموعه تلاش می‌کند کودکان و نوجوانان را با نقاشان بزرگ جهان، سبک و آثارشان آشنا کند. نویسنده اطلاعات خوبی درباره‌ی زندگی این افراد در اختیار مخاطب گذاشته است. **دایی سامان**، شخصیت اصلی این کتاب است که به دوره‌های زمانی مختلف سفر می‌کند و با نقاشان بزرگ آشنا می‌شود. او در بعضی از جلد‌های این مجموعه در حساس‌ترین لحظات زندگی نقاش‌ها همراهی‌شان می‌کند. مثلاً در زمان کشیدن تابلوی **مونالیزا** در کنار **داوینچی** و در زمان نقاشی کردن سقف کلیسای سیستین در کنار **میکال آنژ** حضور دارد. با **پیکاسو** به شهر **گرنیکا** می‌رود و در کنار اوست تا تابلویش را خلق کند و با **وینسنت ونگوگ**، نقاش هلندی، هم سفر می‌شود و از زندگی خصوصی او باخبر می‌شود. **مانی** و **مینا** خواهر و برادر کنجکاوی هستند که راز سفرهای دایی سامان را کشف می‌کنند، آن‌ها دفترچه خاطرات خصوصی و نامه‌های او را در زیرزمین خانه‌ی مادربرگ پیدا می‌کنند و می‌فهمند دایی بزرگشان با سفر در زمان دوست و دستیار نقاش‌های بزرگ تاریخ جهان بوده است.

مجموعه‌ی بردیا و گولاخ‌ها

نویسنده: مهدی رجبی

تصویرگر: مریم محمودی مقدم

ناشر: افق

کاربرد: پرورش تخیل، توجه به ارزش کتابخوانی

نوع: رمان و داستان بلند

نام جلدها: شاهزاده شئل تشتکی/ پیشگوی چشم نقره‌ای/ هیولای کلمه‌خوار

شخصیت اصلی این کتاب پسری به نام بردیا است که به خاطر لکنت زبانش مورد تمسخر بچه‌های مدرسه قرار می‌گیرد. اما در طول داستان اتفاقاتی می‌افتد که متوجه می‌شود با وجود این ضعف کوچک، قدرت‌های بزرگی درون خود دارد. او همسترش را گم کرده و صداهای عجیبی از کانال دستشویی خانه می‌شنود. بردیا بیکار نمی‌نشیند. او سوار آسانسوری هزار طبقه می‌شود، به زیرزمین می‌رود و سراز سرزمین گولاخ‌ها درمی‌آورد تا آن‌جا دنبال همسترش بگردد. اما متوجه می‌شود که گولاخ‌ها سعی در تصاحب دنیای آدم‌ها و گرفتن کتاب‌ها دارند و بردیا به عنوان «شاهزاده‌ی شئل تشتکی» که قدرتش در شنلش است باید از مردم و کتاب‌ها محافظت کند. همین‌جاست که بردیا قدرتش را کشف می‌کند و اتفاقاتی که با آن‌ها روبه‌رو می‌شود تا سه جلد ادامه پیدا می‌کند.

این کتاب با خلق فضایی فانتزی و جذاب از مفاهیمی چون شجاعت و پشتکار و توجه به توانمندی‌های هر شخص حرف می‌زند و درک ارزش و اهمیت کتاب‌ها را یادآوری می‌کند. خواندن این کتاب می‌تواند برای کودکانی که با مشکلاتی شبیه مشکلات بردیا روبه‌رو هستند الهام‌بخش باشد.

مجموعه‌ی دانشنامه تصویری بریتانیکا

گروه نویسندگان
مترجم: حسن سالاری
ناشر: شهر قلم
نوع: فرهنگ‌نامه

نام جلد‌ها: آتشفشان‌ها و زمین‌لرزه‌ها/ خزندگان و دایناسورها/ کاوش در فضا/ گیاهان، جلبک‌ها و قارچ‌ها

بریتانیکا مرجع بزرگ و معتبری در انتشار کتاب‌های علمی دنیاست. و حالا مؤسسه‌ی بریتانیکا این دانش‌نامه‌ی تصویری را برای نوجوانان گردآوری کرده است. اصلی‌ترین نکته‌ی این مجموعه اطلاعات علمی تازه و معتبر آن، و تصاویر و تصویرسازی‌های تأثیرگذاری است که مخاطب را وارد جهان کتاب می‌کند و به دلیل تصویری بودن، او را از خواندن مطلب علمی خسته نمی‌کند.

در این چهار جلد به چهار موضوع پرداخته شده است و در هر کدام موضوع مورد نظر از تعاریف پایه‌ای تا دستاوردها و آخرین خبرهای مربوط به آن حوزه بررسی می‌شود. هم‌چنین مخاطب با پیشگامان و دانشمندان‌ی که در این خصوص فعالیت دارند و نام آن‌ها در جهان مطرح است آشنا می‌شود.

مجموعه‌ی دنیای آدم‌نباتی‌ها

نویسنده: ضحی کاظمی
ناشر: هوپا
کاربرد: پرورش قدرت تخیل، لذت و سرگرمی
نوع: رمان و داستان بلند

نام جلد‌ها: سفیر شهر آدم‌نباتی‌ها/ مادر آدم‌نباتی/ آدم‌نباتی تیب الف

داستان این کتاب ما را می‌برد به سال‌ها بعد که همان قدر که علم پیشرفت کرده است، جهان جنگ‌ها و اتفاقات بیشتری را هم به خود دیده است. حالا بعد از جنگ جهانی پنجم زمانی که دیگر نه گیاهی روی زمین مانده و نه جنگلی و نه هیچ حیوانی؛ انسان‌ها مانده‌اند و ربات‌هایی که همراه آن‌ها زندگی می‌کنند. دو دسته از انسان‌ها در دو منطقه‌ی جدا از هم زندگی می‌کنند. انسان‌های تیب «الف» و انسان‌های تیب «بی» که به آن‌ها آدم‌نباتی می‌گویند. انسان‌های تیب الف کار می‌کنند و آدم‌نباتی‌ها فقط می‌خورند و می‌خوابند و بازی می‌کنند. ماجرا از آنجا آغاز می‌شود که شخصیت‌های اصلی داستان تارا، رامنا و پاشای تیب الفی تصمیم می‌گیرند برای رسیدن به رؤیایشان، به شهر شگفت‌انگیز آدم‌نباتی‌ها فرار کنند. در مجموعه‌ی دنیای آدم‌نباتی‌ها مثل همه‌ی رمان‌های علمی-تخیلی تخیل داستان با منطق علمی پیش می‌رود و مخاطب کتاب در فضایی قرار می‌گیرد که در اثر پیشرفت علم و تکنولوژی ایجاد شده است. داستان‌های علمی تخیلی که برای نوجوانان بسیار جذاب است می‌تواند امید به آینده و خلاقیت در زمینه‌های علمی را در مخاطب افزایش دهد. هم‌چنین هشدارهایی درباره‌ی محیط زیست و لزوم مراقبت از آن در برابر تکنولوژی‌های آسیب‌زننده دارد.

مجموعه‌ی قبرستان عمودی

نویسنده: حمیدرضا شاه‌آبادی

ناشر: افق

کاربرد: آشنایی با شرایط اجتماعی زمان قاجار،

آشنایی با حوادث تاریخی، لذت و سرگرمی

نوع: رمان و داستان بلند

مجموعه‌ی قبرستان عمودی قرار است سه‌گانه‌ای باشد به هم پیوسته، از این مجموعه تا به حال دو کتاب دروازه‌ی مردگان و شب خندق منتشر شده است. در این مجموعه مخاطب با دو شخصیت اصلی مواجه می‌شود. یکی **رضاقلی میرزا** که در زمان قاجار می‌زیسته است و دیگری نوجوانی در تهران امروز که در زمان حال یادداشت‌های رضاقلی را دنبال می‌کند، یادداشت‌هایی که اتفاقی به دستش می‌رسد و باعث می‌شود راهی خانه‌ای مرموز در بافت قدیم تهران شود. داستان قبرستان عمودی، از دل تاریخ و روایت‌های تاریخی بیرون آمده است. این کتاب امروز را با دیروز، و خیال را با واقعیت پیوند می‌زند و از کودکانی می‌گوید که در زمان قاجار در قالب‌یافتن‌های مشغول به کار بودند و با افتادن در حوض خفه می‌شدند. در این مجموعه ردپای حوادث و شخصیت‌های تاریخی واقعی، همچون **میرزا حسن خان رشیدی** به عنوان یکی از شخصیت‌های داستان، دیده می‌شود. مخاطب نوجوان با مطالعه‌ی این رمان علاوه بر کسب یک تجربه‌ی هیجان‌انگیز و وهم‌آلود در فضای داستانی با فضای اجتماعی و شخصیت‌های شاخص دوران قاجار آشنا می‌شود و برای او مفاهیمی مانند شجاعت، عدالت‌طلبی و تمایل به کسب آگاهی و جست‌وجوگری پرنرگ می‌شود.

مجموعه‌ی کی ساختش؟

نویسنده: دیدیه کرنی

مترجم: فرناز فرشاد

ناشر: پرندۀی آبی (انتشارات علمی و فرهنگی)

کاربرد: آشنایی با معماری جهان، بهبود سواد بصری

نوع: مستند - اطلاعاتی

نام جلدها: آسمان خراش‌ها/ خانه‌های مدرن

معماری هنری است که معماران هنرمندان آن هستند و آثار هنری خود را در قالب بناها، ساختمان‌ها و... به مخاطب عرضه می‌کنند. این مجموعه سعی دارد مخاطب نوجوان خود را با آثار مطرح و موفق معماری آشنا کند و درک و سواد بصری او را افزایش دهد. در مقدمه‌ی کتاب اول این مجموعه آمده است: «اگر این کتاب را بخوانید، معماری مدرن دیگر آن قدرها هم رمزآلود نخواهد بود، و شاید شما هم یک روز خانه‌ی زیبا و مدرنی طراحی کردید و ساختید.» در این دو کتاب مخاطب با چگونگی طراحی مهم‌ترین آسمان‌خراش‌ها و خانه‌های جهان آشنا می‌شود. از همان مرحله‌ی اول یعنی ایده تا ساخت. با خواندن این کتاب خواننده با بناهای مهمی آشنا می‌شود و می‌فهمد ایده‌ی ساخت آن‌ها از کجا آمده، معمار در جریان طراحی با مسئله‌هایی مواجه بوده و چطور به نتیجه‌ی نهایی رسیده‌است. البته نه به صورت متنی پیوسته شبیه منابع اطلاعاتی دیگر. بلکه به شیوه‌ای خلاقانه که ذهن مخاطب نوجوان خود را به تحرک وا می‌دارد. همچنین اطلاعاتی درباره‌ی معمار اثر در ابتدای هر فصل در اختیار خواننده قرار می‌گیرد و مخاطب می‌تواند با آشنایی با این معماران برجسته و جست‌وجو درباره‌ی آثار آن‌ها سطح اطلاعاتش را گسترش دهد. خوانندگان این کتاب می‌توانند بزرگ‌سال هم باشند، اما اسرار ساخت این بناها برای ذهن پرسشگر نوجوان جذابیت ویژه‌ای دارد.

مجموعه‌ی همه‌ی پرسش‌های اشتباه

نویسنده: لمونی اسنیکت

تصویرگر: ست

مترجم: آنی‌تا یارمحمدی

ناشر: هوپا

کاربرد: تقویت تفکر انتقادی، لذت و سرگرمی

نوع: رمان و داستان بلند

نام جلدها: کیه این وقت شب؟/ آخرین بار کی دیدیش؟/ الان نباید مدرسه باشی؟/ مگه امشب چه فرقی با بقیه‌ی شب‌ها داره؟

شخصیت اصلی این مجموعه‌ی چهار جلدی پسری دوازده ساله است به نام **لمونی اسنیکت** که انگار نوجوانی خود نویسنده است. او به شهری کنار دریا نقل مکان کرده است. اسنیکت چهار ماجرا را که در این شهر از سر گذرانده به یاد می‌آورد، ماجراهایی که هر کدام به خاطر پرسشی که به اشتباه پرسیده، شکل گرفته است. در این مجموعه لمونی و دوستش **تئودورا** در مورد جرم‌هایی تحقیق می‌کنند، از دزدی گرفته تا قتل.

این مجموعه برای نوجوانانی که ماجراجویی و هیجان را دوست دارند، جذاب است. روحیه‌ی جست‌وجوگری و پرسشگری را تقویت می‌کند و مخاطب لمونی را در مسیری طولانی برای رسیدن به حقیقت همراهی می‌کند.

مسافری با پایوش‌های جهنمی

نویسنده: سید فلاش‌من

مترجم: نسرین نوش‌امینی

ناشر: هوپا

۲۱۱ صفحه

کاربرد: لذت و سرگرمی، تقویت خودباوری

و کنش‌گری، مقابله با خرافات

نوع: رمان و داستان بلند

شخصیت اصلی کتاب، پسر سیزده ساله‌ای به نام **بادی** است که با خواهر بیست و سه ساله‌ی وکیلش، تنها زندگی می‌کنند. پدر و مادرشان در یک سانحه هوایی کشته شده‌اند اما بچه‌ها مجبورند قرض‌های آن‌ها را پرداخت کنند و به دلیل مشکلات مالی، خانه را برای فروش گذاشته‌اند. خانه‌ی آن‌ها از اجداشان به ارث رسیده و بادی اصلاً دلش نمی‌خواهد خانه‌ی سیصد ساله را رها کنند. تا اینکه یک روز متوجه می‌شود یکی از اجداد دورشان، ناخدا **اکراکستون**، دزد دریایی معروفی بوده که گویا گنج‌های بسیاری را مخفی کرده است. در این میان، یک روز تلفن عجیبی به خانه می‌شود. شخصی به نام **ایبگیل** که خود را فامیل آن‌ها معرفی می‌کند، به دردسرافتاده و به وکیل نیاز دارد. او آدرس مکانی در طبقه‌ی سیزدهم یکی از ساختمان‌های شهر را می‌دهد. اما در شهر آن‌ها، به دلیل اعتقاد به نحس بودن سیزده، هیچ ساختمانی طبقه‌ی سیزدهم ندارد. لیز که می‌خواهد از ماجرا سر در بیاورد، به آنجا می‌رود، اما ناگهان غیب می‌شود. بادی، به دنبال خواهرش می‌رود و طبقه‌ی سیزدهم را پیدا می‌کند. اما وقتی از آسانسور پیاده می‌شود، از کشتی جدشان ناخدا **اکراکستون** در سیصد سال پیش سردمی‌آورد و با ماجراهای مختلفی روبه‌رو می‌شود.

نویسنده با کنایه، به عقاید خرافی رایج در جامعه اشاره می‌کند که هیچ دختری را به عنوان وکیل دردادگاه نمی‌پذیرفتند.

نامو دختر آفریقا

نویسنده: نانسی فارمر
مترجم: شهلا طهماسبی
ناشر: گل آذین
صفحه ۳۵۲

کاربرد: مقابله با ترس، مقاومت در برابر مشکلات
نوع: رمان و داستان بلند

نامو در یک روستای کوچک در کشور **موزامبیک** زندگی می‌کند. اسم او به معنی فاجعه است و اهالی روستا این اسم را برای او انتخاب کرده‌اند و با او رابطه‌ی خوبی ندارند. نامو مثل دیگر دخترها نیست. او هر روز کار می‌کند، کشاورزی، بچه‌داری، شست‌وشو و... اما اصلا احساس رضایت نمی‌کند. او در ذهنش چیزی فراتر از اینها را می‌خواهد اما هر کاری می‌کند نمی‌تواند هدف اصلی خود را از لابه لای افکارش پیدا کند. جادوگر روستا او را مجبور به ازدواجی ناخواسته می‌کند. بعد از مدتی صبر نامو به آخر می‌رسد. یا باید برای همیشه در روستا بماند و تحمل کند و یا اینکه ترس خود را کنار بگذارد و از آن جا برود. بالاخره نامو تصمیم خود را عملی می‌کند و با مقداری طلا و قایق از روستا فرار می‌کند. حالا او راهی مبهم به سمت مقصدی جدید پیش رو دارد. تنهایی و زنده ماندن در برابر حیوانات وحشی. نامو چه با ترس‌های بیرونی مثل شیوع بیماری یا پلنگ‌های وحشی چه ترسی که در وجود همه ما است و مانع رسیدن به رویاهایمان می‌شود مقابله می‌کند که می‌تواند برای خوانندگان کتاب الهام‌بخش باشد.

نفرین گربه

نویسنده: الهام فلاح
ناشر: هوپا
صفحه ۲۰۰

کاربرد: پرورش قدرت تخیل، لذت و سرگرمی
نوع: رمان و داستان بلند

در این داستان ابتدا همه چیز عادی پیش می‌رود. آرتین دارد از خانواده‌اش می‌گوید: یک خانواده‌ی معمولی، پدر بزرگ و مادر بزرگ و آرتین و پدر و مادرش، دوستانش، مهمانی و سفر و زندگی!
پدر و مادر آرتین که مستند ساز هستند برای ساختن مستندی از یک زن و شوهر گیلانی که صد و پنجاه سال عمر کرده‌اند راهی گیلان می‌شوند. آرتین و دوستش **سینا** که اتفاقی مکالمه‌ی مادر را درباره‌ی موضوع مستند می‌شنوند تصمیم می‌گیرند مخفیانه در صندوق عقب خودرو پنهان شوند و همراه پدر و مادر آرتین به گیلان بروند. تصویر عجیبی از این زن و مرد در اینترنت وجود دارد که خیلی عجیب و ترسناک است. زن چادرش را تا روی صورتش پایین کشیده و مرد با دست‌های چروکیده جوری صورتش را پوشانده که یک چشمش پیدا است و آن یک چشم هم کاملا سفید است. این عکس هم آرتین را می‌ترساند و هم این دو دوست را مطمئن می‌کند که راز ناشناخته‌ای پشت عمر دراز این زوج است. اما اتفاقات عجیبی در انتظار آن‌هاست، مثل همراهی دوستشان **گیلی** و گربه‌ای مرموز. آن‌ها که فکر می‌کنند اگر گربه‌ای را اذیت کنند دچار نفرین می‌شوند، سر از خانه‌ای عجیب در جنگل درمی‌آورند و ماجراهای هیجان‌انگیزی را تجربه می‌کنند که خواننده را پایه‌پایشان می‌کشاند.

نقابدار

نویسنده: صدیقه خسروی
تصویرگر: نازی حاجی‌زاده امینی
ناشر: ایده پردازان فن و هنر
۱۲۸ صفحه

کاربرد: آشنایی با سبک زندگی نوجوانان نسل‌های گذشته
نوع: مجموعه داستان

نقابدار، کتابی است شامل نه داستان کوتاه و خوش‌خوان و هرکدام از زبان نوجوانی روایت می‌شوند و حالات درونی یک نوجوان را به ما نشان می‌دهند. نویسنده با ایده گرفتن از اتفاقات ساده و روزمره‌ی نوجوانی خودش، این داستان‌ها را آفریده است، داستان‌هایی که می‌تواند تصویری از زندگی نوجوانان نسل‌های مختلف به خواننده بدهد. ویژگی دیگر همه‌ی داستان‌های این کتاب، پایان غافلگیرکننده‌ی آن‌هاست. یکی از داستان‌های کتاب که اسم کتاب هم برگرفته از آن است، داستان نقابدار است که شخصیت اصلی آن، دختر نوجوانی به نام آرزو است. آرزو که برخلاف دخترهای هم‌سن و سالش، از ورزش تکواندو خوشش می‌آید و قرار است به زودی به محله جدیدی برود. اما در محله‌ی کنونی‌شان، چند پسر پیدا شده‌اند که به رهبری یک پسر ناشناس و نقابدار، بچه‌های دیگر را اذیت می‌کنند، با تیر و کمان به جان‌شان می‌افتند و آنها را می‌ترسانند. آرزو که نمی‌تواند ساکت بنشیند، دخترهای محله را جمع می‌کند تا سراغ نقابدار بروند و حسابش را ببرند. اما نقابدار، کسی است که آرزو فکرش را هم نمی‌کرد.

نه!

نویسنده: آویسا شرفی
ناشر: پرنده‌ی آبی (انتشارات علمی و فرهنگی)
۷۴ صفحه
کاربرد: تقویت کنش‌گری و اعتماد به نفس
نوع: رمان و داستان بلند

حامی، سام و شایا، سه دوست هستند که هر سه عاشق ساختن روبات و کار کردن با مدارند. از قضا به تازگی آقای **اژدر**، یکی از دانشمندان معروف در این زمینه، به محله‌ی آنها آمده است. آقای اژدر قبول می‌کند بدون اینکه از بچه‌ها پولی بگیرد، به آن‌ها ساختن روبات و کار کردن با مدارهای پیچیده را آموزش دهد. اما در عوض، از آن‌ها یک خواسته‌ی عجیب دارد. اینکه هر بار برایش اسباب‌بازی‌های قدیمی‌شان را بیاورند. آقای اژدر در ساختن روبات‌های حساسی خلاق است. او روباتی می‌سازد که مثل آدم‌ها می‌شود قفلکش داد و او از خنده به خود می‌پیچد. روباتی می‌سازد که می‌تواند دست خط را اسکن کند و درست شبیه آن را تقلید کند و برای نوشتن مشق به بچه‌هایی که حوصله مشق ندارند مفید باشد. اما آقای اژدر، با این همه مهربانی و خلایقتش، رازی بزرگ را از بقیه پنهان می‌کند. او نقشه‌ای در سر دارد که مدت‌هاست برای عملی کردن آن تلاش می‌کند.

کتاب نه! فضایی فانتزی دارد و به مخاطب نوجوان خود یاد می‌دهد که در مقابل اتفاق‌های بد، سکوت نکنند و برخی چیزها را با والدین خود در میان بگذارند. همچنین این کتاب مخاطب را با برخی از اصطلاحات رایج در رباتیک آشنا می‌کند.

وسط ناگجا آباد

نویسنده: جولی تی لامانا

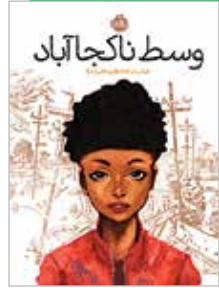
مترجم: آرزو قلی زاده

ناشر: پرتقال

صفحه ۲۹۶

کاربرد: پذیرش شرایط جدید

نوع: رمان و داستان بلند

این کتاب با الهام از وقایع مربوط به طوفان کاترینا نوشته شده است که در بخش های وسیعی از آمریکا رخ داد و ویرانی های زیادی بر جای گذاشت و باعث مرگ و آوارگی افراد زیادی شد. داستان کتاب از دل یک خانواده ی معمولی در یکی از محله های فقیرنشین ایالتی در آمریکا شروع می شود. شخصیت اصلی داستان دختری به نام آرمانی است که در آستانه ی تولد ده سالگی قرار دارد و برای تولدش روزشماری می کند. تا اینکه خبر طوفانی که در راه است، همه جا را فرا می گیرد و حواس همه، از جمله خانواده ی آرمانی، به طوفان پرت می شود. خانواده ای که با وجود فقر، شادند و زندگی خوبی برای بچه ها فراهم کرده اند. بعد از طوفان، همه چیز به هم می ریزد. آرمانی، بسیاری از افراد خانواده اش را از دست می دهد و در عوض، مسئولیت مراقبت از خواهر کوچکترش سبیلی بر دوش او می افتد. بعد از طوفان، شخصیت آرمانی از دختری کوچک به قهرمان و کسی که مسئولیت های زیادی بر گردنش افتاده بدل می شود. نویسنده ی این کتاب به مشکلاتی که بعد از رخ دادن فاجعه ای طبیعی پیش می آید اشاره کرده است: از دست دادن، وضعیت پناهگاه ها و ...

هفت چیز مهم

نویسنده: شلی پیرسال

مترجم: آرزو قلی زاده

ناشر: پرتقال

صفحه ۲۶۰

کاربرد: توجه به محیط اطراف و جزئیات،

برانگیختن تفکر خلاق

نوع: رمان و داستان بلند

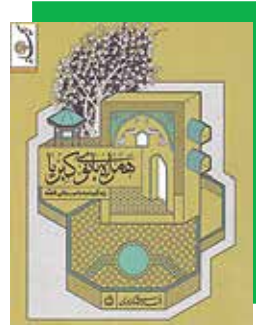

آرتور پشت دیواری کمین کرد. آجری برداشت و سعی کرد درست نشانه گیری کند. او می خواست آجر را به سر مرد اشغال جمع کن بزند اما شانسش آورد و آجر به شانهِ ی مرد اشغال جمع کن برخورد کرد نه سرش. مرد اشغال جمع کن روی زمین افتاد و در نهایت راهی بیمارستان شد و آرتور هم به مرکز نگهداری از نوجوانان خلاف کار فرستاده شد. این حادثه با زتاب زیادی در اخبار آن منطقه پیدا کرد. برای آرتور دادگاهی تشکیل شد و قرار بود به حبس محکوم شود که مرد اشغال جمع کن از قاضی خواست به جای حبس، آرتور ۱۲۰ روز در کنار او مشغول به کار اجباری شود. حالا مرد اشغال جمع کن لیستی به آرتور داده که در آن به هفت شیء اشاره شده است: بطری های شیشه ای، فویل، کارتن، تکه های چوب، لامپ، قوطی های قهوه و آینه. او باید با گاری دنبال این اشیاء بگردد، اما نمی داند چرا آقای همپتون دنبال این اشیاست؟ ما با آرتور همراه می شویم تا دلیل آقای همپتون را برای جمع آوری این اشیاء کشف کنیم و مثل آرتور غافلگیر شویم. آرتور که بعد از مرگ پدرش آشفته و غم زده است اما این کار معنایی جدید به زندگی اش می دهد، معنایی که خواننده ی کتاب هم در کشف و درک آن شریک می شود.

همراه بانوی کبریا

نویسنده: افسانه موسوی گرمارودی
ناشر: مؤسسه فرهنگی مدرسه برهان
۷۲ صفحه

کاربرد: آشنایی با زندگی فضه‌ی حبشی و
حضرت فاطمه (س)
نوع: داستان دینی

این کتاب داستان زندگی زنی به نام **فضه** است که در خانه‌ی حضرت **فاطمه (س)** و امام **علی (ع)** زندگی می‌کرد. فضه که در انجام کارهای روزمره‌ی مربوط به خانه به حضرت فاطمه (س) کمک می‌کرد تا آخرین روز از عمر حضرت فاطمه (س) و در حالی که ایشان به شدت آسیب دیده بودند در کنارشان حضور داشت. این کتاب به فراز و نشیب‌های زندگی فضه و ماجراهایی که او را از کاخ پادشاهی هند به مدینه رساند می‌پردازد. علاوه بر این داستان مخاطب را با گوشه‌هایی از فرهنگ مردم جهان و چندین کشور گوناگون در ابتدای ظهور اسلام آشنا می‌کند زیرا پیش از آن که فضه به خدمتگزاری حضرت فاطمه (س) مشغول شود، دختر پادشاه هند بود. او در جریان جنگ‌ها اسیر می‌شود و همراه اسیران به آفریقا می‌رسد. در سرزمین حبشه پادشاهی او را می‌خرد و روانه‌ی سرزمین اسلامی می‌کند. در مدینه در جریان حوادثی فضه به خانه‌ی حضرت فاطمه (س) راه پیدا می‌کند. این کتاب شامل ۲۰ داستان کوتاه و جالب درباره‌ی فضه است. کسی که نامش در گوشه‌ی بسیاری از روایت‌ها و داستان‌های مربوط به اهل بیت پیامبر آورده شده و این کتاب فرصتی است تا مخاطب بیشتر و بهتر با شخصیت فضه آشنا شود.

هیولایی صدا می‌زند

نویسنده: پاتریک نس
تصویرگر: جیم کی
مترجم: محمدرضا ملکی
ناشر: پیدایش
۳۰۰ صفحه
کاربرد: کنار آمدن با بیماری و از دست دادن عزیزان
نوع: رمان و داستان بلند

کتاب **هیولایی صدا می‌زند**، داستانی تلخ و تأثیرگذار است درباره‌ی پسری که نمی‌تواند با بیماری مادرش کنار بیاید. شخصیت اصلی کتاب، پسری سیزده ساله به نام کانر است که مادرش به بیماری سرطان مبتلا شده است. کانر و مادرش تنها زندگی می‌کنند و به هم وابسته‌اند. از زمانی که درمان مادر کانر شروع شده، او هر شب کابوس‌های عجیبی می‌بیند. کابوس درختی که جان گرفته، درختی بلند و قدیمی که پشت خانه‌شان است. این درخت که در کابوس‌های کانر هیبتی هیولوار به خود گرفته یک روز انگار واقعا به زندگی کانر می‌آید. کانر نیمه شب از خواب بیدار می‌شود و می‌بیند که اتاقش پوشیده از برگ است. هیولا وارد زندگی کانر می‌شود. در این میان، داستان‌هایی هم برای کانر تعریف می‌کند که کانر، آنها را به زندگی خودش ربط می‌دهد. داستان‌هایی از دوران کهن از آدم‌های مختلفی که در شرایط سخت تصمیم‌های متفاوتی گرفته‌اند. حالا کانر باید بیماری مادر را بپذیرد، حضور هیولا در زندگی‌اش را باور کند و با مادر بزرگش که به خاطر بیماری دخترش به خانه‌ی کانر و مادرش نقل مکان کرده، کنار بیاید. این داستان که بر لبه‌ی واقعیت و تخیل حرکت می‌کند، از روزهای پسری می‌گوید که دستاویزش برای پذیرفتن شرایط دشوارش قصه و افسانه است و پناه بردن به حکمت پیشینیان.

یاد یار و دیار (تا کربلا، همراه با جابرین عبدالله)

نویسنده: حمید گروگان
تصویرگر: نوشین صفاخو
ناشر: دفتر نشر فرهنگ اسلامی
صفحه ۶۰

کاربرد: آشنایی با زندگی امامان و یاران پیامبر(ص)
نوع: داستان دینی

جابرین عبدالله انصاری یکی از یاران و نزدیکان پیامبر اسلام، حضرت محمد(ص) بوده است. او سال‌های زیادی عمر می‌کند تا جایی امام حسین(ع) و واقعه‌ی کربلا را هم درک می‌کند. اما به دلایلی امکان حضور در این جنگ و کمک به نوه‌ی رسول خدا را پیدا نمی‌کند. با این حال چهل روز بعد از واقعه‌ی عاشورا یعنی در روز اربعین خودش را به کربلا می‌رساند و به سراغ امام سجاد(ع) می‌رود. این کتاب ماجرای این دیدار است و روایت‌گر خاطراتی است که جابر بن عبدالله انصاری از زندگی پرفراز و نشیبش و هم‌نشینی با بزرگان دین اسلام تعریف می‌کند. او علاوه بر روزگار پیامبر(ص)، دوران حضرت فاطمه(س)، امام علی(ع)، امام حسن(ع) و امام حسین(ع) را هم دیده است. این داستان که با نثری ساده و روان مخاطب را با حوادث دوران صدر اسلام و سال‌های بعد از آن آشنا می‌کند، با تصاویری همراه شده است که دنبال کردن داستان را برای مخاطب جذاب می‌کند.

یک جور خوشبختی

نویسنده: کلر لگراند
مترجم: کیوان عبیدی آشتیانی
ناشر: پیدایش
صفحه ۵۲۸

کاربرد: شناخت افسردگی، ارائه‌ی راه‌حل برای
درمان افسردگی، کنار آمدن با جدایی والدین
نوع: رمان و داستان بلند

شخصیت اصلی این رمان، دختر نوجوانی به نام **فنیلی هارت** است. تنها دوست واقعی فنیلی افکار و تخیلاتش هستند و اتفاقاتی که در سرزمینی خیالی ساخته‌ی ذهنش می‌افتد. پدر و مادر فنیلی که قصد جدایی دارند، فنیلی را برای تعطیلات تابستانی نزد خانواده پدری‌اش، در شهر دیگری می‌فرستند. این اولین بار است فنیلی که با پدر بزرگ و مادر بزرگش دیدار می‌کند. خانه‌ی آن‌ها، خانه‌ای بزرگ و زیبا است و همیشه پر از جمعیت است. عمه‌ها، دخترعمه‌ها و پسرعمه‌های فنیلی مدام به این خانه رفت‌وآمد دارند و حالا وقت آشنایی با اعضای خانواده است، کاری که برای فنیلی گوشه‌گیر بسیار دشوار است. اما او سعی می‌کند آن‌ها را به سرزمین خیالی‌اش راه بدهد و حتی با همسایه‌هاشان هم دوستی کند. همسایه‌هایی که مادر بزرگ و پدر بزرگ معاشرت با آن‌ها را برای نوه‌هاشان ممنوع کرده‌اند. طولی نمی‌کشد که فنیلی متوجه می‌شود این خانه، رازهایی دارد که افراد خانواده‌اش از او مخفی می‌کنند. شرایط برای فنیلی سخت می‌شود و او نمی‌تواند احساساتش را کنترل کند. مشکل طلاق پدر و مادرش و راز عجیب خانواده‌ی پدری، دست به دست هم می‌دهند تا او را در افسردگی‌اش غرق کنند.

این کتاب، به موضوع طلاق والدین و مشکلاتی که طلاق برای فرزندان به وجود می‌آورد اشاره می‌کند و در کنار این موضوع به افسردگی در کودکان و نوجوانان اشاره می‌کند. این کتاب به مخاطب کمک می‌کند با احساساتش روبه‌رو شود، قدرت ادبیات و پیوندهای قوی خانوادگی را بشناسد و به کمک گرفتن از دیگران در شرایط دشوار تشویق شود.

یک شب فاصله

نویسنده: جنیفر ای نیلسن

مترجم: عادلہ قلی پور

ناشر: پرتقال

صفحه ۲۸۸

کاربرد: آشنایی با روند ساخت دیوار برلین، ترویج

صلح، طرح مفاهیمی چون عدالت، آزادی و...

نوع: رمان و داستان بلند

این داستان را **گرتا** روایت می‌کند، دختری که با خانواده‌اش در شرق برلین در کشور آلمان زندگی می‌کند و دو برادر به نام‌های **فریتز** و **دومینیک** دارد. داستان با روایت شبی آغاز می‌شود که گرتا نیمه‌شب با صدای گوش‌خراشی از خواب می‌پرد و با ساخته شدن دیواری مواجه می‌شود که یک شبه میان اعضای خانواده‌ی گرتا فاصله می‌اندازد. پدر گرتا و دومینیک که در جستجوی شغلی به آلمان غربی سفر کرده بودند دیگر نمی‌توانند نزد خانواده‌شان بازگردند. حالا گرتا، مادرش، برادرش و همه‌ی دوستان و همسایه‌هایشان در شهر خودشان زندانی شده‌اند و فکر کردن به آزادی از حصار این دیوار هم جرم است. جنگ سرد وضعیت سیاه و ناراحت‌کننده‌ای به وجود آورده است و سربازان آلمان شرقی در کنار دیوار برلین اسلحه به دست مواظبت‌نا کسی از این مرز عبور نکنند. اما یک روز گرتا پدرش را بر روی یکی از سکوهایی دیوار آلمان غربی می‌بیند که دارد حرکات عجیب و غریبی شبیه یک جوررقص انجام می‌دهد. او از رفتار پدرش این‌طور برداشت می‌کند که او با ایما و اشاره از آن‌ها خواسته به آن سوی دیوار تونل بزنند و خود را نجات دهند. این داستان نشان می‌دهد که جنگ چطور باعث می‌شود بین آدم‌ها فاصله بیفتد و یک دختر نوجوان در چنین شرایطی چگونه تلاش می‌کند تا دوباره خانواده‌اش را کنار هم جمع کند.

یک تکه زمین کوچک

نویسنده: الیزابت لرد

مترجم: پروین علی پور

ناشر: افق

صفحه ۲۹۶

کاربرد: آشنایی با سرگذشت ساکنان فلسطین

نوع: رمان و داستان بلند

این کتاب، از زاویه‌ای متفاوت مسئله‌ی فلسطین پرداخته است، زاویه‌ای که کم‌تر دیده و شنیده شده است. شخصیت اصلی این داستان، پسر نوجوانی به نام **کریم** است که به همراه خانواده‌اش در رام‌الله زندگی می‌کند. کریم هم مثل تمام پسرهای هم سن و سال خود، عاشق فوتبال است و به همراه دو دوستش، **هویر** و **جانی**، به دنبال یک زمین می‌گردد تا در آن فوتبال بازی کنند. هویر، یک تکه زمین پرت و سنگلاخ پیدا می‌کند تا آنجا، به دور از چشم سربازها و با خیال راحت بازی کنند. آنها در مواقعی که حکومت نظامی رفع می‌شود، در زمین متروکه فوتبال بازی می‌کنند. اما یک روز در تله‌ی حکومت نظامی گرفتار می‌شوند و ماجراهای تازه‌ای برایشان رقم می‌خورد.

یک تکه زمین کوچک، توانسته در درون خود، رنج و تلخی این سال‌های مردم فلسطین را نشان دهد که دوست دارند زندگی‌ای عادی داشته باشد، رنجی که با بی‌عدالتی به آن‌ها تحمیل شده است. در این کتاب مفاهیم صلح و جنگ را از نگاه نوجوانان فلسطینی تماشا می‌کنیم، نوجوانانی که زیر پوست جنگ، برای زندگی کردن تلاش می‌کنند.

یه جا پرام نگه دار

نویسندگان: سارا ویکس، گیتا واردادار جان

مترجم: میترا امیری

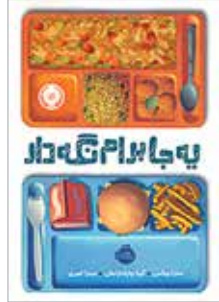
ناشر: پرتقال

صفحه ۱۶۹

کاربرد: مقابله با تبعیض نژادی، بهبود رابطه با

گروه همسالان، انطباق با محیط جدید

نوع: رمان و داستان بلند

یه جا پرام نگه دار، داستان دو پسر نوجوان را روایت می‌کند که به نظر می‌رسد هیچ شباهتی به هم نداشته باشند اما در نهایت بین‌شان دوستی عمیقی شکل می‌گیرد. **جو و راوی** در دو نقطه‌ی متفاوت دنیا بزرگ شده‌اند. راوی هندی است و برای شغل پدرش، به آمریکا مهاجرت کرده‌اند. راوی پسر باهوشی است، اما در مدرسه‌ی جدید کسی حاضر نیست با او دوست شود و بیشتر مواقع به خاطر لهجه‌اش مورد تمسخر قرار می‌گیرد. راوی در نهایت موفق می‌شود با گروهی از بچه‌ها دوست شود. اما این دوستی جدید، اشتباه بزرگی است. پسر دوم، **جو**، پسری منزوی است و قدش از سن خودش بلندتر است. او دچار اختلالی به نام اختلال پردازش شنیداری است که این موضوع باعث عدم تمرکز و افت تحصیلی‌اش می‌شود. دوستان صمیمی جو به تازگی از نیوجرسی رفته‌اند و او حالا هیچ دوستی ندارد. اما وجود یک دشمن مشترک، باعث دوستی او و راوی می‌شود.

نکته‌ی جالب توجه این کتاب نوع روایت آن است، هر فصل از این کتاب توسط یکی از این دو پسر روایت می‌شود و خواننده از زاویه‌های مختلف به موضوعی واحد نگاه می‌کند، موضوعی مثل تفاوت و پذیرش دیگران.

یک فرار آشفالانه

نویسنده: پیام ابراهیمی

تصویرگر: فاطمه رحمانی

ناشر: نردبان (شرکت انتشارات فنی ایران)

صفحه ۶۴

کاربرد: آشنایی با اهمیت بازیافت، توجه به

حفاظت از محیط زیست

نوع: رمان و داستان بلند

زمانی که هیچ زباله‌ای هنوز به وجود نیامده بود دنیا چه شکلی بود؟ و در حال حاضر دنیا چه شکلی شده است؟ از تولید زباله نمی‌توان جلوگیری کرد اما می‌شود با کارهایی ساده تولید زباله را کمتر کرد. مثل تفکیک زباله. این کتاب شامل قصه‌هایی طنز از زبان زباله هاست. زباله‌هایی که در محل بازیافت زندگی می‌کنند. به نظر آن‌ها خیلی هایشان همچنان قابل استفاده‌اند. حتما دیده یا شنیده‌اید که کسی با استفاده از وسایل دورریختنی یک وسیله‌ی جدید ساخته است. در واقع نظر زباله‌ها هم همین است. آن‌ها هدفی را دنبال می‌کنند و تا زمانی که به آن نرسند دست بردار نیستند. احتمالاً همراهی با ماجراجویی این زباله‌ها نظرم‌ان را راجع به بسیاری از وسایل دورریختنی عوض خواهدکرد. مخاطب در این داستان با مفهوم بازیافت و شیوه‌های خانگی بازیافت زباله آشنا می‌شود. این داستان به مخاطب کمک می‌کند بیشتر با فواید تفکیک زباله آشنا شود و همچنین بتواند دوباره از وسایل دورریختنی استفاده کند.

فهرست کتاب‌های برگزیده

سال‌های قبل

آتش خوارها

نویسنده: دیوید آلموند
مترجم: رویا زنده بودی
ناشر: هوپا
صفحه ۲۵۷

کاربرد: ترویج صلح، توجه به ارزش‌های انسانی

بابی و مادرش حین گردش با مک نالتی آشنا می‌شوند. او مرد آواره‌ای است که شعبده‌بازی می‌کند، برای امرار معاش دست به کارهای خطرناک می‌زند و آتش خوار است. بابی و مادرش بیشتر با زندگی این مرد آتش خوار آشنا می‌شوند. بخشی از آشنایی حاصل خاطرات پدر بابی است که از او به عنوان دلچک کشتی در جنگ با برمه یاد می‌کند. بابی دوستی به نام جوزف دارد که نگران است در آینده مثل مک نالتی شود. او ترک تحصیل کرده، دعوا راه می‌اندازد و روی بدنش خالکوبی دارد. وضعیت اقتصادی مردم ساحل چندان تعریفی ندارد و ترس از جنگ و موشک‌های هسته‌ای بر زندگی آن‌ها سایه انداخته است. اما این رمان تنها ترس و دلهره را نمایش نمی‌دهد. در این میان کسانی هم هستند که با رفتارهای انسانی به دیگران روحیه می‌دهند. پایان کتاب نیز با همه تلخی، مثل آفتاب دل‌های یخ‌زده را گرم و امیدوار می‌کند.

اختراع هوگو کابره

نویسنده و تصویرگر: برایان سلز نیک
مترجم: رضی هیبرمندی
ناشر: افق
صفحه ۵۸۴

کاربرد: لذت و سرگرمی، پرورش خلاقیت، آشنایی با تاریخ سینما

در این کتاب، رمانی با متن و تصویر روایت می‌شود. سینما-رمان نامی است که برای این سبک انتخاب شده است. صفحات زیادی از کتاب به تصویرهای مشکی اختصاص پیدا کرده است و حذف تصویرها فهم رمان را دچار اشکال می‌کند. زاویه‌ی دید در تصویرها کاملاً سینمایی است؛ انگار کسی از پشت دوربین به سوژه نگاه کرده است. این داستان روایت‌گر زندگی هوگو است، پسری که در انبار پشت ساعت دیواری بزرگ ایستگاه راه‌آهن زندگی می‌کند و سعی می‌کند با تعمیر ساعت میراث پدرش را زنده نگه دارد.

نویسنده و تصویرگر با کتاب مانند یک فیلم سینمایی برخورد کرده است. خواننده پس از یک مقدمه‌ی کوتاه متنی به تصویرخوانی می‌رسد و با تصویر پیش می‌رود تا دوباره به متن برسد. متن و تصویر شانه‌به‌شانه‌ی هم ارزش ادبی و هنری پیدا کرده‌اند.

آخر بازی

نویسنده: نسترن فتحی

ناشر: چکه

۲۰۸ صفحه

کاربرد: لذت و سرگرمی، پرورش تخیل

این رمان به نوجوان کمک می‌کند شکل ویژه‌ی تخیل خود را بازشناسی کند. استفاده از الگوی بازی‌های کامپیوتری و به جریان انداختن شکل ظریف و ویژه‌ای از تخیل هنرمندانه در این بستر مهم‌ترین ویژگی این رمان است. این تخیل هنرمندانه، که سرچشمه‌اش ماجراجویی‌های رایانه‌ای قهرمان داستان - آراز اقبالی - است، قصه و مخاطبش را به هزارتویی می‌برد، پر از صحنه‌های هیجان‌انگیز، اتفاقات پیش‌بینی‌ناپذیر و ماجراهای لذت‌بخشی که پشت ماجراهای آن این باور و واقعیت وجود دارد که در آینده‌ای نه چندان دور، دیگر نمی‌توان میان واقعیت و واقعیت مجازی مرز مشخص و محکمی کشید. این کتاب تلاش می‌کند دیوار آهنی میان دنیای رایانه‌ای صفر و یک و دنیای واقعیت روزمره را بشکند و با بال‌های تخیل، مجوز عبور از این دیوار را بگیرد.

آخرین کتاب جهان

نویسنده: رودهن فیلیبریک

مترجم: سمیه کرمی

ناشر: کتاب‌سرای تندیس

۲۰۰ صفحه

کاربرد: تاکید بر اهمیت نوشتن،

ایجاد انگیزه برای کتاب‌خوانی

دیگر زمانی رسیده که کتاب خواندن کار سطح پایینی است؛ تکنولوژی آن قدر پیشرفت کرده، آن قدر «ذهن‌نما» وجود دارد، آن قدر دیدن تصاویر سه‌بعدی جذاب‌تر است، که کسی وقتش را صرف خواندن کتاب نمی‌کند، مگر مانند راوی داستان «غشی» باشد؛ کسی که اگر از این ذهن‌نماها نصب کند از حال می‌رود. این شروع کتاب است که ناخودآگاه مخاطب را در یک موقعیت متفاوت قرار می‌دهد: تصور آینده‌ای که چندان هم بی‌ایراد نیست و زیاد دوست‌داشتنی به نظر نمی‌رسد.

شخصیت اصلی داستان برای حل کردن مشکلات وارد عمل می‌شود؛ در این راه شخصیت‌های زیادی او را همراهی می‌کند؛ شخصیت اصلی، با کمک هوش و شجاعت خود و اطرافیانش مشکل را حل می‌کند. خواندن این کتاب فرصت خوبی است برای تجسم آینده و مشکلات آن، و نشان دادن قدرت عقل و جادوی مهربانی.

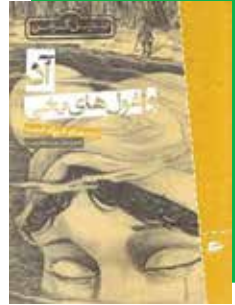
آد و غول‌های یخی

نویسنده: نیل گیمن

مترجم: فرزاد فربد

ناشر: کتاب پریان

کاربرد: آشنایی با اسطوره‌ها

زمستان بی پایان است و زندگی در خطر و آد تنها یک پا دارد، با عصایی در دست. خدایان طلسم شده‌ی شمال، از او می‌خواهند که به جنگ غول یخی برود. داستان، فضایی سرد دارد؛ مانند زمینی سراسر پوشیده از برف و یخ، اما در عین حال پرکشش است. شاید در میان انواع و اقسام داستان‌هایی که در اقلیم‌های متفاوت رخ می‌دهد، این از معدود داستان‌هایی باشد که بسترش برف و یخ است و همین به آن تازگی بخشیده است؛ تازگی که در آغاز، خلاف آمد عادت است، اما رفته‌رفته خواننده با آن انس می‌گیرد.

نکته‌ی دیگر این داستان، نگاه انسانی به معلولان است. نویسنده نشان می‌دهد که چگونه می‌توان مغز را جایگزین نکرده و نشان می‌دهد که جسم انسان ظرفیت‌هایی دارد که می‌تواند نقض‌هایش کامل کند.

آرزوهای کوچک

نویسنده: کارن هس

مترجم: پروین علی‌پور

ناشر: نشر قطره

۱۲۰ صفحه

کاربرد: توجه به کودکان با نیازهای ویژه،

افزایش اعتماد به نفس

آرزوهای کوچک داستانی عاطفی است درباره‌ی خانواده‌ی فقیری که در یک کاراوان زندگی می‌کنند. مگی شخصیت اصلی داستان است. او با مادر و خواهر و برادر کوچکش، هنی و موج، زندگی می‌کند. پدر مگی فوت کرده و مادرش مجبور است در شیفت شب یک کارخانه کار کند. هنی، یک بچه‌ی کم‌توان ذهنی است و موج هم سابقه دزدی دارد. ماجرای کتاب از روزی شروع می‌شود که مگی با خواهرش در راه رفتن به خانه هستند و ناگهان هنی، عروسکی را در مزرعه‌ی نیول پیدا می‌کند؛ عروسکی یک اسب تک شاخ. هنی خیال می‌کند تک شاخ یک اسب جادویی است با قدرتی شگفت برای برآورده کردن سه آرزو؛ برای همین به مگی اصرار می‌کند تا رضایت بدهد عروسک را به خانه ببرند و هر یک آرزویی بکنند.

این داستان، زیبا و تأثیرگذار است. نویسنده به خوبی توانسته سختی‌ها و دشواری‌های فقر را بیان کرده و هم‌دلی و همراهی اعضای یک خانواده را به تصویر بکشد.

آرش و کوهستان (نمایشنامه)

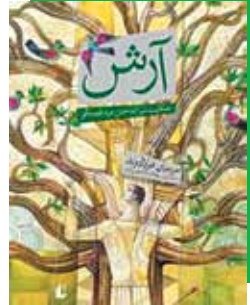
نویسنده: محمدحسین ناصر بخت
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
صفحه ۳۲
کاربرد: آشنایی با اسطوره‌ها

این نمایشنامه درباره‌ی دوره جدیدی از زندگی یک نوجوان است. او به واسطه‌ی اتفاق‌هایی که در جشن تیرماه برایش رخ می‌دهد، زندگی‌اش با داستان «آرش کمانگیر» گره می‌خورد. این نمایشنامه تلفیقی از نقل و آیین‌های نمایشی است و به بررسی و مطرح کردن اسطوره‌ها و آیین آن‌ها می‌پردازد. نویسنده تلاش کرده است با گره زدن دغدغه‌های نوجوان امروزی با اسطوره‌ها و باورهای آیینی فضایی برای تفکر ایجاد کند تا مخاطب در کنار آشنایی با اسطوره‌ها، با قالب نمایشنامه هم آشنا شود و به توانایی‌های خود باور پیدا کند و اعتماد به نفسش تقویت شود.

آرش، حکایت تیر انداختن مرد قه‌گو

نویسنده: مرجان فولادوند
تصویرگر: پژمان رحیمی‌زاده
ناشر: افق
صفحه ۳۲
کاربرد: آشنایی با ادبیات کهن

این کتاب ماجرای آرش، پهلوان اسطوره‌ای ایرانیان را روایت می‌کند. ایرانیان از دشمن شکست خورده‌اند و مجبورند پیشنهاد دشمن را بپذیرند. تعیین مرز ایران زمین با پرتاب تیری از کمان، پیشنهاد آن‌هاست. مسافتی که تیر بپیماید، مساحت سرزمین ایران خواهد بود و محل فرود تیر، مرز سرزمین ایران با سرزمین دشمن. آرش بلندترین قله را انتخاب می‌کند تا روی آن برود و تیر را پرتاب کند. درخت و باد و صخره مانع او می‌شوند و خطرات راه را به او یادآوری می‌کنند، ولی آرش همچنان مصمم به جلو می‌رود. به آخرین سنگ این سرزمین در بلندترین قله می‌رسد و تیر را پرتاب می‌کند. تیری که جانش را در آن می‌گذارد و مساحتی پهناور را برای ایران رقم می‌زند.

تصاویر کتاب که هر کدام برای خود تابلویی است زیبا و قابل توجه، این روایت را برای خواننده جذاب‌تر می‌کند.

از کتیبه تا کتاب

نویسنده: جمال رادفر

طراح گرافیک: کوروش پارسا نژاد

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۲۵۲

کاربرد: آشنایی با تاریخ، آشنایی با زبان و فرهنگ، آشنایی

با نگارش و چاپ، شناخت پیشینه‌ی زبان فارسی

مبنای تقسیم زمانی که بر زندگی انسان گذشته، به دو بخش دوران پیش از تاریخ و دوران تاریخی، توان انسان در نگارش و ثبت وقایع و رویدادها است. پیدایش خط، به این معنا مهم‌ترین تحولی است که در زندگی بشر رخ داده است. به همین دلیل آشنایی با این تحول و جنبه‌ها و جزئیات تاریخی آن به پرورش نگاه تاریخی و انسانی کمک می‌کند. رویارویی با خط و مسئله‌ی چگونگی پیدایش آن مسئله‌ای است که از کودکی جلب توجه می‌کند و برای بسیاری از کودکان و نوجوانان راه‌گشا است.

این کتاب درباره‌ی چگونگی پیدایش و تحول خط و شیوه‌های نگارش است. زبانی روشن و سلیس و صفحاتی چشم‌نواز و مصور دارد. نویسنده در آغاز به اسطوره‌های پیدایش خط در تمدن‌های مختلف پرداخته، سپس نظریات علمی را درباره‌ی پیدایش این ابزار بشری معرفی می‌کند و در ادامه‌ی کتاب پیدایش خط و ابزارهای نگارش را در تمدن‌های مهم بشری دنبال می‌کند.

اسب جنگی

نویسنده: مایکل موپورگر

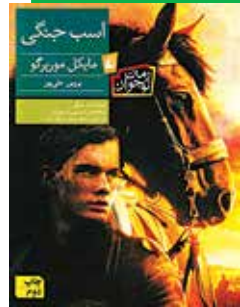
مترجم: پروین علی‌پور

ناشر: افق

صفحه ۱۹۲

کاربرد: توجه به محیط اطراف،

گسترش صلح

رابطه‌ی عمیق یک کودک و اسب آغازگر ماجرا است. اما پدر خانواده، که سخت‌گیر است و عصبی مزاج، اسب را می‌فروشد و از آنجا به بعد است که کودک با وجود سن کم خود راهی جبهه‌های جنگ می‌شود تا آن را پیدا کند. در این مدت، اسب چند صاحب پیدا می‌کند که همه به او علاقه‌مند می‌شوند و به‌طور ویژه از او مراقبت می‌کنند. رفتار او نیز شگفت‌انگیز است و شجاعت‌های زیادی از خود نشان می‌دهد. داستان چند لحظه‌ی شگفت‌انگیز دارد، برای مثال لحظه‌ی جدایی پسر از اسب هنگامی که می‌فهمد پدرش او را در برابر پول فروخته است یا در انتهای داستان، صحنه‌ی حراج اسب که فروخته می‌شود و پسر به اسب نمی‌رسد. ماجرا، ناراحتی و هیجان از ویژگی‌های متن است. فرصتی خوب برای آشنایی با اثرات جنگ و نگاه کردن به دنیا از دریچه‌ی دید یک اسب.

اسب سحرآمیز

نویسنده: مگدالن ناب

مترجم: نلی محبوب

ناشر: دنیای اقتصاد (دارکوب)

صفحه ۸۸

کاربرد: پرورش تخیل

ایرنا دختری تنها و غمگین است که در مزرعه‌ای با پدر و مادرش زندگی می‌کند. او نه دوستی دارد نه فامیلی که کریسمس را کنار آن‌ها جشن بگیرد. چیزی که زندگی او را تغییر می‌دهد یک اسب چوبی و خاک گرفته است که در ویتترین مغازه‌ای دست دوم فروشی می‌بیند. هدیه‌ی کریسمس ایرنا این اسب چوبی است و نامش را بلا می‌گذارد. بلا برای اهالی شهر یادآور اسب سحرآمیز و زیبایی است که سال‌ها پیش در مزرعه‌ی بزرگی زندگی می‌کرد و از طرف صاحبش آزار می‌دید. با آمدن این اسب چوبی به اصطبل خانه، دنیای ایرنا زیرو رو می‌شود. ایرنا آرزو می‌کند که بلا یک اسب واقعی بشود، بالاخره در یکی از شب‌هایی که ایرنا انتظارش را ندارد، بلائی واقعی پا به زندگی دختر غمگین و تنها می‌گذارد.

ایرنا دیگر تنها نیست و در جریان این اتفاق با حقیقت‌های بسیاری روبه‌رو می‌شود، مثل اهمیت از خودگذشتگی و ارزش دوستی.

اسم من میناست و عاشق شیم

نویسنده: دیوید آلموند

مترجم: مریم رفیعی

ناشر: ایران‌یان

صفحه ۳۷۲

کاربرد: کمک به نوجوان‌های منزوی و تک‌والد

مینا دختر بچه‌ای است که پدرش را از دست داده و با مادرش زندگی می‌کند. مدرسه را ترک کرده، چون فکر می‌کند مدرسه مثل قفس است و چرا باید آواز پرده را در قفس زندانی کرد؟ او عاشق طبیعت و حیوانات است، به خصوص درخت‌ها و پرندگان. مینا عاشق نوشتن و کلمات است. این کتاب به شکل دفتر خاطرات نوشته شده و خواننده دفتر خاطرات این دختر عجیب را می‌خواند؛ دختری که با آدم‌های اطرافش متفاوت است و دنیا را جور دیگری می‌بیند. شاید برای همین است که تنهاست و جز مادرش هیچ دوستی ندارد.

این کتاب برای خواننده‌ی نوجوان سرشار از سؤال‌های اساسی است. مینا به خواننده‌اش یاد می‌دهد از کنار چیزی بی‌تفاوت نگذرد، راز هر چیز را کشف کند. انگار او عضوی از مجموعه‌ای هماهنگ به نام جهان است و یادآوری می‌کند که دنیا را خوب ببینیم!

اسمت چیه تربچه

نویسنده: عزت‌الله الوندی
تصویرگر: ابراهیم کاشانی
انتشارات: سوره مهر
۸۴ صفحه
کاربرد: لذت و سرگرمی

ماجرای ارتباط بین این یکی و اون یکی با پوریا شروع می‌شود. خیلی سخت است که بتوان این یکی را از اون یکی تشخیص داد، اما پوریا موفق می‌شود. همین‌طور که سعی می‌کند اعتماد آن‌ها را به دست بیاورد، پرده از رازهای بزرگ و عشق دوران جوانی پدر بزرگ برمی‌دارد. عشق او کسی نیست جز تربچه، خواهر این یکی و اون یکی که طلسم شده است و حالا پوریا باید او را نجات بدهد تا خودش نجات پیدا کند. نویسنده با بهره‌گیری از فضای فانتزی و طنز، موفق شده است شخصیت‌ها را پرورش دهد و بین آن‌ها ارتباط برقرار کند. بده‌بستان پوریا با این یکی و اون یکی و ورود مادر بزرگ که فراموشی گرفته است، مرز واقعیت و خیال را توجیه می‌کند تا به خوبی از پس باورپذیری ماجرا برآید. درنهایت، همه چیز به خیر و خوشی به پایان می‌رسد و تربچه نجات پیدا می‌کند. هرچند این تربچه با همه‌ی تربچه‌ها فرق دارد!

افسون چشم خورشید

نویسنده: کوروش اسدی
ناشر: ویدا
۲۵۰ صفحه
کاربرد: آشنایی با شاهنامه فردوسی، آشنایی با حماسه‌های پهلوانی با زبانی امروزی

داستان رستم و سهراب برای بزرگسالان و بعضی کودکان و نوجوانان داستانی است. بخشی از این آشنایی به واسطه‌ی رسانه‌ها و یا فرهنگ شفاهی بوده است. مراجعه به شاهنامه برای همه‌ی علاقه‌مندان کار ساده‌ای نیست، اما همه‌ی بازنویسی‌ها هم خواندنی نیستند. آیا ممکن است نویسنده بتواند در عین وفاداری به اثر، با اعجاز زبان شکوه حماسه و اسطوره را با زبانی امروزی به مخاطب خود نشان دهد؟ کوروش اسدی این کار را کرده است. در مواجهه با متن، زبان اولین عنصر برای ارتباط گرفتن است. وقتی روایت به صورت شعر است، ممکن است مجال زیادی برای شخصیت‌پردازی نباشد. در این کتاب، گفت‌وگوها با نثری پاکیزه بده‌بستان شخصیت‌ها را نشان می‌دهند.

اقلیم هشتم

نویسنده: محسن هجری
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
۱۹۴ صفحه
کاربرد: آشنایی با شخصیت‌های علمی
و تاریخی، آشنایی با فلسفه

این رمان به زندگی شیخ شهاب‌الدین سهروردی، فیلسوف مشهور ایرانی، می‌پردازد که در قرن ششم هجری در زندگی می‌کرد.

داستان با توصیف حمله‌ی لشکر صلیبی‌ها به خاورمیانه آغاز می‌شود. سهروردی به اتهام همکاری با صلیبی‌ها در حلب به بند کشیده می‌شود. اتهامی که توطئه‌ای است از سوی دشمنان سهروردی تا سلطان صلاح‌الدین ایوبی را به مخالفت با سهروردی تحریک کنند. ماجرا در شهرهای مراغه، حلب و سهرورد می‌گذرد و علاوه بر این که خواننده را با تفکرات سهروردی آشنا می‌کند، تصویری هم از اوضاع سیاسی و اجتماعی آن دوره به دست می‌دهد. داستان مربوط به زمانی است که مدارس اسلامی جای بحث آزاد بود و کتابخانه نقش و جایگاه مهمی داشت و از مراکز دانش پژوهی و دانش‌آموزی بود.

این رمان تاریخی که بستری داستانی دارد، خواننده را با یکی از مهم‌ترین فیلسوفان ایرانی و زندگی پرمعنا او آشنا می‌کند.

اقیانوس انتهای جاده

نویسنده: نیل گیمن
مترجم: فرزاد فرید
ناشر: کتاب پریان
۲۶۰ صفحه
کاربرد: ارتقای ذوق ادبی نوجوانان کتاب‌خوان

این داستان به خاطرات مردی میان‌سال می‌پردازد که برای شرکت در مراسم یادبودی به محله‌ی کودکی‌اش می‌رود و مسحور خاطرات هول‌ناک و مخاطره‌آمیز، به کنار برکه‌ای کشیده می‌شود که دوستش لتی آن را اقیانوس می‌نامید. مزرعه‌ی کودکی او سرشار از رخدادهای عجیب و مرموزی است که شاید حتی دانستن آن‌ها، مو به تن هر آدم بزرگی راست می‌کند؛ هرچند انگار پسرپچه‌ای خیال‌باف، راحت از پس این اوهام برمی‌آید. این کتاب روایتی غریب و خواندنی دارد. نجوهای درونی، خاطرات وهم‌ناک و فضایی غریب و رمزآلود درهم می‌آمیزد و خواننده را هر لحظه با واقعه‌ای روبه‌رو می‌کند.

امپراتور کوتوله‌ی سرزمین لی‌لی‌پوت

نویسنده: جمشید خانیان

ناشر: افق

۸۸ صفحه

کاربرد: پرورش تخیل

این کتاب ماجرای زندگی آوا است؛ دختر نوجوان زنی نظافتچی به نام آفاق خانم. آفاق در مجتمع‌های مسکونی چندطبقه کار می‌کند و تابستان که مدرسه‌ها تعطیل است، آوا هم به کمک مادرش آمده است. آوا در حال تمیزکاری پله‌های داخل ساختمان است که یک جعبه بسیار زیبای کادوییچ پیدا می‌کند. او که دختری رؤیایی است و قهرمانی آرمانی به نام آیدا دارد، خود را در قالب قهرمان آرمانی‌اش، قرار می‌دهد و سعی می‌کند در خیالش دنبال صاحب اصلی جعبه بگردد. این رمان به طبقه‌ی متوسط شهری می‌پردازد و نوعی تجربه‌گرایی در رمان فارسی محسوب می‌شود و بیش از هر چیز بازی‌های فرمی نویسنده در کتاب به چشم می‌آید.

امیر خرگوش

نویسنده: محمود برآبادی

ناشر: محراب قلم

۱۱۲ صفحه

کاربرد: یادآوری اهمیت پشتکار و تلاش

امیر پسر نوجوانی است که در خیابان پیروزی تهران زندگی می‌کند و آرزو دارد خیلی زود پول دار شود تا مجبور نباشد پول توجیبی‌اش را از پدرش که باغبان پارک شکوفه است، بگیرد. او علاقه به درس و مدرسه ندارد، دو سال است مردود شده و اگر امسال هم مردود شود، از مدرسه اخراجش می‌کنند. امیر آرزوهای بزرگی دارد، اما برای رسیدن به آرزوهایش اراده و پشتکار لازم را ندارد؛ پس راه میان‌بر را انتخاب می‌کند و همین موضوع برای او دردسرساز می‌شود. گروهی از بچه‌های محل سر راه امیر قرار می‌گیرند و او به دار و دسته‌ای راه پیدا می‌کند که برای رسیدن به پول خلاف می‌کنند. لطیف و همایون، هم‌کلاسی‌های امیر، نگران او هستند و تلاش می‌کنند مانعش شوند، اما امیر حرف کسی را گوش نمی‌کند.

۶۵

- این کتاب با به نمایش گذاشتن روحیات و آرزوهای پسران نوجوان، نشان می‌دهد که راه رسیدن به خواسته‌ها جز تلاش و پذیرش اشتباه‌ها نیست.

آن سوی پرچین خیال

نویسنده: محمد صالح پاک

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۱۶۶

کاربرد: توجه به افسانه‌ها و قصه‌های قدیمی

این کتاب ماجرای پسر نوجوانی به نام عراز است که پدرش گله دار و مادرش بیمار است. عراز به دلیل بیماری مادر، با پدر به صحرا نمی رود و در خانه کنار مادر می ماند. او می خواهد راهی برای درمان مادر پیدا می کند. یک روز، پیرزنی به دیدن عراز می آید و از او می خواهد جای گلدی آقا، قصه گوی روستا، را بگیرد و با بازگویی قصه هایی که از گلدی آقا یاد می گیرد، به بهبود مادرش کمک کند. عراز، با قصه های گلدی آقا متحوّل می شود و تصمیم جدیدی می گیرد؛ او می خواهد قصه گویی را ادامه بدهد تا بتواند مردم روستا را آگاه کند و نگذارد چراغ قصه خاموش شود. توجه به قصه ها و افسانه های عامیانه، بیان ارزش قصه و قصه گویی و ایجاد حساسیت در مخاطب نوجوان برای نگاه داری از میراث فرهنگی گذشتگان از مهم ترین ویژگی های این کتاب است.

آناهید ملکه ی سایه ها

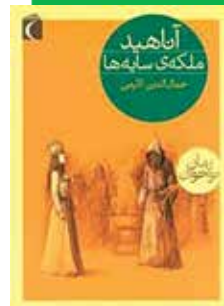
نویسنده: جمال الدین اکرمی

ناشر: محراب قلم

صفحه ۱۹۲

کاربرد: آشنایی با شخصیت ها و

وقایع تاریخی و مذهبی

شاپور، فرزند اردشیر ساسانی درگیر عشق آناهید، دختر مهرک، دشمن سرسخت اردشیر است. ازدواج پنهانی شاپور و آناهید، اردشیر را سخت به خشم می آورد. از سوی دیگر شاپور با دختر دیگری آشنا می شود و این اتفاق ارتباط او و آناهید را دچار مشکل می کند. آناهید به سایه ها پناه می برد و دردهایش را پنهان می کند. داستان در کنار ماجراهای عاشقانه به ماجراهای سیاسی و مذهبی نیز اشاره دارد. شاپور و آناهید به پیامبر نوآمده ای به نام مانی علاقمندند و این باعث شده است رهبر مذهبی پارس، دست به توطئه بزند و روزگار آناهید تیره تر شود. سرانجام، آناهید که به تنهایی و گوشه نشینی روی آورده، شاپور را ترک می کند و شاپور با نگاهی به حوادث گذشته ماجراهای آینده را رقم می زند.

آن‌ها خانه‌هایشان را خراب کردند

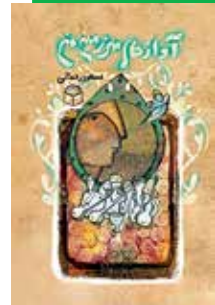
نویسنده: سعید روح‌افزا
تصویرگر: سمائه شریفی
ناشر: دفتر نشر فرهنگ اسلامی
۴۷ صفحه
کاربرد: آشنایی با تاریخ اسلام

پیامبر اسلام (ص) موقعی که دین اسلام را به جهانیان عرضه کردند، یهودیان را وادار نکردند که دین اسلام را بپذیرند. ایشان به پیمان‌هایی که یهودیان با عرب‌ها داشتند احترام گذاشتند و قرار شد که یهودیان آزادانه در کنار مسلمانان زندگی کنند، ولی با دشمنان اسلام هم‌کاری نداشته باشند. طایفه‌ی بنی‌نضیر گروهی از یهودیان مدینه بودند که پیمان‌شکنی کردند و ماجرای این رویداد واقعی در قالب داستانی ساده در این کتاب آمده است.

آوازهای سرزمین من

نویسنده: مسعود رحمانی
ناشر: آفتابگردان
۸۰ صفحه
کاربرد: آشنایی با موسیقی محلی،
افزایش توانمندی نوجوانان

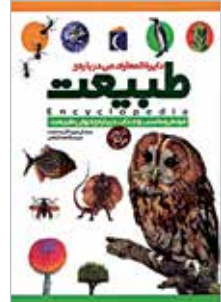

سهراب نوجوان شانزده‌ساله‌ای است که با مادر و خواهر کوچکش زندگی می‌کند. یک روز پرنده‌ی عجیبی وارد حیاط‌شان می‌شود و سهراب و ناهید، خواهرش با دنبال کردن پرنده به زیرزمین خانه می‌روند و دوتار قدیمی پدرشان را پیدا می‌کنند، دوتاری که زندگی آن‌ها را عوض کرده و باعث شده ماموران پدرشان را با خودشان ببرند. پیدا کردن این ساز سهراب را به خاطراتش می‌برد، سهراب در طول داستان خاطرات کودکی‌اش را که با موسیقی و باغشی لطیف گره خورده مرور می‌کند و به دنبال ردپایی می‌گردد که پدرش را به خانه برگرداند. علاقه‌ی سهراب به موسیقی با نگرانی‌های مادرش گره می‌خورد، نگرانی‌هایی که می‌ترسد سرنوشت سهراب را هم مثل پدرش رقم بزنند. اما سهراب مصمم است که پدرش را به خانه برگرداند و دوتار او را هم حفظ کند.

این داستان، با نثری شاعرانه و فضایی از تهران قدیم خواننده را با خود همراه می‌کند، از موسیقی‌های محلی حرف می‌زند و نشان می‌دهد که یک نوجوان چه‌طور می‌تواند با کنش‌های خود یک زندگی به هم‌ریخته را سروسامان ببخشد.

اولین دائره‌المعارف طبیعت

نویسندگان: کارولین بینگام، بن. ا. مورگان
مترجم: حسین الوندی
ناشر: محراب قلم (کتاب‌های مهتاب)
صفحه ۱۲۸

خواندن این کتاب کمک می‌کند تا نوجوانان نگاه دیگری به طبیعت پیدا کنند و یاد بگیرند که بر روی زمین نرم و آهسته گام بردارند تا به موجودی آسیب نرسد. تصاویر گویای کتاب این حس و درک را به مخاطب می‌دهد که به جز او در این هستی شگفت‌انگیز موجودات دیگری هم زندگی می‌کنند که به اندازه‌ی او از آن سهم دارند. در این کتاب انواع زیستگاه‌های موجود در روی سیاره‌ی زمین، موجودات شاخص و پوشش گیاهی آنها، مختصر و مفید و با عنوان‌های خلاق توصیف شده‌اند، که کنجکاو‌ی مخاطب را برمی‌انگیزند. در هر بخش یک پرسش تفکربرانگیز دیده می‌شود که پاسخ مخاطب به این پرسش انتخاب تصویری از میان چند تصویر، به عنوان نماد آن زیستگاه، است.

اولین روز تابستان

نویسنده: سیامک گلشیری
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
صفحه ۸۴
کاربرد: یادآوری اهمیت مهارت‌های ارتباطی

داستان درباره‌ی درگیری‌های ذهنی یک پسر نوجوان به نام کامیار است که باعث می‌شود دوستش را برای همیشه از دست بدهد. او ناخواسته، درگیر ماجرابی دلهره‌آور می‌شود، همراهی با گروهی از دزدها. دزدها برای دستبرد زدن به منزل یکی از دوستان کامیار، تصمیم می‌گیرند از او کمک بگیرند. نویسنده با استفاده از زبان نوجوانانه باعث تقویت ارتباط مخاطب با قهرمان داستان شده است. محور این داستان دوستی و گروه‌های دوستی و تأثیر آن در زندگی نوجوانان است که با درگیر شدن شخصیت اصلی داستان در گروه دوستی نامناسب داستان شکل گرفته و پیش می‌رود. گروه‌های دوستی یکی از مسائل نوجوان‌های امروزی است و مخاطبان با خواندن چنین داستان‌هایی مهارت‌های ارتباط در چنین گروه‌هایی را یاد می‌گیرند.

الای افسون شده

نویسنده: گیل کارسون لیواین
مترجم: محبوبه نجف‌خانی
ناشر: آفرینگان
۳۳۵ صفحه
کاربرد: یادآوری قدرت محبت و
علاقه، تقویت حس کنجکاوی

این کتاب روایت دیگری از داستان سیندرلا است. ماجرای مادر زیبا و شاد و پدری که هیچ‌وقت در خانه نیست، پدر تاجر. رمان چالش دختر را با نفرینی نشان می‌دهد که سبب می‌شود او تمام دستورات را انجام دهد، اما به تدریج او و مادرش راه‌حلهایی برای این اتفاق پیدا می‌کنند. این‌که با دیگران درباره‌ی نفرین حرف نزنند و یا آن را به تأخیر بیندازد و یا به سرعت جایی را که به او دستور می‌دهند، ترک کند. در پایان، معلوم می‌شود الای یک پری است و در نهایت، او با عشقش تصمیم می‌گیرد و همین باعث نجاتش از طلسم می‌شود.

خواندن این کتاب فرصتی است که نوجوان با افسانه‌ای دیگر آشنا شود که پر از غول و الف و سانتورا است، اما یک دختر شاد آن را بازگو می‌کند. این جزو ویژگی‌های برجسته‌ی داستان است که با وجود تکراری بودن موضوع، آن قدر ماجرا و هیجان می‌آفریند که خواننده را به دنبال خودش بکشد.

ایگرن شجاع

کورنلیا فونکه
ترجمه: کتابیون سلطانی
ناشر: افق
۲۸۰ صفحه

کاربرد: ماجراجویی، پرورش تخیل، ترویج علاقه به کتاب

این رمان فضایی فانتزی و حماسی دارد. ایگرن می‌خواهد شوالیه باشد. او در قلعه‌ای عجیب و جادویی زندگی می‌کند. نویسنده مکان و زمان داستان را نشان نداده است، اما فضا و توصیفات نشان می‌دهد که دوره، دوره‌ی جادوگرها و احتمالاً قرون وسطی است. در این کتاب، جادوگرهای بزرگ کاری از پیش نمی‌برند و نوجوان‌ها هستند که گره‌ها را باز می‌کنند. پدر و مادر جادوگر ایگرن وسط یکی از جادوها خودشان را جادو کرده‌اند و کاری از دستشان برنمی‌آید. به خصوص حالا که قلعه و همه‌ی رازهایش در خطر است. جادوگر شرور می‌خواهد با حمله به قلعه همه‌ی جادوها و کتاب‌ها را مال خود کند و ایگرن و آلبرت باید جلوی حمله‌ی او و افرادش را بگیرند. ایگرن که علاقه‌ای به جادو ندارد، داوطلب سفری خطرناک برای پیدا کردن کسی می‌شود تا جادوی پدر و مادر را باطل کند و... خانواده‌ی ایگرن این بلاها را به خاطر کتاب‌ها تحمل می‌کنند. کتاب‌های جادویی که ارزش آن‌ها تا جایی است که شخصیت‌های کتاب تا پای جان برای حفظ آن‌ها تلاش می‌کنند.

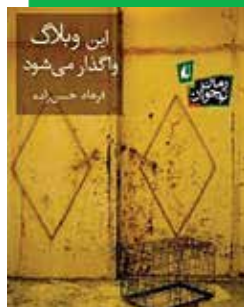
این وبلاگ واگذار می‌شود

نویسنده: فرهاد حسن‌زاده

ناشر: افق

صفحه ۱۴۲

کاربرد: ترویج صلح

هر فصل از این کتاب، پستی از یک وبلاگ است. وبلاگ درنا، دختر نوجوانی که با خواندن یک دفترچه‌ی خاطرات قدیمی تصمیم می‌گیرد داستانی را درباره‌ی زال و عشق قدیمی او در وبلاگش منتشر کند و نظرات خوانندگان را بداند. درنا به گذشته‌ی زال برمی‌گردد و داستان او و فریبا را روایت می‌کند؛ پسر نوجوانی که خانواده‌ای ندارد و در یک پرنده‌فروشی کار می‌کند. کلیدی که سال‌ها دست زال ماند، چون فکر می‌کرد یک روز فریبا و خانواده‌اش برمی‌گردند و کلید خانه‌شان را از او می‌خواهند...

در قسمت‌هایی از کتاب، که وبلاگ درناست، نویسنده سعی کرده به زبان نوجوانان امروز نزدیک شود و از اصطلاحاتی که آن‌ها به‌کار می‌برند، استفاده کند. در داستان زال، به موضوع‌هایی مانند عشق دوران نوجوانی فضایی پرداخته می‌شود که همدلی مخاطب را برمی‌انگیزد. مخاطب نوجوان برای شخصیت زال نگران می‌شود، حتی اگر زال از آبادان دهه‌ی شصت حرف بزند.

این‌گرید و گرگ

نویسنده: آندره آکسیس

مترجم: نسرين وکیلی و پارسا مهین‌پور

ناشر: نشر افق

صفحه ۱۶۷

کاربرد: پرورش اعتماد به نفس و خودشناسی

این کتاب داستان دخترکی است که در فقر با پدر و مادرش زندگی می‌کند و با آنکه زندگی مطلوبی ندارد، اما از وضعیتش راضی است. این‌گرید ذره‌ذره می‌فهمد که از خانواده‌ای نجیب‌زاده است. مادر بزرگی دارد که در یک قصر بزرگ زندگی می‌کند و مالک روستاهای اطراف است. مادر بزرگ که با پسرش، یعنی پدر این‌گرید، قطع رابطه کرده است، ناگهان نامه‌ای می‌نویسد و این‌گرید را دعوت می‌کند تا تعطیلاتش را در قصر بزرگ او بگذراند. با وجود مخالفت پدر و مادر این‌گرید، ماجرا طوری رقم می‌خورد که در نهایت این‌گرید عازم قاره‌ای دیگر می‌شود تا با قصر عجیب و جادویی مادر بزرگش آشنا شود.

داستان روان و خوشخوان است و ماجراهای معمول زندگی یک دختر شهرنشین با افسانه‌های قصرهای قدیمی مجارستان درآمیخته است.

با همه چی

نویسنده: شل سیلور استاین

مترجمان: رضی هیرمندی، مهوش پارسی نژاد

ناشر: افق

صفحه ۲۰۸

کاربرد: گسترش خلاقیت، دیدن دنیا به شکل

دیگر، جذب نوجوانان به مطالعه

این کتاب مجموعه‌ای از شعرهایی کوتاه است با طرح‌هایی درباره‌ی موضوعات مختلف زندگی واقعی و تخیلی که کنار هم قرار گرفته‌اند. بسیاری از کارهایی که در زمره‌ی رفتارهای ممنوعه است، در این کتاب به عنوان تجربه‌های شیرین مطرح شده است. مخاطب این مجموعه از کودکی کمی دور شده، پس برخی سوژه‌های غمگنانه و تأثرات روزمره هم در شعرها وجود دارد. دنیای واقعی زیر پوشش آن چیزی که می‌توان طنزش نامید یا عینکی متفاوت، خود را نشان می‌دهد. خواسته‌های نوجوان از دنیای بزرگ‌سالان خود را نشان می‌دهد. مسائل ساده زیر ذره بین به بزرگی نشان داده می‌شوند، فرقی هم ندارد عدم رعایت آداب معاشرت باشد یا دندان کشیدن. هم شکل تخیلی در آن وجود دارد مانند رفتن به یک سفر طولانی دور دنیا و یا به واقعیت‌هایی مانند دستمزد گران یا بی‌دوست و رفیق بودن اشاره می‌کند.

بازجویی خانوادگی قلندری

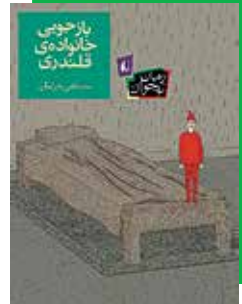
نویسنده: مصطفی خرامان

ناشر: افق

صفحه ۱۵۲

کاربرد: یادآوری ارزش‌های خانواده،

حمایت از یکدیگر و اعتماد

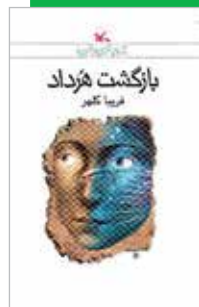

در این کتاب با یک داستان پلیسی روبه‌رویم. خانواده‌ی قلندری یا سیاوش، نازنین و آرش هر کدام بخش‌هایی از ماجرا را تعریف می‌کنند اما در این میان گاهی حرف همدیگر را نقض می‌کنند. پای دزدی از بانک، یک جوان بیکار و یک عروسک در میان است و راوی‌هایی غیرقابل اعتماد که فقط ماجرا را پیچیده‌تر می‌کنند. همه جا پر از معماست، از روابط آدم‌ها با هم گرفته تا وجود عروسکی که هم می‌تواند یک عروسک معمولی باشد و هم یک عروسک جادویی. بستگی دارد از نگاه چه کسی داستان را بخوانیم. داستانی پراز سوال که بعضی از آن‌ها را بی‌پاسخ رها می‌کند تا مخاطب خودش تصمیم بگیرد حرف چه کسی را باور کند.

نویسنده این داستان را از نگاه شخصیت‌های مختلف روایت می‌کند و قضاوت را به عهده‌ی مخاطب می‌گذارد.

بازگشت هرداد

نویسنده: فریبا کلهر
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
صفحه ۲۴۰
کاربرد: لذت و سرگرمی

ثمره دختر نوجوانی است که با پدرش در یک شهر ساحلی زندگی می‌کند. آن چیزی که زندگی آرام آن‌ها را به هم می‌ریزد، حضور خاله‌ی ثمره است که آمده تا او را برای برگرداندن بانو هرداد و مبارزه با غول دریا آماده کند. غول دریا با اسیر کردن بانو هرداد باعث ناآرامی آب‌ها و موجودات آن شده است. در کشاکش آماده شدن ثمره برای این مبارزه است که او دوباره هویت خودش را کشف می‌کند و می‌فهمد مادرش یک پری دریایی بوده است. این کتاب، فضایی فانتزی است که یک جهان جادویی را به نمایش می‌گذارد، جهانی که تقابل خیر و شر و جنگ بین خوبی و بدی یکی از ویژگی‌های آن است.

باغ وحشت

نویسنده: راحیل ذبیحی
ناشر: چکه
صفحه ۱۰۴
کاربرد: لذت و سرگرمی

این رمان داستان سه دختر دبیرستانی را روایت می‌کند که متوجه می‌شوند ناظم منفور مدرسه‌شان به یکی از پاتوق‌های آن‌ها که همان باغ وحشت است می‌رود. آن‌ها برای اینکه از رفت و آمدهای ناظمشان سردر بیاورند ماجراجویی خودشان را آغاز می‌کنند و در این راه با چند شخصیت دیگر هم همراه می‌شوند. اما در آخر متوجه می‌شوند که ناظم‌شان آن شخصی که وانمود می‌کرده نیست و یک بازیگر تئاتر است! این سه دختر هر کدام در زندگی شخصی خود هم ماجراهایی دارند، همین موضوع می‌تواند برای مخاطبان نوجوان رمان جذاب باشند و مشکلات مختلف دوران نوجوانی را در آینه‌ی این سه نوجوان ببینند.

بایقوش

نویسنده: علی ناصری

ناشر: سوره مهر

صفحه ۱۶۰

کاربرد: مقابله با خرافات

این کتاب، داستان مصور بلند، ساده و روانی است که با استفاده از قوه‌ی تخیل، به کاستی‌های جامعه از منظر روانی می‌پردازد. داستان درباره‌ی پسری روستایی به نام مهرعلی است که در سفر به شهر و گذر از کنار یک پرندۀ فروشی عاشق بچه‌جغدی می‌شود که داخل قفس است. آن را از صاحب مغازه می‌خرد و به روستا می‌آورد. غافل از آنکه اهالی روستا مخالف نگه‌داری بچه‌جغد شوم در روستا هستند و در پی آن اتفاقاتی روی می‌دهد. نویسنده با پرداخت مناسب شخصیت‌ها و توصیف عمیق احساسات و افکار و بیان دقیق جزئیات صحنه‌ها تلاش کرده به مسائل و مشکلات نوجوانان و دیدگاه‌های مختلف بپردازد.

بچه‌های کشتی رافائل

نویسنده: محمدرضا مرزوقی

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۲۰۴

داستان در دوران جنگ بین ایران و عراق اتفاق می‌افتد. بچه‌های یکی از محله‌های بوشهر دل به دیدن داخل کشتی تفریحی عظیمی بسته‌اند که دیگر از آن استفاده نمی‌شود و ورود به آن ممنوع است. بچه‌ها تلاش می‌کنند راهی برای ورود به کشتی پیدا کنند. در این میان، خانواده‌ای جنگ‌زده به محله‌ی آن‌ها اسباب‌کشی می‌کنند. فرزندان خانواده که یک دختر و یک پسر هستند هم به جمع بچه‌ها می‌پیوندند و دوستی عمیقی بین راوی و این خواهر و برادر شکل می‌گیرد. وقتی همه چیز برای رفتن به داخل کشتی درست می‌شود بچه‌ها می‌فهمند خواهر و برادر چند روز است از پدر خود که در مناطق جنگ‌زده است خبر ندارد. آن‌ها تصمیم می‌گیرند با همان کشتی به دنبال پدر بروند.

جنگ و سختی‌های آن بر تمام وقایع داستان سایه افکنده است، اما این رمان بیش از آن که درباره‌ی جنگ باشد، درباره‌ی میل شدید به زندگی و شکل‌گیری روابط انسانی عمیق است. این رمان و ماجراهایش، درباره‌ی انسان‌هایی است که در سخت‌ترین شرایط، در میان کشتار و ضد‌هوایی و موشک، به هم نوع خود عشق می‌ورزند.

بدن من

نویسنده: رابرت وینستون

مترجم: محسن ارجمند، آریا ارجمند

تصویرگر: جین بول

ناشر: محراب قلم

۹۶ صفحه

کاربرد: آشنایی با بدن انسان و عملکرد هر عضو آن

این کتاب، کودکان و نوجوانان را با عناصر مختلف بدن آشنا می‌کند و به آنها نشان می‌دهد که هر انسانی با انسان‌های دیگر متفاوت است. مخاطب ابتدا با مواد و عناصر تشکیل دهنده‌ی بدن خود آشنا می‌شود، سپس درمی‌یابد که چرا بدن او از هر نظر خاص خود او است و قابل مقایسه با بدن دیگران نیست. به همین ترتیب، او با عناصر ذهنی و سپس عوامل تفاوت شخصیت‌ها آشنا می‌شود. در هر فصل از این کتاب آزمون‌هایی وجود دارد که خواننده می‌تواند با پاسخ دادن به سؤالات آن‌ها شناخت بیشتری از خود پیدا کند.

برایم شمع روشن کن

نویسنده: مریم محمدخانی

ناشر: افق

۱۵۲ صفحه

کاربرد: افزایش اعتماد به نفس، لذت و سرگرمی

این کتاب داستان زندگی سارای ۱۲ ساله است که با سختی‌های زیادی دست و پنجه نرم می‌کند. با نبود مادرش که در بیمارستان است و تنهایی غمگینی که اطرافش را پر کرده. در میان این همه اتفاق بد، سارا مردی را در ایستگاهرام پیدا می‌کند که عکس کودکی‌اش شبیه کسی است که در عکس جشن تولد پنج سالگی مادر سارا حضور داشته. سارا برای مرد ایمیل می‌فرستد و مکاتبه‌ای بین آن دو شکل می‌گیرد. بخشی از داستان را نیز مکاتبه بین سارا و مرد تشکیل می‌دهد که ما را در جریان زندگی هر کدام از آن دو قرار می‌دهد. سیر داستانی کتاب منسجم است و پایان امیدوارکننده آن، حس دلچسبی به مخاطب می‌دهد.

بردیا و ملکه سرزمین عاج

نویسنده: سیامک گلشیری

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۳۱۲

کاربرد: لذت و سرگرمی، آشنایی با افسانه‌ها

بردیا و دوستش، بهزاد، کتاب عجیبی را در اتاق پدر بزرگ پیدا می‌کنند که نسخه‌ای از هزار و یک شب است. آن‌ها قصه‌ی شاهزاده‌ای از سرزمین هزار افسان را برای خواندن انتخاب می‌کنند که در ابتدای آن نوشته شده است: «چیزی که پیش رو داری، داستان شاهزاده‌ای است از سرزمین هزار افسان، داستانی که آن طور که شهرزاد می‌خواست پیش نرفت. قصه‌ی شاهزاده‌ای که سال‌های سال به اسارت ملکه لاب درمی‌آید، تا این‌که روزی قهرمانی او را از بندرها می‌کند.» دو نوجوان با خواندن قصه به جهان قصه می‌روند. بردیا با ورود به جهان قصه متوجه می‌شود نجات آن سرزمین به او بستگی دارد. بردیا کسی است که مردمان آن سرزمین منتظر آمدنش بودند. اما او حاضر به پذیرفتن این وظیفه نیست چرا که به توانایی‌های خود باور ندارد. بردیا و بهزاد وحشت زده شدند آن‌ها می‌خواهند از راهی که آمده‌اند بازگردند؛ اما شکاف بسته شده است و راهی برای بازگشت به خانه وجود ندارد. نوجوانانی که داستان‌های فانتزی و تخیلی را دوست دارند با خواندن این کتاب به دنیای افسانه‌ها و اسطوره‌ها سفر خواهند کرد و با شخصیت‌هایی روبه‌رو خواهند شد که شاید برایشان آشنا باشد.

بلازت: پرسی که نمی‌خواست دنیا را نجات بدهد

نویسنده: دامنیک بارکر

مترجم: مسعود ملک‌پاری

ناشر: گل‌آقا

صفحه ۲۲۴

کاربرد: لذت و سرگرمی

این داستان نقیضه‌ای بر داستان‌های قهرمانی است و قهرمانان آن افرادی هستند که نمی‌توانند نمونه‌ی خوبی برای گروه‌هایی باشند که نمایندگی‌شان را برعهده دارند؛ به عنوان مثال بلازت، نوجوان تبدیلی است که اصلاً دلش نمی‌خواهد دنیا را نجات بدهد، جادوگری که با او همراه می‌شود پیرمردی است که مدام همه چیز را فراموش می‌کند و شوالیه‌ای که در کنار این دو است از جمع شوالیه‌ها اخراج شده است.

چیزی که بیش از هر چیز در این رمان خواننده را به دنبال خود می‌کشد، فضا و زبان طنزآمیزی است که با دیگر داستان‌های قهرمانی تفاوت دارد و قرار است دنیای جدیدی را پیش روی خواننده‌اش بگشاید تا طور دیگری به مفهوم قهرمان نگاه کند.

بن بست نورولت

نویسنده: جک گانتوس

مترجم: کیوان عبیدی آشتیانی

ناشر: افق

صفحه ۳۶۰

کاربرد: نشان دادن آثار جنگ و خشونت،

تشویق به کمک کردن به سالمندان

ماجرای یک تفنگ و شلیکش شروع می‌شود؛ تفنگی بازمانده از جنگ که در انبار خانه‌ای در شهری قدیمی نگاه داشته می‌شود. جک، پسر خانواده، گاهی دور از چشم پدر و مادرش آن را برمی‌دارد و یک روز اتفاقی به سمت خانه‌ی دوشیزه ولکر شلیک می‌کند. این شروع داستان شهر نورولت است که روزبه‌روز از اهالی‌اش کم می‌شود. شهری قدیمی پر از پیرمردها و پیرزن‌ها که روزی با آرزو و علاقه آن را ساختند و حالا، سال‌هاست رشد اقتصادی آن متوقف شده.

دوشیزه ولکر در این داستان با جک همراه می‌شود تا هم فکری به حال بیماری او و خون‌ریزی بینی‌اش بکند و هم داستان یک شهر را برای نسل جدید بازگویی کند تا برای سرپانگه داشتن آن کاری بکنند. شاید بتوانند جلوی مهاجرت آدم‌ها را بگیرند؛ خلاف کارهایی که برای خانه‌های خالی دندان تیز کرده‌اند و می‌خواهند محیط را تغییر دهند.

به دنبال کاغذ اخبار

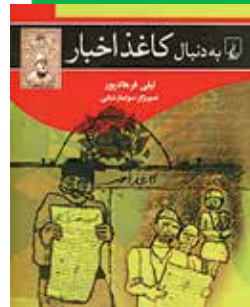
نویسنده: لیلی فرهادپور

تصویرگر: سولماز شبانی

ناشر: ققنوس

صفحه ۱۰۴

کاربرد: آشنایی با تاریخ روزنامه‌نگاری در ایران

در این کتاب از داستان چاپ و انتشار روزنامه سخن گفته می‌شود؛ یک روایت تاریخی که به شکل داستانی تعریف می‌شود؛ داستان و اطلاعات لازم با عکس و تصویرسازی. از نثر و کلمات قدیمی هم استفاده شده، اما معنای هر کلمه در کتاب آمده است. هر فصل به یکی از شخصیت‌های تأثیرگذار در یک موقعیت مهم پرداخته و بعد از آن در دو صفحه‌ی تصویری نکات مهم، شرح داده شده است. یکی از نقاط قوت کتاب اختصاص یافتن بخشی به روزنامه‌ها و مجلاتی است که در سال‌های دور برای کودکان و نوجوانان منتشر شده است؛ اولین آنها سه فندق بوده که هیچ نسخه‌ای از آن وجود ندارد. در بخش پایانی هم درباره‌ی رفتن به آرشیو و مخزن کتابخانه‌ی ملی چند نکته آموزش داده شده است؛ این‌که چه طور می‌توان از کتابخانه برای بررسی یک موضوع استفاده کرد و چگونه می‌توان به نسخه‌های اصلی دسترسی پیدا کرد و....

به راستی سبز باشید

نویسنده: کیم مک جی، جنی بونی

مترجم: آرام وحیدی

ناشر: انتشارات فنی ایران

۹۶ صفحه

کاربرد: آشنایی با مسئولیت‌های زیست‌محیطی

و روش‌هایی برای نجات زمین

این کتاب درباره‌ی بزرگ‌ترین خطری است که کره‌ی زمین را تهدید می‌کند؛ خطر انتشار گازهای گلخانه‌ای؛ چیزی که هیچ‌کس و هیچ‌چیز از سر پیامدهای آن در امان نمی‌ماند. گازهای گلخانه‌ای موجب گرم شدن زمین می‌شوند. با گرم شدن زمین، هوا دچار تلاطم و تغییرات ناگهانی می‌شود و به دنبال آن، شاهد خشکسالی و آتش‌سوزی بیشتری در جنگل‌ها خواهیم بود. این خطر بزرگ ناشی از سوخت‌های فسیلی مثل زغال‌سنگ، نفت، خودروها و نیروگاه‌ها در سراسر جهان است و مقصر اصلی کل بشریت است. کشورهای صنعتی بیشترین سهم را در آلوده کردن زمین دارند. برای نجات زمین راهی وجود ندارد، مگر این‌که انسان سبک زندگی‌اش را تغییر بدهد. این کتاب روش‌های کاربردی، ساده و سالم را برای صرفه‌جویی و بازیابی مواد پیشنهاد می‌کند؛ روش‌هایی که سبک زندگی ما را تغییر می‌دهد.

بوق سگ

شاعر: بیوک ملکی

تصویرگر: هدی حدادی

ناشر: پیدایش

۴۰ صفحه

کاربرد: توجه به حفظ محیط زیست

و مسائل اجتماعی

بوق سگ مجموعه‌ای از بیست شعر کوتاه برای نوجوانان است که در قالب نیمایی سروده شده و به مسائل مختلف اجتماعی و زیست‌محیطی پرداخته است.

در این مجموعه شاعر فاجعه‌های زیست‌محیطی ایران چون آلودگی هوا، از بین رفتن دریاچه ارومیه، خشک شدن هامون، کارون و زاینده‌رود را در نظر دارد و جنگ بشر با طبیعت و محیط زندگی خود را مورد توجه جدی قرار می‌دهد. فاصله‌ی میان انسان و طبیعت از موضوعات اساسی کتاب است و شاعر به تخریب جنگل‌ها، کندن درختان، خشکاندن رودها و... توسط انسان پرداخته است.

در برخی شعرهای این مجموعه با حس و حال نوجوانان به مسائل مختلفی مثل تنهایی، تکنولوژی و... اشاره شده است.

لبخند آبی، هی تو، اشتباه، دل‌لانه‌های بی‌پناهی، سکوت، از بوق سگ، غروب جنگ، تنهایی، شکار، آسمانی، باران که می‌آید، اضطراب، دروغ و آینه عناوین برخی از اشعار این مجموعه است.

پدر اسلاگ

نویسنده: دیوید آلموند
تصویرگر: دیو مک کین
مترجم: نسرين وکیلی
انتشارات: آفرینگان
صفحه ۶۴

کاربرد: افزایش سواد بصری، تفکر درباره‌ی مفهوم مرگ

پدر اسلاگ دم رفتن، درست وقتی باید با زندگی خداحافظی کند، به پسرش قول می‌دهد بهار برگردد. برای او مهم نبود که به خاطر سروکار داشتن با آشغال‌ها بمی‌دهد. می‌گوید یک روز وقتی پاهایش، که به خاطر بیماری قطع شده، پس گرفت دنبال بوها از بهشت برمی‌گردد. اسلاگ باور دارد روزی این اتفاق می‌افتد و پدر برمی‌گردد، چون او به پدرش و حرف‌هایش ایمان دارد. آن‌ها خانواده‌ای صمیمی‌اند که از وجود هم لذت می‌برند و همدیگر را باور دارند. مادر با عشق از پدر پرستاری می‌کند و پدر با ایمانی که دارد از جمله‌های کتاب مقدس نقل می‌کند، او به زندگی پس از مرگ اعتقاد دارد و انگار این ایمان قوی به اسلاگ منتقل شده است.

به نظر می‌رسد با باور خیلی چیزها و تغییرهای ذهنی می‌شود حال بهتری داشت؛ حالی متفاوت و بهتر از آنچه هست. اسلاگ پدر را باور دارد، تمام و کمال و همین است که وقتی پدرش را بعد از مرگ دوباره در خیابان می‌بیند فکر نمی‌کند که اشتباه کرده و باور دارد پدرش برگشته است.

پریانه‌های لیساند ماریس

نویسنده: طاهره ایبید
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
صفحه ۴۳۲

کاربرد: آشنایی با فرهنگ و آداب
و رسوم جنوب ایران

این کتاب رمانی است تخیلی و فانتزی درباره خواهر و برادری به نام لیانا و ادریس که به دنیای ماجراهای عجیب و موجودات غریب وارد می‌شوند. ماجرا از جایی شروع می‌شود که یک پری دریایی از ادریس می‌خواهد گهواره‌ای برای بچه‌اش بیآورد. ادریس و پدرش در کار صید مروارید از دل صدف‌های ته دریا هستند و صندوقچه‌ای در خانه دارند که روی آن یک نقاشی از پری دریایی، سندباد و... است؛ شخصیت‌های افسانه‌ای که کم‌کم جان می‌گیرند و وارد داستان می‌شوند تا به لیانا و ادریس کمک کنند.

این زمان تخیلی فضایی متفاوت دارد و استفاده از افسانه‌های ایرانی، لهجه‌ی محلی، آداب و رسوم بومی مردمان جنوب ایران از ویژگی‌های مهم آن است.

پژوهش‌های کارآگاهی (بررسی صحنه‌های جرم و جنایت)

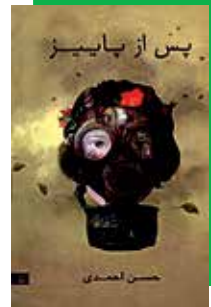
نویسنده: الیزابت اسنوک هریس
مترجمان: رضا روحانی، فریبا شریفی
ناشر: دیبایه
صفحه ۱۰۹
کاربرد: دانش‌افزایی

این کتاب برای نوجوانانی که به پژوهش با چاشنی هیجان علاقه دارند مناسب است، در این کتاب اطلاعات پیش‌زمینه و آزمایش‌های مربوط به هر بخش نکاتی که یک پژوهشگر در انجام پژوهش‌های میدانی واقعی با آن‌ها مواجه است را به دقت توضیح می‌دهند و برای هر یک تمرین‌های عملی ارائه می‌کنند. خواننده با آزمایش‌ها و پژوهش‌های ارائه شده در این کتاب یاد می‌گیرد که کارآگاهان چگونه معماهای پلیسی را حل می‌کنند. آنالیز دست‌خط، استخراج دی‌ان‌آ و انگشت‌نگاری از مواردی هستند که نوجوان با خواندن و انجام فعالیت‌های این کتاب با آن آشنا می‌شود. افزون بر اطلاعاتی که درباره‌ی روش‌هایی که پلیس و کارآگاهان از آن برای حل معماهای پلیسی استفاده می‌کنند، خواننده با روش انجام یک پژوهش علمی درست، تاریخچه‌ی تحقیقات پلیسی، معماهای پلیسی و حتی برخی روش‌های خیلی قدیمی که هنوز هم در این حرفه کاربرد دارند، آشنا می‌شود.

پس از پاییز

نویسنده: حسن احمدی
ناشر: امیرکبیر (کتاب‌های شکوفه)
صفحه ۲۸۸
کاربرد: آشنایی نوجوانان با جنگ تحمیلی

این داستان درباره‌ی نویسنده‌ای است که در روند نوشتن با شخصیت داستانی‌اش پیوند می‌خورد، شخصیتی که قبلاً در دیگر رمان‌های نویسنده وجود داشته است ولی نویسنده آن را گم کرده و اکنون در خاطراتش دنبال او می‌گردد. در واقع نویسنده همان راوی داستان است که جانبازش شیمیایی شده و اکنون وارد زمان‌های گذشته نیز می‌شود و طی این داستان اتفاقاتی برایش می‌افتد. خانواده‌ی او یعنی همسر و دخترش از او می‌خواهند دیگر به نوشتن این رمان ادامه ندهد، زیرا یادآوری خاطرات جنگ حالش را بد می‌کند. در نهایت همسرش به دلیل شدید شدن ناراحتی‌های نویسنده او را ممنوع‌القلم می‌کند و دخترش ادامه‌ی داستان را می‌نویسد.

از آن جا که این داستان تو در تو و با روایان مختلف روایت شده فصل‌های مختلف به جای شماره به تغییر نوع خط از هم جدا شده‌اند که بر جاذبه و روند داستان تأثیر خاصی گذاشته است.

پسر نان و نمک

نویسنده: عباس جهانگیریان

تصویرگر: مهسا منصوری

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۱۲۸

کاربرد: آشنایی با تاریخ و قهرمانان ایران

تاریخ سرگذشت ملت هاست. آشنایی با تاریخ و شخصیت‌های حماسی آن و افرادی که جان خود را برای حفظ آب و خاک داده‌اند، برای پاسداری از غرور ملی لازم است.

پسر نان و نمک از مجموعه‌ی «حماسه‌های ایرانی» است و درباره‌ی یعقوب لیث صفاری، بنیان‌گذار سلسله‌ی صفاری در جنوب شرقی ایران است و ماجراهایی واقعی را روایت می‌کند. نویسنده در این کتاب گوشه‌هایی از حوادث تاریخی را با پرداخت داستانی بازگو می‌کنند. در پسر نان و نمک داستان خوب روایت شده و ترکیب میان رویدادهای تاریخی و خط داستانی به شکل درستی برقرار شده است، نثر کتاب روان است و ترتیب رویدادها و اولویت رویدادهای مهم از رویدادهای کم‌اهمیت به خوبی رعایت شده است. منابع کتاب نیز موثق هستند.

پسر خاله وودرو

نویسنده: روت وایت

مترجم: محبوبه نجف‌خانی

ناشر: افق

صفحه ۲۴۸

کاربرد: آموزش مهارت‌های

زندگی، شناخت هویت

داستان جیپسی و پسر خاله‌اش، وودرو، از معمایی شروع می‌شود که مربوط به مادر وودرو است؛ بل. روزی از روزها، بل ناپدید می‌شود، بی‌نشان و نامه. بعد از این ماجرا، وودرو پیش پدر بزرگ و مادر بزرگش می‌رود تا با آن‌ها زندگی کند. جایی که محل زندگی جیپسی و مادرش هم هست. این، ابتدای دوستی دختر خاله و پسر خاله است. رازهای بسیاری درباره‌ی پدرها و مادرهای جیپسی و وودرو وجود دارد که کم‌کم فاش می‌شود و داستان را پیش می‌برد. با این‌که زمان درباره‌ی زندگی ساده و معمولی مردم شهری کوچک است، ولی نویسنده توانسته از وقایع روزمره داستانی پرکشش بسازد و خواننده را با قهرمان کتابش همراه کند؛ قهرمانی که جادو ندارد، به جهان دیگری نمی‌رود و عادی است، خیلی عادی و البته دوست‌داشتنی و به یادماندنی.

پسری با پیژامه راه‌راه

نویسنده: جان بوین

مترجم: پروانه فتاحی

ناشر: هیرمند

۱۹۳ صفحه

کاربرد: آشنایی با مصائب جنگ و تأثیر آن بر زندگی کودکان، جنایت‌های هیتلر، ارزش صلح

پسری با پیژامه‌ی راه راه داستانی تکان دهنده است که در زمان جنگ جهانی دوم می‌گذرد. یک افسر نازی زندگی اش را در برلین به دستور مقامات بالا رها کرده و همراه خانواده‌اش در جایی دور از شهر در کنار اردوگاه نگهداری از اسرای جنگی ساکن می‌شود.

برونو، پسر نه ساله و کنجکاو او کم‌کم با زندگی آدم‌های آن سوی سیم‌های خاردار آشنا می‌شود و پسری هم‌سن و سال خود را با لباس راه راه می‌بیند. داستان با محوریت رابطه‌ی دو کودک این سو و آن سوی سیم خاردار پیش می‌رود. کنجکاو‌ی‌های برونو و پرسش‌هایش از پدر و مادر و خواهرش خواننده را با داستان زندگی آدم‌های آن سوی سیم خاردار آشنا می‌کند.

پایان هولناک این رمان خواننده را با نسل کشی آشنا می‌کند و چهره‌ی خشن جنگ را به او نشان می‌دهد که زندگی کودکان را هم نابود می‌کند، بدون این‌که درکی از خط‌کشی‌ها داشته باشند.

پلیس جدید

نویسنده: کیت تامپسون

مترجم: شهلا انتظاریان

ناشر: چکه

۳۰۰ صفحه

کاربرد: آشنایی با اسطوره‌ها و افسانه‌ها

جیجی نوازنده است. در خانواده‌ی لیدیها نوازندگی موروثی است و خانه‌شان همیشه محل مراسمی از این دست بوده. اما حالا اتفاق ناخوشایندی افتاده است؛ انگار زندگی روی دور تند می‌چرخد. خیلی چیزها فراموش شده است. فرصت‌ها از دست می‌رود و... حالا جیجی پانزده‌ساله می‌خواهد برای تولد مادرش وقت بخرد؛ به هر شکلی که می‌تواند.

نویسنده سنت و مدرنیته و درگیرهای ذهنی آدم‌ها و باورهایشان را به خوبی تلفیق کرده است. او با بهره‌گیری از رب‌النوع‌ها و سایر موجودات و قلمرو اسرارآمیز آن‌ها بهانه‌ای برای روایت داستانش پیدا کرده است. علاقه‌ی نویسنده به این موارد و آشنایی‌اش با موسیقی سبب خلق اثری شده که مخاطب آشنا به موسیقی با اجرای نت‌های انتهای داستان لذت بیشتری می‌برد. این هنر ناشی از خلاقیت و نبوغ نویسنده برای همراه کردن مخاطب است.

پیش از بستن چمدان

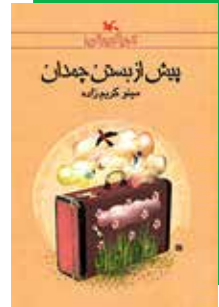
نویسنده: مینو کریم زاده

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۱۸۴

کاربرد: حل مشکلات دوران بلوغ،

افزایش اعتماد به نفس

این کتاب روایت زندگی دو دختر نوجوان است که به گونه‌ای اتفاقی، در اوج کلنجار با مشکلات زندگی سر راه یکدیگر قرار می‌گیرند. گلی خوشبخت است و زندگی آرامی دارد تا این‌که ناگهان، خیانت پدرش آشکار می‌شود و این آغاز کشمکش‌های گلی با خانواده‌اش است. زندگی دریا در ظاهر آرام است، ولی او با بحران‌های درونی دست‌وپنجه نرم می‌کند و آن قدر تحت مراقبت و محبت خانواده بوده که گویی خوشی زیر دلش زده است. گلی و دریا به دلیلی سر راه زندگی هم‌دیگر قرار می‌گیرند و این آشنایی باعث می‌شود تا با چشم دیگری به مشکلات خودشان و خانواده‌شان نگاه کنند.

بیان مسائل دختران نوجوان در دوره‌ی بلوغ، دغدغه‌های اجتماعی نویسنده و آموزش غیرمستقیم مهارت حل مسئله از مهم‌ترین ویژگی‌های این کتاب است.

پیوند ماه و خورشید

نویسنده: سعید روح‌افرا

ناشر: دفتر نشر فرهنگ اسلامی

صفحه ۵۶

کاربرد: آشنایی با زندگی حضرت

محمد (ص) و حضرت علی (ع)

این کتاب روایت زندگی حضرت علی (ع) است که از حدود سی سال قبل از ولادتش آغاز می‌شود. چرا که سی سال قبل از ولادت او، ولادت مبارک دیگری روی داده بود؛ ولادت حضرت محمد (ص). میان این دو ولادت، پیوندی هست؛ پیوندی که نه در دنیا، بلکه در آسمان شکل گرفته و محکم شده است. یکی، به دنبال دیگری می‌آید. یکی، خورشید است و دیگری، ماه. آن‌که از این پیوند و برخی نشانه‌هایش حکایت می‌کند، مادر گرامی امیرمومنان، حضرت فاطمه بنت اسد است. فاطمه مادری است که از سی سال قبل از ولادت نوزادش، شوق وجود او را در سینه پرورده و در آرزوی دیدار وی سوخته است. او، مادرانه، از لحظه‌های انتظارش می‌گوید، از خاطرات بارداری و از روزهای کودکی فرزندش، علی (ع).

تابستان زاچه

نویسنده: دیوید آلموند

مترجم: شهلا انتظاریان

ناشر: نشر قطره

صفحه ۲۵۸

کاربرد: ترویج صلح، مبارزه با خشونت

وقتی جنگ و خشونت زندگی و زیبایی هایش را به ویرانی می‌کشاند و آرامش را از انسان می‌گیرد، تلاش برای دوستی، آرامش و زنده کردن زیبایی‌ها مثل گوه‌ری ناب و کمیاب می‌درخشد. نویسنده در این داستان چنین نگاهی دارد و شخصیت‌های رمان در چنین مسیری تلاش می‌کنند. در میان پرواز جت‌های جنگنده و حضور سربازهای عربده‌کش، بچه‌ها، به دنبال تجربه‌های تازه، به طبیعت‌گردی می‌پردازند و زاچه‌ای آن‌ها را به سوی کودکی در خرابه‌های یک خانه‌ی قدیمی راهنمایی می‌کند.

این کتاب یک داستان چند صدایی است درباره‌ی بچه‌های سرراهی، یتیم‌های فراری، متقاضیان پناهندگی و آواره‌های جنگی، که به خواننده امکان می‌دهد از زاویه‌های متفاوت به پیرامون خود نگاه کند. همه‌ی روایت‌های کتاب به خواننده کمک می‌کند تا دنیای امروز را بهتر بشناسد و امید و زیبایی را از دل زشتی و ناامیدی و حقیقت را از دل دروغ بیرون بکشد.

تابستان دیوانه

نویسنده: ریتا ویلیامز گارسیا

مترجم: بیتا ابراهیمی

ناشر: دارکوب (دنیای اقتصاد)

صفحه ۲۴۰

کاربرد: درک بهتر خانواده‌های از هم فروپاشیده، آشنایی بیشتر با تبعیض نژادی، چگونگی روابط فرزندان با یکدیگر، با درک اوضاع اجتماعی و سیاسی آمریکا در دهه ۸۰ میلادی

دلفین کلاس ششم است و دو خواهر کوچک‌تر از خود دارد. آن‌ها با مادر بزرگ پدری‌شان زندگی می‌کنند و برای دیدن مادرشان از اکلند به کالیفرنیا سفر می‌کنند. رفتار مادرشان با آن‌ها اصلاً مثل یک مادر نیست و برایشان حتی غذا هم درست نمی‌کند. آن‌ها خانواده‌ی سیاهپوستی هستند که رفتار سفیدپوستان با آن‌ها مناسب نیست. این سفر به دلفین بسیاری از واقعیت‌ها را نشان می‌دهد که با آغاز نوجوانی‌شان رسیده تا از آن‌ها آگاه شود، مثل مراقبت از خواهران کوچک‌تر و رویارویی با غریبه‌ها.

رمان تابستان دیوانه همان‌طور که از نامش پیداست، تابستانی پر از آشوب را به نمایش می‌گذارد که نوجوانانی که در آرامش به سر می‌برند با خواندن آن، در موقعیت دیگری جز زندگی خودشان قرار می‌گیرند.

داستان فراز و نشیب‌های جذابی دارد و مخاطب را با خودش همراه می‌کند و شخصیت‌پردازی‌ها به گونه‌ای است که با ویژگی‌های شخصیت‌ها به خوبی آشنا می‌شویم و می‌توانیم آن‌ها را بهتر درک کنیم. اگر چه شاید در برخی بخش‌های داستان با تلخی روبه‌رو شویم اما بخشی از واقعیت جذابیت‌های خاص خودش را دارد.

تا به آفتاب

نویسنده: ابراهیم حسن بیگی
ناشر: مدرسه
۴۸ صفحه
کاربرد: آشنایی با تاریخ اسلام
و شخصیت‌های مذهبی

این کتاب از مجموعه‌ی یاران امام حسین (ع) است که با محور قرار دادن واقعه‌ی عاشورا، به معرفی یاران امام حسین (ع) می‌پردازد. خواننده با خواندن این کتاب با فداکاری‌های این افراد آشنا می‌شود. پرداختن به معارف دینی در قالب داستان، باعث می‌شود خواننده با علاقه‌ی بیشتری زندگی شخصیت‌های دینی را دنبال کند و با عقاید و وقایع زندگی آن‌ها آشنا شود.

تپش

نویسنده: رفیع افتخار
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
۱۲۴ صفحه
کاربرد: افزایش توانمندی در نوجوانان

این رمان داستان زندگی پسری ۱۲ ساله به نام میلاد است که زندگی او را در زمان جنگ روایت می‌کند. میلاد که در طی موشک باران همه اعضای خانواده‌اش، به جز مادر بزرگش را از دست داده، به همراه مادر بزرگش به تهران می‌آید. از همان جا است که مشکلات جدیدی برایش به وجود می‌آیند. اما میلاد تسلیم نمی‌شود و با تمام وجود تلاش می‌کند تا از پس شرایط به وجود آمده به خوبی بر بیاید. این کتاب به خوبی توانسته به حواشی جنگ تحمیلی بپردازد.

تیانچه

نویسنده: مارکوس سجویک
مترجم: بهاره مدیحی
ناشر: ویدا
۱۵۹ صفحه
کاربرد: نمایش رفتارهای
ضد خشونت در خانواده

داستان از همان ابتدا، این باور را به چالش می‌کشد که مرده‌ها قصه نمی‌گویند. ولی حتی مرده‌ها هم قصه می‌گویند. شاید خودشان نگویند، اما نماینده‌ای می‌فرستند که ماجرا را آغاز کند. زیگفريد، روبه‌روی جسد بی‌جان و بیخ زده‌ی پدرش، ایثار، نشسته و منتظر است خواهرش آنا و همسر جوان پدرش از شهر برگردند و کمک بیاورند، تا گوری برای پدرشان بکنند و او را دفن کنند. یک روز بعد از ظهر، وقتی پدرشان از سر کار برنگشت، به دنبال رفتن و در میانه‌ی بیخ‌های دریاچه، سورتمه‌ی واژگون و بدن بیخ‌زده‌ی او را در حال جان‌کندن پیدا کردند. حالا، او روی بیخ افتاده و کبود است. ناگهان مردی در تنهایی باز می‌گردد که از مردن ایثار عصبانی است و به دنبال یک گنج است. اینکه پدرشان مالک گنج باشد، در حالی که آن‌ها برای کمترین احتیاجات زندگی روزمره دچار مشکل هستند هم خنده‌دار است و هم عجیب. اما تیانچه در این میان نقشی اساسی دارد و تصویری از خشونت میان اعضای یک خانواده است که سعی دارند دوباره کنار هم جمع شوند.

تخم‌مرغ‌ها

نویسنده: جری اسپینلی
مترجم: فریده اشرفی
ناشر: ایران‌بان
۲۲۴ صفحه
کاربرد: کمک به بچه‌های تک‌والد،
کنار آمدن با مرگ والدین

این داستان درباره‌ی همراهی **دیوید و پریم‌رز** است. دیوید پسر بچه است و پریم‌رز دختری نوجوان. دیوید تازه مادرش را از دست داده و پریم‌رز سال‌هاست پدرش را ندیده است. آن‌ها به هم می‌رسند و قهر و آشتی و جنگ و صلح‌های طولانی بین‌شان شکل می‌گیرد. پریم‌رز دختری پرشور و شور اما اندوهگین است که راه‌های جالبی برای کنار آمدن با کمبودهایش دارد. مادر او فالگیر است. او نقطه‌ی مقابل دیوید است که پسر بچه‌ای آرام است و با مادر بزرگش زندگی می‌کند. آن‌ها گاه با هم خواهر و برادر می‌شوند و گاه پریم‌رز نقش مادر دیوید را ایفا می‌کند. روابط انسانی در کتاب مثل دنیای واقعی بالاپایین دارد و پر از عشق و نفرت‌های تیز و عمیق است. در پایان، بچه‌ها به خانه بازمی‌گردند و روابط پس از دورانی سخت و طوفانی به تعادل می‌رسد.

تلنگر باران

شاعر: حمیدرضا شکارسری
تصویرگر: پرستو احدی
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
۴۸ صفحه
کاربرد: تقویت نگاه شاعرانه به دنیای اطراف

تلنگر باران مجموعه‌ای از سی و سه قطعه شعر سپید کوتاه است. این شعرهای کوتاه هر کدام با تصویری شاعرانه زوایای مختلفی از دنیای اطراف را به نمایش می‌گذارد. طبیعت و عناصر آن در شعرهای این مجموعه پررنگ است و می‌توان از دریاچه‌ی چشم شاعر به ابر، باران، پرنده، درخت، باد و... نگاه کرد. زبان شعرها ساده و روان است و در عین ایجاز سروده شده‌اند، طنز ملایم بعضی از قطعه‌ها خواننده را به یاد کاریکلماتور می‌اندازد. توجه به عواطف و روحیات دوران نوجوانی در شعرها به چشم می‌خورد و شعرها نمایانگر احساسات مختلفی مثل شادی، حسرت، خشم، ترس و نگرانی و... هستند. آب‌پاش‌ها، فناری، یک کلاغ چل کلاغ، گل یا پوچ؟، فواره، باد برای وزیدن، خوب که نگاه می‌کنی، شکستن شیشه‌ها، موج‌ها حسود نیستند، پنجره، و... برخی از سروده‌های این کتاب است که مخاطب را به خوب دیدن، دوباره دیدن، ارتباط با جهان اطراف و اندیشیدن فرا می‌خواند.

توفان، پسر دامون

نویسنده: مریم فیاضی
ناشر: چکه
۱۹۶ صفحه
کاربرد: پرورش حس ماجراجویی و جسارت

نوجوانان به قصه‌های حماسی و ماجراجویانه بسیار علاقه دارند؛ به خصوص هنگامی که این قصه‌ها در فضاهاى تخیلی و افسانه‌ای رخ بدهند، می‌توانند برای مخاطب نوجوان جذاب باشند. این داستان هم ماجرای جهانی خیالی است که در آن حاکمان برای سوءاستفاده از مردم آن‌ها را در چهل، بی‌خبری و تنگ‌دستی محصور کرده‌اند و از آن‌ها برای سودجویی خود استفاده می‌کنند. شهردار، پزشک و محافظان و نگهبانان مردم شهر را در دیوارهای بلند اسیر کرده‌اند و آن‌ها را برای استخراج طلا از معدن به‌کار می‌گیرند. در این شرایط، ناگهان پزشک می‌فهمد بیش از یک سال زنده نخواهد ماند و به همین دلیل، باید دستگیری را انتخاب کند و به او آموزش دهد تا بتواند در آینده جای او را بگیرد. اینجاست که شخصیت اصلی یا قهرمان قصه، توفان، به داستان وارد می‌شود.

ج مثل جادو

نویسنده: نیل گیمن
تصویرگر: تدی کریستین
مترجم: فرزاد فرید
ناشر: پریان
صفحه ۱۸۲
کاربرد: پرورش تخیل

این کتاب مجموعه‌ای از داستان‌های کوتاه است که نویسنده در هر داستان از عناصر عجیب و تأثیرگذار می‌خواهد تا شخصیت‌های اصلی قصه‌هایش باشند. هر قصه دنیای عجیب و سحرآمیزی را تصویر می‌کند که می‌شود با آن‌ها «جادو کرد، رؤیا یافت، و حتی باعث تعجب شد». این کتاب دنیایی جدید و پراز جاذبه پیش روی مخاطب می‌گذارد و می‌تواند نگاه او را به دنیای معمولی اطراف پراز تخیل و جادو کند.

جادوگرانی که خودشان را جادو کردند

نویسنده: میشائیل انده
مترجمان: زهرا معین‌الدینی، علی عبداللهی
ناشر: قطره
صفحه ۲۲۳
کاربرد: لذت و سرگرمی، ایجاد حساسیت
نسبت به محیط‌زیست

این کتاب رمانی فانتزی است که تنها در هفت ساعت اتفاق می‌افتد و چهار شخصیت دارد: دو جادوگر بدجنس، که سعی در نابودی کره‌ی زمین و پراکنده کردن شر دارند و یک کلاغ و یک گربه، که می‌خواهند با این دو جادوگر مبارزه کنند.

دیوانه‌سر جادوگر و خاله‌اش از قراردادی که برای انجام کارهای شرورانه و نابودی کره‌ی زمین بسته‌اند، عقب هستند. این رمان داستان تلاش‌های این دو برای ساختن معجونی است که با خوردن آن، در شب سال نو، آرزوی‌شان را برآورده کند؛ کلاغ و گربه هم مأمورند که جلوی این جادوگران را بگیرند. لحن طنز رمان از عواملی است که خواندن این کتاب را برای مخاطب جذاب می‌کند.

جادوی میخک

نویسنده: آن فاین

مترجم: هدی لزگی

ناشر: قدیانی (کتاب‌های بنفشه)

صفحه ۱۶۸

کاربرد: کمک در دوست‌یابی، آشنایی بیشتر

با خصوصیات دختران نوجوان

ناتالی که به واسطه شغل پدر در هتل‌های کوچک و بزرگ زندگی می‌کند، در مدت حضورش در یک هتل با دختری به نام میخک در همسایگی آنجا آشنا می‌شود. از همان ابتدا مقتون دختر، زیبایی وحشیانه و تخیل آزاد و روحیه‌ی عصیان‌گرش می‌شود. بازی‌هایی که میخک خلق می‌کند، تصویری از واقعیت دارد اما ناتالی زیاد از دنیای متفاوت، پدر معتاد و مادر توسری‌خور او چیزی نمی‌داند. پدر و مادر ناتالی هم به همین قاعده که او هرگز به خانه‌ی میخک نرود. تا این که بازی‌های میخک خطرناک‌تر می‌شود و ناتالی تصمیم می‌گیرد از جادوی دوستی او رها شود. اما از کارهای میخک ترسی دارد و منتظر است تا میخک کاری وحشتناک انجام دهد. این داستان اهمیت رابطه‌ی برابر در دوستی را یادآوری می‌کند و نشان می‌دهد خانواده‌ی نابه‌سامان و از هم‌گسیخته چطور می‌تواند روحیه‌ی یک نوجوان را دگرگون و پرخاش‌جو کند.

جایی که کوه بوسه می‌زند بر ماه

نویسنده: گریس لین

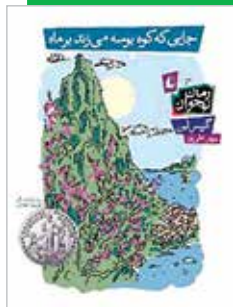
مترجم: پروین علی‌پور

ناشر: افق

صفحه ۲۷۶

کاربرد: ترویج امید و تلاش،

آموزش مفاهیم اخلاقی

مین‌لی با پدر قسه‌گو و مادر ناامیدش در روستای کوچکی زندگی می‌کنند؛ جایی در چین. این روستا با دو نشانه‌ی طبیعی شناخته می‌شود: یکی، کوه بی‌ثمر و دیگری، رود سبز. آن‌ها زندگی سخت و دشواری دارند و پدر مین‌لی برای گذر از این غم‌ها و رنج‌ها به داستان‌های کهن و افسانه‌های خیالی سرزمین آباو اجدادی‌اش پناه می‌برد و هر شب برای دخترش قصه‌ای تعریف می‌کند. در عوض، مادر مین‌لی معتقد است قصه‌گویی و قصه‌یافتی کاری عبث و بی‌بوده است، دردی از آن‌ها دوا نمی‌کند، و بهتر است چاره‌ی بهتری پیدا کنند. با این حال، مین‌لی نظر و رؤیای دیگری دارد. برای همین، شبی از شب‌ها، از خانه بیرون می‌رود تا با پیدا کردن پیرمرد ماه راز و رمز خوش‌بختی را برای پدر و مادر و مردم روستایشان به ارمان بیاورد. این داستان تخیلی یک رمان هزار قصه است که ماجراهای آن مبتنی بر افسانه‌ها و اسطوره‌های شرقی است.

جزیره‌ای در اتاق من

شاعر: مهدی مردانی
تصویرگر: مسعود کشمیری
ناشر: علمی و فرهنگی (کتاب‌های پرنده آبی)
۵۶ صفحه
کاربرد: بهبود رابطه با والدین

جزیره‌ای در اتاق من با خیلی از مجموعه شعرهایی که برای نوجوانان سروده شده متفاوت است، این تفاوت در به هم پیوسته بودن شعرهاست، مجموع بیست و شش شعر سپید در این کتاب، کنار هم یک داستان را شکل می‌دهند، داستان پسری که از پدرش فاصله دارد و انگار اتاقش جزیره‌ی تنهایی اوست. او در این شعرها پدرش را مخاطب قرار می‌دهد و با او حرف می‌زند، خاطراتشان را مرور می‌کند، از فاصله‌شان گلایه می‌کند و حسرت‌هایش را می‌شمرد؛ دلم تنگ شده / برای دست‌های خالی‌ات / که آغوش من پرش می‌کرد / من بزرگ نشده‌ام / آغوش تو کوچک‌تر شده ....

این مجموعه شعر می‌تواند نمایانگر روحیات نوجوانان باشد، مخاطب می‌تواند خودش را در آینه‌ی شعرها ببیند. نقاشی‌هایی که همراه شعرهای جزیره‌ای در اتاق من شده‌اند حال و هوای شعرها را بهتر منتقل می‌کنند.

جزیره‌ی دکتر لیبریس

نویسنده: کریس گرابنستاین
مترجم: نگار عباس‌پور
ناشر: پرتقال
۲۸۰ صفحه
کاربرد: پرورش قدرت تخیل

بیلی یک نوجوان دوازده ساله است که پدر و مادرش جدا از هم زندگی می‌کنند. پدر او نویسنده‌ی آگهی‌های تلویزیونی است و مادرش استاد ریاضی. قرار است که بیلی تابستان را در کنار مادرش در خانه‌ای کنار یک دریاچه بگذراند و پدرش در نیویورک بماند. این خانه در جزیره‌ای دورافتاده قرار دارد که متعلق به دکتر لیبریس است. در همان روزهای اول ورود به جزیره گوشی موبایل بیلی می‌شکند، او هم بازی و دوستی هم ندارد و نمی‌داند اوقاتش را چگونه بگذراند تا اینکه با حل یک معما به کلید کتابخانه‌ی اسرارآمیز دکتر لیبریس دست پیدا می‌کند. هر وقت بیلی یکی از کتاب‌های کتابخانه را باز می‌کند صداهایی از جزیره‌ی وسط دریاچه می‌شنود. انگار قهرمان‌های داستان‌هایی که بیلی می‌خواند جان می‌گیرند و او با شخصیت‌هایی چون رایبنسون کرزونه، هرکول، داروغه ناتینگهام، رایبن هود و... همراه می‌شود تا هیجان‌انگیزترین تابستان عمرش را بگذراند.

مخاطبان با خواندن این کتاب با بسیاری از آثار ادبیات کلاسیک دنیا آشنا می‌شوند.

جشن خاکستر

نویسنده: مریم محمدخانی

ناشر: چکمه

صفحه ۱۶۸

کاربرد: لذت و سرگرمی، آشنایی با اساطیر

ماه‌نگار دختری است در آستانه‌ی پانزده سالگی. مادرش، فروزنده، مثل اغلب مادرها نگران است و مرتب به خاطر اشتباهات دخترش سرش غم می‌زند و از او خرده می‌گیرد. تازگی کتابی به دست ماه‌نگار افتاده: کتابی معمایی، که انگار با زندگی واقعی‌اش گره خورده است. زندگی شخصیت دختر توی داستان شباهت زیادی به زندگی مادرش دارد. ماه‌نگار حدس می‌زند که مادرش دارد رازی را از او مخفی می‌کند و سعی دارد تا با کمک دوست شیطان و پر شر و شورش، آهو، سراز این راز در بیاورد. سرانجام ماه‌نگار از راز عجیب پرده برمی‌دارد: مادرش هفت جان دارد. او هر بار آتش می‌گیرد و خاکستر می‌شود و چون نوزادی، به همراه گریه‌ی خانگی‌اش، از نو به دنیا می‌آید. این داستان روایت‌گر تلاش‌های ماه‌نگار برای کشف معماها و سرو سامان دادن به زندگی‌اش است، او در این میان چیزهایی مثل قدرت عشق و دوستی را دوباره کشف می‌کند.

جغد بهتر است یا پن‌کیک؟

نویسنده: کارل هایسن

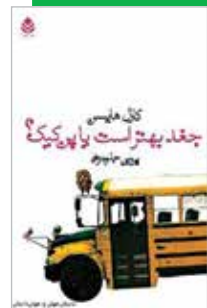
مترجم: پروین جلوه‌نژاد

ناشر: قطره

صفحه ۳۳۴

کاربرد: احترام به محیط‌زیست

و محافظت از حیوانات

درست وقتی که اهالی شهر کوکونات‌کاو منتظر باز شدن رستوران مادر پائولا و پن‌کیک‌های خوشمزه‌اش هستند، جغدهای کوچک روزبه‌روز به بی‌خانمانی نزدیک‌تر می‌شوند. برخلاف این‌که همه از باز شدن رستوران باخبرند، بی‌خانمان شدن و از بین رفتن جغدها را فقط ری و بیاتریس و برادر ناتنی‌اش می‌دانند؛ پسر دونده‌ای که، برای زنده ماندن جغدها و خانه و زندگی‌شان، هرکاری می‌کند، هرچند خودش مدت‌هاست از خانه‌اش دور مانده است. مولت فینگرز در پی نجات دادن جغدهاست.

این کتاب، بیش از آن‌که ماجرای نجات جغدها باشد، ماجرای توانایی نوجوان‌ها در انجام کارهایی است که به نظر سخت و نشدنی می‌آید. نوجوان‌های این کتاب، در عین این‌که معمولی‌اند، توانا نیز هستند. همه چیز از یک کنجکاوی شروع می‌شود و بعد، با دنبال کردن چیزی که می‌خواهند و امیدواری تا آخرین لحظه‌ها، کاری می‌کنند که هیچ‌کدام از بزرگ‌ترها توانایی انجامش را نداشته‌اند.

جگر گرگ

نویسنده: عزت اله الوندی

ناشر: به نشر

تصویرگر: مجید صابری نژاد

صفحه ۱۱۶

کاربرد: سرگرمی و آگاهی از رخدادهای تاریخ معاصر

نوجوانی به نام سعدی همراه پدر راهی روستاست. آن‌ها سوار بر مینی بوس به ست آرتمان می‌روند. مینی بوس در سرمای زمستان گرگ‌ری را زیر می‌گیرد. مسافران پیاده می‌شوند و گرگ آش و لاش شده را مثل یک غنیمت جنگی بین خود تقسیم می‌کنند. جگر گرد به سعدی و پدرش می‌رسد آن‌ها شنیده‌اند که هر کس جگر گرگ بخورد نترس و شجاع می‌شود. پس از آن که سعدی و پدر به شهر برمی‌گردند در یک صبح سد و یخ بسته اتفاقی بزرگ زندگی آرام خانواده را توفانی می‌کند. این رمان روایت گر رخدادی خیالی در بستر تاریخ واقعی و پس از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ در شهری کوچک است.

جنایتکار اعتراف می‌کند

نویسنده: مهدی رجبی

تصویرگر: مسعود کشمیری

ناشر: افق

صفحه ۱۴۴

کاربرد: آشنایی با فرم‌های مختلف داستان

داستان جنایتکاری است که با اشتباه خود وارد فضایی سیاه و جادویی شده و اکنون می‌خواهد گذشته را جبران کند و برای این کار به نوشتن این کتاب و کمک خواننده نیاز دارد.

این کتاب به شیوه آشنایی برخی از کتاب‌هایی که نویسنده در انتخاب خط سیر داستان مشارکت می‌کند، راه را برای مشارکت مخاطبان باز می‌کند. در این کتاب، بخش‌های بزرگی از قصه، به رسم قصه‌های فانتزی و جادویی، با ارجاع به متون معروف کلاسیک و یا عناصر موجود در آن‌ها بازگو شده که می‌تواند راهی برای آشنایی نوجوانان با سابقه‌ی ادبیات فانتزی باشد.

رمزگشایی طلسم‌های موجود در این کتاب باعث تعامل مخاطب با متن و افزایش خلاقیت می‌شود. فعالیت‌هایی هم در داستان پیش‌بینی شده است تا نوجوانان بتوانند خود را در پیشبرد داستان سهیم ببینند و رابطه‌ی متفاوتی با کتاب برقرار کنند. رابطه‌ای که فقط خواندن نیست و هم‌زمان خواندن، نوشتن، حل معما و بازی است.

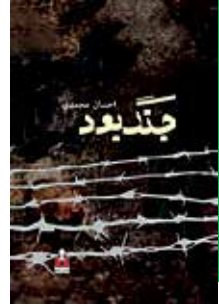
جنگ بود

نویسنده: احسان محمدی

ناشر: کتاب آمه

صفحه ۱۶۰

کاربرد: آشنایی با وقایع جنگ تحمیلی

کتاب جنگ بود کتابی است برآمده از خاطرات واقعی نویسنده که دوران کودکی خود را در جنگ به سر برده است، او سعی کرده به عقب برگردد و از دریچه‌ی چشم کودکی اش زندگی مردم یک روستای مرزی در خلال جنگ تحمیلی به تصویر بکشد. نقطه‌ی تمرکز کتاب علاوه بر نشان دادن مقاومت مردم روستا، بیان گر مشکلات، دردها و کمبودهایی است که کودکان در جنگ تجربه کردند و خاطراتی که کودکان جنگ زده مرزی از دشمنان متجاوز دارند. مرور زندگی جنگ زدگان و مصائبی که ملت ایران در هشت سال دفاع از میهن تجربه کردند، از زبان یک کودک نه ساله می‌تواند برای خواننده تأثیرگذار باشد و او را با وقایع آن دوران آشنا کند.

نویسنده کوشیده است خاطرات واقعی خود را با رنگ و بوی داستانی، شخصیت‌پردازی عمیق و فضا سازی روایت کند، به طوری که گویی خواننده خودش را در آن صحنه حاضر می‌بیند.

جنگ دختر دستکش پوش با سرما

شاعر: زینتا ملکی

تصویرگر: مریم طباطبایی

ناشر: قطره

صفحه ۸۶

کاربرد: تقویت نگاه شاعرانه

مجموعه‌ای از ۵۴ شعر است که اکثر آن‌ها سپید هستند و چند شعر نیمایی و ترانه هم در کتاب آمده است. حضور پررنگ جهان شاعر از ویژگی‌های این مجموعه است که ردپای آن در تک‌تک شعرها دیده می‌شود. دنیای شاعر منحصر به خودش است؛ با تمام تجربه‌ها و غم‌ها و شادی‌هایش. درون مایه‌ی شعرها موضوع‌هایی مانند طبیعت، اشیا، زندگی شهری، عشق، تنهایی، خانواده و... است. شعرها گاه کوتاه‌اند و شاعر تنها در چند کلمه حس و لحظه‌ای شاعرانه را به تصویر کشیده و بعضی شعرها چند صفحه‌اند. تصاویر سیاه و سفید کتاب هم به انتقال حس و حال و هوای شعرها به مخاطب کمک می‌کند.

جنگل‌های مانگرو

(مجموعه زیست ایران)

پدیدآورنده: اردوان زرندیان

تصویرگر: هادی انصاری

ناشر: نردبان (انتشارات فنی ایران)

کاربرد: آشنایی با اکوسیستم جنگل‌های حرا

در میان اکوسیستم‌های ایران، جنگل‌های مانگرو (حرا) از شگفت‌انگیزترین آن‌هاست. این جنگل‌ها تالاب‌هایی پوشیده از درخت هستند که در نواحی ساحلی مناطق گرم‌ساز و جنب‌جابه‌ای قرار دارند. آن‌ها معمولاً شامل درختان و درختچه‌هایی هستند که در آب‌های شور رشد می‌کنند و به جریان آب ملایم نیاز دارند. ریشه‌ها آن‌ها در داخل رسوبات کف دریا قرار می‌گیرد. توزیع انواع گونه‌های مانگرو در هر منطقه تا حد زیادی وابسته به شوری آب و همچنین موقعیت‌های جغرافیایی آن در کره‌ی زمین دارد. در ایران ۲ تا ۳ گونه از درختان مانگرو وجود دارند که معروف‌ترین آن درخت حراست. مخاطب در این کتاب با جنگل‌های مانگرو آشنا می‌شود و با میراث طبیعی شگفت‌انگیزی که در کشور خود دارد.

جیب عجیب

نویسنده: ماکس لوند گرن

مترجم: طاهر جام بر سنگ

ناشر: افق

۱۶۰ صفحه

کاربرد: تقویت تخیل، تقویت

حس نوع‌دوستی

ماتس سیزده ساله است و با پدرش زندگی می‌کند. پدر او یک روزنامه‌نگاری پول است. یک روز، ماتس از جیبش یک ده‌کرونی پیدا می‌کند، و بعد اسکناس‌های دیگر. جیب شلوارش پول تولید می‌کند و ماتس و پدرش با آن پول‌ها به تفریح می‌روند و خوش می‌گذرانند. پول‌ها خیلی زیاد می‌شود و وقتی پدر ماتس از او می‌پرسد این پول‌ها از کجا آمده، او می‌گوید که نمی‌داند، ولی مال آن‌هایی نیست که از گرسنگی می‌میرند. مال کسانی نیست که هیچ‌وقت نمی‌توانند دریا را ببینند. مال کسانی هم نیست که برای زندگی کردن دزدی و آدم‌کشی می‌کنند. مال آن‌ها نیست، باید به دست آن‌ها برسد. برای همین، پدر و پسر تصمیم می‌گیرند به مؤسسه‌های خیریه و دوستانی که به پول احتیاج دارند، کمک کنند.

چتر تابستان

نویسنده: لیزا گراف
مترجم: نیلوفر نیکزاد
ناشر: پیدایش
صفحه ۱۸۰

کاربرد: کنار آمدن با مرگ نزدیکان

آنی ریچاردز عاشق این بود که با دوچرخه از بالای تپه شربخورد و باد توی موهایش ببیچد، با دوستانش بازی کند و غذاهایی مثل سوسیس بخورد. اما حالا هیچ‌کدام از این کارها را انجام نمی‌دهد. چرا؟ چون به نظرش خطرناک است. او به همین دلیل از بسیاری از چیزهایی که دوست دارد می‌گذرد تا در امان باشد. خیلی‌ها سعی می‌کنند به او بگویند این همه مواظبت دلیلی ندارد، اما آنی نمی‌پذیرد. در مورد برادرش هم گفته بودند مشکلی وجود ندارد، اما او از دنیا رفت.

این کتاب چالش‌های دختری نوجوان را با مرگ برادرش روایت می‌کند، چالشی که این بار به خاطر اندوه از دست دادن برادر نیست، بیشتر از ترس است، ترس از بیماری و مرگ. چتر تابستان نشان می‌دهد مرگ یکی از اعضای خانواده چگونه می‌تواند زندگی بقیه را به هم بریزد، در عین حال می‌خواهد بگوید مرگ یک نفر نباید پایان زندگی بقیه باشد.

چشم‌انداز شنبه‌ها

نویسنده: ای.آل. کونینزبرگ
مترجم: شهلا انتظاریان
ناشر: پیدایش
صفحه ۲۷۶

کاربرد: درک همکاری و اهمیت دوستی، پذیرش تفاوت‌ها

خانم **اوماری اولینسکی** باید به بقیه جواب بدهد. باید به بقیه بگوید چرا این چهار نفر یعنی نوآ، نادیا، ای‌تان و جولی‌ین را برای مسابقه‌ی علمی انتخاب کرده است، چهار نفر کلاس ششمی که اسم خود را گروه «باران» گذاشته‌اند و در رقابتی سخت با مدارس دیگر از مسابقه‌های مدارس راهنمایی ایالت هم بالاتر می‌روند و قهرمان می‌شوند. شاید از اول برای خود خانم معلم هم روشن نباشد که چرا این چهار نفر را انتخاب کرده است؟ او شاگردان درس خوان تر دیگری هم داشته. اما هرچه داستان پیش می‌رود هم برای او و هم برای خوانندگان روشن می‌شود که برای شرکت در مسابقه‌ی علمی فقط هوش کافی نیست. چیزهای مهم‌تری هم هست، مثل درک، تفاهم، دانش اجتماعی، تجربه و... در هر بخش از این رمان، مخاطب با یکی از این چهار نفر همراه شده، وارد زندگی او می‌شود و درباره‌ی خانواده، دوستی‌ها و روابط چهار نوجوان چیزهایی می‌فهمد.

چنین جام لطیف

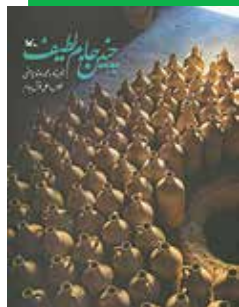
نویسنده: محمدرضا یوسفی

عکاس: علی خوش جام

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۶۴

کاربرد: آشنایی با هنر سفال‌گری و تاریخچه‌ی آن

سفال‌گری یکی از هنرهای قدیمی ایران است. در بسیاری از مناطق ایران مانند همدان، خراسان، قم و برخی استان‌های دیگر، هر کجا شرایط مناسب آب و هوایی اجازه داده، این هنر - صنعت رشد کرده است. کتاب چنین جام لطیف به هنر سفال‌گری در همدان پرداخته است. از آنجا که نویسنده خود اهل همدان است، با مراکز سفال‌گری در این استان از جمله لاله جین آشنایی داشته و با استفاده از فرم نیمه داستانی روایت، کتاب را به نگارش درآورده است.

کتاب عکس‌هایی از مراحل ساخت سفال: آماده کردن خاک، ورز دادن گِل، چرخ سفال‌گری، قالب زدن، تراش، خشک کردن، آتشخانه، لعاب دادن، نقش زدن و... همراه است و برای آشنایی با این هنر منبع خوبی است.

چهارشنبه‌های بستنی

شاعر: انسیه موسویان

تصویرگر: مینو مهدویانی

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۴۰

کاربرد: تقویت نگاه شاعرانه به دنیای اطراف

چهارشنبه‌های بستنی مجموع بیست و دو شعر کوتاه برای نوجوانان است که بیشتر آن‌ها در قالب شعر نیمایی سروده شده‌اند، چند شعر از این مجموعه هم سپید هستند. مهمانی، سکوت، نشانی بهار، سرپناه، چشم انداز، اعتماد، ناگهان پرواز، جای خالی، غصه‌های کال، من و شمعدانی‌ها، عکاس و طعم تازه برخی از عناوین شعرهای این مجموعه است.

در این مجموعه به موضوعاتی همچون زندگی، دلتنگی، شادی و اندوه نوجوان پرداخته شده است و شاعر سعی کرده به دنیای نوجوان امروز و دغدغه‌هایش نزدیک شود. در شعرهای او عناصر طبیعت هم نقش پررنگی دارند، او سعی کرده وقتی به طبیعت می‌پردازد هم از عناصر و نگاهی استفاده کند که به محیط و سبک زندگی نوجوان امروزی نزدیک باشد.

چیزی درباره‌ی جرجی

نویسنده: لیزا گراف

مترجم: نیلوفر نیکزاد

ناشر: پیدایش

۱۸۰ صفحه

کاربرد: افزایش اعتماد به نفس و توانمندی کودکان با نیازهای ویژه، توجه به مفهوم دوستی

جرجی پرسی است که با سر بزرگ و قدی کوتاه به دنیا آمده. او الان کلاس چهارم است و دیگر قرار نیست قد بکشد. همه چیز برای جرجی دارد خوب پیش می‌رود، تا وقتی که پدر و مادرش می‌گویند قرار است به زودی صاحب فرزند جدیدی شوند. آن موقع است که یک فکر وحشتناک درون جرجی شکل می‌گیرد اینکه اگر بچه‌ی جدید به دنیا بیاید، بالاخره قد می‌کشد و یک روز از جرجی بلندتر می‌شود. بعد از آن، همه چیز بر سر جرجی آوار می‌شود. با بهترین دوستش اندی، سر مسئله‌ی ساده‌ای مشکل پیدا می‌کند و دوستیشان به هم می‌خورد. جرجی مجبور می‌شود در یکی از کارهای کلاسی، با دختری هم گروه شود که دل خوشی از او ندارد. با جینی، کسی که جرجی ترجیح می‌داد تنهایی کار کند تا با او در یک گروه باشد.

پدر و مادر جرجی نوازنده هستند و در یک ارکستر کار می‌کند. مادرش معلم پیانو است و وقتی جرجی کوچک‌تر بود، سعی می‌کرد به او پیانو زدن یاد بدهد. اما جرجی هیچ وقت نمی‌تواند یک پیانیست شود. این کتاب به شناخت توانایی‌های درونی نوجوانان می‌پردازد و اینکه آرزوهای پدر و مادرها درباره فرزندانشان تا چه حد می‌تواند روی آن‌ها اثر بگذارد یا حتی باعث ناامیدی آن‌ها شود. از این رو شاید مخاطب این کتاب، به غیر از کودکان، والدین آن‌ها هم باشند تا درک کنند توقعات آن‌ها از فرزندان، چه آسیب‌هایی می‌تواند به آن‌ها وارد کند.

چیتی چیتی بنگ‌بنگ

نویسنده: یان فلمینگ

مترجم: راضیه ابراهیمی

ناشر: قدیانی (کتاب‌های بنفشه)

۱۳۶ صفحه

کاربرد: آشنایی با رمان‌های کلاسیک ادبیات

کودک و نوجوان، لذت و سرگرمی

خانواده‌ی پات، خانواده‌ای معمولی نیست و پدر خانواده، ناخدا کاراکتاکاسیات، که هم مخترع است و هم کاشف، از همه اجاق‌وجقی تراست. خانواده‌ی پات پول زیادی در بساط ندارند و بخورونمیر زندگی می‌کنند تا این‌که ناگهان ماشین قراضه، قدیمی و زهواردرفته‌ای سر راهشان قرار می‌گیرد. البته این ماشین در جوانی، بسیار غرورآفرین بوده و افتخارات زیادی کسب کرده، ولی در پیروی قسمت پات‌ها شده است. ماجرای پات‌ها و این ماشین برای هر مخاطبی لذت بخش است.

حبيب و ميرزا شيبور

نويسنده: مهدى ميركيايى

ناشر: پيدايش

۱۶۸ صفحه

کاربرد: آشنایی با تاریخ در قالب رمان طنز

حبيب پسر نوجوانى است كه مادرش را از دست داده و پدرش در زندان است، آن هم به خاطر بلوايى كه در واقعۀ گندم و قحطى راه افتاده است و پدر و مادرش مثل بقيه اعتراض كرده بودند. حالا سال هاست ميرزا شيبور، دلگداز پادشاه از حبيب مراقبت مى كند.

حبيب كه پسر هوشيار و جسورى است مى خواهد پدرش را نجات بدهد، با اينكه ميرزا به او هشدار مى دهد قاجارها رحم ندارند اما حبيب كوتاه نمى آيد تا از ماجرا سر دربياورد و دست خلافاكارها را رو كند و پدرش را نجات بدهد. حبيب دست روى دست نمى گذارد. ميرزا هم ساكت نمى نشيند، هر بار فلک مى شود و به زندان مى افتد باز زبانش كوتاه نمى شود و از گفتن حقيقت نمى ترسد. اينكه حبيب چطور كليد اين معما را پيدا مى كند جالب و خواندنى است و توانمندى نوجوانان را نشان مى دهد.

حتى خورشيد گريه كرد

نويسنده: مژگان بابامرندى

تصويرگر: سميه صالح شوشترى

ناشر: اميركبير

۴۸ صفحه

کاربرد: آشنایی با زندگى شخصيت‌هاى مذهبى

اين كتاب داستان هايبى از زندگى پيامبر اکرم (ص) است كه از زبان اشيا و حيوانات روايت مى شود. غار حرا ماجراى مبعوث شدن پيامبر را تعريف مى كند و خورشيد آسمان از ويژگى هاى آن حضرت مى گويد و يا يک درخت كه ستون مسجدالنبى است، ماجراى ديگرى را روايت مى كند.

اين داستان ها به شيوه‌ى بيان وقايع تاريخى با بهره‌گيرى از تخيل نويسنده و استفاده از اشياء و عناصر طبيعت به عنوان راوى پرداخته است. نوع داستان پرذازى نويسنده به گونه‌اى است كه وقايع مستند تاريخى را با كمك تخيل روايت کرده تا براى خواننده جذاب تر شود.

حتی یک دقیقه کافی است

نویسنده: آتوسا صالحی

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

۱۹۲ صفحه

کاربرد: آشنایی با مفهوم هویت

قهرمان این کتاب، دختری است به نام رها که در جست‌وجوی هویت خود است. او طی یک اتفاق مدارکی پیدا می‌کند که نشان می‌دهد نام خانوادگی او سروستانی است، نه مقدم. و از اینجاست که کشمکش‌های در ذهن رها برای پیدا کردن خانواده‌ی واقعی‌اش شکل می‌گیرد. جست‌وجوی پدر و مادری که هرگز چیزی درباره‌ی آنها نشنیده، چرا که همه‌ی عمر زوج دیگری را پدر و مادر خود می‌دانسته است. در یک لحظه همه چیز عوض می‌شود و او در جمع کسانی که همیشه آنها را خویشاوند خود می‌دانسته است احساس بیگانگی و غربت می‌کند. رها وقتی می‌فهمد خانواده‌اش را در زلزله‌ی بم (در کرمان) از دست داده مجبور است دوباره دنیایش را از نو بسازد. این کتاب که روی مسئله‌ی هویت به عنوان یکی از دغدغه‌های نوجوانان دست گذاشته از زمان‌های ایرانی است که در آن تصویر اجتماعی و مستقلاً از زن/ مادر ارائه شده است.

خانم آقای کلاه دودی

نویسنده: جمال‌الدین اکرمی

تصویرگر: امیر مفتون

ناشر: محراب قلم

۱۴۴ صفحه

کاربرد: پرورش تخیل

این کتاب داستان رقابت تنگاتنگ آقای کلاه دودی و آقای کلاه تفنگی است. آقای کلاه دودی مدیر یک کارخانه‌ی شکلات‌سازی و آقای کلاه تفنگی مدیر یک کارخانه‌ی ساخت اسباب‌بازی‌های جنگی است. رقابت بین مدیران دو کارخانه اعضای شورای شهر را هم به شدت درگیر کرده است. طرح احداث ایستگاه قطار شرق در کنار کارخانه‌ی شکلات‌سازی و برنامه‌ریزی‌های همسر آقای کلاه دودی که در کارخانه به او کمک می‌کند، حواس پرتی‌ها و ندانم‌کاری‌های آقای کلاه دودی را جبران می‌کند و در پایان این کارخانه‌ی شکلات‌سازی است که برنده می‌شود و آقای کلاه تفنگی ناچار می‌شود دست از ساخت اسباب‌بازی‌های جنگی بردارد و به جای آن قشقه و عروسک تولید کند.

در این رمان فانتزی و انسان‌دوستانه به بومی‌سازی فضاها توجه شده است تا مخاطب نوجوان با آن ارتباط برقرار کند.

خانم بلندگو

نویسنده: فریده کثیری
تصویرگر: نگین احتسابیان
ناشر: پیدایش
۱۴۰ صفحه

کاربرد: لذت و سرگرمی، آشنایی با کودکان
کم‌توان، آشنایی با خاطره‌نویسی

خاطره‌نویسی یکی از قالب‌های ادبی است که برای داستان‌نویسی مقدمه‌ی مهمی به حساب می‌آید. این کتاب مجموعه‌ی خاطرات خواندنی نویسنده، معلم کودکان استثنایی (کم‌توان) از دوران معلمی انشا است. او با زبان طنز آهسته‌آهسته خواننده را با ویژگی‌های کودکان استثنایی و معلمان صبورشان آشنا می‌کند. و با شرایط سختی که با آن‌ها دست به گریبان هستند، درگیر می‌کند. نقاشی‌های ساده و خطی کتاب هم، خواننده را به فضای داستان‌ها نزدیک‌تر می‌کند. کتاب شامل ۲۱ خاطره است، از جمله رویای یک ظهر تابستان، خانم بلندگو، تأثیر خال روی گونه، قبل از ظهر نحس، ماجرای جایزه بزرگ، نجات غریق، یک داستان غم‌انگیز، خنده درمانی، و... که این خاطرات می‌تواند مخاطب را با کودکان با نیازهای ویژه آشنا کند و آن‌ها را از حس و حال این کودکان باخبر کند.

خانم فریزی و موش‌های صحرایی

نویسنده: رابرت سی. اوبراین
مترجم: نگار شاطریان
ناشر: دنیای اقتصاد (دارکوب)
۲۵۶ صفحه

کاربرد: تقویت تفکر خلاق، توجه به مفهوم عدالت

خانم فریزی یک موش است که با چهار بچه موشش در یک مزرعه زندگی می‌کند و هر سال بعد از اتمام زمستان باید مزرعه را ترک کند و به دنبال خانه‌ی جدیدی باشد. چون با آمدن بهار تراکتوری که زمین را زیر و رو می‌کند، تمام لانه‌های زمستانی را هم نابود می‌کند و هیچ حیوانی نمی‌تواند جان سالم به در ببرد.

اما امسال با سال‌های قبل فرق دارد، پسر کوچک خانم فریزی به شدت مریض است. اگر در آن هوای سرد اسباب‌کشی نکند، بدون شک او خواهد مرد و اگر اسباب‌کشی نکنند همگی جان خود را از دست می‌دهند. آشنایی خانم فریزی با موش‌های صحرایی به او کمک می‌کند تا راه حل تازه‌ای پیدا کند. موش‌های صحرایی موجوداتی مرموز و باهوش، از نژادی خارق‌العاده هستند که آماده‌اند به خانواده‌ی فریزی کمک کند.

این رمان فانتزی با نگاهی انسانی، کودکان را متوجه مفهوم عدالت و برابری می‌کند و به آن‌ها اهمیت تلاش و خلاقیت را یادآوری می‌کند.

خدا! اجازه؟ تمنای دل‌های پاک

به اهتمام: مهری آقایی قهرمانلو
ناشر: نجوای دل
صفحه ۷۴

کتاب حاضر، مجموعه‌ای از دست‌نوشته‌های دانش‌آموزان مقطع دبیرستان است که طی سال‌ها تدریس از آن‌ها جمع‌آوری شده است. این مطالب صرفاً برداشت ذهنی نوجوانان و ارتباط آن‌ها با خداست و چه بسا جنبه آسیب‌شناسانه دارد و می‌تواند فرصت‌های مطالعاتی زیادی برای فعالان حوزه تعلیم و تربیت کودک و نوجوان فراهم کند. نوجوانان با خواندن این کتاب می‌توانند از نوشته‌ها الهام بگیرند و خود نویسنده‌ی نامه‌هایی به خدا باشند

خداحافظی در خیابان پاییز

شاعر: مریم اسلامی
تصویرگر: فهیمه محبوب
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
صفحه ۴۴
کاربرد: تقویت نگاه شاعرانه به دنیای اطراف

خداحافظی در خیابان پاییز مجموعه ۱۹ قطعه شعر نواست که برای نوجوانان سروده شده. در یکی از شعرهای این کتاب می‌خوانیم: پارک‌ها کتابخانه‌اند / پیرمردهای توی پارک / هر کدام یک کتاب قصه‌اند / قصه‌هایی که سال‌ها از انتشارشان گذشته است / فصل آخرش ولی / هنوز نانوشته است. نزدیکی به طبیعت و به نمایش گذاشتن احساسات نوجوانان از ویژگی‌های این کتاب است که جایزه‌ی پروین اعتصامی را هم دریافت کرده است.

خطای ستارگان بخت ما

نویسنده: جان گرین
مترجم: میلاد بابانژاد، الهه مرادی
ناشر: پیدایش
۴۱۲ صفحه
کاربرد: آشنایی با زندگی و مسائل
بیماران مبتلا به سرطان

خطای ستارگان بخت ما روایتی خواندنی از دو نوجوان سرطانی ارائه می‌کند. دختری کتابخوان به نام هزل که با پسری به نام آگوستوس آشنا می‌شود. آن‌ها می‌دانند که هر دویشان به زودی می‌میرند. اما برای ساختن لحظه‌های شاد و به دست آوردن آنچه که می‌خواهند چیزی مانع آنها نیست. عشق پاک و نجیبشان از رنج بیماری‌شان کم می‌کند. هیچ‌کدام از آن‌ها انسانی منفعل نیستند. خطای ستارگان بخت ما داستانی در ستایش عشق و زندگی است. نویسنده‌ی این کتاب از زبان هزل، دختری هفده ساله به خوبی توانسته حس کسی را که با بیماری دست و پنجه نرم می‌کند به نمایش بگذارد. دغدغه‌هایش را بیان کند و از مشکلاتش حرف بزند. برای همین خواندن این کتاب می‌تواند مخصوصاً برای نوجوانانی که یا خود درگیر بیماری هستند یا در اطراف خود، کسی را دارند که با بیماری مزمنی دست و پنجه نرم می‌کند تجربه‌ای فراموش نشدنی باشد. تجربه‌ای که به آن‌ها کمک می‌کند حس اطرافیان را بهتر درک کرده و به اندازه‌ی خواندن یک رمان خود را جای آن‌ها بگذارند! این کتاب را نشر هیرومند هم با نام «بخت پریشان» به فارسی منتشر کرده است.

خنده‌ی برگ

شاعر: فرزانه فتحی
تصویرگر: مریم نیکخواه ایبانه
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و
نوجوانان
۵۲ صفحه
کاربرد: توجه به طبیعت

کوه را / سنگ سنگ / پشت سر گذاشتم / باز فکر می‌کنم / گام کوچکی هنوز / برداشتم! / کوه می‌کشد مرا به اوج / ماه روی قله خنده می‌کند / روح خسته‌ی مرا / پرنده می‌کند!

بیست و دو شعر «خنده‌ی برگ» به طبیعت نزدیک هستند و توجه نوجوانان را به طبیعت جلب می‌کند، مانند شعرهای کوچه بهار، مثل آفتاب و شاخه‌ها می‌شکنند. شعرها در قالب نیمایی سروده شده‌اند و مخاطب را با موقعیت‌های گوناگونی روبه‌رو می‌کند که شاید پیش از این به آن‌ها توجه نکرده بود. در برخی شعرها به طور مستقیم یا غیرمستقیم به نکات اخلاقی هم توجه شده است، مثل شعر کوتاه حجم خالی لیوان:

مثل یک لیوان خالی / می‌شود پر شد از آبی‌ها / فکر حجم خالی لیوان اگر باشیم / تشنه می‌مانیم

هر شعر یک داستان کوتاهی پشتش دارد و در آخر تلنگر کوتاهی هم به خواننده می‌زند که شاعر سعی کرده این تلنگر تازگی داشته باشد.

خواهران تاریک

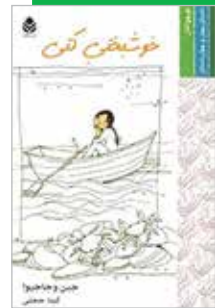
نویسنده: مهدی رجبی
ناشر: افق
صفحه ۲۷۲
کاربرد: لذت و سرگرمی

داستان در جنگل‌های شمال ایران اتفاق می‌افتد. نیما نوجوانی منزوی و گوشه‌گیر است که با پدر و مادرش برای دیدن دوست دوران دانشجویی مادر به شمال ایران می‌روند. در آن‌جا با دختری به نام تارا آشنا می‌شود که رفتار و گفتار دخترک توهمات نیما را دامن می‌زند و ماجراها را پیچیده‌تر می‌کند. نویسنده با استفاده از راوی غیرقابل اطمینان، مخاطب را در مرز بین خیال و واقعیت نگه می‌دارد تا رمزگشایی کند و لذت کشف را به خواننده واگذار می‌کند. نویسنده با بهره‌گیری از ژانر وحشت سعی در روایت داستانی در وااکاوی بحران روحی نوجوانان دارد و مرز واقعیت و خیال را تشخیص نمی‌دهد. او تلاش کرده تا داستانی چند لایه خلق کند و رمزهایی را در داستان قرار بدهد تا خواننده خودش گره‌ها را باز کند.

خوشبختی کتی

نویسنده: جین و جاجیوا
مترجم: گیتا حجتی
ناشر: قطره
صفحه ۱۲۸
کاربرد: مقابله با تنهایی و انزوا،
آموزش مهارت‌های اجتماعی

داستان با توصیف از خواب بیدار شدن کتی، در یک صبح، با صدای تلق و تلووق کفگیر و ماهیتابه‌ی مادر بزرگ، آغاز می‌شود و خیلی زود، با استفاده از جملات پدر بزرگ درباره‌ی مادر بزرگ و کتی، تکلیف خواننده با شخصیت‌ها روشن می‌شود: کتی کودکی است مانند تمام بچه‌های هم سن و سالش، با تمام از زیر کار در رویی‌ها و یا خواسته‌های کوچک و بزرگ. او با پدر بزرگ و مادر بزرگش زندگی می‌کند؛ پدر بزرگ روحیه‌ی طنز دارد، دنیا را سخت نمی‌بیند، و سعی می‌کند از کنار مشکلات راحت بگذرد. مادر بزرگ کمتر لبخند می‌زند و زندگی را، با نخریدن وسایل برقی، برای خودش سخت کرده است. او زمانی در یک هتل پنج ستاره مسئولیت داشته است. برای همین از تصور بی‌کاری می‌ترسد و....

اما چیزی که داستان را پیش می‌برد روبه‌رو شدن کتی با ماجرای جدایی پدر و مادرش است که حالا باید راهی برای کنار آمدن با این موضوع پیدا کند.

خیال‌باف

نویسنده: پم مونوز رایان

مترجم: ریحانه عبدی

ناشر: ماهک (منظومه‌ی خرد)

صفحه ۲۳۸

کاربرد: آشنایی با زندگی پابلو نرودا

داستان زندگی کودکی پابلو نرودا، از مهم‌ترین شاعران جهان، است؛ کودکی که برای یادگیری علم و ریاضی تمرکز ندارد، اما برای قصه‌گفتن بسیار توانا است. پسری که در کودکی از سرما استخوان درد می‌گیرد و کتاب و شعرا او را نجات می‌دهد. این کتاب با نثری لطیف روایت‌گر فضایی شاعرانه و البته ناشناخته است. از ویژگی‌های این کتاب تصویری آن با جمله‌های کوتاهی از شعرهای پابلو نرودای بزرگ است که براساس علاقه‌ی نرودا به استفاده از رنگ سبز، کل متن کتاب با همین رنگ چاپ شده است.

دانشنامه تاریخ جهان

نویسنده: آنیتا گانری، هیزل مری

مارتل، بریان ویلیامز

مترجم: نادر میرسعیدی

ناشر: آفرینگان

صفحه ۲۲۸

کاربرد: آشنایی با تاریخ جهان

این کتاب با متون کوتاه که توسط تصاویر همراهی می‌شوند، تاریخ جهان را به صورت خلاصه برای نوجوانان روایت و تصویر می‌کند. این کتاب پنج بخش اصلی با عناوین جهان باستان، قرون وسطی، عصر اکتشافات، انقلاب و صنعت و جهان امروز دارد. بعد از این بخش‌ها هم واژه‌نامه، نبردها و جنگ‌های مهم نمایه‌های کتاب آمده است. از بخش‌های «جهان باستان» می‌توان به نخستین انسان‌ها، هنر غارنشینان، زندگی در عصر یخبندان و... اشاره کرد. در بخش «قرون وسطی» بیزانس، فرانک‌ها، پیدایش اسلام جنگ‌های صلیبی و... به چشم می‌خورد. رنسانس، آرتک‌ها و اینکاها، سفرهای اکتشافی دریایی و... هم از عناوین «عصر اکتشافات» هستند. عصر روشنگری، امپراتوری روسیه، انقلاب صنعتی و... هم از بخش‌های «انقلاب و صنعت» هستند. «جهان امروز» هم به وقایعی چون حق رای برای زنان، جنگ جهانی اول و جنگ با تروریسم می‌پردازد.

کتاب دانشنامه تاریخ جهان دریچه‌ی جدیدی بر روی نوجوانان می‌گشاید تا آن‌ها راز و رمز لذت و ورود به تاریخ را دریابند.

دانش‌نامه‌ی بدن انسان

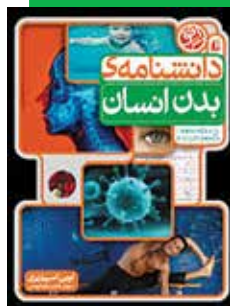
نویسنده: استیو پارکر

مترجم: الهه علوی

ناشر: افق

صفحه ۲۲۴

کاربرد: آشنایی با بدن انسان

در این کتاب، ابتدا بیرونی‌ترین بخش بدن یعنی پوست معرفی می‌شود. در فصل‌های بعدی، به ترتیب مباحث استخوان، شش، قلب، گوارش، مغز و اعصاب و حواس آمده است. در پایان کتاب هم فصل «بچه‌ها و بزرگ‌شدن» شامل اندام‌های تولیدمثل زن و مرد، لقاح، حاملگی، تولد، رشد، بلوغ و پیری قرار دارد. تصاویر، وظیفه‌ی بیان بخش بزرگی از مفاهیم را به عهده دارند درحالی‌که متن کتاب درمقایسه با کتاب‌هایی از این دست، بسیار کم است. تصویرسازی کتاب به‌گونه‌ای است که شگفت‌انگیزی بدن را نشان می‌دهد. زبان صمیمی و روایت‌گونه آن هم از زبان خشک و رسمی کتاب‌های درسی دور است. نوجوان می‌تواند پاسخ پرسش‌های خود درباره‌ی چگونگی کارکرد اعضای بدن، مراحل رشد انسان و شگفتی‌های وجود خویش را در این کتاب پیدا کند.

دانش‌نامه‌ی تمدن‌های جهان باستان

نویسنده: ک.م. سانتون

مترجم: مجید عمیق

ناشر: افق

صفحه ۲۲۴

کاربرد: دانش‌اندوزی

خواندن کتاب‌های تاریخی و آشنایی با تمدن‌های دیگر، دانش اجتماعی را افزایش می‌دهد و درک تاریخی را بیشتر می‌کند. اروپای قدیم، مصر باستان، یونان باستان، روم باستان، تمدن‌های آسیا، آمریکا و استرالیا، بخش‌های اصلی کتاب هستند. مقدمه‌ای کوتاه، واژه‌نامه، تاریخ‌شمار رویدادهای جهان و نمایه، این کتاب را کامل کرده است. مطالب فشرده و تصاویر، نقشه‌ها و عکس‌های فراوان است. هم‌چنین، اطلاعات تکمیلی مفیدی نیز در کادرهای جداگانه، مطالب اصلی را تکمیل می‌کنند.

دایره

نویسنده: سیدنوید سیدعلی اکبر
تصویرگر: سمیه ورزدار
ناشر: آفرینگان
۲۴ صفحه
کاربرد: آشنایی با واقعیت‌های اجتماعی

ماجرای آن درباره‌ی دخترکی است که مادرش او را در دایره‌ای محصور می‌کند تا از خانه بیرون برود و به او می‌گوید نباید تا زمان برگشتن مادر جایش را ترک کند. کتاب از زبانی استعاری و فانتزی برای بیان زندگی کودکان درگیر مشکلات اجتماعی استفاده کرده است. در پایان، دختر از خستگی سرش را روی پایش می‌گذارد و می‌خوابد و به این ترتیب، خودش تبدیل به دایره می‌شود.

دائرةالمعارف پول و زندگی

نویسنده: مهدی ضرغامیان
تصویرگر: رودابه خائف
ناشر: محراب قلم (کتاب‌های مهتاب)
۹۶ صفحه
کاربرد: آشنایی با تاریخچه‌ی پول و نقش آن در زندگی

این کتاب درباره‌ی پول و ارتباط آن با زندگی انسان است و مخاطب را با چگونگی پیدایش پول و نقش آن در زندگی افراد جامعه آشنا می‌کند و از قدرت بخشیدن پول به انسان بحث می‌کند. خواننده نوجوان با خواندن این کتاب طرز کار مؤسسات مالی و اقتصادی را یاد می‌گیرد و با چگونگی بهره‌مندی از خدمات آن‌ها آشنا می‌شود. به سرگذشت پول، انواع پول، پول خارجی، بانک‌ها و بیمه‌ها و خدمات آن‌ها، اصطلاحات پولی مانند تورم، رکود و بسیاری مباحث دیگر هم در کتاب اشاره شده است.

۱۰۵

کتاب با تصاویر جالبی همراه شده و مطالب به گونه‌ای دسته‌بندی شده است که خواندن آن را برای مخاطب آسان می‌کند. اطلاعات تکمیلی نیز در کادرهای جداگانه‌ای آورده شده است تا اگر خواننده به دنبال مطالب بیشتری در زمینه‌ی هر مبحث بود، آن‌ها را بخواند.

در انتظار یک زندگی طبیعی

نویسنده: لسلی کانر

مترجم: فرح بهبهانی

ناشر: افق

صفحه ۲۴۸

کاربرد: کمک به دختران نوجوان برای

حل مشکلات دوره‌ی بلوغ

ماجرای دختر نوجوانی به نام ادی است که از زندگی نامتعادل مادرش به ستوه آمده. مادری که از پدرازی جدا شده و به خاطر بیکاری و بی‌پولی مجبور است در یک کاروان کوچک زندگی کند. مادری که هیچ تلاشی برای تغییر زندگی‌شان نمی‌کند، روزهایش را پای اینترنت می‌گذراند و گاهی غیبتش می‌زند و ادی را در کاروان کوچک تنها می‌گذارد. اما ادی در پی یک زندگی بهتر است، یک زندگی طبیعی. او دوست دارد حتی در کاروان هم زندگی خوبی برای خودش بسازد. برای همین با همسایگان جدیدشان دوست می‌شود و تصمیم می‌گیرد در گروه موسیقی مدرسه‌ی جدیدش عضو شود.

درخت‌ها برای تو، پرنده‌ها برای من

شاعر: مهدیه نظری

تصویرگر: نرجس محمدی

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۳۶

کاربرد: تقویت نگاه شاعرانه به دنیای اطراف

این کتاب هجده شعر کوتاه دارد که بیشتر آن‌ها در قالب نیمایی سروده شده است. عناوین شعرهای این مجموعه عبارتند از: شنیدن تو، مسافر، تقسیم، راز، خاطره، دوباره دوست دارم، گلایه، پروانگی، اشاره، نغمه‌های بی‌قرار، روشنی، رازهایی، زمستن، خاموشی، امتحان، شادمانگی، تهران و زنگ‌ها. نگاه لطیف شاعر به پدیده‌های دنیای اطراف مجموعه‌ای را پدید آورده است که در آن مسائلی مثل دوستی، عواطف، دغدغه‌های ذهنی و کشمکش‌های درونی نوجوانان مطرح شده است. شاعر سعی کرده است با استفاده از زبان این نسل و نزدیک شدن به دغدغه‌های نوجوانان، شعرهایی بسراید که نگاه نوجوانانه در آن پررنگ باشد.

درخت‌ها، دست‌ها بالا

نویسنده: هدا حدادی
تصویرگر: مریم طباطبایی
ناشر: شرکت انتشارات فنی ایران
۲۴ صفحه
کاربرد: حفظ محیط زیست

درخت‌ها دست‌ها بالا، کتابی است که توانسته با زبان شعر، دغدغه‌های زیست محیطی را به تصویر بکشد و با وجود حجم کم، مفاهیم گوناگونی را در خود جای دهد. یکی از موضوعاتی که در اکثر شعرهای کتاب به آن پرداخته شده، کم‌اهمیت شدن محیط‌زیست در فضاهای توسعه شهری است. یکی از ویژگی‌های مثبت کتاب تصویری بودن آن است. تصویرهایی که رنگ غالب‌شان خاکستری‌اند و به کمک شعرها آمده‌اند تا تلخی آن‌ها را دوچندان کنند و اثر بیشتری روی مخاطب بگذارند. این کتاب برای ما از فاصله گرفتن انسان‌ها از طبیعت، و روی آوردن آن‌ها به محیط‌هایی سخن می‌گوید که در آن‌ها اثری از محیط‌زیست باقی نمانده و در نهایت چیزی جز سرگستگی خود انسان‌ها را به دنبال خواهد داشت.

درخت‌ها دست‌ها بالا، به خوبی نشان داده است که بیان مشکلات محیط‌زیست با چاشنی توصیف‌های شاعرانه، می‌تواند تاثیر بیشتری بر روی مخاطب بگذارد: «... جنگل‌ها/ خرس‌های مرده‌شان را در آغوش گرفته و گریه می‌کنند / دریا/ دریای بیمار/ خلط‌های نفتی‌اش را / به ساحل تف می‌کند...»

دردساز

نویسنده: بن میکائلسن
مترجم: پروین علی‌پور
ناشر: کتاب و نوشته (نشر چشمه)
۳۰۵ صفحه
کاربرد: آموزش مهارت‌های کنترل
خشم، ضد خشونت

ماجرای پسر پانزده ساله‌ای به نام کل ماتئوز که وقتی خشمگین می‌شود، هیچ چیز نمی‌تواند جلویش را بگیرد. او از عالم و آدم طلبکار است و خشم و عصبانیتی مهارنشده، وجودش را انباشته و باعث شده بارها و بارها دست به کارهایی بزند که او را با تنبیه‌های سخت مواجه کند؛ مثلاً گلاویز شدن با همکلاسی‌اش و کوبیدن سر او به لبه‌ی جدول باعث می‌شود به زندان بیفتد. اما دایره‌ی دادرسی به او این امکان را می‌دهد که در خلوت، رفتارش را بازنگری کند و روشی برای بهبود و التیام روح خود و کسی که به او صدمه زده، بیابد. کل، بین زندان و دایره‌ی دادرسی، دومی را انتخاب می‌کند، با این قصد که امکان فرار پیدا کند.

نویسنده نشان می‌دهد برخورد‌های قهری و زندان، همیشه بهترین راه برای کاهش جرم در جامعه نیست. او با توصیفات دقیق از طبیعت و دنیای اطراف، باعث می‌شود خواننده جور دیگری به دنیا نگاه کند و خود را جزوی از محیط زیستی بداند که اجزایش به هم پیوسته است.

در سکوت ماسه‌ها

شاعر: کمال شفیعی

تصویرگر: مهناز انصاری

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۴۸

کاربرد: تقویت نگاه شاعرانه، تقویت دید فلسفی

این کتاب شامل ۲۰ شعر نوجوان می‌شود که در قالب سپید سروده شده‌اند. دقت شاعر به دنیای اطراف، تصاویر بدیعی را در ذهن مخاطب تداعی می‌کند. تصویرگری خوب کتاب نیز در صفحه مقابل هر شعر به خوبی توانسته در خیال پردازای مخاطب نقش داشته باشد. اندیشه نهفته پشت هر شعر و موسیقی درونی آن‌ها، ویژگی دیگری است که این کتاب را خواندنی می‌کند.

اشعار این کتاب به ما یادآوری می‌کنند که اتفاقات جزئی و روزمره‌ی زندگی، فرصتی هستند که می‌توانیم درباره آن‌ها فکر کنیم و هر بار نتیجه‌ی متفاوتی بگیریم.

دختر آتش‌ساز

نویسنده: فیلیپ پولمن

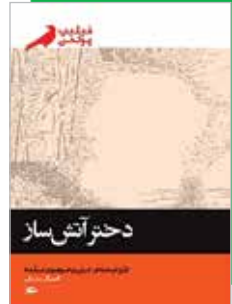
تصویرگر: پیتر بیلی

مترجم: مریم موسوی بلده

ناشر: پریان

صفحه ۱۰۴

کاربرد: لذت و سرگرمی

لی‌لا دختر یک آتش‌ساز است. از کودکی در کارگاه پدرش بزرگ شده، آتش‌بازی‌های زیادی ساخته و بیشتر از همه چیز دلش می‌خواهد آتش‌ساز شود اما به نظر پدرش آتش‌سازی برای او زیادی خطرناک است و بهتر است به فکر شوهر کردن باشد. اما لی‌لا تسلیم نمی‌شود. حتی اگر پدرش راهنمایی‌اش نکند و راز سفری را که همه‌ی آتش‌سازها باید پشت سر بگذارند به او نگوید او راهی کوهستان می‌شود. لی‌لا دوستی به نام چولاک دارد، به درخواست پدرلی‌لا چولاک و هملت هم راهی سفر می‌شوند تا راز سفر را به لی‌لا بگویند و در راه با ماجراهای زیادی روبه‌رو می‌شوند.

لی‌لا به کوهستان میرایی سفر می‌کند و سراغ غول آتش می‌رود تا آتش‌ساز شود اما سفر اصلی درون شخصیت‌ها اتفاق می‌افتد و نه فقط لی‌لا که، چولاک، هملت و حتی پدرلی‌لا در طول داستان رشد می‌کنند. خواستن و تسلیم نشدن در برابر موانع، تلاش، دوستی و به اشتراک گذاشتن دانسته‌ها از محورهای اصلی کتابند.

دلنگی‌های یک آپارتمان

شاعر: مهدی مردانی

تصویرگر: مهزاد اردیبهشت

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۴۴

کاربرد: تقویت نگاه شاعرانه

شاعر این مجموعه یک شخصیت انتخاب کرده تا حرف‌هایش را از زبان او بزند. این شخصیت به زندگی نوجوان امروز هم نزدیک است و شاعر با این انتخاب هوشمندانه توانسته شعرهایش را از ورطه‌ی تکرار نجات بدهد. آپارتمان شخصیت مشترک تمام این شعرهاست. آپارتمانی که جان می‌گیرد، ساکنانش را دوست دارد، نگران زندگی آن‌هاست اما از آن‌ها شکایت هم می‌کند که گنجشک‌ها و درخت‌ها را او دور کرده‌اند. زندگی آپارتمان نشینی همان نخ تسیبخی است که تمام شعرهای این مجموعه را به هم وصل می‌کند، شعرهایی که گاه ممکن است از زاویه‌ای تکراری به موضوع نگاه کرده باشند اما ردپای نگاهی متفاوت در بعضی از آن‌ها پیدااست که می‌تواند برای خواننده‌ی نوجوان جذاب باشد. مخصوصاً خواننده‌ی نوجوانی که شعرگفتن را دوست دارد. این کتاب می‌تواند پیشنهادی برای این دسته از نوجوان‌ها باشد تا دنیا را متفاوت‌تر ببینند و بیاموزند به هر چیز کوچکی از دریچه‌ی چشم شاعرانه نگاه کنند. تصویرهای کتاب هم با رنگ‌هایی تیره با فضای کتاب هم خوانی دارند و به انتقال حس شاعرانه کمک می‌کنند.

دلک

نویسنده: هدی حدادی

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۲۷۴

کاربرد: تقویت امید، لذت و سرگرمی

قهرمان رمان دلک دختری به نام نگار است که برای درس خواندن به تهران آمده و یک روز در ایستگاه اتوبوس با دختر نوجوانی با ظاهری عجیب برخورد می‌کند. نگار به مرور متوجه می‌شود دختر نوجوان از خانواده دلک‌هاست و از خانواده‌اش دور مانده. او دلک را به آپارتمان کوچک خود می‌برد و در تلاش است کسی دلک را نبیند. اما موفق نمی‌شود. همه‌ی همسایه‌ها با دلک آشنا می‌شود و همین مسئله باعث اتفاقات تازه‌ای در این مجتمع محل زندگی نگار می‌شود و از راه‌های بزرگی پرده برمی‌دارد. حضور دلک به مرور زندگی نگار و همسایه‌ها را تغییر می‌دهد. دلک رمانی است که با الهام گرفتن از لحن نوجوانان امروز نوشته است و از دغدغه‌ها و مشکلات آن‌ها حرف می‌زند، این رمان یادآوری می‌کند که شادی مهم‌ترین بخش زندگی است و باید از هر بهانه‌ای برای امیدواری و شادی استفاده کرد.

دلک و نارنج تلخ

نویسنده: سیده عذرا موسوی

ناشر: قدیانی

صفحه ۱۶۶

کاربرد: آشنایی با تاریخ انقلاب اسلامی

این کتاب ماجرای فعالیت‌های دو پسر نوجوان به نام‌های مجتبی و همایون است که در سال ۱۳۵۶ علیه برگزاری یازدهمین جشن هنر شیراز دست به اقدامات انقلابی می‌زنند. این رمان شرح کاملی از وضعیت سیاسی و اجتماعی آن دوره است و به‌گونه‌ای نوشته شده که خواننده می‌تواند خود را در کنار شخصیت‌های داستان حس کند و گویی حادثه‌ها برای خود او رخ می‌دهد و همچنین می‌تواند این اتفاقات را تجربه‌ای در زندگی خود به حساب آورد.

دو دست چون دو بال

نویسنده: ابراهیم حسن بیگی

تصویرگر: منوچهر درفشه

ناشر: مدرسه

صفحه ۲۲۴

کاربرد: آشنایی با شخصیت‌های دینی

این کتاب درباره‌ی یکی از یاران وفادار امام حسین (ع) است، حضرت ابوالفضل (ع) که برادر امام هم بود و رشادت‌های او در واقعه‌ی عاشورا برای نوجوانان داستانی آشنا است. دوباره شنیدن این رشادت‌ها و آشنایی با جنبه‌های جدیدی از زندگی این حضرت در قالب داستان تجربه‌ی خوبی برای نوجوانانی است که دوست دارند از شخصیت‌های بزرگ تاریخ اسلام الگو بگیرند.

راز باغ متروک

نویسنده: محمود برآبادی

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

۱۰۰ صفحه

کاربرد: لذت و سرگرمی

راز باغ متروک داستان معلمی است که به تازگی به روستایی به نام حکیم آباد رفته است. او به دنبال ردی از پدربزرگش، به گل تپه، روستای مجاور حکیم آباد می رود تا شاید نشانه‌ای از او بیابد. از سوی دیگر، چهار دانش آموز مدرسه که درباره وجه تسمیه یا علت نام‌گذاری روستا تحقیق می‌کنند، با راهنمایی «بابا مراد» پیرترین مرد روستا به باغ متروک حکیم می‌روند تا صندوقچه با ارزشی را که حکیم داشته، بیابند. سرانجام پس از ماجراهای زیاد، بچه‌ها موفق به کشف آن صندوقچه می‌شوند. این داستان فضای یک روستا و روابط بچه‌ها در این روستا با یکدیگر را به نمایش می‌گذارد.

راز کیمیا و افسانه‌ی مهر و ماه

نویسنده: بهناز علی‌پور گسگری

ناشر: ویدا

۲۰۹ صفحه

کاربرد: ترویج کتابخوانی،

آشنایی با افسانه‌های کهن ایرانی

کیمیا دختر نوجوانی است که می‌خواهد در روزهای آخر زندگی مادر بزرگش از او مراقبت کند. در این روزها، او با کتاب مرموزی روبه‌رو می‌شود که هر شب مادر بزرگ ورکش می‌زند و بعد آن را پنهان می‌کند. کیمیا روزهای متوالی تلاش می‌کند تا کتاب را از گوشه و کنار خانه پیدا کند، اما موفق نمی‌شود. وقتی کتاب به دست او می‌رسد که مادر بزرگ نیمه بیهوش و در آستانه‌ی مرگ قرار دارد. کتاب مرموز قدیمی، وقتی کیمیا انتظارش را ندارد جلو او ظاهر می‌شود، و او با باز کردن کتاب غرق در دنیای مهر و ماه می‌شود. خاورشاه، پادشاه بزرگ سرزمین مشرق فرزندى ندارد و از این بابت غرق در اندوه است. این کتاب افسانه‌های کهن را با داستانی امروزی آمیخته تا قدرت قصه‌ها و اهمیت آن‌ها در زندگی را نشان بدهد.

راز نقاشی‌های مانی

نویسنده: فاطمه سرمشقی

ناشر: چکه

صفحه ۱۸۸

کاربرد: پرورش تخیل

شهرزاد، مانی و مانا خانواده‌ای سه نفره را تشکیل می‌دهند. مانی، پدر خانواده، نقاش است و شهرزاد که خواننده را به یاد هزار و یک‌شب می‌اندازد بیش‌تر از هر چیز دوست دارد برای دخترش مانا قصه‌های مختلف تعریف کند. شهرزاد برای دخترش فضایی سرشار از تخیل ساخته‌است. در خیال آن‌ها خانه‌شان صد اتاق دارد و پشت در هر اتاق قصه‌ای پنهان است. با باز کردن در هر اتاق، قهرمان‌های آن قصه جان می‌گیرند و در خانه راه می‌افتند. در این کتاب نویسنده فضایی سوررئال و سرشار از تخیل ساخته‌است. فصل‌ها را یکی درمیان مانی و شهرزاد روایت می‌کنند، شهرزادی که فقط روح است، روحی در یک تابلوی نقاشی. گویی راز مردن شهرزاد با نقاشی‌های همسرش گره خورده؛ او وقتی از دنیا رفته که مدل یکی از نقاشی‌هایمانی بوده‌است. شهرزاد دوست دارد به زندگی برگردد، برای دخترش مادری کند و دوباره قصه‌هایش را تعریف کند. در عین حال فکر می‌کند مانی باعث مرگ او شده‌است. این رمان روی لبه‌ی عشق و مرگ حرکت می‌کند.

رودخانه‌ی واژگون

نویسنده: ژان کلود مورلوا

مترجمان: نوید اعطار شرقی، زهره ناطقی

ناشر: محراب قلم

تومک: ۱۶۸ صفحه

هانا: ۱۵۲ صفحه

کاربرد: دعوت به صلح، آرامش و گفت‌وگو، پرورش تخیل

نام جلدها: هانا/ تومک

تومک پسری نوجوان است که در دهکده‌ای مغازه‌دار است. او از زندگی روزمره خسته شده و دوست دارد سفر را تجربه کند و دنیا را ببیند. انگیزه‌ی او برای رفتن به سراغ این آرزو، ملاقات با هانا است. دختری نوجوان که یک روز به مغازه‌اش می‌آید و از او در مورد آب حیات بخش رودخانه‌ی واژگون سوال می‌کند. و همین سوال است که باعث آغاز سفر شگفت‌انگیز تومک می‌شود. او از سرزمین‌های مختلفی می‌گذرد، از جنگل فراموشی، از دهکده‌ی عطر فروشان، از مرغزار، کوه، دریا... و با شخصیت‌ها و اتفاق‌هایی متفاوت روبه‌رو می‌شود. هانا هم در کتاب دوم این سفر را از نگاه خودش روایت می‌کند. او هم در مسیر رودخانه‌ی کجار با آدم‌هایی متفاوت همراه می‌شود تا بتواند با آب زندگی بخش پرنده‌اش را از مرگ نجات دهد. این دو کتاب با ساختن جهانی فانتزی و انسانی با دعوت به آرامش، صلح و گفت‌وگو در دنیای پرخشونت امروز، پیشنهادی است برای نوجوانانی که دوست دارند اثرگذار باشند و سفری متفاوت را با دنیای ادبیات تجربه کنند.

روز بعد از معمولی بودن دنیا

نویسنده: زی‌تا ملکی

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

۱۵۲ صفحه

کاربرد: لذت و سرگرمی، پرورش تخیل

داستان از آنجا شروع می‌شود که موجودی به نام دور و دراز، که فقط می‌دانیم یک برآورده‌کننده‌ی آرزو است، سر و کله‌اش در زندگی پسری پیدا می‌شود و می‌خواهد هفت تا از آرزوهایش را برآورده کند. پسر هم تا می‌تواند آرزوهای غیر معمول می‌کند. آرزو می‌کند قطار شود، خلبان شود، نامرئی شود، روی ابرها زندگی کند و تجربه‌ی کوچ یک پلیکان کوباکانایی را داشته باشد.

ویژگی جالب این کتاب، فضاهایی است که داستان در آن شکل می‌گیرد. فضاهایی بسیار متفاوت. از خیابان گاندی گرفته تا ستارخان و خیابان‌های استانبول و پاریس و پایتخت پرو تا روی ابرها. نویسنده به خوبی از پس به تصویر کشیدن فضاهای جدید برآمده و این ویژگی توانسته تا حدی توصیف نه چندان قوی شخصیت‌ها و رویدادها را بیوشاند.

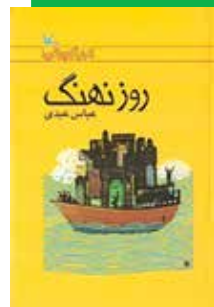
روز نهنگ

نویسنده: عباس عبدی

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

۱۹۹ صفحه

کاربرد: آشنایی با ادبیات بومی

روز نهنگ رمانی است که ماجرای آن در جزیره‌ی لارک، در روزهای پایانی جنگ ایران و عراق، اتفاق می‌افتد. نویسنده‌ی رمان به مدد حافظه‌ی قوی خود توانسته است تصویری دقیق از زندگی نوجوانان جزیره در آن سال‌ها ارائه کند. او کوشیده است زبان مردم جزیره در آن دوران، رویدادهای متفاوت مربوط به لارک در پایان دهه‌ی ۱۳۶۰، امکانات و شیوه‌ی زندگی مردم و شخصیت‌ها و دغدغه‌های عمومی آن دوران را بازسازی کند. کلمات و اصطلاحات محلی کتاب در پانویست توضیح داده شده‌اند. این کتاب داستان نوجوانانی را توصیف می‌کند که به ناچار در ماجرابی مرموز و پیچیده درگیر می‌شوند و تلاش می‌کنند از کار بیگانگانی که به تازگی، برای خرید وسایل عتیقه و خارج کردن آن‌ها از کشور، وارد جزیره شده‌اند پرده بردارند.

روزگار شیرین

برگرفته از خسرو و شیرین نظامی گنجوی

نویسنده: فرهاد حسن زاده

ناشر: ویدا

صفحه ۳۸۴

کاربرد: آشنایی با فرهنگ و ادبیات کهن ایران

این داستان برگرفته از منظومه‌ی عاشقانه‌ی خسرو و شیرین نظامی گنجوی است. نویسنده با کمک نثری زنده و امروزی و با کمک واژگانی پراحساس و بازی‌های زبانی، موفق شده کاری تازه بیافریند. خسرو تحت تأثیر توصیف‌های ندیم خاصش، شاپور، عاشق شیرین می‌شود و شیرین از روی نقاشی‌هایی که شاپور سر راهش بر درخت‌ها آویزان می‌کند، به خسرو دل می‌سپارد. هر دو نادیده عاشق می‌شوند، و سال‌ها در جست‌وجوی یکدیگر سختی‌های فراوان را به جان می‌خرند و از پای نمی‌نشینند. با ورود فرهاد، مفهوم خارق‌العاده‌ای از عشق آشکار می‌شود.

روزنامه فروش

نویسنده: وینس واتر

مترجم: پروین علیپور

ناشر: چشمه (کتاب و نوشته)

صفحه ۲۸۷

کاربرد: مناسب برای نوجوانان با نیازهای ویژه،

افزایش اعتماد به نفس

ویکتور پسری یازده ساله است که با مادر و پدر و خدمتکار سیاه‌پوست‌شان زندگی می‌کند. او کار دوستش را که به تعطیلات رفته به عهده گرفته؛ روزنامه‌فروشی در محله‌شان. حالا ویکتور با مشتری‌هایی روبه‌روست که خیلی وقت‌ها ذهنش را درگیر می‌کنند. اما ویکتور نمی‌تواند درگیری‌های ذهنی‌اش را هم بی‌دردسر با دیگران در میان بگذارد چون لکنت زبان دارد.

روزنامه‌فروشی باعث می‌شود ویکتور دوست‌های جدیدی پیدا کند. مثل آقای اسپيرو، پیرمردی که کتاب‌ها را به ویکتور نشان می‌دهد و کمک می‌کند تا از لاک درونی خودش بیرون بیاید.

نویسنده یکی از مشکلاتی را که در دوران نوجوانی اوج می‌گیرد نشان می‌دهد. خجالتی بودن نسبت به تفاوت‌ها و کمک می‌کند که از درونیات نوجوانی که لکنت زبان دارد بیشتر بدانیم. داستان در سال‌های دهه پنجاه آمریکا می‌گذرد. وقتی که تبعیض‌های نژادی هم تنش‌هایی را در جامعه ایجاد کرده‌است و همه‌ی این‌ها در خدمت یک مسئله‌اند: پذیرش ویژگی‌های خود و پذیرش تفاوت‌های دیگران.

روزنوشت‌های درخت ته کلاس

نویسنده: شادی خوشکار

ناشر: چکه

صفحه ۹۶

کاربرد: مقابله با تنهایی، آشنایی با دوره‌ی بلوغ

شخصیت اصلی این رمان دختر نوجوانی است به نام باران که داستان از زبان او روایت می‌شود. باران دختر تنهایی است که با مادر، پدر بزرگ و خواهرش زندگی می‌کند و پدرش آن‌ها را ترک کرده است. رقابت‌ها، حساسیت‌ها و حسادت‌های این سنین به خوبی در روابط بین باران، خواهر بزرگ‌ترش نگار و سایر دوستان مدرسه منعکس شده است. او از دغدغه‌ها و علایقش حرف می‌زند، از دوستی و پذیرفته نشدن در جمع، از استعدادهایش که به رسمیت شناخته نمی‌شود و عشق و علاقه‌ای که در دلش شکل گرفته است.

حال و هوای این کتاب، دغدغه‌های نوجوان امروز ایرانی را نشان می‌دهد، نوجوانی که در سنین بلوغ است و با مشکلات این دوران درگیر است. در طی روایت این رمان، باران دوباره خودش را کشف می‌کند، روابطش را دوباره می‌سازد، استعدادهایش را کشف می‌کند و اعتماد به نفس از دست رفته‌اش را بازمی‌یابد.

رویای پروانه‌ای

نویسنده: گرگوری هولچ

مترجم: لیلا قنادپور

ناشر: ماهک

صفحه ۲۰۰

کاربرد: لذت و سرگرمی

سالی یک بار، شهر **اینجل فالز** میزبان پروانه‌های زمردی رنگین‌کمانی است. حضور یک هفته‌ای پروانه‌ها در شهر برای بزرگ‌ترها چندان اهمیتی ندارد، اما برای بچه‌ها، مثل یک رؤیا، زیبا و باشکوه است. نیوتن، با دیدن پروانه‌ی زمردی روی کتابش، به خواب می‌رود، خواب می‌بیند سقوط می‌کند، با ضربه‌ی سیبی بیدار می‌شود، و **ونسا** بالای درخت است. او دوست قدیمی نیوتن است. ونسا عاشق پرواز، بلندی، و پروانه است. ماجراجویی‌های ونسا و نیوتن آن‌ها را به جنگل می‌کشاند، به باغ اسطوره‌ها؛ باغی با دیوارهایی بلند. همان باغ پروانه‌ها. که درخت پروانه‌ای هم همان‌جا است. خانواده‌ها فکر می‌کنند درخت مخرب است و تلاش می‌کنند آن را بسوزانند، اما...

این کتاب برای آن‌ها که عاشق بلندی، پرواز، و پروانه‌اند، برای نوجوانان ماجراجو و کنجکاوی که می‌خواهند هر طور شده از اتفاقات دور و بر خود سردرآورند، جذاب است و نوجوان‌های عاشق طبیعت را با دنیای پروانه‌ها آشنا می‌کند.

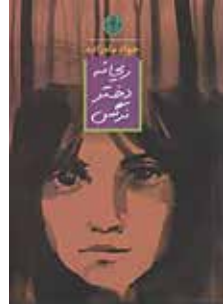
ریحانه، دختر نرگس

نویسنده: جواد ماهزاده

ناشر: کتاب پارسه

صفحه ۴۰۸

کاربرد: آشنایی با شرایط متفاوت

قهرمان این کتاب دختر نوجوانی است که ناخواسته از یک روستای مرزی سردرآورده، وقتی سیاه‌پوش‌ها به خانه‌شان در شهر حمله کردند، پدر او فکر کرد بهترین راه این است که خانه و شهرشان را ترک کنند. اما سیاه‌پوش‌ها مادر ریحانه را با خود بردند، پدرش تصمیم گرفت دخترش را در جای امنی بگذارد و خودش راهی مرز شود تا راهی برای امنیت و آرامش خانواده‌اش پیدا کند.

این رمان روایت‌گر کشمکش‌ها و حس‌های درونی دختر نوجوانی است که در شرایط سختی گرفتار شده و تنهایی و بی‌خبری کلافه‌اش کرده اما باید خودش را سرپا نگه دارد و تسلیم شرایط نشود. او برای رهایی از تنهایی و ترس شروع به نوشتن می‌کند و هر اتفاقی که می‌افتد در نامه‌هایی خطاب به پدرش می‌نویسد. در خلال نامه‌ها مخاطب اطلاعاتی از گذشته‌ی ریحانه، ارتباط او با اهالی روستا، رسم و رسوم زندگی آن‌ها و... به دست می‌آورد و همراه ریحانه می‌شود که امیدش را در هیچ شرایطی از دست نمی‌دهد.

زباله

نویسنده: اندی مولیگان

مترجم: مائده گلچین عارفی

ناشر: ویدا

صفحه ۲۲۴

کاربرد: مبارزه با بی‌عدالتی اجتماعی

رافائل فرناندز یک آشغال جمع‌کن است که در یک زاغه‌ی شلوغ و پرجمعیت زندگی می‌کند. او و بسیاری از کودکان دیگر این زاغه در ازای زبیر و رو کردن آشغال‌ها درآمدی برای خود و خانواده‌هاشان به دست می‌آورند. یک روز وقتی رافائل و بهترین دوستش گاردو دارند آشغال‌ها را زبیر و رو می‌کنند با یک کیف پول روبه‌رو می‌شوند. چیزی که در زندگی آن‌ها تغییر ایجاد می‌کند پول درون کیف پول نیست، مدارک درون آن است و کلیدی که انگار مال یک صندوق است.

با پیدا کردن این کیف پول رافائل و گاردو ناخواسته درگیر یک بازی پیچیده می‌شوند که نه تنها آن‌ها، بلکه تمام زاغه را درگیر می‌کند. ماجرای که پرده از فساد مالی حکومت برمی‌دارد و می‌تواند جان زاغه‌نشینان را تهدید کند. فصل‌های مختلف این کتاب از زبان راویان مختلف بیان می‌شود. این موضوع می‌تواند به مخاطب کمک کند که داستان را از دیدگاه‌های مختلف دنبال کند و به شخصیت‌های کتاب نزدیک‌تر شود.

زندگی با دور تند

شاعر: زیتا ملکی

تصویرگر: مریم طباطبایی

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۵۲

کاربرد: تقویت نگاه شاعرانه به دنیای اطراف

این مجموعه شعر، شامل بیست و هفت شعر سپید است با عناوینی چون: پایه پای پیاده‌روها، ناگهان از هیچ، محله‌ی کم حواس، ترس بزرگ‌تر، امتحان، شهر طوفان زده، یک مورد اضطراری، طبقات دگرگرو... در این مجموعه بیش از هر چیز حضور پررنگ جهان شاعر به چشم می‌خورد، جهانی که ردپایش را در تک تک شعرهای این مجموعه می‌بینیم. دنیایی که شاعر ساخته برای مخاطب نوجوانش جذاب است، چون می‌تواند ردپای دغدغه‌هایش را در شعرهای او ببیند. خیلی از شعرهای این مجموعه حاصل کشفی شاعرانه است و فقط یک لحظه را از دریچه‌ی چشم شاعر به تصویر کشیده است. درونمایه‌ی شعرها شامل موضوعاتی چون توجه به طبیعت، اشیا، زندگی شهری، تنهایی، خانواده... است. بیشتر سوژه‌ها از زندگی شهری برمی‌آیند و به تصویر زندگی نوجوان امروز نزدیک است، نوجوانی که با دوستانش بیرون می‌رود، گاهی درون خود فرو می‌رود و بعضی وقت‌ها تنها می‌ماند.

زنگ‌ها و راه‌ها

(سرگذشت بازرگانی در ایران)

نویسنده: حسین یکایی

تصویرگر: مسعود قره‌باغی

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۴۲

کاربرد: آشنایی با سرگذشت بازرگانی در ایران

این کتاب یک جلد از مجموعه‌ی «نیاکان ما» است که به فرهنگ و تمدن ایران می‌پردازد و تلاش و خلاقیت مردم ایران را نشان می‌دهد. کتاب زنگ‌ها و راه‌ها سرگذشت بازرگانی در ایران از زمان ورود اسلام به ایران است. نویسنده کوشیده است بازرگانی را تعریف کند، درباره‌ی بازرگانی داخلی، خارجی، اسلامی، وقفی، دریایی و نیز راه ابریشم توضیح دهد. او از ورود ایران به عرصه‌ی تجارت جهانی، آغاز بازرگانی مدرن و بازرگانی ایران در دوره جدید نیز سخن گفته است. علاوه بر این مباحثی چون همسایه‌های بازرگان، نقش بازرگانان در تغییر شکل جهان، چک و بانک، بازرگانان مهاجر، بازرگانان دانشمند و کاشفان سرزمین‌های دور، بازرگانی و ارتباط آن با صنعت، معدن و کشاورزی در این کتاب مطرح شده است.

کتاب‌سازی زنگ‌ها و راه‌ها به گونه‌ای است که متن و تصویر هر کدام در صفحه‌هایی جداگانه قرار گرفته‌اند و تصویرهای بزرگ و کاملاً مرتبط با متن، محتوا را کامل می‌کنند.

زیبا صدایم کن

نویسنده: فرهاد حسن زاده

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

۱۹۱ صفحه

کاربرد: بهبود رابطه‌ی والدین و فرزندان

روز تولد زیبا است و پدر می‌خواهد برای او یک روز متفاوت بسازد. اما کار سختی است! چون پدر به خاطر آسیبی که در جنگ ایران و عراق دیده، در تیمارستان است و زیبا، دختر نوجوانی است که در یک مرکز نگهداری از کودکان بی سرپرست زندگی می‌کند. چون مادرش معتاد است و ناپدری‌اش او را مجبور می‌کند در خیابان‌ها کار کند. پدر به کمک زیبا از تیمارستان فرار می‌کند تا یک روز را با هم در شهر تهران بگذرانند. نویسنده در روایت این یک روز، وارد ذهن زیبا می‌شود و گاهی به گذشته می‌رود و چیزهایی از زندگی زیبا به خواننده می‌گوید و باعث می‌شود مخاطب در کنار تصویری عمیق و عاطفی که نویسنده از رابطه‌ی یک پدر و دخترش ساخته، با مشکلات کودکان کار و بدسرپرست، اختلاف طبقاتی در شهر تهران و آسیب‌های جنگ و... آشنا شود.

سال نهم هجرت

نویسنده: ویکتور هوگو

مترجم: ویدا امین

ناشر: باغ آبی

۴۸ صفحه

کاربرد: آشنایی با زندگی پیامبر اسلام

شاید کم‌تر کسی اطلاع داشته باشد که ویکتور هوگو شعر بلندی درباره واپسین روزهای حیات پیامبر اکرم (ص) سروده است که یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های آن هم این است که در آن به مساله جانشینی حضرت علی (ع) اشاره می‌شود.

نویسنده تاریخ و فرهنگ اسلام را به خوبی می‌شناخته است و توجه او به جزئیات در سرایش شعر «سال نهم هجرت» حاکی از آن است که وی مطالعه دقیقی در باب زندگی پیامبر اسلام داشته است. لحن ستایش آمیز و زاویه دید هوگو در بیان واپسین روزهای حیات پیامبر اکرم حاکی از احترام فراوانی است که او برای شخص پیامبر و رسالت الهی‌اش قائل بوده است.

ساندویچ برای حیدر نعمت‌زاده

نویسنده: منصور علیمردی

ناشر: هوپا

صفحه ۱۲۵

کاربرد: لذت و سرگرمی

شاید اتفاقاتی که در این داستان می‌افتد برای خیلی از نوجوانان آشنا باشد. علو و داوود دو دوست هستند که دو چیز را خیلی دوست دارند: دوچرخه سواری و ساندویچ.

اما مشکل اینجاست که این دو نفر، نه دوچرخه سواری بلدند نه پولی برای خوردن ساندویچ دارند. برای همین نقشه‌ای می‌کشند و زنگ تفریح دوچرخه‌ی یکی از همکلاسی‌هایشان به نام امیرو را برمی‌دارند و از مدرسه بیرون می‌روند و با اتفاقاتی مواجه می‌شوند که با نگاهی طنزآمیز بیان شده است. دنبال کردن داستان این دو نفر تداعی‌کننده‌ی حس‌ها و اتفاقات روزهای نوجوانی خیلی از مخاطبان کتاب است، همین نزدیکی به حس قهرمانان کتاب باعث می‌شود مخاطب خودش را جای آن‌ها بگذارد.

سایه‌ی هیولا

نویسنده: عباس جهانگیریان

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۲۷۴

کاربرد: ایجاد حساسیت نسبت به محیط‌زیست

این رمان درباره دختری پانزده ساله به نام مارال است که با برادر کوچک‌ترش تایماز، برای گذراندن تعطیلات تابستان به محل کار پدر در پارک ملی گلستان، بزرگ‌ترین پارک وحش خاورمیانه می‌روند. هدف آن‌ها دوستی و همزیستی با پرندگان و توله‌ها و گوساله‌های آسیب دیده در قرارگاهی محیط‌بانی به نام آلمه است، اما حادثی در انتظار آن‌ها است.

میان مارال و پلنگی که در دوران توله‌گی و آسیب دیدگی تیمارش کرده، رابطه‌ای عاطفی شکل می‌گیرد، تا این که فیلم‌ساز جوانی به نام افرا، برای ساخت فیلم مستند داستانی ببر مازندران به قرارگاه آلمه می‌آید و کم‌کم میان او و مارال که قرار است بازیگر فیلمش هم باشد، رابطه‌ی عاطفی پنهان اما عمیقی شکل می‌گیرد.

پلنگ در حال انقراض ایرانی موضوع اصلی این رمان است. در این رمان به مخاطبان نوجوان به نوعی غیرمستقیم اهمیت محیط‌زیست منتقل می‌شود.

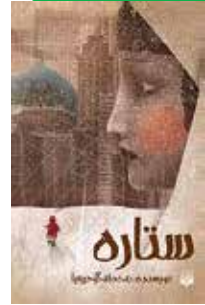
ستاره

نویسنده: محدثه گودرز نیا

ناشر: پیدایش

صفحه ۱۶۸

کاربرد: پذیرفتن دیگری، کنترل خشم و اندوه

این کتاب داستان دختری به نام ستاره را روایت می‌کند که مادرش را از دست داده است. پدر او، بهروز شهبازی پزشک متخصص اطفال است. مرگ مادر زندگی ستاره را تغییر داده است. او نه تنها باید با اندوه از دست دادن مادرش کنار بیاید، بلکه باید تمرین کند «ملالی» را بپذیرد. زنی از افغانستان که دختری شش ساله به نام «فریمه» دارد. پدر ستاره با ملالی ازدواج کرده است و ستاره نمی‌تواند کسی دیگر را جای مادرش بپذیرد. او از تمام دنیا عصبانی است و می‌خواهد انتقام بگیرد. برای شروع تصمیم می‌گیرد زن و دخترش را به افغانستان بازگرداند. این داستان تحول ستاره و مسیری را که طی کرده است از زبان خود او روایت می‌کند.

ستاره‌ها را بشمار

نویسنده: لوییس لوری

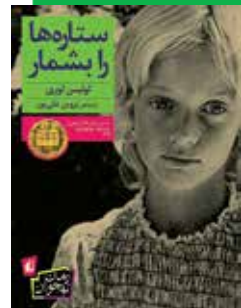
مترجم: پروین علی پور

ناشر: افق

صفحه ۱۴۴

کاربرد: آشنایی با مشکلات ننگ جهانی دوم، ایجاد

دغدغه صلح، افزایش کنش گری در نوجوانان

آنه مری با دوستش الن در خیابان در حال مسابقه دادن و دویدن‌اند که ناگهان با دو سرباز برخورد می‌کنند. این آغاز ورود نازی‌ها به دنیای آنه مری و الن است، مواجهه‌ی جدی با تسخیر کشورشان دانمارک در جنگ جهانی و لمس تأثیر آن در زندگیشان. اما تمرکز اصلی این کتاب بر ماهیت جنگ نیست (و همین باعث شده که خشونت و ترازوی کمی داشته باشد) بلکه شجاعت، همدلی و از همه مهم‌تر رفاقت و دوستی است. شخصیت‌های داستان همه با هم متحد و همدل‌اند و با تمام وجود تلاش می‌کنند تا با عقاید فاشیستی تحمیلی بر کشورشان بجنگند.

درد و غم پنهان و ملایم زیرپوست کتاب بسیار ظریف است و نویسنده با تبحر خاصی هم از احساساتی‌گرایی گریخته و هم از شعاری و غیرواقعی بودن. توصیف و فضاسازی‌های دقیق و به اندازه توانسته توامان خاطرات زندگی دلنشین بدون جنگ را به ترسیم بکشد و بازتاب دهنده‌ی شرایط غم‌انگیز و پر استرس در زمان تسخیرشدگی باشد. خواندن این کتاب می‌تواند شروع خوبی برای آشنایی با وقایع جنگ جهانی و ایجاد سوال‌هایی برای ترغیب به جست‌وجو و تحقیق بیشتر نیز باشد.

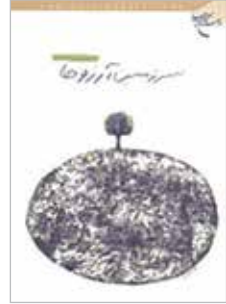
سرزمین آرزوها

نویسنده: مرتضی عبدالوهابی

ناشر: بوستان کتاب

صفحه ۱۴۸

کاربرد: آشنایی با زندگی پیامبران و معصومان (ع)

منکران عالم غیب نیمی از واقعیت را باور دارند. آنان ابزارهای شناخت خویش را مطلق و بی‌مرز می‌دانند. برای همین، معجزات پیامبران الهی، کرامات ائمه‌ی اطهار، رؤیاهای راستین و... را انکار می‌کنند، اما حقیقت این است که در ماورای محسوسات و قلمرو مشهود عالم رازهای بسیاری نهفته است. خداوند گاه مستقیم و گاه به دست بندگان صالح خود دگرگونی‌هایی در جهان ایجاد می‌کند. در این مجموعه داستان برخی از این رازها، دگرگونی‌ها و کرامت‌ها در قالب داستان کوتاه بیان شده است.

سرزمین دهم

نویسنده: کاترین وسلی

مترجم: شراره صدیق

ناشر: کتابسرای تندیس

صفحه ۵۶۵

کاربرد: لذت و سرگرمی

ویرجینیا تصور می‌کند شاهزاده خانمی است، زندانی در یک برج بلند، که قرار است شاهزاده‌ای سوار بر اسب سپید از میان درختان بیرون بیاید، کلید برج را پیدا کند، و او را نجات دهد. او، در نیویورک، با پدرش، در آپارتمانی زندگی می‌کند. پدرش سرایدار آن ساختمان است و مردی است خودخواه و طمع‌کار. او تمام بعدازظهر را در خانه خیال‌بافی می‌کند تا شب شود و به سر کارش برود؛ او پیشخدمت رستوران است. شی، ویرجینیا با سگی خوش تیپ و باشکوه تصادف می‌کند، اما به سگ آسیبی نمی‌رسد. سگ این سگ مثل سگ‌های دیگر نیست، یک سگ جادویی است که، از طریق آیین‌های جادویی، از سرزمین پریان، که به موازات دنیای زمینی است، به شهر نیویورک آمده. او شاهزاده و نندل، نوه‌ی سفید برقی، است. نامادری بدجنس او را به سگ تبدیل کرده تا تخت و تاج او را تصرف کند و... اینک ویرجینیا و پدرش، همچون قهرمان‌های قصه‌های پریان، به کارزاری وارد می‌شوند که بسیاری از مشکلات درونی و شخصیتی‌شان را حل می‌کند.

سرزمین سازها (سازشناسی برای کودکان و نوجوانان)

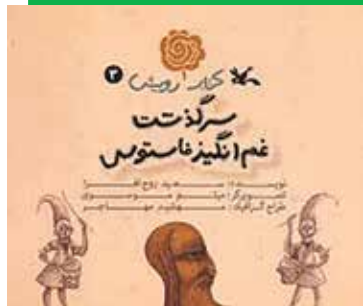
نویسندگان: هومن بابک، نگار پدرام
عکاس: حسین کریمزاده
ناشر: امیر کبیر (کتاب‌های شکوفه)
۸۸ صفحه
کاربرد: آشنایی با سازها

در این کتاب، نوجوان با زبانی ساده با برخی از سازهای ایرانی و ارکستر آشنا می‌شود. در معرفی پاره‌ای از سازها به شیوه‌های ساختن آن‌ها اشاره شده و در برخی از بخش‌ها، داستان تاریخی تکمیل شدن ساز هم آورده شده است. مطالب را تصاویری از سازها و اجزای تشکیل دهنده‌ی آن‌ها همراهی می‌کنند. در بخش پایانی معرفی هر ساز، قطعه‌های موسیقی برای آشنایی بیشتر نوجوانان با صدای ساز معرفی شده است. در این بخش، مخاطب با نام استادان و نوازندگان برجسته‌ی ساز هم آشنا می‌شود. اطلاعات این کتاب درباره‌ی ساختار، شیوه‌ی نواختن و حتی صدای سازهای گوناگون سبب می‌شود تا کودک و نوجوان برای انتخاب ساز آگاهانه عمل کنند.

سرگذشت غم‌انگیز فاستوس (کتاب رویش ۳)

نویسنده: سعید روح‌افزا
تصویرگر: میثم موسوی
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
۶۰ صفحه
کاربرد: تشویق مخاطب به تفکر

این کتاب برگرفته از نمایشنامه‌ی دکتر فاستوس، نوشته‌ی کریستوفر مارلو، است. دکتر فاستوس، بعد از عمری علم‌اندوزی و رسیدن به مقام استادی، روح خود را به شیطان می‌فروشد. او به صداهایی که او را به بهره‌مندی از لذت‌های دنیوی دعوت می‌کنند، پاسخ مثبت می‌دهد و مسیر زندگی‌اش را به کلی دگرگون می‌کند. این کتاب قصه‌ای قوی و تأثیرگذار دارد و در پایان، سؤال‌هایی عمیق و جدی در ذهن مخاطب می‌اندازد؛ از جمله این که چرا انسانی مثل دکتر فاستوس، پس از سی سال درس خواندن و توجه نکردن به چیزی جز کتاب، با ابلیس دست دوستی می‌دهد؟ صداهایی که او را به لذت‌های دنیایی دعوت می‌کنند از کجا سرچشمه می‌گیرند؟ چگونه این صداهای شیطانی موفق می‌شوند کسی مثل دکتر فاستوس را تغییر دهند و از اوج علم و دانایی به پرتگاه نادانی بکشانند و چرا اندوخته‌های علمی سی ساله‌ی دکتر فاستوس نتوانسته او را از وسوسه‌های شیطان بازدارد؟

سکه‌ای از آسمان

نویسنده: جنیفر آل هالم

مترجم: شهلا انتظاریان

ناشر: افق

صفحه ۳۰۰

کاربرد: کمک به بچه‌های تک والد،

گسترش صلح

این کتاب روایت‌گر ماجرای پنی، دختر یازده ساله‌ای است که پدرش را از دست داده و با مادر، مادر بزرگ و پدربزرگش زندگی می‌کند. داستان در آمریکای سال ۱۹۵۲ می‌گذرد، در تابستانی که هیچ چیز بر طبق تصورات پنی پیش نمی‌رود و مشکلات گوناگون زندگی‌اش را احاطه می‌کند. شاید بزرگ‌ترین مشکل او اختلاف خانواده‌ی پدری و مادری‌اش باشد. خانواده‌ی پدری او از ایتالیا به آمریکا مهاجرت کرده‌اند و به قول پنی با خانواده‌ی مادری‌اش جور نیستند! مادرش هم با یک شیرفروش آشنا شده و می‌خواهد دوباره ازدواج کند. چیزی که شرایط پنی را بغرنج‌تر از قبل می‌کند، حقیقتی است که درباره‌ی مرگ پدرش می‌شنود. حقیقتی که به جنگ جهانی دوم گره می‌خورد و شرایط سخت مهاجران در زمان جنگ را نشان می‌دهد.

سلحشوران پارله‌آن

نویسنده: سیدعلی خواسته

ناشر: افق

صفحه ۴۷۲

کاربرد: آشنایی با اسطوره‌ها، پرورش تخیل

فرتیاد پسری اهل سرزمین پارله‌آن است. پدر او سلحشور است و همیشه در سفر. برای همین، فرتیاد معمولاً با مادر و خواهرش تنهاست، اما چیزی که فرتیاد را وارد گروه سلحشوران می‌کند، توانایی ویژه‌ی او در ردیابی است. او می‌تواند وارد ذهن افرادی شود که از او دورند و کشف کند که کجا هستند. همین توانایی می‌تواند به گروه سلحشوران در پیدا کردن فرتانا، خواهر فرتیاد، کمک کند. فرتانا بر اثر یک بی‌احتیاطی، توسط جادوگری از فرقه‌ی پیچک سرخ ربوده می‌شود؛ فرقه‌ای که اگر متوقف نشود، شرو سیاهی را در همه‌ی سرزمین می‌پراکند. آماکوی جادوگر، نامه‌ی نیاکان را به دست آورده، کتابی که در آن خطرناک‌ترین رازها نوشته شده است. مسیری که گروه سلحشوران طی می‌کنند تا به آماکوی جادوگر برسند مسیری است سخت و دشوار... کتاب، پایانی غافلگیرکننده دارد و برای نوجوانانی که به فضاهای اسطوره‌ای و افسانه‌ای علاقه دارند، جذاب است.

سنگِ سلام

نویسنده: محمدرضا بایرامی

ناشر: عصر داستان

صفحه ۲۴۰

کاربرد: آشنایی با باورها و سنت، هویت‌یابی

این رمان داستان چند نوجوان است که در هوایی توفانی از کوهستانی می‌گذرند و در سفری سخت به سوی روستایی می‌روند تا در مراسمی مذهبی شرکت کنند، اما هرگز نمی‌رسند، چراکه راهنمایان گم شده و عوامل بازدارنده هم در راهشان بسیار است.

این گروه در حال جست‌وجو و کشف هستند. کشف خود و دست‌یافتن به باورها. آخرین فرصت برای برگزاری مراسمی مذهبی که دیگر فرصت تکرارش نیست. یک عده از روستاییان به بالای کوه می‌آیند، اما جلوتر نمی‌روند و به دلیل سختی ادامه‌ی راه تا سنگی می‌آیند و از همان جا بازمی‌گردند. حالا این نوجوانان می‌خواهند کار ناتمام روستاییان را تمام کنند و به سنت‌ها و باورهای گذشتگان خود ادای احترام کنند.

نویسنده از تغییر‌راوی در داستان استفاده کرده است. از شیوه‌ی ارائه‌ی کلاسیک روایت فاصله گرفته و داستانی چندلایه خلق کرده و بخشی از پایان‌بندی را برعهده‌ی مخاطب گذاشته است.

سه بار خوش‌شانسی

نویسنده: شبلا ترینج

مترجم مرجان مهدی‌پور

ناشر: افق

صفحه ۳۴۴

کاربرد: توجه به مفهوم خانواده، افزایش

توانمندی و کنش‌گری در نوجوانان

تابستان است و همه چیز خوب پیش می‌رود. اما ناگهان خبر یک قتل در شهر می‌پیچد. بچه‌زدی، تصادف شدید و طوفان هم چاشنی ماجرا می‌شود. شخصیت اصلی رمان که دختر نوجوانی است به نام مو، می‌خواهد همراه صمیمی‌ترین دوستش، دیل، پیچیده‌ترین اتفاق زندگی‌اش را تجربه کند و با استفاده از حس کارآگاهی‌اش، پرده از راز قتل بردارد.

داستان کتاب در حومه یکی از ایالت‌های جنوب شرقی آمریکا رخ می‌دهد و به همین دلیل فضای کتاب رنگ و بوی خاص خودش را دارد. مو همراه با خانواده‌ای زندگی می‌کند که برای مردم شهر کمی عجیب هستند. او پدر و مادر ندارد و با کلنل و لانا زندگی می‌کند. مو فکر می‌کند مادرش را در طوفان گم کرده و سعی در یافتن او نیز دارد. دوست مو، دیل نیز که در خانواده‌ای فقیر زندگی می‌کند، با مشکلات خودش دست و پنجه نرم می‌کند. داستان این کتاب پرکشش است و علاوه بر معمای بودن آن، طنز ظریفی در آن نهفته است که می‌تواند برای مخاطب جذاب باشد.

سه قصه

نویسنده: امبرتو اکو

تصویرگر: اوجینو کارمی

مترجم: غلامرضا امامی

ناشر: چکمه

صفحه ۱۶۶

کاربرد: آشنایی نوجوان با جنگ اتمی، صلح و تفاهم با پذیرفتن دیگری و مشکلات زیست محیطی زمین

این کتاب شامل سه قصه با موضوع‌های بمب اتم، تفاهم و صلح و مشکلات زیست محیطی زمین است. سه قصه‌ی امبرتو اکو، با زبان نمادین با استفاده عبارات و جملات هماهنگ و درک واژگانی کودک و نوجوان، مشکلات بشر امروزی را تصویر می‌کند. تصاویر انتزاعی، با تکنیک نقاشی و کلاژ، متن را تقویت می‌کنند و بی‌آنکه تخیل مخاطب را محدود کند، حال و هوای دیگری به متن می‌دهند. تصویرها در کنار متن مفاهیم کمک می‌کنند تا مفاهیم نهفته در داستان‌ها برای خواننده آشکار شود و به درک تازه‌ای از مفاهیم مختلف برسد.

سه نخ

نویسنده: فریده شیر ژیان

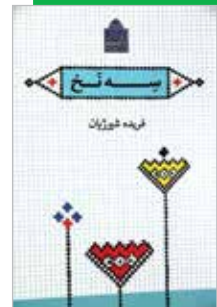
ناشر: پژوهشگاه سازمان میراث فرهنگی

صنایع دستی و گردشگری

صفحه ۵۲

کاربرد: آشنایی با مفهوم تئاتر- موزه،

اجرای نمایش

نویسنده این نمایشنامه، ما را با قالب تازه‌ای از تئاتر آشنا می‌کند. چیزی که نامش را تئاتر- موزه گذاشته‌اند و نمایشنامه‌ای است که متناسب با موزه و برای اجرا در آن نوشته شده است. این نمایشنامه مناسب اجرا در موزه‌ی فرش می‌باشد و سرگذشت یه نخ را روایت می‌کند. سه نخ به رنگ‌های قرمز، آبی و زرد که رنگ‌های اصلی هستند. این سه نخ در ابتدا با هم بودند و بعد از جدا شدن هر کدام داستان تازه‌ای را تجربه می‌کنند. این داستان‌ها به شناخت تاریخ قالی بافی در ایران نیز کمک می‌کنند.

سوره‌ی نیاز؛ پنج جرعه تشنگی

نویسنده: محمدرضا زائری

ناشر: انتشارات سروش

صفحه ۶۴

کاربرد: لذت ادبی، تقویت ارتباط با خدا

نوشتن از معنویت در ایران سابقه‌ای دور و دراز دارد و این نوع کتاب‌ها میان خوانندگان پرطرفدار است. این نوع نوشته‌ها که معمولاً از نثری شاعرانه برخوردارند، برای نوجوانان هم جذاب هستند. این کتاب در پنج بخش به نام‌های مزده دهید، خبری خوش دارم!؛ آلبوم عکس‌هایتان را با خدا ورق بزنید!، همه مهربان می‌شوند!، فرشته‌هایتان را بشمارید! و شما به اندازه‌ی آرزوهایتان بزرگ هستید شامل متن‌های ادبی کوتاه است که از زبان خداوند خطاب به مردم نوشته شده؛ گفت‌وگویی صمیمانه و معنوی. نویسنده نگاه جدیدی به مسائل معنوی دارد و با ادبیات متفاوت، نثر لطیف و روان درباره‌ی آن سخن می‌گوید.

سوسک طلایی پرواز کن

نویسنده: کریستینه نوستلینگر

مترجم: آیدا علوی

ناشر: پیدایش

صفحه ۳۴۸

کاربرد: آشنایی مخاطب با وضعیت کودکان

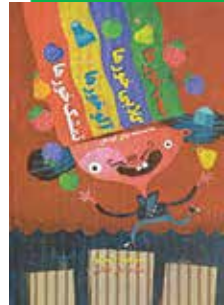
و نوجوانان اثریشی در جنگ جهانی دوم

شهر باروتی یکی از شهرهای اثریش است. اثریش در جنگ جهانی دوم هم پیمان آلمان بود و نیروهای نظامی اش در کنار نازی‌ها در جبهه‌های جنگ حاضر بودند. راوی این رمان دختر هشت ساله‌ای است که پدرش از صحنه جنگ با روس‌ها فرار کرده و به منزل آمده است. با اینکه نیروهای متفقین شهرشان را بمباران می‌کنند، ولی پدر بزرگ و مادر بزرگ او به هیتلر فحش می‌دهند. برای آن جنگ بی‌اساس منطقی وجود ندارد. این رمان فقط روایت جنگ در شهر باروتی نیست. داستان همه‌ی شهرهایی است که ناخواسته درگیر جنگ شده‌اند. اما یک موقعیت ویژه این روایت را متفاوت کرده است. این داستان روایت مردمی مهربان و دوست داشتنی است که بی‌آنکه بخواهند در صف متجاوزین قرار گرفته‌اند. شاید ادبیات بتواند با سخن گفتن درباره‌ی جنگ مانعی هر چند کوچک در مسیر وقوع جنگ ایجاد کند.

سب‌خورها، گلابی‌خورها، آلوخورها، تمشک‌خورها

نویسنده: منوچهر اکبرلو
تصویرگر: علی عطایی
ناشر: سروش
۵۶ صفحه
کاربرد: آشنایی با نمایش‌نامه

این کتاب نمایش‌نامه‌ای است که در ۹ صحنه روایت می‌شود و در هر قسمت، نویسنده سعی کرده با فضاسازی، گوشه‌ای از موقعیت مکانی داستان و شخصیت‌های آن را ترسیم کند. نوجوان علاوه بر همراه شدن با قصه، درباره‌ی این سؤال تفکر خواهد کرد که چرا آدم‌ها با هم می‌جنگند؟ و این‌که مقصر جنگ فقط آدم‌های خیلی بد نیستند. آدم‌های معمولی هم می‌توانند بخشی از جنگ‌افروزان باشند.

شاخ دماغی‌ها

نویسنده: سیده عدرا موسوی
ناشر: شهرستان ادب
۱۸۳ صفحه
کاربرد: بهبود رابطه با اطرافیان

شاخ دماغی‌ها، در بیس و سه فصل فصل، داستان دختر نوجوانی را روایت می‌کند که پدر و مادرش برای درمان به خارج از کشور می‌روند و او ناچار است مدتی را در خانه خاله‌اش سرکند. در آن جا پسر نوجوانی هم زندگی می‌کند که ناچار است اتاقش را طی این مدت، در اختیار دخترخاله خود بگذارد و از این مساله اصلا دل خوشی ندارد. به علاوه، او دخترخاله را مزاحم کارهای مخفیانه خود می‌داند. بدین ترتیب جنگی پنهانی میان این دو درمی‌گیرد که نتایج پیش‌بینی نشده‌ای برای‌شان به بار می‌آورد.
این کتاب به پذیرش شرایط جدید کمک می‌کند.

شانس ضرب در هفت

نویسنده: هلی گلدبرگ اسلن

مترجم: پرناز نیبری

ناشر: افق

صفحه ۴۱۶

کاربرد: کنار آمدن با مشکلات زندگی،
افزایش همدلی، تقویت روابط اجتماعی

بیدی دختر دوازده ساله‌ای است بسیار باهوش و متفاوت. دختری کنجکاو، عاشق عدد هفت و گیاهان که یک زوج سرپرستی او را از دوران کودکی برعهده گرفته‌اند. اما یک روز فاجعه‌ای برایش اتفاق می‌افتد. پدر و مادرش هم زمان در حادثه‌ی رانندگی کشته می‌شوند. او ناگهان خود را در دنیا تنهای تنها می‌بیند و مجبور است با شرایط جدید کنار بیاید و با زندگی واقعی روبه‌رو شود. در این راه او را روانشناسی متفاوت به نام آقای دل و یک خانواده‌ی مهاجر که متشکل از یک مادر آرایشگر و دختر و پسر نوجوانش است همراهی می‌کنند. اما فقط آن‌ها نیستند که به بیدی کمک می‌کنند، روحیات بیدی در زندگی آن‌ها هم تأثیر می‌گذارد و باعث می‌شود خیلی چیزها تغییر کنند. این رمان علاوه بر افزایش همدلی مخاطب نسبت به اطرافیان، می‌تواند به نوجوانان کمک کند تا با اتفاقات ناخوشایند کنار بیایند، توانایی‌هایشان را کشف کنند و برای انطباق خود با محیط جدید تلاش کنند.

شاهزاده خانمی در مترو

نویسنده: محدثه گودرز نیا

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۱۷۸

کاربرد: بهبود رابطه با والدین،

افزایش اعتماد به نفس

هانیه دختری است که همراه مادرش در تهران زندگی کند، پدر او وقتی هانیه کودک بوده آن‌ها را ترک کرده و مادر هانیه با خیاطی خرج زندگی‌شان را می‌پردازد. خانواده‌ی مادر هانیه در شهر دیگری زندگی می‌کنند و داستان با ماجرای مرگ پدر بزرگ هانیه آغاز می‌شود. هانیه با مادرش چالش‌هایی جدی دارد، اما رابطه‌اش با مادر بزرگش که به خاطر مرگ همسرش به تهران می‌آید تا در کنار دختر و نوه‌اش زندگی کند بسیار صمیمانه است. داستان با ملاقات هانیه با شاهزاده خانمی در مترو وارد دنیای تخیل می‌شود، هانیه هم‌زمان که می‌خواهد شاهزاده را به دنیای قصه‌ها برگرداند باید مشکلات زندگی‌شان را هم حل کند. فقر، فقدان پدر و رابطه‌ی غیردوستانه با مادر از مشکلات او هستند.

خواننده در این کتاب با مضامینی چون صبر، گذشت و تلاش روبه‌رو می‌شود. مشکلات هانیه می‌تواند مشکلات نوجوانان بسیاری باشد و موفقیت هانیه در حل مشکلات به مخاطب هم اعتماد به نفس می‌دهد.

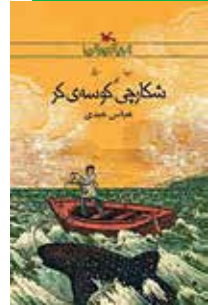
شکارچی کوسه‌ی کر

نویسنده: عباس عبدی

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۱۸۶

کاربرد: آشنایی با فرهنگ مردم جنوب ایران

جنوب ایران و به خصوص حاشیه‌ی خلیج فارس و دریای عمان یکی از مناطق ایران است که از نظر فرهنگ و قصه بسیار غنی است.

در این رمان، اسماعیل نوجوانی است که با خانواده‌اش در شهری نزدیک دریا زندگی می‌کند. پدر و پدربزرگش ناخدا هستند. روزی، اسماعیل با پدر و پدربزرگ برای صید به دریا می‌رود. پدر کوسه‌ی بزرگی را می‌بیند و تصمیم می‌گیرد صیدش کند، ولی آن‌ها تجهیزات کافی ندارند و پدر و پدربزرگ کشته می‌شوند. اسماعیل هم تصمیم می‌گیرد از کوسه‌ی کر انتقام بگیرد؛ تصمیمی که سرآغاز کشمکش‌های اسماعیل با طبیعت است. بهره‌گیری از فرهنگ بومی، آداب و سنن، اصطلاحات و کنایات، مثل‌ها و گویش محلی از امتیازهای این کتاب است.

شگفت‌زده

نویسنده و تصویرگر: برایان سلز نیک

مترجم: رضی هیرمندی

ناشر: افق

صفحه ۶۹۶

کاربرد: کمک به هویت‌یابی نوجوانان

این کتاب ماجرای پسری نوجوان به نام بن است که یک از گوش ناشنواست و مادرش را به تازگی از دست داده و تازه باخبر شده که پدری هم دارد. رمان با این آگاهی شروع می‌شود و با جست‌وجوی بن به دنبال پدرش ادامه پیدا می‌کند. نویسنده به خوبی توانسته فضایی جذاب، دوست‌داشتنی و معمای خلاق کند و ذوق و شوق خواننده را برای پیگیری ماجرا، تا آخرین صفحه‌ی کتاب، حفظ کند. هم‌زمان با داستان این پسر، روایت دیگری نیز وجود دارد که از ماجرای دختری می‌گوید که به دنبال مادرش می‌گردد. این دختر هم کاملاً ناشنواست. توصیف رابطه‌ی مادر و پسر با مادر و دختر باعث شده تا زمان بُعد عاطفی و درونی قوی داشته باشد.

شگفتی

نویسنده: ارجی لاسیو

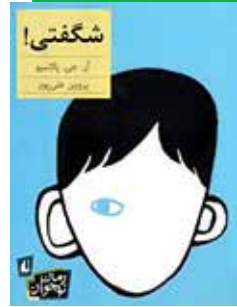
مترجم: پروین علی‌پور

ناشر: افق

صفحه ۴۴۰

کاربرد: مناسب برای کودکان با

نیازهای ویژه و اطرافیان آن‌ها

کاش هرروز خدا «هالوین» باشد. باید به اندازه‌ی آگوست زشت‌رو باشی تا چنین آرزویی به دلت راه پیدا کند. درروز جشن هالوین، آگوست می‌تواند لباس مبدل بپوشد و مثل آدمی عادی همه‌جا برود بی‌آنکه نگران قیافه‌ی زشتش باشد. آگوست زشت به دنیا آمده است، آن قدر زشت که خانواده‌اش او را تا مدت‌ها از چشم مردم پنهان می‌کردند. رمان شگفتی داستان تلخ، پیچیده و درعین حال شگفت‌انگیز از انزوادرآمدن و اجتماعی شدن نوجوانی به شدت زشت‌رو است. عوامل گوناگونی دست‌به‌دست هم دادند تا این اتفاق بزرگ انسانی رخ داد. آقای مدیر با قانون خاص خودش. اگرما درزندگی کمی مهربان‌تر از آنچه لازم است باشیم، دنیا گلستان می‌شود. مهربانی‌های بی‌دریغ خانواده‌اش و رفتار شجاعانه و واقع‌بینانه‌ی برخی از هم‌کلاسی‌هایش همه و همه کمک کردند تا آگوست یک زندگی عادی پیدا کند. اما آنچه بیشتر از بقیه آگوست را از تنهایی و انزوا بیرون آورد، خود او بود.

شیطونک سرزمین اعداد

نویسنده: هانس ماگنوس اگزنسبرگر

تصویرگر: روت راوتر و زانه برن

مترجم: حمیده جمشیدی‌ها

ناشر: قدیانی (کتاب‌های بنفشه)

صفحه ۲۴۰

کاربرد: پرورش ذهن ریاضی

این کتاب، حکایت مصور پسر بچه‌ای است که از ریاضی و خواب متنفر است. ریاضی او تعریفی ندارد و خواب‌هایی آشفته می‌بیند. شبی او در خواب با موجودی به اسم شیطونک سرزمین اعداد آشنا می‌شود. این موجود تلاش می‌کند تا پسرک را با ریاضی آشتی بدهد. ادامه‌ی کتاب ماجرای خواب‌هایی است که شخصیت قصه می‌بیند و بازی‌های ریاضی که شیطونک برای جذب او به ریاضیات، به او یاد می‌دهد. در این بازی‌ها، جذاب‌ترین بخش‌های ریاضی و به خصوص حساب و جبر، با بیانی هنرمندانه و بازیگوشانه روایت شده‌است. کتاب سرشار از ایده‌های خلاقانه و جالب است و هدف آن، آشنا کردن و علاقه‌مند کردن کودکان به مباحث ریاضی، از بین بردن هراس آن‌ها در برابر این دانش و آموزش نکته‌ها و بازی‌ها و میان‌برهای ریاضیاتی است.

صد دانشمند ایران و اسلام

نویسنده: حسن سالاری

تصویرگر: بهنام خیامی

ناشر: محراب قلم (کتاب‌های مهتاب)

۶۴ صفحه

کاربرد: آموزش و آشنایی با

دانشمندان ایرانی و مسلمان

این کتاب به معرفی صد چهره از دانشمندان جهان اسلام می‌پردازد. این معرفی شامل زندگی، فعالیت‌ها، کتاب‌ها، کارهای تأثیرگذار و ابداعات این دانشمندان است. هر یک از این افراد در حوزه یا رشته‌های متفاوتی کار می‌کرده‌اند. در پایان این کتاب گاه‌شمار تاریخ دانش اسلامی، واژه‌نامه‌ای برای تشریح واژگان دشوار و لیستی از پایگاه‌های اینترنتی و منابع تکمیلی هم آورده شده است..

در هر یک از این بخش‌ها، علاوه بر معرفی سخنی از این متفکر، تصویری از چهره‌ی او و یا صفحه‌ای از کتاب‌های او (و یا کتاب‌های دیگر متفکران همان رشته) هم در کنار متن آورده شده است. علاوه بر این در بخش مربوط به هر متفکر، در حاشیه‌ی صفحه، نام دانشمندانی آورده شده است که کارشان با کار آن متفکر ارتباطی داشته است. این دایره‌المعارف به خواننده کمک می‌کند که تصویری از دانشمندان جهان اسلام به دست آورد و با فعالیت‌های آن‌ها که تأثیر بسیاری در پیشرفت علم داشتند آشنا شود.

صلح، مثل چای تازه دم

شاعر: جعفر ابراهیمی (شاهد)

تصویرگر: مهدی سعادت

ناشر: پیدایش

۳۶ صفحه

کاربرد: لذت و سرگرمی

صلح، مثل چای تازه دم / صلح مثل آفتاب / سایه درخت / مثل یک لباس بچگانه / روی بند رخت! / صلح مثل خنده‌های کودکان / مثل ابرهای آسمان / صلح مثل کوه، در سکوت / مثل سایه درخت توت! / صلح مثل نان / مثل آب، توی جویبار / صلح، مثل اول بهار!

این کتاب، مجموعه شعرهایی درباره‌ی صلح است. شعرهایی به زبان ساده و روان و با تصویرهای نوجوانانه. در شعرها، صلح به طبیعت گره خورده و شبیه عناصر طبیعت است. شعرهای این کتاب با تصویرگری‌هایی همراه شده که به آن‌ها جذابیت داده است.

صوفی و چراغ جادو

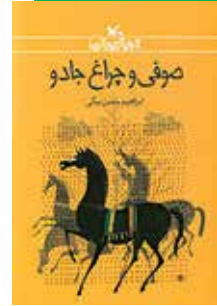
نویسنده: ابراهیم حسن‌بیگی

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۲۴۸

کاربرد: لذت و سرگرمی،

آشنایی با فرهنگ اقوام ایرانی

صوفی، پسری است که بزرگ‌ترین آرزوی زندگی‌اش قهرمانی در مسابقات اسب دوانی است، اما خانواده‌ی او پول خرید اسب را ندارند. صوفی یک چراغ جادو پیدا می‌کند، این چراغ آرزوهای صوفی را برآورده نمی‌کند، فقط به او انگیزه و امید می‌دهد و او را تشویق می‌کند تا برای دست‌یابی به آرزوهایش تلاش کند. کتاب نثر روانی دارد و خواننده را به دنبال خودش می‌کشد. مانند بیشتر داستان‌هایی که طرح اصلی‌شان انتقال این مفهوم است که تلاش برای دست‌یابی به هدف بالاخره نتیجه می‌دهد، «صوفی و چراغ جادو» پایان خوشی دارد و صوفی بالاخره به آرزویش می‌رسد.

نویسنده در خلال روایت داستان آداب و رسوم و فرهنگ ترکمن‌ها را که در استان گلستان (در شمال و شمال شرقی ایران) زندگی می‌کنند هم به تصویر کشیده است، توصیف جشن‌ها و مسابقات اسب‌دوانی که هر ساله برگزار می‌شود دریچه‌ای است برای آشنایی با فرهنگ این قوم ایرانی.

طولانی‌ترین آواز نهنگ

نویسنده: ژاکلین ویلسون

تصویرگر: نیک شرت

مترجم: نسرین وکیلی

ناشر: افق

صفحه ۳۶۸

کاربرد: کمک به کودکان برای کنار آمدن با مشکلات

الا دختری است که در موقعیت دشواری قرار می‌گیرد: مادرش موقع به دنیا آوردن برادرش به کما می‌رود. حالا الا و ناپدری‌اش، جک، با هم تنها می‌مانند و باید با این موضوع کنار بیایند؛ ضمن این‌که مراقبت از نوزاد تازه به دنیا آمده، در غیاب مادر، وظیفه‌ی آن‌هاست. او باید با جدایی مادر و پدرش، حضور ناپدری و نوزاد، و بیماری مادرش کنار بیاید. الا که عاشق نقاشی است، سعی می‌کند با طراحی نهنگ‌ها روزهایش را بگذراند.

در این کتاب، به خوبی روحیات و افکار الا بیان می‌شود. هم چنین نویسنده، با پرداختن به مسائلی که کودکان در مرز میان کودکی و نوجوانی با آن‌ها درگیرند. مثل ارتباط با هم‌سالان در مدرسه. باعث می‌شود مخاطب ایرانی، با وجود فضای غربی کتاب، با آن ارتباط برقرار کند و گاه خودش را در آیین‌های الا ببیند. راه‌حل‌هایی هم برای این مشکلات ارائه می‌شود.

عاشقانه‌های یونس در شکم ماهی

نویسنده: جمشید خانیان

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۱۶۸

کاربرد: ترویج صلح و دوستی

سارا نوجوان نوازنده‌ای است که با خانواده‌اش در خوزستان زندگی می‌کند و بیانویش «کوکو» را مثل یکی از اعضای خانواده‌اش دوست دارد، اما وقوع جنگ سارا در موقعیتی قرار می‌دهد که هنگام فرار از شهر باید بین بردن کوکو و نجات دادن جان یک پسر نوجوان و مادر بزرگ او یکی را انتخاب کند چون ماشینی که با آن سفر می‌کنند به اندازه‌ی کافی جا ندارد و انتخاب سارا البته کوکو است. اما فشار روحی آن لحظه و به زمین افتادن خمپاره‌ها، سارا را مردد می‌کند؛ یونس به جای کوکو همسفر سارا و خانواده‌اش می‌شود و کم‌کم جای پیانو را هم در دل سارا می‌گیرد. در این کتاب مسائلی مانند عشق دوران نوجوانی و پیامدهای جنگ در فرمی متفاوت به تصویر کشیده شده است. نویسنده به حس‌های درونی سارا نزدیک شده و رابطه‌ی اعضای میان یک خانواده‌ی طبقه‌ی متوسط شهری را به نمایش گذاشته است.

عاقبت چه بر سر قورباغه آمد؟

نویسنده: پتر هر تلینگ

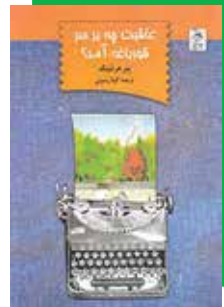
تصویرگر: پتر کنور

مترجم: گیتا رسولی

ناشر: آفرینگان

صفحه ۱۶۰

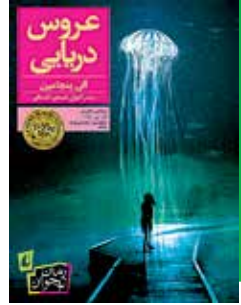
کاربرد: لذت و سرگرمی، پرورش تخیل

«عاقبت چه بر سر قورباغه آمد؟»، مجموعه ۲۳ داستان کوتاه است. این مجموعه شامل دوازده داستان کوتاه در بخش اول و چند داستان به هم پیوسته در بخش دوم است. بخشی از این داستان‌ها، به کارها، دغدغه‌ها و فعالیت‌های روزمره‌ی بچه‌ها می‌پردازد و از زبان بچه‌ها مطرح می‌شود. از زبان قایبان هفت ساله، فریدریکه پنج ساله و کلمنزه که کمتر از چهار سال دارد. راوی یکی از داستان‌ها هم «زُفی» است که هنوز به دنیا نیامده و داستان را از شکم مادرش روایت می‌کند. هر چند بچه‌های دیگری هم چون هانا، مارک، باستی، ناتالی و... هستند.

عروس دریایی

نویسنده: الی بنجامین
مترجم: کیوان عبیدی آشتیانی
ناشر: افق
صفحه ۲۶۴
کاربرد: کنار آمدن با مرگ عزیزان،
یادآوری اهمیت دوستی

پدر و مادر سوزی از هم جدا شده‌اند. او با مادر و برادرش زندگی می‌کند و هفته‌ای یک بار پدرش را می‌بیند. اما چیزی که روند زندگی او را مختل می‌کند از دست دادن بهترین دوستش فرنی که در دریا غرق شده است، در حالی که همه می‌دانند بهترین شناگر مدرسه بوده است. سوزی نمی‌تواند این حادثه را بپذیرد و پذیرش جریان زمانی برایش مشکل‌تر می‌شود که به آخرین روزهای دوستی‌اش و دلخوری فرنی فکر می‌کند. او اعتقاد دارد مرگ دوستش حادثه‌ای عادی نیست و عروس‌های دریایی در این اتفاق نقش دارند. پس تحقیق بر روی این موجودات را آغاز می‌کند و در طول این تحقیق خاطرات دوستی‌اش با فرنی را مرور می‌کند. این کتاب دختر نوجوانی را به تصویر می‌کشد که برای پذیرش مرگ دوستش راهی متفاوت را انتخاب می‌کند، روزه‌ی سکوت و حرف نزنن با اطرافیان، مرور خاطرات و پیدا کردن دلیلی برای این فقدان. این رمان عاطفی روند به آرامش رسیدن سوزی را به خوبی تصویر می‌کند.

عشق و رنج و بلوط

نویسنده: رضا موزونی
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
صفحه ۳۱۲
کاربرد: آشنایی با فرهنگ و آداب و رسوم
اقوام کرد ایرانی، ترویج صلح

داستان میان دو مرگ اتفاق می‌افتد؛ مرگ پدر راوی در کودکی و مرگ مادر در بزرگسالی. راوی، مرد چهل ساله‌ای است که در مسیر سفر به زادگاهش خاطرات سال‌های کودکی‌اش در گیلانغرب را به یاد می‌آورد. زمانی که با آغاز جنگ ایران و عراق، زندگی آرام روستایی پایان می‌یابد و روزگار آوارگی او و خانواده‌ی پرجمعیتش آغاز می‌شود. نویسنده زندگی مردم در یک جغرافیای خاص در شهری مرزی در کرمانشاه و در یک دوره‌ی تاریخی ویژه یعنی سال‌های جنگ را به خوبی توصیف می‌کند. استفاده از ضرب‌المثل‌ها و اصطلاحات زبان کردی و اشاره به آداب و رسوم و اعتقادات مردم از دیگر ویژگی‌های این کتاب است.

عملیات دک کردن کپک

نویسنده: باربارا پارک
مترجم: نازنین دیهیمی
ناشر: نشر ماهی
۸۰ صفحه
کاربرد: بهبود روابط خانوادگی

اسکار از همان روز اول با برادرش، رابرت، مشکل پیدا می‌کند، از او خوشش نمی‌آید، و هیچ‌چیز نمی‌تواند با او کنار بیاید. رابطه‌ی تیره‌وتار این دو برادر، به برکت توجه بیش از حد پدر و مادرش به رابرت، ادامه پیدا می‌کند و به مرور حادثه‌تر هم می‌شود؛ آن قدر که کاسه‌ی صبر اسکار لبریز می‌شود و نقشه‌ای می‌کشد تا از دست رابرت خلاص شود. عملیات دک کردن کپک داستان پیاده‌کردن نقشه‌ی اسکار برای حذف رابرت است. خواندن این کتاب به برادرهای کوچک و یا برادرهایی دارید که با هم نمی‌سازند، درس خوبی می‌دهد. هم‌چنین، به آن‌ها که برای دک کردن دیگران نقشه‌های دقیقی می‌کشند و خیال می‌کنند خیلی زرنگند و مو لای درز نقشه‌شان نمی‌رود. برای اطرافیان، به خصوص پدر و مادرهایی که از دعوای پابان ناپذیر بچه‌های شان کلافه‌اند و نمی‌دانند سرخ این همه جنگ و دعوای بچه‌های شان کجاست هم نکته‌ای ظریف و زیبایی دارد.

غریبه و دریا

نویسنده: جمال‌الدین اکرمی
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
۱۷۴ صفحه
کاربرد: لذت و سرگرمی، آشنایی با فرهنگ دریا، توجه و تأکید بر روابط دوستانه

این رمان روایت زندگی پسر نوجوانی فقیر و یتیم است به نام دُر محمد که مادرش را از دست داده و پدرش او را ترک کرده است. او همراه با خواهرش در لنجی شکسته نزدیک خلیج پُرم (در نزدیکی یکی از بندرهای جنوبی ایران به نام چابهار) زندگی می‌کند. او با وجود همه‌ی سختی‌های زندگی‌اش، عشق را هم تجربه می‌کند، عشق دختری به نام درنا. روزی دُر محمد مرد غریبه‌ای را از دریا نجات می‌دهد و با او که در پی یافتن صندوقچه‌ای قیمتی است ارتباط دوستانه برقرار می‌کند و غریبه به او کمک می‌کند تا درنا را از خطری که در پیش است، نجات دهد. این کتاب در ستایش عشق و دوستی است که به در غلبه به مشکلات پیش رو کمک می‌کند.

فارغ التحصیلی جیک مون

نویسنده: باربارا پارک

تصویرگر: دیوید مک کی

مترجم: شقایق قندهاری

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

۱۱۶ صفحه

کاربرد: بهبود رابطه با سالمندان، آشنایی با بیماری آلزایمر

جیک مون پسر نوجوانی است که با مادر و پدر بزرگش یک زندگی عادی دارند. تا اینکه سر و کله‌ی یک مهمان ناخوانده در زندگیشان پیدا می‌شود. آن مهمان ناخوانده آلزایمر است که نه تنها پدر بزرگ، بلکه کل خانواده را درگیر خودش می‌کند. زندگیشان به هم می‌ریزد و همه چیز برای جیک غیر قابل تحمل می‌شود. تا جایی که به خودش می‌گوید یعنی می‌شود من هم یک زندگی عادی داشته باشم؟ ماجرا تا جایی جلو می‌رود که جیک مجبور می‌شود از تمام فعالیت‌های اضافه به خاطر پدر بزرگش دست بکشد. او حتی دیگر نمی‌تواند دوستانش را به خانه بیاورد. اما جیک احساس عذاب وجدان هم دارد. پدر بزرگش اولین کسی بود که خیلی چیزها را به او یاد داده بود. او در گذشته یک نقاش ساختمان ماهر بود و چیزها را به خوبی تعمیر می‌کرد. اما حالا از پس هیچ کاری بر نمی‌آید. این داستان کمک می‌کند نوجوانان در شرایط سخت سالمندان را درک کنند و با بیماری آلزایمر بیشتر آشنا شوند.

فاجعه در دبیرستان میدل تاون

نویسنده: تاد استراسر

مترجم: ناصر زاهدی

ناشر: افق

۱۷۶ صفحه

کاربرد: مقابله با خشونت در مدارس

شخصیت اصلی داستان از حادثه‌ی تیراندازی در یک دبیرستان، اندوهگین و وحشت‌زده شده است و به سرعت بانیان این «فاجعه» رفته تا نکته‌ای را یادآوری کند: «تیراندازان هم قربانی‌اند». او، که روزنامه‌نگار است، به سرعت خاستگاه دو نوجوان آمریکایی با نام‌های برندن و گری می‌رود؛ همان دو نفری که این فاجعه را به وجود آورده‌اند. این دو که بارها توسط هم‌مدرسه‌ای‌هایشان اذیت شده‌اند، سرانجام برای انتقام و برای فرار از روند زندگی‌ای که نمی‌توانند تغییرش بدهند، هم‌کلاسی‌هایشان را گروگان می‌گیرند و به آنان شلیک می‌کنند. نویسنده خواسته است به درون زندگی شلیک‌کننده‌ها برود. این کتاب لحظات اوجی دارد که تنهایی، بی‌پناهی و تحقیر را توصیف می‌کند. حس‌های مشابهی که بارها برای نوجوانان پیش آمده و البته هشداردهنده است. چون اگر در آینده آن را از بین نبرند، به چه فاجعه‌ای منجر می‌شود.

فرعون؛ پسری که بر رود نیل غلبه کرد

نویسنده: جکی فرنج
مترجم: شهلا انتظاریان
ناشر: پیدایش
۴۲۰ صفحه
کاربرد: آشنایی با تاریخ

نارمر نوجوانی است که ۵۰۰۰ سال پیش از این، مدت‌ها قبل از ساخت اهرام مصر و ابداع خط تصویری، زندگی می‌کند. او جانشین پدرش است، اما وادار می‌شود از پادشاهی سرزمینی که عاشقش است، بگذرد. نارمر با گروهی تاجر شهر خود را ترک کرده و به سرزمین دوردست سومر، میان دو رود فرات و دجله می‌رود. ماه‌های بسیاری خواب سرزمینش را می‌بیند و انتظار دارد وقتی بیدار می‌شود آنجا باشد. آیا نارمر می‌تواند سرزمین رویاهایش را فراموش کند؟ فضای داستان دوره‌ای از زندگی انسان در پیش از تاریخ را نشان می‌دهد؛ یکی از بزرگ‌ترین دوره‌هایی که تاکنون بشر شناخته است. در این فضا، نوجوانی تصویر می‌شود که آرزوهایی دارد، اما تباهی را تجربه می‌کند، خالی می‌شود اما عشق را پیدا می‌کند، آن‌گاه سرزمین خود را نجات می‌دهد و دوره‌ای تاریخی را رقم می‌زند.

فرهنگ‌نامه‌ی سوره‌های قرآن به زبان ساده

نویسنده: غلامرضا حیدری ابهری
تصویرگر: حمیدرضا بیدقی
ناشر: قدیانی (کتاب‌های بنفشه)
۳۶۰ صفحه
کاربرد: آشنایی با معانی و مفاهیم سوره‌های قرآن

در این کتاب، خواننده از الفاظ قرآن فراتر رفته و با معانی و مفاهیم قرآن آشنا می‌شود. جلد، قطع کتاب، صفحه‌آرایی، اندازه‌ی حروف و تصویرگری این فرهنگ به گونه‌ای است که مخاطبان را جذب می‌کند. آن‌ها با خواندن این فرهنگ‌نامه با معارف قرآن به زبان ساده و فشرده آشنا می‌شوند و تصویر جامعی از قرآن به دست می‌آورند. این فرهنگ‌نامه، مثل قرآن که ۱۱۴ سوره دارد، از ۱۱۴ بخش تشکیل شده است و هر بخش به معرفی یک سوره می‌پردازد. در هر بخش نام سوره، معرفی کلی سوره و فزازهایی از سوره بیان شده است.

فصل پنجم، سکوت

نویسنده: محمدرضا بایرامی

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۱۷۲

کاربرد: آشنایی با تاریخ انقلاب اسلامی

این رمان که در بجه‌ی روزهای انقلاب اسلامی و سال‌های پایانی حکومت پهلوی در تهران اتفاق می‌افتد، ماجرای پسر نوجوانی به نام مرتضی است که ناخواسته درگیر اتفاقات مهم سیاسی می‌شود. مرتضی بستنی‌فروش، اهل جنوب تهران و از خانواده‌ای کم‌درآمد است؛ پسری بازیگوش و پرحرف که با وراجی‌هایش باعث شده یک مبارز انقلابی برای ساواک (سازمان اطلاعاتی حکومت پهلوی) لو برود و...
روایت داستان خطی نیست و فلاش‌بک‌های تودرتو ماجراهایی را رقم می‌زند که خواننده‌ی نوجوان را درگیر کشف معماها می‌کند. نویسنده با به تصویر کشیدن شیوه زندگی مرتضی و دوستانش، سرگرمی‌ها، شغل و حتی نوع درس خواندن آن‌ها، ضمن ترسیم شرایط اجتماعی جنوب شهر تهران در سال‌های قبل از پیروزی انقلاب، شخصیت‌هایی دوست‌داشتنی ساخته است که با چاشنی طنز خواننده را جذب می‌کند.

قصه‌های موش و گربه (شیخ بهایی)

به روایت: مصطفی رحماندوست

تصویرگر: محمدعلی بنی‌اسدی

ناشر: پیدایش

صفحه ۷۲

کاربرد: آشنایی با متون کهن فارسی

این کتاب دو حکایت دارد؛ یکی موش و گربه و دیگری حکایت هیزم‌شکن و شیر. اولی حکایت موش باهوش و گربه‌ای ناقلاست؛ حکایتی که از سال‌ها پیش بارها و بارها مورد توجه نویسندگان و شاعران قرار گرفته. اینبار مصطفی رحماندوست به سراغ این حکایت رفته و آن را با نثری جذاب و پراز ضرب‌المثل‌های شیرین بازنویسی کرده است. خواندن این کتاب، علاوه بر آشنا کردن کودکان و نوجوانان با یکی از نمونه‌های دیده‌نشده‌ی ادبیات کهن فارسی، ضرب‌المثل‌های بسیاری را نیز در قالب متن به بچه‌ها می‌آموزد. در این میان، جدال لفظی موش و گربه، که هر دو سعی دارند با چرب‌زبانی دیگری را از میدان به در کنند، جذابیت قصه را دو چندان می‌کند.

کابوس ماهان

نویسنده: مجید شفیعی

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

۱۵۶ صفحه

کاربرد: آشنایی با افسانه‌ها و متون کهن ادبیات فارسی

الیاس شاعری است که در کابوس از بین رفتن کودکش، یعنی شعرهایش، می‌سوزد. ماهان طبیب مخصوص خوارزمشاه است و هم چون ابن‌سینا می‌داند چگونه بیماران را درمان کند. او تعدادی صندوقچه دارد که هرکسی می‌تواند درددل‌ها، رازها و رؤیاهایش را برای آن‌ها بازگوید. همین صندوقچه‌ها نورهای آبی، بنفش، نارنجی، سبز، فیروزه‌ای و زرد و اشعار الیاس را پخش می‌کنند. در باغ درختان، اشعار هفت پیکر الیاس را زمزمه می‌کنند؛ اشعار چون برگ‌هایی شفاف‌بخش‌اند. همه‌ی نیروهای اهریمنی می‌خواهند به ماهان و صندوقچه‌ها و باغ‌های رؤیایی او دست یابند تا بر ایران زمین چیره شوند.

نویسنده با استفاده از نمادها و شخصیت‌هایی از کتاب هفت پیکر یا هفت گنبد نظامی (منظومه‌ی درباره‌ی بهرام گور ساسانی) داستانی آفریده است که می‌توان ترس و وحشت و اضطراب را درشاهی که به او یورش آورده شده، خلیفه‌ای که دیروز بر سرزمینی یورش آورده و امروز از یورش دیگری در امان نیست و نگهبانان کلمات، که بر کاغذ سفید حرکت می‌کنند تا حقیقتی را بازگویند، حس کرد و همراه با آنان ترسید، وحشت‌زده و مضطرب شد.

کارنامه‌ات را قایم کن

نویسنده: معصومه انصاریان

ناشر: پیدایش

۱۲۴ صفحه

کاربرد: آشنایی با داستان کوتاه،

آشنایی با نوجوانی نسل قبل

این کتاب مجموع شش داستان کوتاه است با عناوین: چراغ مطالعه‌ای برای خودم، اگر خاکش نبود، روبان کهنه، قلم‌مو، کارنامه‌ات را قایم کن، گل‌های یخی. شخصیت اصلی این داستان‌ها زبان دختری دبستانی به نام ستاره است که دو برادر و دو خواهر دارد. مادرش به پسرها بیشتر می‌رسد و به دخترها اهمیتی نمی‌دهد. در عوض پدرش او و خواهرهایش را بیشتر دوست دارد. دخترها برعکس پسرها درس خوان و مرتب هستند.

این کتاب موضوعی اجتماعی را دنبال می‌کند و نشان می‌دهد که ستاره به خاطر دختر بودنش با محدودیت‌هایی از سوی خانواده‌اش روبه‌رو می‌شود، او تلاش می‌کند که این محدودیت‌ها را بشکند و فضا را بازتر کند. ماجراهای این کتاب که برگرفته از خاطرات نوجوانی نویسنده است، فضایی از حال و هوای کودکی و نوجوانی نسل قبل را به تصویر می‌کشد.

کتاب روزهای مرده

نویسنده: مارکوس سدویک

مترجم: آرزو احمی

ناشر: پیدایش

صفحه ۳۸۴

کاربرد: اندیشیدن به مفاهیم بنیادین زندگی همچون مرگ، روابط خانوادگی، و روابط عاطفی، کمک به روحیه‌ی استقلال و پرسشگری

این کتاب درباره‌ی دوست داشتن و وابستگی عاطفی است، اما نه به شکلی که در زندگی عادی دیده می‌شود، بلکه به رسم و شکل جادوگران. ماجرای آن درباره‌ی زندگی یک جادوگر و شاگردش در پنج روز است؛ پنج روزی که در فرهنگ مسیحی، با نام روزهای مرده شناخته می‌شوند و فاصله‌ی بین کریسمس و سال نو مسیحی‌اند. در این پنج روز، نه فقط سرنوشت این دو نفر تغییر می‌کند، بلکه هر دو می‌فهمند زندگی‌شان و معنایی که برای زندگی داشته‌اند، چقدر سطحی بوده و روابط بین انسان‌ها، چقدر می‌تواند پیچیده‌تر از آنی باشد که در نگاه اول به نظر می‌رسد.

کتاب کارزار کره و یک قصه دیگر

نویسنده و تصویرگر: دکتر ژئوس

مترجم: رضی هیرمندی

ناشر: گام

صفحه ۷۲

کاربرد: پرورش تخیل، طرح مفاهیم جامع‌شناختی

این کتاب یک قصه‌ی اصلی دارد و یک قصه در انتها. قصه‌ی اصلی، که کارزار کره نام دارد، ماجرای بابابزرگی است که در آخرین روز تابستان، ده ساعت مانده به پاییز، راز اختلاف یوک‌ها و زوک‌ها را برملا می‌کند: زوک‌ها کره را زیر نان خود می‌مالند و می‌خورند، اما یوک‌ها، برعکس، کره را روی نان خود می‌مالند. همین مسئله‌ی «مهم!» باعث می‌شود کار به جاهای باریک بکشد. قصه‌ی دوم لاف‌زدن‌های یک خرس و یک خرگوش است که هر کدامشان خیال می‌کند بهترین بهترین‌هايند.

نویسنده می‌خواهد بگوید گاهی بسیاری از درگیری‌های انسان‌ها، چه میان دو همسایه و چه میان دو کشور هم‌مرز، بر سر مسائل بسیار راهی و گاه خنده‌دار است. او با روشی طنزآلود، حماقت‌ها و کینه‌توزی‌های موجوداتی را به تصویر می‌کشد که بر سر هیچ و پوچ جنگ به راه می‌اندازند، اسلحه‌های گوناگون می‌سازند و خودشان را به آب و آتش می‌زنند که جنگ را ببرند و زندگی را برای خود و هم‌نوعانشان جهنم می‌کنند.

کتاب کوچک برای داستان‌نویسی

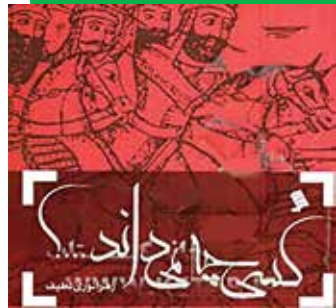
نویسنده: فریدون عموزاده خلیلی
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
۱۴۴ صفحه
کاربرد: آموزش داستان‌نویسی

این کتاب به نوجوانان و جوان‌هایی که می‌خواهند راه نوشتن را یاد بگیرند، آموزش می‌دهد که چطور با صبوری و قدم به قدم نوشتن را یاد بگیرند. نویسنده در این کتاب خواننده‌اش را دست‌کم نمی‌گیرد. طوری حرف می‌زند که انگار او دست به قلم نشسته و منتظر است، حرفش تمام شود تا نوشتن را شروع کند. او را چندان هم دست‌بالا نمی‌گیرد که از نکته‌های ریز غافل شود. با زبانی خوش یک علاقه‌مند تازه‌کار را به راه نوشتن می‌آورد و یکی در میان او را تمرین می‌دهد تا این شوق به راحتی از دست نرود. تنبلی‌های نوشتن را می‌داند. سربه‌هوایی‌های یک تازه‌کار را می‌شناسد و سعی می‌کند با ترفند هم که شده او را رام نوشتن کند.

کسی چه می‌داند؟

نویسنده: زهرا نوری لطیف
تصویرگر: علی هاشمی شهرکی
ناشر: نشر شهر
۶۰ صفحه
کاربرد: آشنایی با مفاهیم دینی و قرآنی

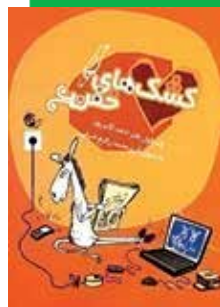

این کتاب با نثری شاعرانه مخاطب را با مفاهیم قرآنی آشنا می‌کند و با بازخوانی متفاوت آیاتی که بارها خوانده‌ایم، سعی دارد به انس گرفتن مخاطب با قرآن کمک کند.

این کتاب در بخش‌های مختلف همشان نزول آیات را با کمک روایات و سندها بیان می‌کند و بعد با نثری داستانه، آیه را بازخوانی می‌کند تا خواننده‌ی نوجوان با عمق آن آشنا شود و نگاهی تازه به آیه پیدا کند تا بتواند آن را به کار ببندد.

کشک‌های خفن

نویسنده: احمد اکبرپور
تصویرگر: محمدرفعی ضیائی
ناشر: کتاب چرخ و فلک
۲۰۸ صفحه
کاربرد: لذت و سرگرمی

این کتاب شامل ۳۷ قطعه‌ی طنزآمیز است. قطعه‌هایی با قالب‌ها، زبان و مضامین متفاوت، از طالع‌بینی و نکته‌های پندآموز و سؤالات کنکور گرفته تا روان‌شناسی رنگ‌ها و شعر نو. اما طنز وجه مشترک تمام این قطعات است. نویسنده سعی می‌کند از زاویه‌ی نوجوان امروز به دنیای اطراف نگاه کند و حتی از زبان و اصطلاحات او نیز استفاده کند؛ زبانی که در عنوان کتاب هم مشهود است. او با دیدی متفاوت به دنیای اطرافش نگاه کرده است و تلاش می‌کند مخاطبش را هم در این دید متفاوت شریک کند، تمام پیش‌فرض‌های ذهنی او را بشکند و نوجوان را با دنیایی جدید روبه‌رو کند. دنیایی که در آن خاله سوسکه عینک آفتابی می‌زند، خرعاشق کتاب است و دانشمندان گاهی دروغ می‌گویند.

کلت

نویسنده: نانسی اسپرینگر
مترجم: شهلا انتظاریان
ناشر: نشر قطره
۱۴۵ صفحه
کاربرد: توجه به کودکان با نیازهای ویژه

وقتی کلت برای اولین بار یورتمه رفتن اسب را تجربه می‌کند، می‌فهمد که می‌تواند روی اسب‌ها به پرواز دربیاید. او دلش می‌خواهد این خیال را هرچه زودتر عملی کند؛ یعنی اسب‌سواری در چمن‌زار و تجربه‌ی دوباره‌ی حسی که به او می‌گوید به کمک اسبش، می‌تواند از پس هر مشکلی بربیاید. کلت از بیماری «اسپینا فیدیا» رنج می‌برد. بیماری‌ای که او را برای تمام عمر روی صندلی چرخدار نشانده و کلت به خودش حق می‌دهد از زمین و زمان طلبکار باشد و خشم درونی‌اش را متوجه چیزی یا کسی در بیرون بکند. اما ورود اسب‌ها و خانواده‌ی فلاورز به زندگی او، خیلی چیزها را عوض می‌کند. کلت در این داستان احتیاج دارد حدی از رهایی را تجربه کند که مادرش از آن غافل است. رؤیای تازه‌ی یورتمه رفتن با اسب این احساس را در او تقویت می‌کند و به او چیزی می‌دهد که مجبور شود برایش بجنگد.

کمی انسانم و بسیار گنجشک

شاعر: سید حبیب نظاری
تصویرگر: سولماز سامی شیراز
شاعر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
۲۸ صفحه
کاربرد: تقویت نگاه شاعرانه به دنیای اطراف

کمی انسانم و بسیار گنجشک، مجموعه‌ی ۲۳ دوبیتی برای نوجوانان است. این دوبیتی‌ها بیشتر به موضوعاتی چون تنهایی، طبیعت، جریان‌های طبیعی زندگی و... می‌پردازند. برای نمونه می‌توان به این شعر اشاره کرد: رها، افتاده، عاشق، مهربان، شاد/ پرو بالی به هم می‌زد، می‌افتاد/ کنار حوض سنگی داشت گنجشک/ به فواره، پریدن یاد می‌داد.

این مجموعه می‌تواند برای نوجوانان علاقه‌مند به شعر بسیار مفید باشد و به آن‌ها ایده‌های شاعرانه بدهد.

کنت کارلشتاین

نویسنده: فیلیپ پولمن
تصویرگر: دانا برایان
مترجم: فرزاد فرید
ناشر: پریان
۲۴۰ صفحه
کاربرد: افزایش اعتماد به نفس و استقلال،
توجه به کودکان بدسرپرست

این داستان درباره‌ی دهکده‌ای خیالی در سوئیس است. جایی که شایعه شده اهریمن شکارچی، زامیل، هر کسی که در شب عید آموزش ارواح بیرون باشد، می‌کشد. داستان که جلوتر می‌رود معلوم می‌شود ماجرا به گونه‌ای دیگر رنگ و بوی واقعیت دارد. کنت کارلشتاین شرور با اهریمن شکارچی پیمان بسته در برابر ثروت، هرسال ده آدم قربانی کند. این بار هم، چون کسی را پیدا نکرده است می‌خواهد دو دختری که سرپرستی‌شان را برعهده دارد، قربانی کند. اما هنر نویسنده در این است که بدون کمک‌گرفتن از بزرگ‌ترها و روش‌های کلاسیک‌شان، برای نشان دادن هراس و کمک، به سراغ هلیدی می‌رود، دخترک نوجوانی که خدمتکار مسافرخانه است و هم‌زمان برخی کارها را در قصر انجام می‌دهد.

در این کتاب، نوجوانان داستان را پیش می‌برند و درعین حال از بزرگ‌ترهایی کمک می‌گیرند که متفاوت‌اند؛ معلمی که تنها سفر می‌کند، شعبده‌بازی که از قانون فراری است و....

کنسرو غول

نویسنده: مهدی رجبی

ناشر: افق

صفحه ۱۳۶

کاربرد: کمک به نوجوان‌های

تک‌والد و بی‌اعتماد به نفس

توکا پسر نوجوانی است منزوی و ناسازگار که با مادرش زندگی می‌کند، مادری که بعد از مرگ همسرش افسرده شده و چاق و بیمار است. آرزوی توکا این است شبیه جنایت‌کارها شود: خشن، نترس و پول‌دار. چیزی که این آرزو را در ذهن او تقویت می‌کند پیدا کردن کتاب خاطرات جنایت‌کاری مشهور به نام پرویز است. در واقع در این کتاب، دو داستان موازی می‌خوانیم. یکی داستان توکا که کتاب از زبان او روایت می‌شود و دیگری داستان پرویز که توکا آن را می‌خواند. پیدا کردن یک غول از قوطی کنسرو زندگی توکا را تغییر می‌دهد، هر چند این غول کار زیادی برای توکا نمی‌کند. فقط در کنار اوست و همین باعث می‌شود اعتماد به نفس توکا برگردد. از نقاط قوت این کتاب شخصیت‌پردازی آن است که مشکلات یک نوجوان را به خوبی روایت کرده است.

کودک باتلاق

نویسنده: شبون داد

مترجم: بیتا ابراهیمی

ناشر: پیدایش

صفحه ۴۸۰

کاربرد: آشنایی با ماجرای اعتصاب غذای زندانیان

سیاسی ایرلند، برانگیختن تفکر انتقادی

فرگوس، نوجوان ایرلندی در باتلاق به دنبال زغال سنگ رفته که جسد دختری را پیدا می‌کند. به نظر می‌رسد دختر چند هزار سال پیش در آن مکان به قتل رسیده. سه داستان موازی در کتاب پیش می‌روند. داستان دختر، یا همان کودک باتلاق که هر شب به خواب فرگوس می‌آید، ادامه تحصیل و رابطه فرگوس با دختر نوجوانی که همراه مادر باستان شناسش برای بررسی راز جسد کودک باتلاق به روستا آمده و برادر زندانی فرگوس که به دلیل عضویت در ارتش آزادی بخش ایرلند زندانی شده و اعتصاب غذا کرده است. زندانی‌ها یکی پس از دیگری اعتصاب می‌کنند و وحشت مرگ آن‌ها همه جا را فرا می‌گیرد. فرگوس با سرباز انگلیسی دوست می‌شود، باستان شناس راز جسد دخترک را کشف می‌کند و دوست برادر فرگوس می‌خواهد با سوءاستفاده از جنبش و احساس فرگوش نسبت به برادرش کاسپی کند. همه این ماجراها به هم گره می‌خورند و فرگوس را با انتخابی دشوار رو در رو می‌کنند.

کودک باتلاق داستان کسانی است که به نام صلح قربانی می‌شوند و ماجرای قدرت بی‌نهایت روح انسان را روایت می‌کند.

کوچک اندازهی فیل

نویسنده: جنیفر جیکوبسن

مترجم: آنیتا یارمحمدی

ناشر: پیدایش

صفحه ۳۲۶

کاربرد: کمک به استقلال و خودشناسی، پرورش

حس کنجکاوی، آشنا شدن با دنیای فیل‌ها

«اگر پسر بچه‌ای که برای تفریح با مادرش به یک کمپ تفریحی رفته، صبح چشم‌هایش را باز کند و ببیند مادرش نیست؛ رفته و همه چیز را با خودش برده؛ چه کار می‌کند؟» این ایده‌ی اصلی نویسنده کتاب بوده برای روایت زندگی جک، پسری که عاشق فیل‌هاست. مادر جک تعادل روحی ندارد و جک تصمیم گرفته این موضوع را به کسی نگوید تا نکند او را از مادرش جدا کنند. همین باعث می‌شود که او ماجرای ناپدید شدن مادرش را به کسی نگوید و خودش به دنبال او بگردد. البته‌ای که برای پسر کوچکی که پولی هم ندارد این جست‌وجوی یک ماجراجویی بزرگ محسوب می‌شود. با این‌که کتاب ماجرای سنگینی دارد، اما جذابیت زیادی دارد؛ سنگینی اتفاق‌ها شدن یک پسر بچه که به قول نویسنده یک ترس همگانی است.

کیهان، شناخت دنیای اسرارآمیز سیاره‌های منظومه شمسی و ستارگان

مترجم: محمد نوری زاده

ناشر: به‌نشر

صفحه ۱۱۶

کاربرد: آشنایی با منظومه شمسی، آشنایی با دانش نجوم

کیهان هر چیزی از کوچک‌ترین اتم‌ها تا بزرگ‌ترین خوشه‌های کهکشانی را شامل می‌شود. منظومه‌ی شمسی یا سامانه‌ی خورشیدی سامانه‌ای دربرگیرنده‌ی یک ستاره به نام خورشید و اجرام آسمانی است که در مدارهایی پیرامون آن می‌گردند. کتاب کیهان از مجموعه «کتابخانه مصور علمی بریتانیکا» است که در راستای شناخت دنیای اسرارآمیز سیاره‌های منظومه شمسی تنظیم شده و با ارائه‌ی بیش از یک هزار تصویر مستند به چگونگی پیدایش جهان، تکوین و تحول ستارگان و بیان ساختار آن‌ها می‌پردازد. تلفیق تصویر و متن‌هایی علمی باعث شده خواننده بهتر بتواند مفاهیم را درک کند و به سفری در فضا برود.

نمایه و واژه‌نامه‌ی تخصصی پایان کتاب نیز آن را به ابزاری مفید برای دانش‌آموزان تبدیل کرده است.

گاهی زندگی (اندیشه‌ها و رازهای نوجوانی)

نویسنده: ابراهیم اصلانی

تصویرگر: سام سلماسی

ناشر: مدرسه

کاربرد: خودشناسی، آموزش مهارت‌های اجتماعی

این کتاب با سازمان دهی منسجم و نثری روان، مخاطب را با مجموعه احساساتی روبه‌رو می‌سازد که بیش‌تر نوجوان‌ها تجربه می‌کنند. خواندن این کتاب در کنار دیدن تصاویر آن، به مخاطب در درک بهتر احساسات و هیجانات خود یاری می‌رساند. وقتی نوجوان بداند، تجربه‌ی این احساسات منحصر به فرد نیست و بسیاری از افراد چنین تجربه‌هایی دارند، پذیرش و اعتماد به نفس بیشتری پیدا می‌کند. استفاده از طنز در تصاویر یادآوری کند که هیجانات و احساسات این دوران، در عین جدی و مهم بودن، در بسیاری از اوقات، می‌تواند خنده‌دار هم باشد و به مخاطب کمک می‌کند تا لایه‌های طنز در زندگی را پیدا کند و ببیند و موقعیت‌های جدی و غم‌انگیز را گذرا بداند.

گربه‌ی گور به قیر شده

نویسنده: علیرضا متولی

ناشر: محراب قلم

۱۲۰ صفحه

کاربرد: افزایش همدلی و همکاری، تقویت

روابط اجتماعی

گره‌ی گور به قیر شده داستان بلندی به زبان طنز برای نوجوانان است. ماجرای داستان این کتاب، از یک بعد از ظهر گرم تابستان آغاز می‌شود و اوایل شب به پایان می‌رسد. نرگس قهرمان این رمان تلاش می‌کند برای خبرنگار افتخاری شدن یک مجله گزارشی بنویسد، از قضا اتفاقی در محله می‌افتد که می‌تواند سوژه‌ی گزارش او شود. گره‌ی گور به قیر بشکله قیر گیر افتاده و برادرش، محسن قصد نجات دادن گره‌ی گور را دارد. اما نجات این گره در حد خانواده‌ی آن‌ها باقی نمی‌ماند و به تدریج افراد دیگر محله هم به جمع نجات‌دهندگان اضافه می‌شوند. آن‌ها از آتش نشانی، اورژانس و حتی پلیس کمک می‌خواهند. این اتفاق بهانه‌ای می‌شود برای این‌که همدلی و همکاری بین مردم ایجاد شود و مردم برای هدفی مشترک تلاش کنند، این همدلی باعث می‌شود نرگس به درک جدیدی برسد.

نویسنده در این رمان روابط اجتماعی و بافت جامعه‌های محلی را در فضای شهری به تصویر کشیده است.

گردان قاطرچی‌ها

نویسنده: داوود امیریان
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
۲۷۲ صفحه
کاربرد: آشنایی با حوادث جنگ تحمیلی

گردان قاطرچی‌ها رمانی است درباره‌ی حضور نوجوانان در جنگ و نحوه‌ی مواجهه آنان با حوادث سخت و دشوار جنگ. این رمان ماجرای تعدادی نوجوان را روایت می‌کند که در گردان قاطرچی‌ها زیر نظر یوسف -رزمنده‌ای که پس از درمان مجروحیتش دوباره به جبهه برگشته است- فعالیت می‌کنند. یوسف و گردانش مسئولیت نگهداری و آموزش چند قاطر برای حمل آذوقه و مهمات به مناطق صعب‌العبور در ارتفاعات را دارند. اخلاق و روحیه این نوجوانان جسور و بازیگوش در اثر مواجهه با رویدادها تغییر می‌کند. موقعیت دشوار و عجیبی که نویسنده پدید آورده است، خودبه‌خود زمینه را برای وقوع رویدادهای شگفت و نگاه طنزآمیز فراهم کرده که برای نوجوانان جذاب است. این رمان می‌تواند شناختی از جنگ فراهم کند و تلخی‌های جنگ را با نگاه طنز قابل تحمل تر ساخته و از سوی دیگر ارزش دفاع از سرزمین را در برابر متجاوز نشان دهد.

گزیدگی

نویسنده: کارل هیاسن
مترجم: ابراهیم عامل محرابی
ناشر: دانش نگار
۳۴۴ صفحه
کاربرد: آشنایی با گونه‌های مختلف حیوانات،
تقویت اعتمادبه‌نفس

میکی کری، پدر این خانواده‌ی آمریکایی، خیلی خوب می‌تواند با حیوانات کنار بیاید. او این عشق و استعداد را به تنها فرزندش، واهو، هم منتقل کرده است. پسر نوجوانی که مجبور است در غیاب مادرش مراقب پدرش باشد. میکی کری به خاطر برخورد یک ایگوانای خشک شده به سرش تقریباً زمین‌گیر شده است. برای همین، وقتی یک پروژه‌ی مستندسازی به او پیشنهاد می‌شود، آن را قبول می‌کند. آن‌ها باید حیواناتشان را در اختیار گروه درک بچر بگذارند و به عنوان مربی حیوانات همراه گروه باشند تا پروژه‌ی ماجراجویی در طبیعت ساخته شود اما وقتی متوجه می‌شوند این مستند با چه دروغ‌هایی همراه است شگفت‌زده می‌شوند. اتفاقاتی که در طی این پروژه پیش می‌آید و برخورد واهو به خواننده نشان می‌دهد که یک نوجوان چه توانایی‌هایی دارد.

گفتگو با دخترم درباره‌ی مرگ

نویسنده: امانوئل هویزمان پیرین

مترجم: مهدی ضرغامیان

ناشر: آفرینگان

۷۲ صفحه

کاربرد: تفکر در مورد مفهوم مرگ،

تشویق به گفت‌وگوی گروهی

بعضی موضوعات برای نوجوانان سنگین به نظر می‌رسند و اغلب دوست نداریم درباره‌شان صحبت کنیم، یکی از آن‌ها مرگ است. چه صحبت کنیم و چه نکنیم مرگ واقعیت دارد و کودکان و نوجوانان هم با آن رو به رو می‌شوند. بچه‌ها درباره مرگ چگونه فکر می‌کنند و با چه مسائلی روبه‌رو هستند؟ در این کتاب نویسنده برای سخن گفتن از مرگ با نوجوانان با دختر ۱۱ ساله‌اش گفت‌وگو کرده است. در این گفت‌وگو می‌کوشند تا بچه‌ها مرگ را عامل از دست دادن وحشتناک عزیزان و عذابی دردناک نبینند، بلکه آن را پدیده‌ای طبیعی و پذیرفتنی بدانند. در این کتاب نگاه بزرگسالانه و نوجوانانه درباره‌ی مرگ در کنار هم مطرح می‌شود و این امکان را فراهم می‌کند تا از نگاه هم به موضوع بپردازند. هم‌چنین پرداختن به باورهای فرهنگ‌های مختلف درباره‌ی مرگ امکان گفت‌وگوی گروهی را برای بچه‌ها فراهم می‌کند.

گفتگو با مردم درباره‌ی اخلاق

نویسنده: روزه‌پل درووا

مترجم: مهدی ضرغامیان

ناشر: آفرینگان

۹۶ صفحه

کاربرد: توجه به مفهوم واژه‌ی اخلاق،

تشویق به گفت‌وگوی گروهی

اخلاق چیست؟ شاید فکر کنید حرف زدن از اخلاق کاری است بزرگسالانه، اما اخلاق موضوعی بزرگسالانه نیست و هر کودک و نوجوانی در طول روز با آن رو به رو می‌شود و برای انجام دادن یا ندادن کارهای مختلفی با خود فکر می‌کند که کارم درست است یا نه؟ دقیقاً در پاسخ به همین پرسش است که پای اخلاق به میان می‌آید. نویسنده‌ی این کتاب فیلسوفی است که درباره‌ی آغاز و ریشه‌ی این کلمه صحبت کرده که از کجا آمده، چگونه شکل گرفته و چه تغییراتی کرده است. نویسنده برای طرح بهتر اخلاق و موضوعات اخلاقی روش گفت‌وگو را انتخاب کرده است تا به دریافتی کمابیش روشن از این واژه برسد. در این روش نگاه‌های مختلف مطرح می‌شود تا در نهایت خوانندگان در پایان کتاب به چشم‌انداز روشن‌تری دست یابند و به شکل جدی‌تری به این موضوع فکر کنند. یکی از ویژگی‌های این کتاب این است که می‌تواند موضوع گفت‌وگوی گروهی بین نوجوانان باشد.

گل

نویسنده: دیوید آلموند
مترجم: شهلا انتظاریان
ناشر: آفرینگان
صفحه ۳۱۱

کاربرد: آشنا کردن نوجوان با امیال
درونی، پیشگیری از خشونت

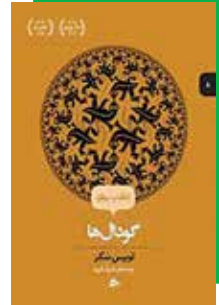
دیوی و گیوردی دو نوجوان هستند که به کشیش در انجام وظایفی کمک می‌کنند و گاهی پولی می‌گیرند. استفان پسر نوجوانی که چند سال از آن‌ها بزرگ‌تر است. او در ۱۱ سالگی به کالج بنت رفته تا کشیش شود، عاشق زمانی است که هنوز مسیحیت دین رسمی نشده و کشیش‌ها در هاله‌ای از راز و ابهام زندگی می‌کردند. حالا، او به این شهر آمده و با عمه‌ی دیوانه‌اش زندگی می‌کند. استفان مجسمه‌های گلی می‌سازد. مجسمه‌های او قدرت جادویی دارند و جان می‌گیرند.

همین مجسمه‌های جادویی شهر را به هم می‌ریزند و موجب اتفاقات هولناکی می‌شوند. این رمان، با زبان اساطیری و رمزگانه، نوجوانی را به تصویر می‌کشد که از خشونت لذت می‌برد و در مقابل نوجوانی قرار گرفته که با خشونت مشکل دارد و با خود درگیر است.

گودال‌ها

نویسنده: لوییس سکر
مترجم: فرزاد فرید
ناشر: پریان
صفحه ۲۲۸

کاربرد: پیدا کردن راه حل برای مشکلات،
امیدبخشی در شرایط سخت

استنتلی یلنیتس پسر نوجوان بی‌گناهی است که به اتهام دزدی به اردوگاه گرین لیک فرستاده شده است. صد سال پیش در محل اردوگاه گرین لیک دریاچه‌ای بزرگ وجود داشته است. اما حالا فقط سرزمینی خشک، صاف و بایر است. استنتلی و دوستانش در آن سرزمین خشک باید گودال بکنند. مسئولین اردوگاه اعتقاد دارند که کندن گودال باعث اصلاح شخصیت نوجوانان برهکار می‌شود. مدیر اردوگاه زن عجیبی است و دستور داده که هر چیزی که نوجوانان پیدا می‌کنند، به او تحویل بدهند. استنتلی متوجه می‌شود که مدیر به دنبال یک گنج مدفون شده در این سرزمین است و این مأموریت برایش شکل دیگری پیدا می‌کند.

گودال‌ها داستانی پر ماجرا و هیجان‌انگیز است که نوید گشایش و رهایی را به خواننده خود می‌دهد. در عین حال نویسنده از سیستم فاسد قضایی هم انتقاد می‌کند.

گیرنده، سوسنگرد

نویسنده: لیلیا عباسعلی زاده

ناشر: ویدا

۱۶۸ صفحه

کاربرد: تقویت ارتباط با دیگران،

آشنایی با وقایع جنگ تحمیلی

سمیرا در خانواده‌ای مذهبی و متعصب بزرگ شده است. او دختری تنهاست و نیاز به سنگ صبور دارد. برادر سمیرا به جبهه رفته است و در همین زمان سمیرا با کمک‌های مردمی که از طرف مدرسه به جبهه ارسال می‌شود نامه‌ای به جبهه می‌فرستد. جواب این نامه شروع تغییراتی در زندگی سمیراست. سمیرا سنگ صبور و راهنمایی پیدا می‌کند که هرگز او را ندیده است، برادری بزرگتر از جبهه، که او هم دلگرمی‌اش سمیراست و او را خواهر کوچکم خطاب می‌کند. این دانشجوی رزمنده به سمیرا چگونه دیدن، زندگی کردن و ارتباط با دیگران را یاد می‌دهد. سمیرا حالا دختری اهل مطالعه است. بعد از گذشت سال‌ها از این مکاتبه سمیرا سعی می‌کند این رزمنده را پیدا کند. نویسنده سعی کرده است با ترسیم حال و هوای نوجوانانه، حس و حال شخصیت‌ها را در روزهای جنگ توصیف کند.

لطفاً به من نگوئید مانولیتو

نویسنده: الیورا لیندو

مترجم: سعید متین

ناشر: چکه

۱۴۴ صفحه

کاربرد: لذت و سرگرمی، پرورش تفکر

خلاق، آشنایی با طنز

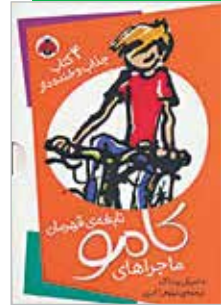
مانولیتو یک پسر بچه‌ی اسپانیایی است که با خانواده‌اش در محله‌ای در مادرید زندگی می‌کند. پدر مانولیتو به خاطر شغلش اکثر اوقات در خانه حضور ندارد، او راننده‌ی کامیون است و مانولیتو با مادر، پدر بزرگ، برادر و خواهر کوچکش زندگی می‌کند.

در این مجموعه مانولیتو زندگی روزمره‌اش را روایت می‌کند، زندگی‌ای که با اتفاقات مختلفی پیش می‌رود، از حسادت‌های کودکانی مانولیتو به خواهر و برادر کوچک‌ترش گرفته تا روزی که مانولیتو و دوستانش به یک سفر طولانی می‌روند. دوستانی مثل بیهاد و گوش‌گنده که هر کدام با خصوصیاتی منحصر به فرد در کنار مانولیتو حضور دارند.

از ویژگی‌های این مجموعه طنز گزنده‌ای است که آن را برای مخاطب جذاب می‌کند. قضاوت‌های مانولیتو در مورد زندگی، خانه و خانواده، روابط و آدم‌های اطرافش، و... گاه آن چنان عریان است که خواننده را به شگفتی وامی‌دارد. این قضاوت‌ها باعث نزدیکی خواننده با مانولیتو می‌شود؛ انگار که دنیا را از دریچه‌ی چشم او تماشا می‌کند.

ماجراهای کامو، نابغهی قهرمان

نویسنده: دانیل پناک
تصویرگر: ژان فیلیپ شابو
مترجم: نیلوفر اکبری
ناشر: شهر قلم
کاربرد: لذت و سرگرمی

نام جلدها: کامو و مؤسسه‌ی بابل / انشای قاتل / فکر بکر احماقانه / فرار از قطب

ماجراهای این مجموعه در یکی از شهرهای فرانسه، برای پسر بچه‌ای به نام کامو اتفاق می‌افتد. این ماجراها را کامو تعریف نمی‌کند؛ از زبان نزدیک‌ترین دوست او روایت می‌شود؛ دوستی که اسمی ندارد و با پدر و مادرش زندگی می‌کند. این دوست چیز زیادی از خودش نمی‌گوید، با این حال، وقت خواندن کتاب، تصویر کاملی از او و پدر و مادرش و همچنین از کامو و مادرش در ذهن ساخته می‌شود. در همه‌ی داستان‌ها، شخصیت اصلی کامو است. این دو پسر بچه‌ی یازده ساله، که از کودکی با هم بزرگ شده‌اند، در یک مدرسه درس می‌خوانند. کامو پراترزی، باهوش، حاضر جواب و خلاق است که آرزوهای بزرگی در سر دارد. جذابیت شخصیت او به قصه‌ها گیرایی و کشش می‌دهد. در این کتاب‌ها، قصه‌هایی از زندگی این دو نفر با زبانی طنزآمیز بازگو شده است؛ ماجراهایی که مدرسه، خانه و جمع دوستان آن‌ها را به هم می‌پیوندند.

ماه بر فراز مانیفست

نویسنده: کلا وندریپول
مترجم: کیوان عبیدی آشتیانی
ناشر: افق
۴۸۰ صفحه
کاربرد: گسترش صلح

داستان کتاب، در دو زمان اتفاق می‌افتد. سال‌های ۱۹۱۸ و ۱۹۳۶ میلادی. اما در یک مکان: مانیفست. مانیفست، شهری تخیلی است در جغرافیای واقعی ایالت کانزاس در آمریکا. شهری ساخته‌ی ذهن نویسنده که آن را در دو زمان مختلف به خوبی تصویر می‌کند. کتاب با لیست شخصیت‌ها، با همان ساکنان مانیفست، در دو زمان مختلف داستان، آغاز می‌شود. آبیلین، دخترک نوجوانی است که پدرش او را، در سال ۱۹۳۶، به مانیفست، نزدیکی از دوستان قدیمی‌اش، می‌فرستد. آبیلین می‌داند پدرش مدتی از زندگی خود را در این شهر گذرانده و از دوست قدیمی پدرش می‌خواهد که از آن دوران حرف بزند. هم‌زمان روزنامه‌ی شهر و نامه‌هایی را می‌خواند که متعلق به سال ۱۹۱۸ هستند. در طول این ماجراها، آبیلین به تاریخ مانیفست، زندگی پدرش، و در نهایت هویت خودش پی می‌برد.

ماهی‌ها پرواز می‌کنند

نویسنده: لیندا موللی هانت

مترجم: پروین علی‌پور

ناشر: چشمه

صفحه ۲۸۷

کاربرد: آشنایی با مشکل خوانش‌پریشی،

افزایش اعتماد به نفس

داستان این کتاب درباره دختری است به نام آلی نیکرسون که در کلاس ششم درس می‌خواند، اما مشکل خواندن دارد و نمی‌تواند چیزها را به خوبی از رو بخواند. او هر بار که به مدرسه جدیدی وارد می‌شود، با دردسرهایی که درست می‌کند، ناتوانی‌اش را در خواندن از دید همه پنهان می‌کند، او از شنیدن لقب کندذهن و احمق خسته شده، ولی می‌ترسد از کسی کمک بخواند. فکر می‌کند: چه فایده؟ مگر خنگی هم درمان دارد؟
الا با خود فکر می‌کند آیا نایغه‌هایی مانند انیشتن، ادیسون، داوینچی، والت دیسنی، چرچیل و... که در کودکی به آن‌ها لقب کندذهن، بی‌استعداد و غیرخلاق داده بودند، مثل او، دیسلکی یا خوانش‌پریشی نداشتند؟

مترسک و خدمتکارش

نویسنده: فیلیپ پولمن

تصویرگر: جان لارنس

مترجم: فرزاد فرید

ناشر: کتاب‌های پریان

صفحه ۲۲۴

کاربرد: آشنایی با نقیضه‌نویسی

مترسک یکی از دو قهرمان اصلی این کتاب است که بر اثر صاعقه جان می‌گیرد. مترسک از پسری به نام جک کمک می‌خواهد. جک یک پا برایش جور می‌کند و می‌شود خدمتکارش. بدین ترتیب، سفر پر ماجرای مترسک و جک شروع می‌شود.

سر کورلی وکیل خانواده‌ی بوفالونی‌هاست و در طول سفر، هر از گاهی پیدایشان می‌شود. آن‌ها دنبال مترسک می‌گردند که حالا رقیبشان شده است. آن‌ها به دنبال نامه‌ای هستند که سازنده‌ی مترسک در جیب او گذاشته و در مورد مالکیت زمین‌های کشاورزی است.

این داستان ماجرای سفری شگفت‌انگیز و سرشار از لحظه‌ها و صحنه‌ها و ماجراهای ناب به یادماندنی است که با لحن طنزآمیز نویسنده خواننده را به یاد نقیضه‌های مشهور تاریخ مثل دن کیشوت می‌اندازد.

مثل هیچ‌کس

نویسنده: سپیده خلیلی

تصویرگر: لاله ضیایی

ناشر: قدیانی (کتاب‌های بنفشه)

۱۲۸ صفحه

گروه سنی: کودکان سال‌های آخر دبستان، نوجوانان

کاربرد: آشنایی با کودکان با نیازهای ویژه، پذیرفتن تفاوت‌ها

راوی این کتاب دختر ده ساله‌ای است که در کنار پدر و مادرش زندگی می‌کند. به نظر نیلوفر، والدینش از خوشبخت‌ترین زوج‌های دنیا هستند و محبت بین این دو برای دخترک قابل لمس است. چیزی که قرار است خوشبختی‌شان را کامل کند تولد فرزند دوم خانواده است اما برخلاف تصور قبلی نیلوفر، تولد نوید باعث اتفاقاتی می‌شود که زندگی آن‌ها را دچار مشکل می‌کند. نوید شبیه بقیه‌ی نوزادها نیست، پدر به همین خاطر خانه را ترک می‌کند، مادر افسرده می‌شود و مجبور است به پدرش پناه ببرد.

اما نیلوفر برادرش را با وجود تفاوتش با دیگران دوست دارد، مواظب اوست و از در کنارش بودن لذت می‌برد. او تلاش می‌کند مادرش هم این احساس را تجربه کند، پدرش به خانه برگردد و خوشبختی‌شان دوباره تکمیل شود. این کتاب درباره‌ی پذیرش تفاوت‌هاست و از دریچه‌ی چشم کودک به موضوع کودکان با نیازهای ویژه نگاه کرده است.

مجموعه‌ی آخرین شاگرد

نویسنده: ژوزف دیلینی

مترجم: مریم منتصرالدوله

تصویرگر: پاتریک آراسمیت

ناشر: افق

هر جلد ۳۰۴ صفحه

کاربرد: لذت و سرگرمی

نام جلد‌ها: انتقام جادوگر / طلسم‌بین / شب دزد ارواح / هجوم فیند / خشم چشم خونی

این مجموعه درباره‌ی محافظان است؛ کسانی که قرار است از انسان‌ها در برابر این ناشناخته‌ها محافظت کنند. داستان‌ها در روزگاری می‌گذرد که مزرعه‌داران قرار نیست زمین‌هایشان را بین فرزندانشان تقسیم کنند. تمام زمین به اولین پسر تعلق می‌گیرد و پسران دیگر شغل‌های دیگر برمی‌گزینند؛ آهنگر، کلیدساز و... اما معمولاً برای هفتمین پسر خانواده انتخاب‌های زیادی وجود ندارد. توماس هم این شرایط را داشت، قرار نبود برای بردگی فروخته شود، خودش هم از کشاورزی خسته شده بود. قرار بود محافظ شود. داستان جایی آغاز می‌شود که محافظی برای بردن او می‌آید. راه سخت و تاریکی و تنهایی، ترسی که دیگران از او دارند فقط بخشی از دنیایی است که توماس در مدت کوتاه یک ماهه با آن آشنا می‌شود.

این مجموعه، با فضایی تخیلی و فانتزی پیشنهادی است برای نوجوانانی که به داستان‌های ماجراجویانه علاقه دارند.

مجموعه آزمایش‌های علمی خوردنی (۳ جلدی)

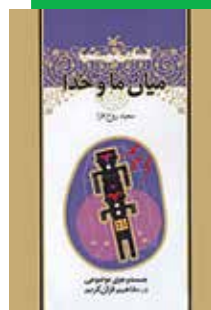
نویسنده: ویکی کاپ
مترجم: شهلا انتظاریان
ناشر: چکه
۲۰۰ صفحه
کاربرد: آموزش و آزمایش علمی

این مجموعه کتابی خلاقانه و آموزشی است که در آن، ده‌ها آزمایش علمی برای نوجوانان طراحی شده است. این آزمایش‌ها از علوم مختلفی مانند شیمی، زیست‌شناسی و فیزیک هستند. آزمایش‌ها را می‌تواند با وسایل معمولی در منزل هم انجام داد. آزمایش‌ها به‌گونه‌ای طراحی شده‌اند تا بتوانند موضوعی آموزشی را در چند آزمایش، ذره ذره پیچیده‌تر کنند و خواننده بیش‌تر و بیش‌تر با عمق مطالب علمی آشنا شود. این آزمایش‌ها هم نکته‌های آموزشی جالب برای نوجوانان دارد و هم آن‌ها را با وسایل آشپزخانه و نحوه‌ی استفاده از آن آشنا می‌کند.

مجموعه آسمان چه می‌گوید؟

نویسنده: سعید روح‌افزا، محمود پوروهاب، مجید ملامحمدی، مرتضی دانشمند
کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
کاربرد: آشنایی با قرآن و مفاهیم قرآنی

نام جلدها: میان ما و خدا/ پیشوایان نور/ مرام خوبان/ خاندان پاک/ آن سوی تن

برای بالا رفتن نام مجموعه‌ای است که با محوریت جست‌وجوی موضوعی در مفاهیم قرآن کریم می‌تواند برای مخاطب نوجوان مورد استفاده قرار گیرد و جواب‌های سوال‌های رایج او را بدهد. این مجموعه تلاش می‌کند با نگاه به قرآن و آموزه‌های آن، از منظر دیگری به رویکردهای دینی و تربیتی آیات قرآن توجه کند و این آموزه‌ها را مطابق با نیاز و زبان نوجوانان مطرح کند. در انتهای کتاب نیز مجموعه‌ای از منابع مورد استفاده در کتاب آورده شده است.

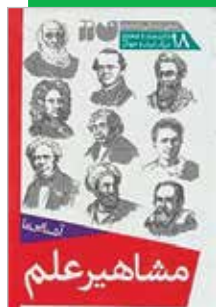
مجموعه آشنایی با مشاهیر علم: آشنایی با زندگی و کشفیات ۱۸ دانشمند و مخترع بزرگ ایران و جهان (مجموعه ۱۸ جلدی)

گروه نویسندگان

ناشر: موسسه نشر و تحقیقات ذکر، کتاب‌های قاصدک

۴۱۶ صفحه

کاربرد: آشنایی با دانشمندان ایران و جهان

بی شک یکی از خواندنی‌ترین آثار مکتوب در همه فرهنگ‌ها، زندگینامه‌ها هستند، گویی آدمی با خواندن آن‌ها در جاده‌های تاریخ با بزرگان قدم می‌زند و شیرینی و تلخی زندگی آنان را می‌چشد و از آنان درس‌هایی می‌آموزد که تاثیری ماندگار دارند درس‌هایی از جنس تجربه و مشاهده و نه شکلی از نصیحت و توصیه . در این کتاب زندگینامه هجده تن از بزرگ‌ترین دانشمندان جهان که در عرصه علوم تجربی درخشش خاصی داشته‌اند آورده شده . بزرگانی از غرب و شرق عالم و از ایران عزیز که در موضوعات ریاضی، فیزیک، نجوم، شیمی، پزشکی و... سرآمد بوده‌اند. آشنایی با فیثاغورث، گالیله، نیوتن، هالی، زکریای رازی، فارادی، داروین، مندل، پاستور، ابن سینا، ادیسون، ماری کوری، اینشتین، ابوریحان بیرونی، تورینگ، اوپنهایمر، حسابی، و هاوکینگ عناوین این مجموعه است.

مجموعه اشوزدنگه

نویسنده: آرمان آرین

ناشر: موج

کاربرد: آشنایی با افسانه‌ها و اساطیر

نام جلدها: **اسطوره‌ی هم‌اکنون / اهریمنان یکه‌تاز / حماسه‌ی نجات‌بخش**

اشوزدنگه شخصیتی اسطوره‌ای از ایران باستان است که مطابق روایات کهن به جاودانگی دست یافته و از گذشته به دوره‌ی معاصر رسیده است. نویسنده با بازآفرینی خلاق این روایت قدیمی و بیان مبارزه‌ی اشوزدنگه، قهرمان شش‌هزارساله‌ی زاده‌ی سیلک (از باستانی‌ترین نواحی ایران)، با دشمنان بدخواهی که آن‌ها هم جاودانه شده‌اند، روایتی از تاریخ شش‌هزارساله‌ی ایران ارائه می‌کند.

این رمان حماسی - تاریخی که از اسطوره‌های ایرانی و متون کهن فارسی الهام گرفته است، خواننده را با فضای اعصار کهن آشنا می‌سازد. داستان فضایی جادویی و اسرارآمیز دارد و پرکشش و جذاب روایت می‌شود.

مجموعه‌ی آینده‌ی کهن

نویسنده: آرمان

ناشر: زعفران

کاربرد: آشنایی با شگفتی‌های زندگی پیامبران

نام جلدها: روایت شب نخست / روایت شب دوم / روایت شب واپسین

این مجموعه داستان زندگی پیامبران است، اما به شیوه‌ای داستانی و متفاوت. نویسنده فضایی فانتزی را ترسیم کرده است و شخصیت‌هایی آفریده که برای خواننده جذاب است. پادشاهی شبانه بیرون می‌رود و با پیرمردی آشنا می‌شود که ماجرای عجیب را از سر گذرانده است و چندین شب به صورت مخفیانه از آتش دورهم نشینی جن‌ها استفاده کرده است. او داستان می‌گوید و آنچه که در آن شب نشینی‌ها برای او اتفاق می‌افتد تعریف می‌کند. مجموعه آینده‌ی کهن روایت زندگی پیامبران در کنار هم و مرور تاریخ زندگی بشر از ابتدای آفرینش زمین تا به حضرت محمد (ص) است. فضایی که نویسنده در این کتاب‌ها خلق کرده و استفاده‌ی او از موجوداتی مثل جن به عنوان راوی، فضایی خیال‌انگیز و تصویری است و روایت تودرتوی آن مخاطب را به یاد هزار و یکشب، اثر معروف شرقی می‌اندازد.

مجموعه باستان‌شناسان جوان

نویسندگان: کیت دوک، کارولین جیم، پاتریشیا سمفلورد،

دیوید ال. رسلت، دبلیو جان هک ویل

مترجم: علی شریفی

ناشر: دیبایه

هر جلد: ۶۴ صفحه

کاربرد: آشنایی با باستان‌شناسی

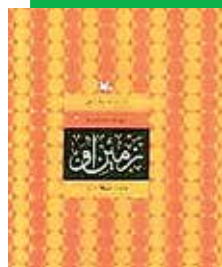

نام جلدها: کندوکاوی در گذشته: کاوش در محوطه‌های باستانی / باستان‌شناسی برای کاوشگران جوان / کاوش در گذشته: داستانی درباره‌ی یک ماجراجویی باستان‌شناسی / کاوش باستان‌شناسی و کشف رازهای زندگی گذشتگان

در این کتاب‌ها مخاطب با باستان‌شناسی آشنا می‌شود و می‌فهمد باستان‌شناسان چگونه آثار باستانی را حفظ، و رازهای زندگی گذشتگان را کشف و رمزگشایی می‌کنند. در هر کدام از جلد‌های کتاب جزئیاتی از عظمت و نحوه‌ی این گونه تحقیقات مطرح شده است و خوانندگان با مسایل ابتدایی کار باستان‌شناسی نظیر شیوه‌های گردآوری اطلاعات و آثار، فهرست‌برداری و نگهداری یافته‌ها آشنا می‌شوند. آن‌ها با کمک این مجموعه در کندوکاو باستان‌شناسان شریک شده و همه‌ی روش‌های علمی باستان‌شناسی از تهیه‌ی نقشه گرفته تا روش کاوش را تمرین و تکرار می‌کنند. آشنایی با روش‌های باستان‌شناسان در فرضیه‌سازی و کشف حقیقت از اتفاق‌های دیگری است که در این مجموعه می‌افتد. خواننده درمی‌یابد که چگونه باستان‌شناسان با استفاده از مثال‌هایی از زندگی روزمره‌ی فعلی و مقایسه‌ی آن‌ها با زندگی گذشتگان، از زندگی مردم دوران باستان رمزگشایی می‌کنند.

مجموعه بوی گل محمدی

نویسنده: سعید روح‌افزا
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
گروه سنی: نوجوان
کاربرد: آشنایی با مفاهیم قرآنی

نام جلدها: زمین او / مهربانی او / به سوی او / راه او، بهشت او

محور تالیف این مجموعه پنج جلدی آیات قرآن است و پیام‌هایی که از طریق این مجموعه به مخاطبان منتقل می‌شود از مفاهیم اصلی قرآن کریم گرفته شده است. «زمین او» درباره‌ی دنیا، «مهربانی او» درباره‌ی شناخت خدا، «راه او» درباره‌ی انتظارهایی که خدا از انسان دارد، «به سوی او» در مسیر حرکت انسان به آخرت و «بهشت او» نیز درباره‌ی مقصد پایانی انسان است.

در هر یک از جلدهای این مجموعه بین صد تا صد و ده آیه به مخاطبان معرفی شده است. نحوه‌ی معرفی آیات در این مجموعه این‌گونه است که از بین آیاتی که با موضوع کتاب هماهنگی دارد، آیه‌هایی انتخاب شده که برای نوجوان مورد فهم باشد و برای آیات، ترجمه‌هایی انتخاب شد که با درک مخاطب سازگاری داشته باشد و در بخش پی‌نوشت اصل آیه ارایه شده است. تمرکز این اثر بر قابل فهم کردن پیام‌های قرآنی برای نوجوانان است و برای همین از عکس‌هایی متناسب با آیات هم بهره گرفته است.

مجموعه‌ی پتش خوارگر

نویسنده: آرمان آرین
ناشر: افق
کاربرد: لذت و سرگرمی، آشنایی
با افسانه‌ها و اساطیر

نام جلدها: حماسه سرآغاز / مردی از تبار اژدها

آراستی نوجوانی که با خانواده‌اش زندگی می‌کند؛ به یک‌باره تمام خانواده‌اش را از دست می‌دهد و تنها و بی‌پناه می‌شود. هیولاهایی که از زیر زمین توسط نیروی اهریمنی به روی زمین آمده‌اند، الان فرصت انتقام دارند و زمین و انسان‌ها در خطر نابودی‌اند.

آراستی در خواب چیزهایی می‌بیند که او را از آینده باخبر می‌کند و راه را نشانش می‌دهد. آراستی در نهایت به پتش خوارگر می‌رسد، کسی که در خواب نویدبخش‌هایی است. پتش خوارگر موجودی نیمه‌بشری و نیمه‌اهریمنی و آخرین امید هفت کشور برای نجات است. اما پتش خوارگر رازهایی مهم دارد.

کتاب با بهره‌گیری از اسطوره‌های کهن خلق فضاهایی وهم‌آلود و قدرت داستان‌سرایی و تعلیق و تصویرسازی قوی می‌تواند به راحتی مخاطب را با خود همراه کند.

مجموعه پدینگتون

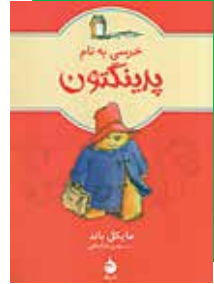
نویسنده: مایکل باند

مترجم: بهمن دارالشفای

ناشر: ماهی

هر کتاب: ۱۲۴ صفحه

کاربرد: پرورش تخیل، تطابق با محیط جدید

نام جلدها: خرسی به نام پدینگتون / باز هم پدینگتون

پدینگتون خرس مؤدب و مهربانی است که یک روز خانم و آقای براون او را سرگردان روی سکوی ایستگاه قطار پیدا می‌کنند. خانم و آقای براون پدینگتون را به خانه می‌برند تا در کنار دختر و پسرشان زندگی کند. اما پدینگتون که یک راه دور را از پرو تا لندن طی کرده، هنوز خیلی با قواعد زندگی در خانه‌ای در شهر لندن آشنا نیست. او یک روز سوار مترو می‌شود تا به خرید برود، یک روز کارآگاه می‌شود و یک روز آتش‌بازی به پا می‌کند و... اما در هر کدام از این اتفاقات یک خرابکاری به بار می‌آورد. پدینگتون کودکان را به یک ماجراجویی سرگرم‌کننده می‌برد و آنان را با مسائل بزرگ نیز درگیر می‌کند. مسائلی مثل نابودی حیوانات نایاب و در خطر، مشکلات کودکان بی سرپرست و... تاکید پدینگتون روی رفتار خوب و درست، مهربانی و هم‌دردی و کمک به غریبه‌ها یا کسانی که به هر دلیلی با ما متفاوتند در کتاب به چشم می‌خورد.

مجموعه‌ی پرسش‌های نخستین، پاسخ‌های بی‌پایان

نویسنده: حسین شیخ‌الاسلامی، مهدی یوسفی،

مازیار سمیعی، نادر شهریوری (صدقی)

تصویرگر: مهدی کریم‌زاده

ناشر: افق

کاربرد: تقویت تفکر و اندیشه‌ورزی

نام جلدها: چه کسی بود صدا زد اصغر؟ / چه رفتاری خواهیم داشت وقتی تیراندازی شروع شود؟

/ این صفرهای دوست‌داشتنی / چرا همه گاوها این رنگی‌اند؟ / چرا همه گاوها این رنگی‌اند؟ /

هوا را از من بگیر، قدرت را نه / شاید این کتاب آلت قتاله باشد / شاید این کتاب آلت قتاله باشد

در زندگی، پرسش‌های مشابه بسیاری هست که جواب‌های مشابه ندارند. این پرسش‌ها آدمی را در طول تاریخ بر آن داشته‌اند تا پاسخ‌های بی‌پایان خود را داشته باشند.

این مجموعه نه می‌خواهد به روش کتاب‌های تاریخ فلسفه به سرگذشت فیلسوفان و افکار و اندیشه‌های‌شان بپردازد و نه قصد تحلیل مسائل و ارائه‌ی پاسخ دارد. هدف نویسندگان این بوده که «جهان از پشت عینک فلسفه دیده شود و اگر بنا باشد شما چیزی بیاموزید، آن جز پرسیدن‌های فلسفی و چگونه پرسیدن فلسفی نباشد.»

مجموعه‌ی پستانداران ایران

نویسنده: علی گلشن

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۲۷۸

کاربرد: شناخت حیوانات ایران، افزایش اطلاعات زیست‌شناختی و فرهنگی، آشنایی و دفاع از محیط‌زیست

نام جلدها: گربه‌سانان / سگ‌سانان و کفتارها

این کتاب‌ها به گربه‌سانان و سگ‌سانان اهلی و وحشی در ایران می‌پردازد. گونه‌های مختلفی که در ایران وجود دارند، معرفی شده‌اند. این معرفی شامل گستره‌ی وسیعی است از اطلاعات زیست‌شناختی، پراکندگی جغرافیایی، خصوصیات هر گونه، سابقه‌ی فرهنگی برخورد با این حیوانات، پیشینه‌ی آن‌ها در متون و اسناد کهن و باورها و رسوم اقوام ایرانی. تمامی این بخش‌ها مزین به تصاویری گیرا و گویا هستند که در قطع بزرگ و بر روی کاغذ گلاسه چاپ شده‌اند.

اطلاعات کتاب‌ها دقیق، جامع و علمی است. هم‌چنین، به تاریخچه‌ی گونه‌های حیوانی مختلفی هم پرداخته شده‌است. عکس‌هایی که از این گونه‌های مختلف و متعدد گرفته شده، تصاویری هستند که عکاسان حرفه‌ای مختلف برای همین کتاب تهیه کرده‌اند و کیفیت هنری، کیفیت چاپ و کاغذ به‌کاررفته در کتاب، به این تصاویر بی‌نظیر ارزشی دوچندان بخشیده‌اند. فصول مربوط به گونه‌های مختلف یکدست هستند و در نهایت هر بخش را به مدخل دائره‌المعارفی شبیه می‌کنند که خواننده را از رجوع به آثار دیگر بی‌نیاز می‌کنند.

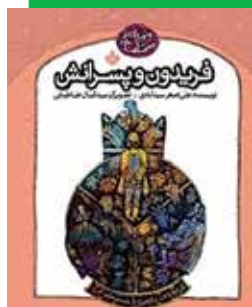
مجموعه‌ی پنجره‌ای نو به شاهنامه

نویسنده: علی اصغر سیدآبادی

تصویرگر: سیدکمال طباطبایی

ناشر: مؤسسه نشر پنجره

کاربرد: آشنایی با ادبیات کهن

نام جلدها: شاهی در پوست پلنگ / کاخی که فرو ریخت / فریدون و پسرانش

در این مجموعه داستان‌هایی از شاهنامه فردوسی با زبانی ساده و از زاویه دیدگاه یک نوجوان بازنویسی شده که تاکنون سه جلد آن منتشر شده است. نویسنده سعی کرده است نکته‌هایی از شاهنامه را در این بازنویسی برجسته کند که با ساختارهای دنیای جدید سازگارتر و برای نوجوان امروزی قابل فهم‌تر باشد.

همین موضوع باعث می‌شود تا خواننده هم از پیگیری داستان‌های شاهنامه لذت ببرد، هم پنجره‌ای جدید برای فهم این متن کهن برای او گشوده می‌شود.

مجموعه‌ی تاریخ با غرغره‌های اضافه

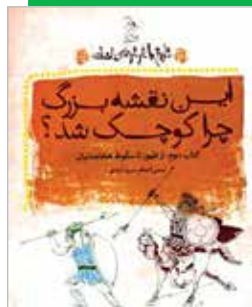
نام جلدها: ایران چگونه ایران شد/ این نقشه بزرگ چرا کوچک شد/ نخستین تجربه استعمار غربی در ایران

نویسنده: علی اصغر سیدآبادی

تصویرگر: رودابه خائف

ناشر: آفرینگان

کاربرد: آشنایی با تاریخ

این مجموعه با زبانی ساده، روان، طنزآمیز دوره‌هایی از تاریخ باستانی ایران را به شکل روایتی جذاب، بازخوانی می‌کند.

در کتاب اول، از آغاز تاریخ تا نخستین حکومت سراسری در ایران؛ در کتاب دوم، از ظهور تا سقوط هخامنشیان؛ در کتاب سوم، از آغاز سلوکیان تا پایان اشکانیان روایت می‌شود و نویسنده تلاش کرده است با بیان ویژگی‌های مثبت و منفی در هر دوره‌ی تاریخی، مخاطب نوجوان را به تفکر وا دارد و برایش پرسش‌هایی تأمل برانگیز مطرح می‌کند. او در تحلیل و بررسی این سه دوره، نگرشی صلح‌آمیز دارد و بسیاری از جنگ‌ها و کشتارها و خون‌ریزی‌های پادشاهان و حاکمان را زیر سؤال می‌برد و ذهن مخاطب را برای یافتن راه‌حل‌های دیگری به جز نبرد و کشتار درگیر می‌کند. تصاویرها با متن هم‌خوانی و جنبه‌ی طنزآمیز دارند. کتاب به جز تصویر، عکس هم دارد.

مجموعه‌ی تاریخ ترسناک

نویسنده: تری دیری

مترجم: مهرداد توپسرکانی

تصویرگر: مایکل فیلیپس، مارتین براون

ناشر: نشر افق

کاربرد: آموزش تاریخ

تاریخ نه یک خط پیوسته و منطقی، که حجم عظیم و متنوعی از رخداد‌های خوب و بد، مطلوب و نامطلوب، خشن و لطیف، و انسانی و حیوانی است که مطالعه و بررسی آن‌ها، نه فقط مفید و دانش‌افزا، که جذاب و دوست‌داشتنی است. نویسنده‌ی این مجموعه تلاش کرده است تصور مدرسه‌ای، غیرواقعی، بی‌رنگ و بو، و بی‌خطر را از تاریخ بشکند و گوشه‌هایی از تاریخ رنگارنگ بشر را بازگو کند که حتی باور برخی از آن‌ها هم دشوار است. این مجموعه تجربه‌ی کم‌نظیری از مواجهه‌ی مخاطب با تاریخ را می‌آفریند و خواندنش می‌تواند برای هر کسی که توانایی یا علاقه‌ی اندیشیدن به مفاهیم بنیادی زندگی‌اش را دارد، جذاب باشد.

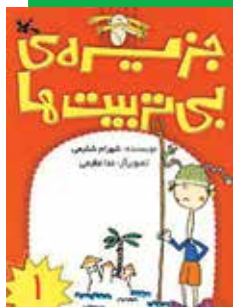
مجموعه جزیره بی‌تربیت‌ها (۱۰ جلدی)

نویسنده: شهرام شفیعی

تصویرگر: ندا عظیمی

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

کاربرد: لذت و سرگرمی

هر کتاب شامل حکایات‌هایی درباره‌ی خانواده‌ی سلطنتی بی‌تربیت‌ها است. شخصیت‌های این مجموعه را پدر، مادر، بابونه، پادشاه، دروازه‌بان و زن عمو تشکیل می‌دهند. این خانواده در کاخی زندگی می‌کنند که به موزه تبدیل شده است. هر روز، مردم زیادی از موزه بازدید می‌کنند. کاخ‌نشینان برای گذران زندگی‌شان در کاخ کار می‌کنند. پادشاه، سرایدار کاخ است و ملکه، آشپزخانه را می‌چرخاند. راوی و خواهرش هم برای بازدیدکننده‌های خسته چارپایه می‌گذارند و انعام می‌گیرند. از ویژگی‌های این مجموعه می‌توان به بیان مسائل اخلاقی و اجتماعی در قالب حکایات‌های سراسرت و با زبان ساده و طنزآمیز اشاره کرد که برای نوجوانان جذاب است.

مجموعه‌ی جنگاوران جوان

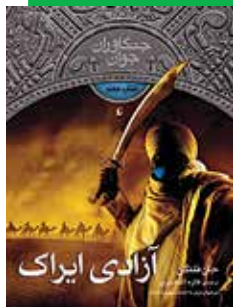
نویسنده: جان فلانگان

مترجم: مسعود ملک‌یاری، فائزه اثنی‌عشری

ناشر: افق

صفحه ۳۷۶

کاربرد: لذت و سرگرمی

نام جلد‌ها: **ویرانه‌های گورلان / پادشاهی کلانمل / آزادی ایراک / جادوگر شمال / نبرد اسکاندیا /**

سرزمین بیخ‌زده / پل آتشین

جنگاوران جوان مجموعه‌ای فانتزی است که بن‌مایه‌های آن از داستان‌های کوتاه قرون وسطی گرفته شده است. حوادث آن هم در اروپای قرون وسطی رخ می‌دهند که سرشار است از جنگ‌های خونین، دشمنی‌های بی‌پایان و وفاداری تا پای جان. جذابیت داستان و ارتباطی که شخصیت‌های آن با خواننده برقرار می‌کنند، در کنار حوادثی که نویسنده به تصویر می‌کشد و فراز و فرودهایی که به داستان جذابیت می‌بخشد، مخاطب را تا پایان داستان با خود می‌کشاند و به اعماق حوادث می‌برد.

مجموعه‌ی چشمه‌هایی به سوی خورشید

نویسنده: ریحانه مولوی، راضیه تجار، سهیلا راجی،
میترا هنرمند، علی آقاغفار، زهرا پورقربان، فرحناز سهرابی،
صغری آقااحمدی، مریم شجاعی، نیلوفر مالک،
سهیلا عبدالحسینی، حسین گلدوست، جمیله کاظم‌زاده و...
ناشر: امیرکبیر
کاربرد: آشنایی با نهج‌البلاغه، آشنایی با مفاهیم
اخلاقی و آموزه‌های دینی

نام جلدها: تجارت/ نشانی/ پدران و فرزندان/ کشف‌هایت را به من بسپار/ ذائقه/ بلوک ۴۴/
مهاجر/ رد پای سیاهی/ گل‌های باغچه/ اوج/ باران که بیارد/ هزار توی زندگی/ نشانی/ این چراغ
نبايد خاموش شود/ دختری پشت خط/ برشانه‌های تقدیر/ گوهر

این مجموعه شامل کتاب‌هایی داستانی است که موضوع هر کدام از خطبه‌ی «همام» نهج‌البلاغه الهام گرفته شده است تا خواننده بتواند اهل تقوا را به صورتی زنده هم از نظر فکری و هم اخلاقی و هم رفتاری دیده و از آن‌ها الهام بگیرد. این مجموعه با روایتی داستانی خواننده را با معارف نهج‌البلاغه که از مهم‌ترین متون دینی شیعیان است آشنا می‌کند.

مجموعه چه باید بکنم؟

نویسندگان: جیمز جی. کریست،
توماس اس. گرینسپون، جان. ف. تیلر
مترجمان: حسین مسنن فارسی، شاهرخ امیری
ناشر: پیدایش
کاربرد: کمک به کودکان و نوجوانان
برای برطرف کردن مشکلاتشان

نام جلدها: وقتی غمگین و تنها هستم، وقتی نگران و وحشت‌زده هستم، وقتی بیست لازم نیست، با مشکل بیش‌فعالی

بچه‌ها در روزهای زندگی‌شان دچار مشکلات ریز و درشت می‌شوند. این مجموعه تلاش می‌کند بخشی از مشکلات را با زبانی ساده برطرف کند. نکته‌های کلیدی در فصل‌های گوناگون تقسیم‌بندی و به کودک یادآوری شده‌اند و به خواننده‌ی کودک و نوجوان کتاب به صورت کاربردی یاد داده می‌شود که بتواند این ترس‌ها و نگرانی‌ها را شناسایی کند و برای حل کردن آن‌ها گام بردارد و یا رفتار بیش‌فعالی را چگونه شناسایی کند. این مجموعه می‌تواند اندکی از مشکلات کودکان را کم کند و به آن‌ها کمک کند تا بتوانند به شناخت بیشتر خود برسند.

مجموعه‌ی دانشوران دیروز و امروز

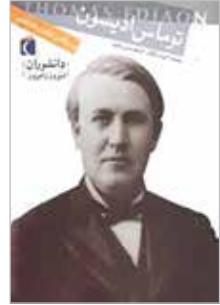
نویسنده: گروه نویسندگان

مترجم: حسن سالاری

ناشر: محراب قلم

هر جلد ۳۲ صفحه

کاربرد: آشنایی با شخصیت‌های تأثیرگذار در تاریخ علم

نام جلدها: **توماس ادیسون، ماکس پلانک، گرگور مندل، آیزاک نیوتن، بقراط، ماری کوری، آلبرت اینشتاین، آلفرد وگنر، لویی پاستور، آنتوان لاوازیه، ابن‌سینا، امیراعلم**

در هر جلد از این مجموعه به یکی از چهره‌های بنیان‌گذار در یکی از رشته‌های علمی پرداخته می‌شود. ده جلد آن ترجمه و مربوط به شخصیت‌هایی غیرایرانی و سه جلد دیگر تألیف و درباره‌ی شخصیت‌هایی ایرانی است. کتاب‌های این مجموعه به لحاظ تاریخی متنوع است و در آن‌ها هم شخصیت‌هایی باستانی مانند بقراط معرفی شده و هم شخصیت‌هایی متعلق به دوران مدرن، مانند لاوازیه و نیوتن. البته شخصیت‌های معاصر، مانند اینشتاین و وگنر هم در این مجموعه حضور دارند. گرچه محور اصلی هر کتاب شخصیتی علمی است، اما تنوع مطالب ارائه شده در آن زیاد است. به عنوان نمونه، در هر کتاب تلاش شده تا علاوه بر معرفی شخصیت اصلی، اطلاعاتی هم درباره‌ی زمانه‌ی او، رشته‌ی علمی‌ای که در آن فعالیت کرده، دستاوردهای او، دیگر دانشمندان هم‌عصر و متأخری که راه‌اش را دنبال کرده‌اند و سیر تحول آن رشته‌ی علمی پس از مرگ دانشمند مورد بحث قرار گرفته است.

مجموعه‌ی دفتر خاطرات

نویسنده: گروه نویسندگان

مترجم: گروه مترجمان

ناشر: محراب قلم

کاربرد: آشنایی با وقایع مهم تاریخی

نام جلدها: **لبخند ژوفین / در جریان انقلاب فرانسه / جنگ صد ساله / ماری آنتوانت / کمک به تایتانیک**

وجه مشترک این پنج کتاب، جز این‌که هر کدام به بخشی از تاریخ می‌پردازند، راوی‌های نوجوان آن‌ها است. دخترهایی که وارد شرایط دشواری می‌شوند و سعی می‌کنند بر آن غلبه کنند. نوجوانانی که نوشتن را دوست دارند و هرچه می‌بینند، حس می‌کنند و از سر می‌گذرانند روی کاغذ ثبت می‌کنند. خواندن این کتاب‌ها، شبیه وارد شدن به ذهن آدم‌هایی است که در دوره‌های مختلف تاریخی زندگی می‌کردند و می‌تواند برای خوانندگان به تجربه‌ای دلنشین و فراموش‌نشدنی تبدیل شود.

مجموعه رمان‌های شاهنامه

نویسنده: محمدرضا یوسفی

ناشر: خانه ادبیات

گروه سنی: نوجوان

کاربرد: آشنایی با قهرمانان شاهنامه

نام جلدها: **ضحاک ماردوش / اهورا جمشید / سوگند جمشید شاه / فریدون و ضحاک / تهمورث شاه دیوبند / فرزندان فریدون شاه / فریدون شاه و درفش صلح / کاوه آهنگر / زایش فریدون / ضحاک شاه و کژدم / کیومرث پادشاه کوهستان / هوشنگ شاه و خزروان دیو و...**

قهرمانان اسطوره‌ای از میراث فرهنگی ملل هستند که بخشی از تاریخ هر سرزمین را در دل خود دارند، قهرمانان شاهنامه هم سال‌هاست که در داستان‌ها، روایت‌ها، نمایش‌ها، تقالی‌ها و... حضور دارند و میراث ادبی و فرهنگی ایران هستند. مجموعه رمان‌های شاهنامه که قرار است تمام داستان‌های شاهنامه را تبدیل به رمان کند، به ترتیب به شاهانی که در شاهنامه آمده‌اند می‌پردازد و اولین جلد آن به اولین پادشاه روی زمین اختصاص دارد. در این مجموعه نویسنده به بازآفرینی داستان‌های شاهنامه پرداخته است و تلاش کرده با در هم ریختن عناصر و کشف عناصر پنهان موجود در متن با نگاهی معاصر، داستان‌ها را روایت کند و به جنبه‌های مختلفی از داستان‌ها بپردازد که شاید تا به حال کسی به آن توجه نکرده است و به روزگار ما نزدیک است.

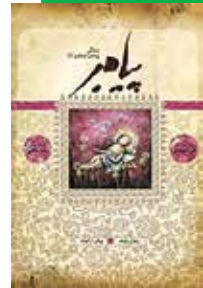
مجموعه زندگی پیامبر اسلام

نویسنده: نقی سلیمانی

تصویرگر: رضا مکتبی

ناشر: به نشر

کاربرد: آشنایی با زندگی حضرت محمد (ص)

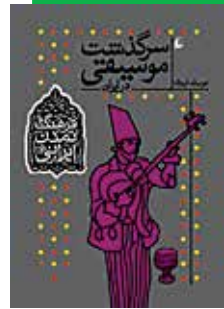

نام جلدها: **پیش از تولد / کودکی / نوجوانی / جوانی / بزرگسالی**

محمد (ص) دوست‌داشتنی‌ترین شخصیت دنیای اسلام است. رمان چند جلدی پیامبر با زبانی روان و غنی به روایت زندگی پیامبر در دوره‌های مختلف می‌پردازد. نویسنده تلاش می‌کند با استفاده از معتبرترین منابع اسلامی از جمله قرآن مجید برای کسانی که می‌خواهند درباره‌ی راه و روش زندگی، شناخت حالات، شخصیت و حوادث زندگی حضرت محمد (ص) و هم‌چنین، مفهوم آیات قرآنی مربوط به ایشان بیشتر بدانند، روایتی معتبر و جذاب فراهم کند. این مجموعه شامل چند داستان بلند درباره‌ی کودکی، نوجوانی، جوانی و بزرگسالی حضرت محمد (ص) است.

مجموعه سرگذشت فرهنگ و تمدن ایرانی

نویسنده: یاسر مالی، احسان رضایی، عزت‌الله الوندی،
گیسو فغفوری، رضا آشفته، شکوه حاجی‌نصرالله، کاوه
فولادی‌نسب، مریم رجبی، علی‌اصغر سیدآبادی
ناشر: افق
کاربرد: آشنایی با فرهنگ و تمدن ایرانی

نام جلدها: **سرگذشت موسیقی در ایران / سرگذشت نقاشی در ایران / سرگذشت فرش در ایران / سرگذشت معماری در ایران / سرگذشت پزشکی در ایران / سرگذشت سینما در ایران / سرگذشت نجوم در ایران / سرگذشت شعر در ایران**

مجموعه فرهنگ و تمدن ایرانی، کتاب‌هایی است که به سرگذشت علوم، هنرها، ادبیات و فرآورده‌های فرهنگی بشری در ایران می‌پردازد. در هر کتاب سیر تاریخی یک موضوع از آغاز تا زمان معاصر روایت می‌شود. علاوه بر متن اصلی، در حاشیه هر کتاب مکان‌ها، اصطلاحات، شخصیت‌ها و موضوعات فرعی و... به زبان ساده توضیح داده شده و تصویرهای مستند مرتبط به موضوع آمده است. علاوه بر این، طرح‌هایی نیز به متن‌ها افزوده شده است تا مجموعه‌ای جذاب برای مخاطبان نوجوان فراهم شود.

مجموعه شیربان (۳ جلدی)

نویسنده: زیزو کورد
مترجم: مهرداد توپسرکانی
ناشر: قدیانی (کتاب‌های بنفشه)
کاربرد: تقویت تفکر خلاق و انتقادی،
لذت و سرگرمی

روزی چارلی از مدرسه به خانه می‌آید و متوجه می‌شود که پدر و مادرش خانه نیستند. پسری به نام رفی نامه‌ای از طرف مادرش به او می‌دهد مبنی بر اینکه آن‌ها به یک سفر کاری رفته‌اند و او باید مدتی پیش خانواده‌ی رفی بماند. چارلی می‌داند که این ادبیات مادرش نیست و از خانه‌ی رفی فرار می‌کند تا پدر و مادرش را پیدا کند. در این مسیر، گربه‌ها و شیرها به چارلی کمک می‌کنند. برای اینکه او به خاطر یک جهش ژنتیکی می‌تواند با گربه‌ها و شیرها صحبت کند. این رمان فانتزی به نوجوان کمک می‌کند تا درک بهتر و روشن‌تری از جهان اطرافش پیدا کند.

مجموعه شب هزار و دوم

نویسندگان: حامد حبیبی، مهدی فاتحی
تصویرگر: علی‌رضا اسدی
ناشر: چکمه
کاربرد: آشنایی با افسانه‌های کهن در قالبی نو

نام جلدها: ازدواج فامیلی / پایانی برای یک داستان / دهقانی که زبان حیوانات را می‌فهمید / ماهی‌گیر و غول خمره

این مجموعه روایتی متفاوت و طنزآمیز از قصه‌های هزار و یکشب است، این بار با شهرزاد قصه‌گویی مواجه هستیم که سه بچه دارد؛ آبنوس که دختری باهوش و حاضر جواب است، سیف‌الملوک که پسری شکمو است و حیف‌الملوک که معمولاً حواسش پرت است. این خانواده به همراه پدرشان ملک شهریار، شب‌ها دور هم جمع می‌شوند تا قصه بشنوند. نویسندگان قصه‌های جذابی را از هزار و یکشب انتخاب کرده‌اند، علاوه بر این حضور کودکان و حرف‌هایی که وسط قصه تعریف کردن مادرشان می‌گویند باعث جذاب‌تر شدن قصه‌ها شده است. در این بازآفرینی قصه‌های هزار و یک شب مدرن‌تر و امروزی‌تر شده‌اند.

مجموعه‌ی علم و ماجراهای علمی

نویسنده: گروه نویسندگان
مترجم: گروه مترجمان
ناشر: ققنوس
کاربرد: آشنایی با موضوع‌های مختلف علمی و دانش‌مندان مطرح هر حوزه

نام جلدها: گالیله / بزرگ‌ترین ناگفته‌های شگفت‌انگیز علمی / مصریان باستان / مارکو پولو / توماس ادیسون / داروین و نظریه‌ی تکامل / شکسپیر / باستان‌شناسی

موضوع این کتاب‌ها، طیف وسیعی را شامل می‌شود؛ از ادیسون گرفته تا باستان‌شناسی و برای هر کتاب، ۲۰ تا ۳۰ فعالیت و سرگرمی جذاب طراحی شده است، که می‌تواند ساعت‌ها خواننده را به خود مشغول کند. زبان کتاب ساده و طراحی و قطع آن نیز دقیقاً متناسب با نیاز خواننده و حجم موضوع است. هرچا که موضوع اقتضا می‌کند، نویسندگان با طراحی سرگرمی، بازی و آزمایش علمی، خواننده‌ی کتاب را با موضوع درگیر کرده‌اند تا مخاطب بتواند مفاهیم را درک کرده و برای خود درونی کند.

مجموعه فلسفه برای نوآموزان

نویسنده: شارون ام کای، پل تامسون

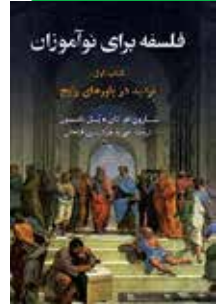
تصویرگر: جان کامپتون

مترجم: حوریه هوشیدری فراهانی

ناشر: آفرینگان

کاربرد: مقدمات آشنایی با فلسفه و فیلسوفان بزرگ جهان،

برانگیختن تفکر فلسفی، ترویج گفت‌وگو

نام جلدها: تردید در باورهای رایج / پرسش درباره‌ی واقعیت و معرفت

این کتاب به مخاطب می‌آموزد که چگونه فلسفه را نه فقط در کلاس درس که در زندگی روزانه نیز به کار بگیرند. هر فصل این کتاب، با گفت‌وگویی ساده میان دو نوجوان آغاز می‌شود که بر سر برخی مسائل با یکدیگر اختلاف نظر دارند. اختلاف نظر آن‌ها در هر فصل، دو رویکرد فلسفی مختلف را درباره موضوعی که عنوان آن فصل است، نشان می‌دهد. کتاب اول چهار بخش دارد که عبارتند از زیبایی، حقیقت، عدالت و خدا. سوالاتی مطرح شده چون از: آیا زیبایی ریشه در واقعیت دارد یا سلیقه؟ آیا هر پرسشی پاسخی دارد؟ آیا هر واقعیتی را باید بپذیریم؟ تبعیض چیست؟ آیا حیوانات حقوق دارند؟ و اگر حکومت نباشد، چه اتفاقی می‌افتد؟ ...

کتاب دوم نیز از بخش‌هایی با عنوان خود، معرفت، جهان و خدا تشکیل شده است و سوال‌هایی را مطرح می‌کند چون: من چه کسی هستم؟ آیا من مختارم؟ چگونه باید زندگی کنم؟ دیگری بودن چگونه است؟ جهان متناهی است یا نامتناهی؟ آیا جهان طبیعت به صورت اتفاقی پدید آمده است؟

کتاب دوم همچنین بخشی به نام «فهرست پرونده‌های مغالطه» دارد. هر دو کتاب پیش رو، آزمون‌های خیالی دارند که جزو مباحث مهم کتاب هستند.

مجموعه قصه‌های شاهنامه

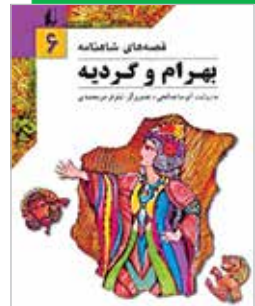
نام جلدها: گردآفرید / سیاوش / جمشید

نویسنده: آنوسا صالحی

تصویرگر: نیلوفر میرمحمدی

ناشر: افق

کاربرد: آشنایی با ادبیات کهن

نویسنده در این بازنویسی با تغییر زاویه دید و فضا سازی تلاش کرده با بازنویسی داستان‌های شاهنامه آن‌ها را به داستان‌های جدید نزدیک کند. نگاه به روایت‌های اسطوره‌ای و حماسی شاهنامه فردوسی از منظر نوجوانانه همراه با زبان ساده و روان داستان‌هایی گیرا و جذاب آفریده است، داستان‌هایی که با تصاویری تک رنگ همراه شده است.

در این مجموعه نویسنده با فاصله گرفتن از زبان شاعرانه و اسطوره‌ای فردوسی و انتخاب زبان روز و ساده داستان‌هایی خواندنی و نوجوان پسند از شاهنامه ارائه کرده است.

مجموعه قصه‌های پرماجرایی جهان

نویسنده: تونی بردمن
تصویرگر: تونی راس
مترجم: مسعود ملک یاری
ناشر: دنیای اقتصاد (دارکوب)
کاربرد: آشنایی با افسانه‌ها و داستان‌های ملل، آشنایی با ساختار افسانه‌ها، تقویت حس شجاعت و درستکاری

نام جلدها: **رابین‌هود و تیر نقره‌ای / گالیور در لی‌لی پوت / علاء‌الدین و غول افسانه‌ای / دیوید و نره غول / رابینسون کروزو / کشتی شکسته / بیولف قهرمان / ویلیام تل و سیب آزادی / آرتور و شمشیر پادشاه / جیسون و سفر به انتهای جنوب / علی بابا و گنج پنهان**

اگر عناوین این مجموعه ده جلدی را مرور کنید اسامی تعدادی از مشهورترین افسانه‌های جهان را می‌بینید در این مجموعه نویسنده نگاهی متفاوت به مشهورترین قصه‌های جهان می‌اندازد و تصاویر ساده و جذاب تونی راس، به گزیده‌گویی راوی کمک می‌کند. در کنار طنز ریتم تند قصه‌ها، ماجراجویی شخصیت‌ها، حضور عناصر جادویی و خیالی در داستان‌ها، تقابل خیر و شر و... از نکات دیگری است که پیگیری این داستان‌های آشنا که با نگاهی متفاوت روایت شده برای مخاطب دلبخیر است.

در آخر هر داستان، یادداشتی از نویسنده وجود دارد که با مرور سریع قصه‌ها به وجوه مختلف آن پرداخته، نکته‌ی تازه‌ای از داستان را برای خواننده آشکار می‌کند و او را به بهتر دیدن و تفکر در مورد قصه‌ها تشویق می‌کند.

مجموعه‌ی گام به گام با آقای گام

نویسنده: اندی استنتون
تصویرگر: دیوید تریمن
مترجم: رضی هیرمندی
ناشر: کتاب چرخ و فلک
هر جلد ۲۰۴ صفحه
کاربرد: پرورش تخیل، سرگرمی

نام جلدها: **آقای گام و درخت گیلان / آقای گام و مخفی‌گاه اسرارآمیز**

آقای گام و درخت گیلان و آقای گام و مخفی‌گاه اسرارآمیز، به ترتیب، جلد‌های هفتم و هشتم از مجموعه‌ی گام به گام با آقای گام هستند. آقای گام و درخت گیلان ماجرای رازهای جنگلی است پراز جانوران افسانه‌ای و شوره‌های وحشتناک. **پلی آستین** بالا می‌زند تا همراه برخی اهالی بی‌کله‌ی شهر **لامونیک بیبر**، به خصوص **آلن تیلور**، به جنگل برود و پرده از راز آن بردارد. ماجرای آقای گام و مخفی‌گاه اسرارآمیز به **دسته‌گل آقای گام** و هم‌دستش، **بیلی ویلیام سوم**، مربوط می‌شود که از مخفی‌گاه اسرارآمیز آقای گام سرگرم آلوده کردن شهر هستند. در این قصه هم پلی و فریادی الیری، پیرمردی که از رزم و راز زمان آگاه است، برای پیدا کردن آن‌ها اداره‌ی ابرها و ماست‌ها را راه می‌اندازد و صد البته، نیروهای نیکی هم در این معرکه تنه‌های شان نمی‌گذارند.

مجموعه لرد سیاه (جلدی ۳)

نویسنده: جیمی تامسون

تصویرگر: فریا هارتاس

مترجم: مریم رفیعی

ناشر: ایران بان

صفحه ۲۵۰

کاربرد: کاربرد: لذت و سرگرمی

این مجموعه داستان طنز خلاقانه‌ای است درباره‌ی پلیدترین موجود جهان. **لرد سیاه**، چشم باز می‌کند و خودش را در جهان پست آدم‌ها در کره‌ی زمین می‌بیند. اما می‌فهمد نمی‌تواند به جهان بزرگ کهکشانشان‌ها و جهان‌های دیگر برود. هیچ‌کدام از جادوهایش کار نمی‌کنند و بیش از حد ضعیف و بی‌قدرت شده است. ذره‌ذره می‌فهمد دشمن بزرگش، **هاسدوریان**، او را در بدن پسر بچه‌ای زمینی محبوس کرده و حالا به طرز مسخره‌ای از خوراکی‌های مزخرف زمینی خوشش می‌آید و صدایش شبیه صدای زیر و تحمل‌ناپذیر یک بچه‌ی انسان شده. اما او مشکل خیلی بزرگ‌تر هم وجود دارد؛ اول اینکه با این توانایی‌ها، حتی یک لرد سیاه، مگر می‌تواند به جهان‌های بالاتر برگردد و از هاسدوریان انتقام بگیرد؟ مشکل دوم خیلی بدتر است؛ پلیس‌ها و مددکاران اجتماعی، که او را پیدا کرده‌اند، فکر می‌کنند بچه‌ای است که اتفاقات بدی برایش افتاده و بعد در خیابان‌ها رها شده و حالا این بچه‌ی بیچاره بیمار روانی شده و ادعا می‌کند لرد سیاه است.

مجموعه ماه بر ترک دوچرخه (جلد ۵)

گزیده شعر فارسی برای نوجوانان

از اولین شعرها تا امروز

مولف: علی اصغر سیدآبادی

ناشر: ثالث

صفحه ۱۲۹۴

کاربرد: آشنایی با سیر شعر فارسی

ماه بر ترک دوچرخه؛ مجموعه‌ای پنج جلدی است که در آن برگزیده‌ی اشعار فارسی از اولین شعرها تا شعرهای دهه‌ی هشتاد شمسی گردآوری شده است. این مجموعه در بیست و یک فصل تنظیم شده و هر فصل به شعر یک دوره اختصاص یافته است. در آغاز هر فصل شرحی از ویژگی‌های شعری آن دوره ارائه شده است که تصویری از فضای ادبی و اجتماعی هر دوره به دست می‌دهد. در این کتاب لغات و واژه‌های دشوار هر شعر معنی شده است و فهرستی از شعرهای آسان - که مخاطب بدون مراجعه به فرهنگ لغت می‌تواند با آن ارتباط برقرار کند - ارائه شده است. در مقدمه‌ی کتاب بحث‌هایی درباره‌ی شعر و چگونگی شعرخواندن و... آمده است و در بخش پایانی کتاب اصطلاحات شعری برای مخاطب توضیح داده شده است.

در این کتاب هم شاعران نام‌آشنایی مثل حافظ و سعدی و فردوسی و مولوی شعر دارند و هم شاعرانی که شاید نامشان برای مخاطب آشنا نباشد.

مجموعه موج‌نوردان

نویسنده: کای مایر
مترجم: شهپر معرفت
ناشر: ماهی
کاربرد: پرورش تخیل

نام جلدها: موج‌نوردان / جادوگران صدف / ریسندگان آب

زلزله‌ای بزرگ سواحل کارائیب را می‌لرزاند. بیشتر باران‌ها زیر آب می‌روند و موجی عظیم تمام شهر را پر می‌کند. هیچ‌کس نمی‌داند زمین لرزه اثر دیگری هم از خود به جا می‌گذارد؛ انرژی سحرآمیزی آزاد می‌شود و بچه‌هایی با قدرتی خاص به دنیا می‌آیند، به آن‌ها کواپه می‌گویند. چهارده سال بعد از آن حادثه، جولی گمان می‌کند جز خودش موج‌نورد دیگری وجود ندارد تا اینکه با مونک آشنا می‌شود. مونک می‌تواند، با صدف‌ها، جادویی قدیمی ترتیب دهد. با این حال، سرنوشتی تیره و تار در انتظار هردوی آن‌هاست: در دل اقیانوس اطلس، گردابی چرخنده پیچ‌وتاب خوران قایق‌های شکسته را به ساحل می‌راند و دنبال موج‌نوردها می‌گردد. گرچه فقط جولی و مونک توان از بین بردن آن را دارند، راهی طولانی و پرخطر درپیش دارند که محکی جدی برای دوستی آن‌هاست.

مجموعه‌ی نامه‌ی نامور

نویسنده: افسانه شعبان‌نژاد، جعفر ابراهیمی (شاهد)،
سوسن طاق‌دیس، اسدالله شعبانی، مرجان فولادوند،
رحماندوست، مینو کریم‌زاده، آتوسا صالحی، زهره
پریرخ، محمود پوروهاب
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
کاربرد: آشنایی با ادبیات کهن

نام جلدها: رستم و سهراب / زال و سیمرغ / زال و رودابه / بازی اهریمن / بیژن و منیژه / داستان فرود و خوان هشتم / رستم و اسفندیار / سیاوش / رؤیای گردآفرید / هفت خون و هفت رزم /

رستم و اکوان دیو

بازنویسی، ساده‌نویسی، بازآفرینی و تلخیص داستان‌های گوناگون شاهنامه از سال‌ها پیش آغاز شده است. علاقه‌ی کودکان و نوجوانان به ادبیات اساطیری و تعلق خاطر به متون کهن فارسی نویسندگان، تصویرگران و ناشران بسیاری را واداشته است مجموعه‌های متفاوتی تولید کنند که به شیوه‌های گوناگون داستان‌های شاهنامه را بازگو می‌کنند. در مجموعه نامه‌ی نامور، دوازده داستان از داستان‌های شاهنامه انتخاب شده‌اند و نویسندگان و تصویرگران به بازآفرینی داستان‌های کهن شاهنامه‌ی فردوسی پرداخته‌اند. این مجموعه با کاغذ نفیس و در قطع بزرگ منتشر شده و هر کتاب داستانی مستقل دارد.

مجموعه‌ی نانسى درو (۱۲ جلدی)

نویسنده: کارولین کین
مترجم: بیتا ابراهیمی، فرحناز عامری،
معصومه آهنگر، پژمان پرویزی
ناشر: کیمیا (هرمس)
کاربرد: استفاده از هوش و حافظه
برای حل معماهای پیچیده

همیشه در داستان‌های جنایی یا کارآگاهی، مردی باهوش مثل **پوآرو** یا زنی مس مثل خانم **مارپل**، با استفاده از هوش و استعداد ذاتی و تجربه‌ی خود، معما را حل و راز یک جنایت را برملا می‌کند. **نانسى درو**، هجده‌ساله با چشم‌های آبی و موهای طلایی، به هیچ‌وجه شبیه کارآگاه‌های حرفه‌ای نیست. او دختر کارسن درو، وکیل دادگستری است و در ظاهر بسیار بازیگوش است، ولی همین دختر شاداب، با دقت و هوش بسیار، پرونده‌های بسیاری را برای پدرش حل می‌کند. زندگی نانسى سرشار از ماجراهای جذاب است؛ گاه بی‌آنکه بخواهد، پایش به ماجرای باز می‌شود و بدون ترس و واهمه به دل خطر می‌زند تا سرانجام مزد بی‌باکی‌اش را می‌گیرد.
این مجموعه با ترجمه‌ی بهشته خادم شریف از سوی نشر ویدا هم منتشر شده است.

مجموعه‌ی هزار و یک شب

بازآفرینی: نرگس آبیاری، شاهرخ گیوا
تصویرگر: بنفشه عرفانیان
ناشر: سفیر اردهال
کاربرد: آشنایی با ادبیات کهن

نام جلدها: **قصه‌ی جلیعادشاه و شماس وزیر / قصه‌ی جوذر ماهیگیر و برادرانش / قصه‌ی**

سفرهای سندباد / قصه‌ی ابوقیر و ابوصیر / قصه‌ی ماهیگیر و گول کوزه

از ویژگی‌های این مجموعه می‌توان به انتخاب قصه‌ها، چینش آن‌ها و نوع روایت کردن‌شان اشاره کرد که برای مخاطب جذاب است. گرافیک و تصویرگری کتاب‌ها نیز با فضای قصه‌ها هماهنگی دارد.

حال و هوای رمزآلود و اسطوره‌ای، اتفاقات عجیب و غیرقابل پیش‌بینی، حضور موجوداتی مثل پری‌های دریایی، گول‌ها و... از نکته‌هایی است که باعث جذابیت این مجموعه می‌شود. مؤلفان بیش از هر چیز به قصه‌گویی توجه کرده‌اند، اگر هم قصه‌هایی بار و پیام اخلاقی داشته، غیرمستقیم به خواننده منتقل شده است و همین توجه به داستان‌گویی، اوج و فرودها، شخصیت‌سازی و... است که بر جذابیت این مجموعه می‌افزاید.

مجموعه همیشه قصه‌ای هست (پنج جلد)

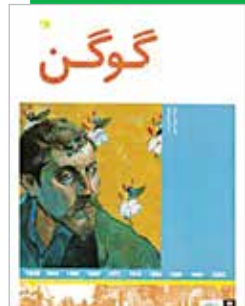
نویسنده: محمد میرکیانی
تصویرگر: محمدحسین صلواتیان
ناشر: به‌نشر (کتاب‌های پروانه)
کاربرد: آشنایی با افسانه‌ها و متل‌ها

نویسنده مجموعه پنج جلدی همیشه قصه‌ای هست، قصه‌هایی از قدیم را برای مخاطب کودک و نوجوان بازنویسی کرده است. او با استفاده از قصه‌ها، حکایت‌ها، افسانه‌های عامیانه و کهن و متون فارسی قصه‌های کوتاهی با مضامین متنوع فراهم آورده است. در این مجموعه هم از قصه‌های متون کهن فارسی و هم از افسانه‌های عامیانه داستان‌هایی انتخاب شده که بعضی از آن‌ها با زبان طنزآمیز و بعضی جدی روایت شده‌اند. بعضی از شخصیت‌های داستان‌های این مجموعه انسانند و بعضی حیوان، بعضی از قصه‌ها حال و هوایی خیالی دارند و بعضی واقعی. بعضی سعی در انتقال مضامین اخلاقی دارند و با زبان طنز مخاطب را به خنده می‌اندازد. این مجموعه پلی از امروز به دیروز می‌زند و کودک را با میراث فرهنگی سرزمینش آشنا می‌کند.

مجموعه هنرمندان در جهان

(نام جلدها: پل گوگن/ مارک شاگال/ پابلو یکاسو)
نویسنده: رابرت آندرسن، جود ولتن
مترجم: آرزو احمی، فاطمه کاوندی
ناشر: نشر نظر
هر جلد ۴۸ صفحه
کاربرد: آشنایی با هنر و سرگذشت هنرمندان

در این آثار، با نگاهی تحلیلی به شرایط تاریخی‌ای پرداخته شده است که هنرمند در آن به دنیا آمده و رشد کرده و دنیای درونی هنرمند در کودکی، جوانی، و بزرگسالی تصویر شده است. مخاطب نه تنها با سبک هنرمند، بلکه با چگونگی دستیابی او به سبک ویژه‌ی خودش نیز آشنا می‌شود. مثلاً گوگن، در جست‌وجوی سبک، به دنبال منبع الهامی بود. او به دنبال بهشت گمشده‌ی کودکی‌اش بود و با تخیلش نقاشی می‌کرد. از چیزهایی که دیده بود، الهام می‌گرفت و در طراحی‌هایش این تأثیرات را ثبت می‌کرد؛ سپس با استفاده از خاطرات و طراحی‌هایش شروع می‌کرد به خلق نقاشی‌هایی خیالی.

مجموعه یک نفر تو را دوست دارد (جلد ۶)

نویسنده: علی باباجانی
ناشر: به نشر (کتاب‌های پروانه)
کاربرد: آشنایی با سخنان معصومین
کاربرد: پرورش تخیل

هر یک از جلدهای این مجموعه‌ی شش جلدی، به احادیث یکی از معصومین اختصاص دارد. پیامبر(ص)، حضرت فاطمه(س)، امام علی(ع)، امام حسن(ع)، امام حسین(ع) و امام سجاد(ع) شش معصومی هستند که در این مجموعه به احادیث‌شان پرداخته شده است. در هر کتاب دوازده حدیث آمده و به دنبال آن متناسب با مضمون حدیث قصه‌ها و داستان‌هایی نوشته شده است. نویسنده سعی کرده از ظرفیت‌های آموزش اخلاقی و رفتار اجتماعی احادیث استفاده کند و با کمک قالب داستانی خواندن آن را برای نوجوانان جذاب کند تا برای مخاطب تأثیرگذار باشد و در مسائل مختلف از این احادیث بهره برد. تصویرگری‌های این مجموعه هم می‌تواند برای مخاطب جالب توجه باشد.

مجموعه‌ی یکی بود، یکی نبود

نویسندگان: امیر حسین خورشیدفر، علیرضا روشن،
یوسف علیخانی، ابوتراب خسروی، فریبا وفی،
عبدالمجید نجفی
گروه تصویرگران
ناشر: کتاب پارسه
کاربرد: آشنایی با متون کهن

نام جلدها: قصه‌هایی از شیخ اشراق / اسرارنامه / تاریخ بیهقی / مثنوی معنوی / قصه‌هایی از تذکره‌الاولیا / هشت بهشت / فیه ما فیه

بازنویسی از متون قدیمی ادبیات فارسی بخش مهمی از بازار کتاب را تشکیل می‌دهد و اغلب، مخاطب هم دارد. به همین دلیل، بیشتر کتاب‌های مشهور ادبیات کهن به شکل‌ها و روایت‌های گوناگون بازنویسی شده‌اند. در این بین، دو موضوع برخی از آن‌ها را از دیگران متمایز می‌کند. اول بازنویسی آثاری که کمتر کسی به سراغ آن‌ها رفته باشد و دوم بازنویسی با رویکردی شبیه بازآفرینی که نویسنده با حفظ هویت اصلی اثر، آن را برای کودک یا نوجوان امروزی مدرن کرده باشد.

جلدهای این مجموعه هر دو ویژگی را دارند و خواننده با خواندن این مجموعه‌ها علاوه بر آشنا شدن با متون کهن فارسی، با نثرهایی روان روبه‌رو می‌شود که دانش او را نسبت به زبان فارسی افزایش می‌دهد.

محیط‌زیست به روایت بریتانیکا

نویسنده: گروه مؤلفان

مترجم: بهرام معلمی

ویراستار: مریم رضازاده

ناشر: شرکت انتشارات فنی ایران

صفحه ۱۰۴

کاربرد: تشویق به حفاظت از محیط‌زیست

این کتاب به محیط‌زیست و خطراتی که آن را تهدید می‌کند، می‌پردازد. بی‌مبالاتی‌های ساکنان زمین باعث شده است زمین در معرض خطر نابودی قرار بگیرد. جنگل‌زدایی، آلودگی، نابودی اکوسیستم‌ها و مصرف بیش‌ازحد انرژی، تنها تعدادی از این بی‌مبالاتی‌ها هستند. هدف از این کتاب، آگاهی دادن به خواننده نسبت به مسائل زیست‌محیطی است تا از آسیب رساندن بیشتر به محیط‌زیست پیش‌گیری شود. برخی مسائل مطرح‌شده در کتاب عبارتند از: گرم‌شدن کره‌ی زمین، افزایش بی‌رویه‌ی جمعیت، انقلاب صنعتی، تولید انرژی، گازهای گل‌خانه‌ای، آلودگی آب و هوا و خاک، پسماندها، مهاجرت، آزون، بیماری‌ها، ازبین رفتن تنوع زیستی، فاضلاب، بازیافت، تاگ‌سازی و... در انتهای کتاب، راه‌حل‌هایی برای بهبود اوضاع زمین پیشنهاد شده است. راه‌حل‌هایی مانند ساخت خودروهای سبز، شهرهای سازگار با محیط‌زیست، صرفه‌جویی در مصرف برق، ایجاد نواحی حفاظت‌شده و... کتاب مصور است و مطالب آن به‌کمک تصاویر واضح و گویا و نمودار بیان شده است.

مرغ مقلد

نویسنده: کاترین ارسکین

مترجم: کیوان عیبی‌آشتیانی

ناشر: افق

صفحه ۱۸۰

کاربرد: آشنایی با آسپرگر، توجه به کودکان با نیازهای

ویژه، بالا رفتن تحمل و مطابقت با شرایط سخت

کیتلین دختری یازده ساله و مبتلا به آسپرگر است. او نمی‌تواند هر رنگی را تحمل کند، هر لباسی را بپوشد و شلوغی و صدای زیاد آزارش می‌دهد. او نمی‌تواند با آدم‌ها ارتباط چشمی داشته باشد، احساسات‌شان را درک کند و در برقراری ارتباط با محیط اطراف مشکل دارد.

کیتلین با همه‌ی این مشکلات حامی اصلی‌اش را هم از دست داده، برادرش در یک حادثه‌ی تیراندازی در مدرسه کشته شده است، مادرش هم از دنیا رفته و او با پدرش زندگی می‌کند. کیتلین در تلاش برای یافتن مفهوم خاتمه دادن است تا به غم‌های خودش و پدرش خاتمه بدهد.

نویسنده با شناخت مبتلایان به آسپرگر سعی می‌کند نیازها، نحوه‌ی ارتباط آن‌ها با محیط اطراف و تأثیر حامی، مربی و خانواده را نشان بدهد و تصویری روشن از تغییرات آن‌ها در صورت آموزش ارائه بدهد.

مرغ هوا

نویسنده: عزت‌الله الوندی

ناشر: سوره مهر

۱۳۸ صفحه

کاربرد: آشنایی با تاریخ انقلاب اسلامی،

توجه به اهمیت همکاری

شخصیت‌های این داستان دو پسرعمو با نام‌های ناصر و منصور هستند که به خاطر اختلافات پدرهایشان با هم اختلاف و رقابت دارند. داستان در یکی از شهرهای غربی ایران (تویسرکان) می‌گذرد و مبنای این رقابت خروس جنگی است. اما در ادامه‌ی داستان حوادثی رخ می‌دهد که باعث می‌شود این دو نفر رقابت را کنار بگذارند. ناصر و منصور با اردشیر آشنا می‌شوند و در کنار هم برای رسیدن به یک هدف تلاش می‌کنند. بستر زمانی این رمان دوران انقلاب اسلامی است و این پسران نوجوانان در کنار هم به اعتراضاتی بر علیه شاه دست می‌زنند. مخاطب با خواندن این رمان می‌تواند تصویری از فضای اجتماعی، اقتصادی و سیاسی کشور در آستانه‌ی انقلاب به دست آورد. حال و هوای شخصیت‌های نوجوان این کتاب، برای مخاطب آشناست و باعث می‌شود با کتاب به خوبی ارتباط برقرار کند.

مرزعی گل‌های آفتابگردان

شاعر: احمد رضا احمدی

تصویرگر: لیدا طاهری

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

۴۸ صفحه

کاربرد: لذت ادبی

خواهر به برادر گفت: / بیا برچهره‌ها مان صورتک ماه بیاویزیم؛ / خواهر و برادر بر چهره / صورتک ماه زدند / با ماه یکی شدند / ماه شدند / مهتاب پاشیدند / بر کوچه‌ها / بر خیابان‌ها / بر خانه‌ها / بر بیمارستان‌ها / بر سر بازخانه‌ها / بر بندرها / بر کشتی‌ها / بر گل‌های سرخ جهان / بر سیب‌های سرخ جهان / بر کودکان جهان که گل‌های سرخ / و سیب‌های سرخ را / در خواب می‌دیدند.

این کتاب شعر برخلاف شعرهای معمولی است و در آن رؤیاهای و تصاویر خیال‌انگیز جای وزن و قافیه گرفته است. این شعرها هم امکان ساخته شدن تصویری ذهنی و رؤیابافی را برای مخاطب فراهم می‌کند و هم از نوعی موسیقی برخوردار است که از تکرار کلمات و تکرار مفهومی یکسان در فضاهایی متفاوت ساخته شده است.

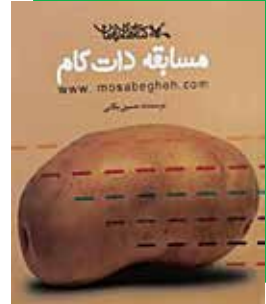
مسابقه دات کام

نویسنده: حسین بکایی

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۱۰۴

کاربرد: لذت و سرگرمی

این داستان درباره‌ی دختری به نام **پرستو حکیمی** است که در تهران زندگی می‌کند و اجازه دارد فقط روزهای جمعه از اینترنت استفاده کند. برای این‌که پدرش معتقد است استفاده‌ی نابه‌جا از اینترنت اعتیادآور است. پرستو از این سخت‌گیری گله‌مند است تا این‌که یک روز ایمیل ناشناسی از طرف مسابقه دات کام دریافت می‌کند. در این سایت، مسابقه‌ای با عنوان «آینده‌ی شما چه رنگی است» برگزار شده است که شرکت‌کننده‌ها باید هفت گزارش از جست‌وجوشان برای رنگ آینده‌شان را بفرستند و به هفت نفر اول جایزه داده خواهد شد. پرستو تصمیم می‌گیرد در مسابقه شرکت کند و روزانه گزارشی از جست‌وجوی خود برای رنگ آینده‌اش می‌نویسد. او برای آینده‌ی هر کدام از اعضای خانواده‌اش رنگی انتخاب می‌کند و رنگ آینده‌ی خودش را سفید تصویر می‌کند که مجموعه‌ی همه‌ی رنگ‌ها است.

مسافر هشتم

(داستان زندگی امام رضا (ع))

نویسنده: مژگان شیخی

ناشر: قدیانی (کتاب‌های بنفشه)

صفحه ۱۳۰

کاربرد: آشنایی با زندگی امام هشتم شیعیان

مسافر هشتم مجموعه‌ای از داستان‌های به هم پیوسته در مورد زندگی امام رضا (ع) است که در کنار هم یک رمان نوجوان را می‌سازند که با کمک داستان، بخشی از تاریخ شیعه را به تصویر می‌کشد. نویسنده در این کتاب با نثری روان، قابل فهم و متناسب با مخاطب به بخش‌های مختلفی از زندگی امام رضا (ع) پرداخته است، او درباره‌ی مسیری که امام از مدینه تا مشهد پیموده، مسائلی که برای ایشان اتفاق افتاده، درگیری با مأمون عباسی و اتفاقات مختلف زندگی شخصی و اجتماعی امام رضا (ع) نوشته است. این کتاب بیست و یک بخش دارد، بوی خوش نان، یک سبد خرما، یک روز تابستانی، مأمون در تالارآینه، پیک‌ها و پیام‌ها، کاروان می‌رود، سرزمین آب‌های فراوان و... از جمله داستان‌های این کتاب است.

مسافران سرزمین خورشید

نویسنده: سهیلا هادی پور

ناشر: افق

صفحه ۲۹۶

کاربرد: لذت و سرگرمی، تقویت خودباوری، افزایش اعتمادبه نفس

کوه پری دختر نوجوانی است که در یک حادثه رانندگی مادرش را از دست داده و خودش دچار معلولیت و افسردگی شده است. پدر برای اینکه حال او را تغییر بدهد، کوه پری را به خانه مادربزرگ می آورد. ناگهان، او در پی اتفاقی از دنیایی عجیب سردر می آورد، از سرزمینی طلسم شده. کوه پری در این دنیا دوستانی پیدا می کند و باید برای برگشت به خانه باید طلسم این سرزمین را بشکنند. او با کمک دوستانش معماها را حل می کنند و در نهایت با همراهانش از پل معلق عبور می کنند و به سرزمین خورشید می رسند. اما کوه پری به آنچه پیش رو دارد و پشت سر گذاشته، فکر می کند و تصمیم می گیرد به به باغ و آغوش مادربزرگ برگردد. این داستان فانتزی قدرت دختر نوجوانی را نشان می دهد که با هوش و زیرکی می تواند مشکلات را حل کند.

مطلقاً، تقریباً

نویسنده: لیزا گراف

مترجم: فریده خرمی

ناشر: پیدایش

صفحه ۳۳۶

کاربرد: بهبود رابطه با اعضای خانواده، افزایش اعتمادبه نفس در نوجوانان

این کتاب داستان پسری به نام آلی را روایت می کند. آلی یک پسر کاملاً معمولی است. او در هیچ چیز بهترین نیست و حتی درس خواندن نیز برایش سخت است. این شرایط باعث شده اعتماد به نفس آلی پایین بیاید و در این بین، اخراج شدن او از مدرسه همه چیز را بدتر می کند. پدر آلی که فردی کمال گراست از او ناامید می شود و آلی را در شرایط سخت تری قرار می دهد. اما پرستار جدید آلی که دانشجوی هنر است، و معلم ریاضی اش در مدرسه ی جدید، به او کمک می کنند توانایی هایش را بشناسد و خود را همانگونه که هست بپذیرد. کتاب «مطلقاً تقریباً» می تواند به کسانی که در یادگیری مشکل دارند و در بین همسالانشان محبوب نیستند کمک کند.

مقررات

نویسنده: سینتیا لرد
مترجم: کیوان عیبی آشتیانی
ناشر: افق
۱۱۹ صفحه
کاربرد: لذت و سرگرمی، آشنایی
با بیماری اوتیسم

بزرگ‌ترین دغدغه‌ی **کاترین** برادرش است؛ **دیوید** که به بیماری اوتیسم مبتلاست. کاترین از کارهای دیوید خجالت می‌کشد و سعی می‌کند با وضع مقرراتی برای او، کاری کند که مردم کمتر برادرش را مسخره کنند. در این میان، کاترین با **جیسون** آشنا می‌شود، پسری با ناتوانی جسمی که روی ویلچر می‌نشیند و نمی‌تواند حرف بزند. آشنایی کاترین با جیسون باعث می‌شود بتواند ارتباط بهتری با برادرش برقرار کند. کاترین هم‌زمان سعی می‌کند به چند نفر کمک کند؛ به جیسون، دیوید، خانواده‌اش و مهم‌تر از همه خودش که بتواند با این شرایط کنار بیاید. داستان از زبان کاترین روایت می‌شود و خواننده می‌تواند به خوبی دغدغه‌ها و نگرانی‌های او را درک کند، خودش را جای او بگذارد و در غم‌ها و شادی‌هایش شریک شود. این کتاب می‌تواند به افرادی که در کنار خود بیماران با ناتوانی‌های جسمی و روحی دارند کمک کند تا دنیایشان را دوباره بسازند؛ دنیایی زیباتر و محکم‌تر از قبل!

ملاقات در جنگل بلوط

نویسنده: جواد افهمی
تصویرگر: حسن تبریزی
ناشر: سوره مهر
۱۴۴ صفحه
کاربرد: آشنایی با وقایع کودتای ۲۸ مرداد

ملاقات در جنگل بلوط، رمانی است از مجموعه روزهای انقلاب که به وقایع کودتای بیست و هشت مرداد سال هزار و سیصد و سی و دو می‌پردازد. نویسنده، شخصیت یک دانشجو را خلق کرده که در جست‌وجوی منابعی برای تکمیل پایان‌نامه‌اش است. او در این جست‌وجو به شخصیتی به نام سروان تیجانی برخورد می‌کند که از معتمدین دربار پهلوی بوده است. او اطلاعاتی از دخالت‌های نیروهای خارجی در کودتا دارد و دانشجو به دیدار او در یکی از روستاهای جنگلی شمال می‌رود تا به این اطلاعات دست پیدا کند.

سروان تیجانی در این اثر شخصیتی خیالی و آفریده‌ی ذهن نویسنده است که در بسیاری از جلسات محرمانه‌ی کودتای ۲۸ مرداد حضور داشته و از اتفاقات مختلف باخبر است. نویسنده با رجوع به منابع تاریخی اتفاقات را از زبان او برای خواننده‌ی خود بیان می‌کند. چاشنی طنزی که نویسنده به کار برده و تفاوت نسلی و سلیقه‌ای شخصیت‌ها خواننده را به خواندن این رمان تاریخی ترغیب می‌کند.

من آبی، من سبز

شاعر: صفورا نیری

ناشر: توکا

۵۶ صفحه

کاربرد: لذت ادبی

این کتاب شامل سی و دو شعر برای نوجوانان است که با بهره گرفتن از طبیعت و نگاهی شاعرانه به دنیای اطراف، سعی دارد مفاهیمی مثل صلح، عشق، دوستی، آرامش و... را منتقل کند و دردنیای پرتنش امروز خواننده را به دنیایی دیگر ببرد. شاعر در این مجموعه بیش از همه چیز از عشق می گوید و تصویری لطیف از عشق به خواننده نشان می دهد.

تو / معجزه ای / وقتی که از دهانت / همراه جمله ها / گل سرخی می روید / و پروانه ای که پر گرفته از نگاهت / عاشقانه، گلبرگ به گلبرگ / آن را می بوید.

من روز یکشنبه به دنیا آمدم

نویسنده: گوردن میس

مترجم: مهدی شهشهانی

ناشر: محراب قلم

۱۴۸ صفحه

کاربرد: آشنایی با کودکان آسیب دیده

این کتاب روایتی از روزهای یک دختر بچه ی یتیم است که با بقیه ی بچه ها در یک پرورشگاه زندگی می کند همه ی بچه های پرورشگاه به جز او و پسر بچه ای که دچار معلولیت ذهنی ست و نامش کارلی است، همگی روزهای یکشنبه با خانواده های داوطلب به گردش می روند و بعد از برگشتن ماجراهایشان با خانواده های روزهای یکشنبه را برای او و کارلی تعریف می کنند. برای همین او احساس تنهایی می کند و همیشه درباره خانواده اش خیال می یابد. تا اینکه زنی به نام «اولا» که یک نویسنده ی کتاب های کودک است، او را به عنوان فرزند روزهای یکشنبه اش انتخاب می کند... از این به بعد او با اولاحس دوست داشته شدن و محبت دیدن و آرامش را تجربه می کند.

این کتاب به خوبی حس تعلیق و تنهایی ای که یک کودک یتیم تجربه می کند را به تصویر می کشد و نشان می دهد توجه و مهربانی چه قدر می تواند بر آدم ها تاثیر خوبی بگذارد و امید به زندگی و طراوت را در آن ها زنده کند.

من و عجیب و غریب

نویسنده: فروزنده خداجو

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۱۵۲

کاربرد: لذت و سرگرمی

شخصیت اصلی این رمان دختری نوجوان به اسم **باران** است که در کنار مشکلات متعددی که دارد با بحران بلوغ درگیر است. این رمان با نگاهی متفاوت، تخیلی و فانتزی دنیای رؤیایی یک نوجوان را تصویر می‌کند و در این میان حوادث داستان به سمتی پیش می‌رود که شخصیت‌ها در دنیایی خیالی با هم روبرو می‌شوند. نویسنده برای بیان معضلات اجتماعی از اسطوره‌ها، سمبل‌ها و داستان‌های کهن استفاده کرده است. سمبل‌هایی که نماد زندگی هستند مثل درخت زندگی و دانه یا سمبل‌هایی که نماد مرگ و نابودی هستند مثل هیولای تاریکی و شبح مرگ. موضوعی که نویسنده برای پیش بردن داستانش برگزیده فقر و گرسنگی است، او روی گرسنگی انگشت می‌گذارد و سعی می‌کند نشان دهد نوجوانانی که با مشکلات معمول دست‌وپنجه نرم می‌کنند، به مشکلات بزرگ‌تری که جهان را تهدید می‌کند توجه نمی‌کنند. شخصیت‌های نوجوان این رمان با روبه‌رو شدن با مشکلات و سختی‌ها به درکی جدید از زندگی می‌رسند.

مهمان جامانده

نویسنده: نسرین خنجری

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۳۲

کاربرد: آشنایی با نمایشنامه

مهمان جامانده همان مهمان‌های ناخوانده است. با این تفاوت که نویسنده‌ی نمایش در این کتاب سعی کرده همان هفت شخصیت معروف (گنجشک، کلاغ، مرغ، الاغ، گاو، سگ و گربه) را در شبی بارانی به خانه‌ی پیرزنی مهربان بکشاند، اما ماجرای تازه‌ای نیز خلق کند. ماجرا وقتی پلیسی می‌شود که مهمان‌ها هرچه منتظر گربه می‌مانند گربه نمی‌آید. برای همین، موجی از سوءظن به راه می‌افتد. اولین متهم گنجشک است که علاقه‌ی شدیدی به گربه نشان می‌دهد. بعد متهم بعدی و بعدی... .

زبان و شخصیت‌های کوچک بازاری، نمایشنامه مهمان جامانده را شیرین کرده‌اند؛ افزودن چاشنی داستان پلیسی به ماجرای مهمان‌های ناخوانده قدری آن را جذاب کرده و تعلیق خوبی در نمایشنامه به وجود آورده است. مهمان جامانده، که در مجموعه‌ی نمایشنامه‌ی نوجوان امروز منتشر شده است، برای اجرا در مدارس مناسب است و برای نوجوانان نیز لذت‌بخش خواهد بود؛ به خصوص به امکانات چندانی نیاز ندارد.

میک هارته این جا بود

نویسنده: باربارا پارک

مترجم: نازنین دیهیمی

ناشر: ماهی

۸۰ صفحه

کاربرد: کمک به نوجوانان برای پذیرش

مرگ اطرافیان و نزدیکان

روایت یک دختر نوجوان از مرگ برادرش است. در همان صفحه‌ی اول **فیپ** می‌گوید که نمی‌خواهد یک داستان ترازیک تعریف کند تا اشک کسی را دربریاورد، فقط دلش می‌خواهد از **میک** بگوید. او مخاطب را با خود همراه می‌کند و طوری از برادرش حرف می‌زند که، بعد از خواندن چند صفحه، انگار مخاطب سال‌هاست میک را می‌شناسد و با جزئیات رفتاری، لحن حرف زدن، شیطنت‌ها، نوع لباس پوشیدن، و... او آشنا است. نوجوانان موقع خواندن این کتاب، با زندگی روبه‌رو می‌شوند؛ با تمام تلخی‌ها و شادی‌هایش. نویسنده سعی کرده نشان دهد که یک خانواده چه طور می‌توانند در طول زمان با فقدان یکی از عزیزانش کنار بیایند و چگونه شرایط را برای خود آسان‌تر کند.

نامه‌هایی به هیچ‌کس

نویسنده: احمد اکبرپور

تصویرگر: سارا خرامان

ناشر: پیدایش

۸۴ صفحه

کاربرد: لذت و سرگرمی، آشنایی با

فرهنگ بومی جنوب ایران

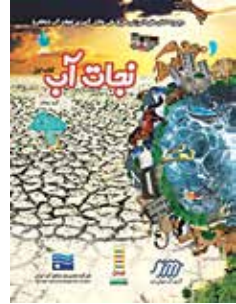

این کتاب، داستان پسر بچه‌ای است که کمک می‌کند تا زنی به نام عمه **مهوان** از اهالی روستایی در جنوب ایران برای شوهرش نامه بنویسد، چون او تنها کسی است که هم سواد دارد و هم مورد اطمینان است خواننده از خلال این نامه‌ها می‌فهمد که زندگی در این روستا چگونه می‌گذرد و چرا مردان روستا مجبور به مهاجرت شده‌اند. همسر عمه مهوان هم مثل خیلی از مردهای دیگر ساکن جنوب ایران به کشورهای آن طرف خلیج فارس رفته تا کار کند و برگردد، ولی هیچ خبری از برگشتنش نیست. به خاطر همین عمه مهوان هر روز برادرزاده‌اش را می‌نشانند تا برای مرد رؤیایی‌اش نامه بنویسد.

این داستان بومی است و ریشه در جغرافیایی محلی دارد. محل وقوع آن هم روستایی در جنوب ایران است. رمانی عاشقانه است که گاه فضایی سوررئال به خود می‌گیرد و همین باعث شده خواننده‌ی نوجوان را به دنبال خود بکشاند.

نجات آب

نویسندگان: فریبا همتیان، بهرام معلمی،
محمود امانی طهرانی
تصویرگر: عاطفه میرکاظمی
ناشر: انتشارات فنی ایران
صفحه ۶۴
کاربرد: حفظ محیط زیست

آب گنجینه‌ی حیات بخش همه‌ی موجوداتی است که روی کره‌ی خاکی ما زندگی می‌کنند. بدون آب زندگی نخواهد بود و هرکجا آب نباشد، خشکی حیات را نابود می‌کند. همه‌ی ما باید در مصرف آب به ارزش حیاتی آن توجه داشته باشیم. هم‌زمان با افزایش جمعیت، نیاز بخش‌های کشاورزی، آشامیدنی و صنعت به آب افزون شده‌است. بی‌شک حفظ و نگهداری آب بدون آگاهی و همکاری مردم ممکن نیست. این کتاب، اولین کتاب از مجموعه‌ی سه جلدی است که برای دانش‌آموزان اول دبیرستان تدوین شده است و خواننده را با مبانی و اصول اولیه‌ی حفاظت از منابع آب، چرخه‌ی آب و بسیاری موضوعات دیگر آشنا می‌کند.

نجات الاغ

نویسنده: فاطمه دهقان نیری
ناشر: محراب قلم
صفحه ۲۲۸
کاربرد: توجه به حیوانات و محیط اطراف،
آشنایی با وقایع جنگ تحمیلی

این داستان درباره‌ی روزهای جنگ است و روایت‌گر داستان گروهی از رزمندگان است که دریکی از پیاده‌روی‌های خود، الاغی را می‌بینند که در دیواره دره، روی تخته‌سنگی افتاده و زخمی و خاک‌آلود است. خونی که از زیر پای الاغ پخش شده است، به سیاهی می‌زند. «محمد» دلش می‌خواهد حیوان زبان‌بسته را نجات دهد؛ اما این، کاریک نفر نیست. دوستانش، «حسین» و «فریدون» با او همراه می‌شوند و... آن‌ها الاغ را به پایگاه می‌آورند. زخم پای الاغ عفونت کرده است، حالا یا باید پایش را قطع کنند یا او را بکشند و راحتش کنند. این داستان حال و هوای روزهای جنگ را به نمایش می‌گذارد و فداکاری رزمندگان را نشان می‌دهد.

نجات زمین در دستان ماست

نویسنده: باربارا تیلور

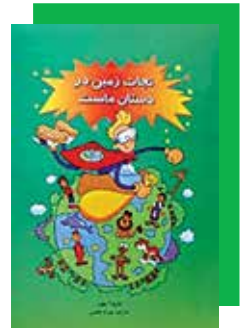
ترجمه: بهرام معلمی

تصویرگر: اسکولر اندرسن

ناشر: شرکت انتشارات فنی ایران

۹۶ صفحه

کاربرد: آموزش حفاظت از محیط زیست

این کتاب راهنمایی‌هایی درباره‌ی کمک‌های اولیه برای نجات سیاره زمین از وضعیت بسیار وحشتناک زیست محیطی کنونی، مشکلات و معضلاتی که سیاره زمین با آن روبرو است، مبارزه با مواد آلاینده شیمیایی، ترمیم و بازسازی لایه اوزون، نجات حیات وحش از نابودی و انقراض، و گرمایش جهانی بیان کرده و راه حل‌ها و پیشنهادهایی برای یاری رساندن و نجات سیاره زمین ارائه می‌کند. در پایان هر فصل، آزمون‌های چند جوابی دارد که کودک با پاسخ دادن به آن‌ها می‌بیند به عنوان یک مبارز سبز، علیه همه آلودگی‌ها و دشمنان طبیعت و محیط زیست، چه امتیازی می‌گیرد.

نردبانی رو به آسمان

نویسنده: یوسف قوجق

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

۱۳۵ صفحه

کاربرد: مقابله با دشمن و دفاع از میهن،

آشنایی با آداب و رسوم ترکمن‌ها

قهرمان این کتاب یاشار است که پدر و مادرش را از دست داده است و تنها برادرش در جنگ است. او با عمه و شوهر عمه‌اش زندگی می‌کند. از نگاه او رفتار اطرافیانش ناگهان تغییر کرده و وقتی آمبولانس پیکری را وارد حیاط خانه می‌کند علت را متوجه می‌شود. اهالی آبادی در حیاط خانه بر پیکر آیدین، برادر شهر یاشار جمع شده‌اند. ثابتی، بزرگ آبادی، در مراسم حاضر است و در جمع عزاداران شروع به تعریف کردن داستانی می‌کند و از مردمانی می‌گوید که مقابل قزاق‌ها ایستاده‌اند.

نویسنده با بهره‌گیری از این روایت‌ها و به تصویر کشیدن زنان و مردانی مبارز که تن به ذلت نداده‌اند جنگ تحمیلی را با درگیری با قزاق‌ها گره می‌زند.

توصیف آداب و رسوم و فرهنگ قوم ترکمن در دل داستان، از جذابیت‌های این کتاب است.

نشانه

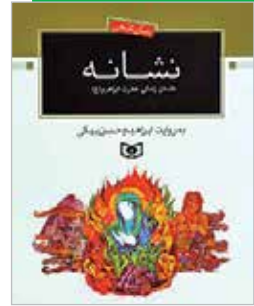
(داستان زندگی حضرت ابراهیم)

نویسنده: ابراهیم حسن بیگی

ناشر: قدیانی

صفحه ۲۲۴

کاربرد: آشنایی با زندگی یکی از پیامبران اولوالعزم

شاید داستان زندگی حضرت ابراهیم برای خیلی از نوجوانان آشنا باشد. اما این داستان با روایتی یکپارچه و در نظر گرفتن ابعاد مختلف زندگی این پیامبر الهی موضوع‌هایی مانند خداشناسی و توحید و مبارزه با خرافه پرستی را بررسی می‌کند. هم چنین با از باطل، محل زندگی حضرت ابراهیم تصویری ترسیم می‌کند. این روایت تاریخی با اشاره به داستان مخالفت ابراهیم با عمویش، «آزر»، ازدواجش با «ساره» و «هاجر»، قربانی کردن «اسماعیل» در پیشگاه خدا جنبه‌های مختلف زندگی این پیامبر را به تصویر می‌کشد.

نیروی برتر لاک

نویسنده: سوزان پاترون

مترجم: آنیتا یارمحمدی

ناشر: پیدایش

صفحه ۲۱۶

کاربرد: آشنایی با راه‌های

صمیمی شدن با مادر خوانده

بری جیت مادر خوانده‌ی **لاکی** است. وقتی ناگهانی، یک روز پس از باران، مادر لاک را برق می‌گیرد، پدر لاک به بری جیت تلفن می‌زند و از او می‌خواهد بیاید **هارپن** و از لاک مراقبت کند. بری جیت بلافاصله خودش را می‌رساند. لاک از بری جیت خوشش می‌آید و به او عادت می‌کند. اما همیشه می‌ترسد روزی بری جیت او را ترک کند و برود فرانسه پیش مادرش. لاک حق دارد بترسد و از تنه‌اشدن می‌ترسد. نیروی برتری که بری جیت را در هاردپن و برای لاک ننگه می‌دارد، چیست؟ این تجربه می‌تواند برای خانواده‌هایی که شرایطی مشابه لاک و بری جیت دارند مفید باشد.

و باز هم سفر

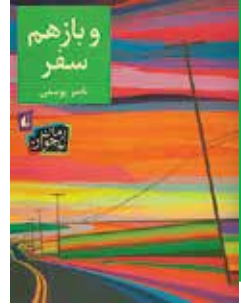
نویسنده: ناصر یوسفی

ناشر: افق

صفحه ۳۹۲

کاربرد: آشنایی با شیوه‌های مختلف روایت،

لذت و سرگرمی

شوکا، پونه و سام در شهری زندگی می‌کنند که رسم است در آن نوجوان هایشان، باید به یک سفر بروند. سفری که قرار است بخشی از بزرگ شدن را برای آن‌ها رقم بزند. هیچ قانون دیگری وجود ندارد. اینکه به کجا بروند، سفرشان چقدر طول بکشد و یا اینکه در آن سفر چه کاری انجام دهند. مهم، فقط رفتن است. هر جاده، برای هر یک از آن‌ها اتفاق‌های غیرمنتظره‌ای دارد. برای شوکا، گیر افتادن در مخمصه‌ای که رها شدن از آن غیرممکن به نظر می‌رسد. مخمصه‌ای که شوکا را، با آن همه نشاط و اشتیاق، با ترس رو در رو می‌کند. شوکا، تا آن‌جا پیش می‌رود که مجبور می‌شود تمام خاطره‌های خوب و دوست‌هایش را فراموش کند و با چیزی مواجه شود که در تمام زندگی‌اش تجربه نکرده بود: ناامیدی.

در عوض، برای سام اوضاع طور دیگری رقم می‌خورد. سام که همیشه از رفتن واهمه داشته، در سفرش با کسانی همراه می‌شود که همه چیز را برایش تغییر می‌دهند. آن قدر که به سام برای ادامه دادن مسیرش جرئت زیادی پیدا می‌کند.

سفر پونه اما، اندکی متفاوت است. او با اینکه زیاد از شهر دور نمی‌شود، به یک سفر طولانی می‌رود. سفری به درون خودش. پونه که در ابتدا در مواجهه با سفر، حس خاصی به آن نداشت و آن را تنها، بخشی از زندگی می‌دانست که بالاخره باید هر طور شده پشت سرش بگذارد، در سفرش چیزهای جدیدی یاد می‌گیرد. یاد می‌گیرد چطور به اطرافش توجه کند. چطور خوب بشنود، خوب نگاه کند و ببیند و زندگی را با تمام وجود حس کند.

و باز هم سفر، کتاب پر هیجانی است که می‌تواند تا آخرین سطرها مخاطب را با خود همراهی کند.

هفت جوان و خرده‌ای

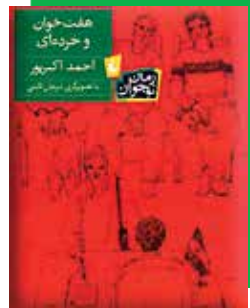
نویسنده: احمد اکبرپور

تصویرگر: مرجان ثابتی

ناشر: افق

صفحه ۹۵

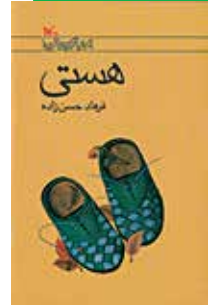
کاربرد: لذت و سرگرمی، آشنایی با توانایی‌ها

مجموعه‌ای از هفت داستان کوتاه و به هم پیوسته است که در کنار هم داستانی بلند را روایت می‌کند. ماجرای پسری روستایی به نام داوود که داستان‌های دوست جوان راننده‌ی مینی‌بوس خود را درباره‌ی شهر باور می‌کند و با او به سفر می‌رود. حس کنجکاوی در کنار حس پیروز شدن بر مشکلات، تجربه‌ی تنها ماندن در محیطی ناشناخته، استفاده از تمام توان و هوش و قابلیت‌های کودک روستایی دارای او در محیطی ناشناس است.

هستی

نویسنده: فرهاد حسن زاده
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
۲۶۲ صفحه
کاربرد: لذت و سرگرمی، آشنایی با
مسائل بلوغ و مفهوم هویت

با این‌که بستر زمانی داستان اوایل جنگ ایران و عراق را دربرمی‌گیرد، اما بسیاری از نوجوانان امروز می‌توانند خودشان را در آینه‌ی هستی ببینند: دختری که دوست دارد پسر باشد، فوتبال بازی کند، و از عروسک متنفر است. دغدغه‌های او برای خواننده آشنا است، حس او را برمی‌انگیزد و تا انتهای کتاب با خود می‌کشد.

هستی دختر نوجوانی که با پدرش مشکل دارد و به دلیل جنگ مجبور به مهاجرت از شهرش می‌شود. وقایع کتاب به سی سال قبل برمی‌گردد، اما بوی کهنگی نمی‌دهد. مشکلات دوران بلوغ از مسائلی است که هر نوجوانی، در هر جای دنیا و هر زمانی که باشد، با آن درگیر است. همچنین استفاده از عنصر طنز و خلق شخصیت‌هایی شوخ طبع، علاوه بر تلطیف فضا، باعث جذب خواننده‌ی نوجوان می‌شود. شخصیت‌های کتاب هستی با لهجه‌ی جنوبی حرف می‌زنند؛ لهجه‌ای که به خوبی در کتاب نشسته، خواننده را اذیت نمی‌کند، و به ملموس‌تر کردن فضا کمک می‌کند.

هفت قدم تا تو: بازخوانی زیارت هفت حدیث امام رضا (ع)

نویسنده: زهرا نوری لطیف
ناشر: خیمه
۸۴ صفحه
کاربرد: آشنایی با معارف مذهبی

نویسنده در کتاب حاضر، زیارت هفت حدیث امام رضا علیه السلام را در ۲۹ فراز آورده، که هر فراز در دو صفحه‌ی رو به روی هم بیان شده است. ترجمه‌ی فارسی زیارت در زیر متن عربی آن نگاشته شده و برای هر فراز، متنی کوتاه نوشته شده است و شامل تصاویر مختصری است. سپس، متن کامل زیارت هفت حدیث بدون متن اضافه و عکس، به همراه ترجمه فارسی آورده شده است.

در انتهای کتاب، هفت راوی احادیث به علاوه سند و منبع آن، بیان گردیده است.

هنگام لاک پشت‌ها

نویسنده: عباس عبدی

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۲۶۸

کاربرد: آشنایی مخاطب با بخشی از تاریخ ایران

در دهه‌ی ۱۳۳۰، آشنایی با فضای جنوب کشور

هنگام لاک پشت‌ها داستانی است که در اقلیم جنوب می‌گذرد اما مسأله‌ی آن فقط مسأله مردمان جنوب نیست. راوی و قهرمان رمان پسر نوجوانی است که با قایق چوبی‌اش که جنوبی‌ها به آن حوری می‌گویند تبعیدی‌های سیاسی را از پاسگاه به جزیره‌ی هنگام می‌برد، تبعیدی‌هایی که به آن‌ها جذامی می‌گویند تا مردم به آن‌ها نزدیک نشوند. اما دنیای نوجوانی دنیای کنجکاو و کشف است. راوی و نوجوان‌های دیگر با تبعیدی‌ها ارتباط می‌گیرند و تبعیدی‌ها هم در مواجهه با فضای جنوب تأثیر می‌پذیرند. جهان قهرمانان نوجوان کتاب هم در تماس با زندانی‌ها و تبعیدی‌های سیاسی تغییر می‌کند.

این اثر در برخی گفت‌وگوها از واژه‌ها و گویش اقلیم جنوب استفاده می‌کند. کاری که شاید منجر به فربه شدن زبان معیار شود و مخاطب را به اقلیم داستان نزدیک‌تر کند.

هویدج بستنی

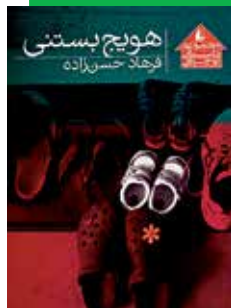
نویسنده: فرهاد حسن‌زاده

ناشر: افق

صفحه ۱۲۲

کاربرد: لذت و سرگرمی، آشنایی با

مناسبات و روابط اجتماعی

هویدج بستنی، مجموعه‌ی ده داستان کوتاه طنزآمیز است که هر کدام زمان کوتاهی از زندگی شخصیت‌های اصلی‌شان را روایت می‌کنند. اتفاقات این داستان‌ها اتفاقاتی روزمره است که خواننده با فضای آن‌ها آشنا است؛ به همین دلیل به سرعت با فضای قصه‌ها ارتباط برقرار می‌کند. نویسنده ماجراها را با زبانی طنز و امروزین روایت می‌کند و در نتیجه کتاب کشش و روانی بیشتری برای مخاطب پیدا می‌کند.

در دل اتفاقات روزمره نویسنده تلاش می‌کند تا پیچ و خم‌های زندگی امروز و روابط انسانی را به نوجوانان نشان دهد. زندگی‌هایی که با گسترش شبکه‌های اجتماعی، موبایل و وسائل مدرن دیگر دگرگون شده و اتفاقات جدیدی در آن می‌افتد. هرچند از نگاه این کتاب این اتفاقات جدید به معنای دگرگون شدن رفتارها و ذات انسان‌ها نیست، و با آنکه داستان‌های جالب جدیدی می‌سازد اما در نهایت بازیگران اصلی آن همین آدم‌های معمولی اطراف هستند.

هیچ کس جرئتش را ندارد

نویسنده: حمیدرضا شاه‌آبادی

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و

نوجوانان

۱۴۲ صفحه

کاربرد: آشنایی با تاریخ جنگ تحمیلی

این کتاب ماجرای نوجوانانی است که برای کمک به دوستی که پدربزرگش بیمار است، به دنبال او می‌روند و اتفاقاتی ترسناک رقم می‌خورد و در نهایت، داستان به آغاز جنگ تحمیلی و دفاع مقدس ملت ایران گره می‌خورد. داستان پرماجرا و غیرقابل پیش‌بینی است و ویژگی اصلی آن، پرداختی جدید از زاویه‌ای تازه به مضمون جنگ است که با ظرافت تمام در توصیف‌ها و صحنه‌پردازی‌ها، داستان را به سمت اتفاقات جنگ سوق می‌دهد و خواننده را در عین غافل‌گیری با خود همراه می‌کند.

واژه‌های نفهم

نویسنده: احمد اکبرپور

تصویرگر: مهدی صادقی

ناشر: هوپا

۱۸۸ صفحه

کاربرد: آشنایی با مسایل اجتماعی

این کتاب مجموع پنج‌ و هشت بخش کوتاه طنزآمیز است از مسائل اجتماعی که با زندگی نوجوان امروز سرو و کار دارد، عناوین این بخش‌های می‌تواند نشان‌گر فضای کتاب باشد، عناوینی نظیر: واژه‌های کلنگی، فلسفه خلقت بعضی‌ها، ضرب‌المثل‌های تحت ویندوز، خسارت چاپالکی‌ها از دولت سوئد، نشانه‌شناسی یک پشت کوهی، حکایت‌های پندآگین، چرا من بادنجانم؟ و...

طنزی که در بعضی از این قطعه‌ها به کار رفته طنز کلامی است، در برخی بخش‌ها هم نویسنده روایت‌های تاریخی و ضرب‌المثل‌های آشنا را به چالش کشیده است. در بخشی از کتاب با عنوان سخنان بزرگان، مخاطب پند و نصیحت‌هایی در مورد مسائل مختلف با زبان طنز از زبان شخصیت‌هایی نظیر خاله سوسکه و پینوکیو و... می‌خواند.

ورت؛ دختری که دوست نداشت جادوگر شود | پم؛ بهترین اتفاق زندگی

نویسنده: ماری دپلوشن

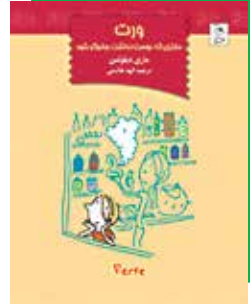
مترجم: الهه هاشمی

ناشر: آفرینگان

۱۶۰ صفحه

کاربرد: لذت و سرگرمی، اصلاح رابطه

با بزرگسالان و همسالان

این داستان درباره‌ی خانواده‌ای عجیب و غریب است که در آن جادوگری از مادران به دختران به ارث می‌رسد و مردان محرم رمز و رازهای‌شان نیستند. ورت دختری است که باید میراث‌دار جادوگری باشد، ولی دوست ندارد. تا دل‌تان بخواهد استعداد دارد، شیرین‌کاری می‌کند، کارهای عجیب و غریب می‌کند، ولی تمام زورش را می‌زند که مثل بچه‌های عادی دیگر باشد و به همین خاطر بهترین دوستش **پم** است؛ بهترین اتفاق زندگی‌اش. اما نمی‌داند که پم هم شرایطی شبیه او دارد!

ورت ارتباط خوبی با مادر بزرگش دارد و برای حل مشکلات از او کمک می‌گیرد. داستان با گره‌هایی مثل پیدا شدن پدر ورت پیش می‌رود و چون هر بخش از زبان یکی از شخصیت‌ها بیان می‌شود خواننده می‌تواند تصویر کاملی از آن‌ها در ذهنش بسازد.

وسيله‌ها چگونه کار می‌کنند؟

نویسنده: ژونل لوبوم

تصویرگران: دیدیه بالیسویک، گرگوری بلوت، برونو لیانس

مترجم: مهدی ضرغامیان

ناشر: محراب قلم

۱۵۶ صفحه

کاربرد: دانش‌افزایی

در این کتاب، طرز کار ۲۵۰ دستگاه ماشین شامل رایانه، تلفن همراه، دزدگیر، جرثقیل، پله برقی، تله‌کابین، گوشی پزشکی، زودپز، هواپیمای، شاتل فضایی و بسیاری ابزار دیگر در چهار فصل: خانه، شهر، اوقات فراغت و حمل و نقل شرح داده شده است. برکه‌های سفید به یک موضوع یا مجموعه‌ای از موضوع‌ها اختصاص دارند. در گوشه‌ی سمت راست بالای صفحه، شماره‌ی برکه و در گوشه‌ی سمت راست پایین صفحه، عنوان فصل آمده است. برکه‌های بخش‌های سبز رنگ، حاوی موضوع‌های مهم یا فنی هستند.

وقتی زمان ایستاد

نویسنده: دان گلیمور
مترجم: نسترن ظهیری
ناشر: آفرینگان
۱۹۲ صفحه
کاربرد: لذت و سرگرمی

تریستان بوربری یک روز می‌فهمد همه ی بدبختی‌هایش از زمان است. اینکه پدر و مادرش همیشه عجله دارند و به او توجه نمی‌کنند، خواهرش همیشه او را در موقعیت‌هایی قرار می‌دهد که حوصله‌اش سر برود و مدام منتظر باشد این زمان لعنتی بگذرد، در مدرسه، مجبور است موقعیت‌های خجالت‌آوری را تحمل کند که مدام کش می‌آیند، حتی اینکه **لامپ**، همکلاسی شرور و چاقش، اذیتش می‌کند، همه و همه نشان می‌دهند مشکل او با زمان است که یا آن قدر که باید طولانی نیست یا آن قدر کش می‌آید که همه چیز تحمل‌ناپذیر شود. برای همین، آرزو می‌کند زمان بایستد، همین الان. این را فریاد می‌زند و همان موقع زمان می‌ایستد. در ادامه ی کتاب، تریستان سعی می‌کند اوضاع را به حالت قبلی برگرداند و این کار او را به ماجراهای دیگری می‌کشاند.

وقتی گنجشکی جیک‌جیک یاد می‌گیرد

نویسنده: محمدرضا یوسفی
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
۲۱۲ صفحه
کاربرد: آشنایی با مسائل و مشکلات مهاجران

جمیل پسری تاجیکستانی است که بی‌سرپرست و تنه‌است. او به دنبال برادر گمشده‌اش به افغانستان سفر می‌کند و در این سفر طولانی مشکلات عجیبی را پشت سر می‌گذارد. در افغانستان دزدیده می‌شود و برای قاچاق مواد مخدر به ایران فرستاده می‌شود. روایت سرگذشت دردناک جمیل که با جنگ، قاچاق و بردگی گره می‌خورد تصویری از زندگی نوجوانانی به مخاطب ایرانی می‌دهد که شاید از آن بی‌خبر باشد. نوجوانانی که در همسایگی ما زندگی می‌کنند و به دلایل مختلف مجبور به مهاجرت و پناهندگی می‌شوند. این کتاب ضمن برانگیختن حس انسان‌دوستی در مخاطب، به تصویر کشیدن زندگی‌های متفاوت، به مسائل و معضلات اجتماعی چون کودکان کار هم می‌پردازد و مخاطب با خواندن آن به محیط اطرافش حساس می‌شود.

وقتی مزی گم شد

نویسنده: حمیدرضا شاه‌آبادی
ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان
۱۰۲ صفحه
کاربرد: اجتماعی و سرگرمی

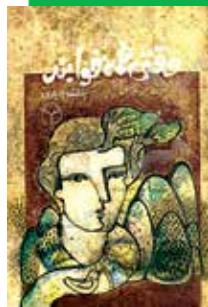

مژده شانزده و مژگان هفده سال دارد و دو دخترخاله هستند. آن دو به همراه خانواده‌هایشان به سفر می‌روند. ماجرا از درگیری بین پدر و مژگان آغاز می‌شود، او مدتی طولانی داخل کمد پنهان می‌شود و تمام خانواده دنبال او می‌گردند. در داستانی موازی مژده هم گم می‌شود و پس از پی گیری آشکار می‌شود که او توسط یکی از دوستانش و به بهانه بردن او نزد مژگان دزدیده شده و به خانه‌ای امن برده شده است. هر بخش داستان را یکی از افراد خانواده که در ماجرا درگیرست نقل می‌کنند و تلاش می‌کند دلیل وقوع این حادثه را ریشه یابی کند. در این کتاب با دو خانواده‌ی متفاوت ایرانی روبه‌رو می‌شویم که نویسنده روابط اعضای خانواده، درگیری‌ها، مشکلات و... را به نمایش گذاشته است..

این رمان نشان می‌دهد معضلی مثل فرار از خانه از هیچ خانواده‌ای دور نیست. گاهی کمی خشونت یا بی‌مهری هم می‌تواند دختران را در سن بلوغ به فکر کارهای خطرناکی مثل فرار از خانه بیندازد.

وقتی همه خوابند

نویسنده: بنفشه چاپاری
ناشر: آفتابگردان
۱۵۸ صفحه
کاربرد: پرورش قدرت تخیل

این داستان فضای رازآلود یک روستا را ترسیم میکند، روستایی پر از رازهای عجیب و غریب. اروند یکی از اهالی این روستاست که در غار زندگی می‌کند. مردم روستا او را نفرین شده می‌دانند و سهند که پسری چوپان است رازهای پنهان اروند را می‌بیند.

چیزی که روند اتفاقات را تغییر می‌دهد، جوشانده‌ی عجیبی است که مردم روستا را دگرگون می‌کند و آن وقت اتفاقات عجیب یکی پس از دیگری رخ می‌دهد. کولی‌ها هم که در روستا حضور دارند در این اتفاقات نقش دارند.

این رمان با ترسیم فضایی خیال‌انگیز، روستایی متفاوت را ترسیم می‌کند و شخصیت‌هایی خاص می‌آفریند، مثل سهند پسر نوجوانی که می‌خواهد همه چیز را درست کند و عزیزانش را به زندگی عادی برگرداند.

یعقوب را دوست داشتم

نویسنده: کاترین پترسون

مترجم: بیتا ابراهیمی

ناشر: پیدایش

صفحه ۲۹۲

کاربرد: کمک به نوجوانان برای کشف توانایی،

کنار آمدن با مسائل و مشکلات

سارا دختر نوجوانی است که همراه مادر، پدر، مادر بزرگ و خواهر دوقلویش در یک جزیره زندگی می‌کند، جزیره‌ای کم امکانات که شغل اکثر ساکنان آن دریانوردی و ماهیگیری است. سارا از همان دوران کودکی حس می‌کند که مادر و پدرش بین او و خواهرش کارولین فرق می‌گذارند. سارا از این رفتار متفاوت زجر می‌کشد، او هم مثل کارولین زندگی در جزیره را دوست ندارد، دوست دارد از جزیره بیرون برود، درس بخواند و تجربه کسب کند. اما شرایط آن طور که می‌خواهد پیش نمی‌رود. تا این‌که برگشتن یکی از ساکنان قدیمی جزیره که پیرمردی دریانورد است، روند زندگی او را تغییر می‌دهد. تغییری که با شروع جنگ تشدید می‌شود، دوست قدیمی سارا به جنگ می‌رود و وقتی برمی‌گردد با این رمان به خواننده‌ی نوجوانش یادآوری می‌کند که برای رسیدن به آرزوها و خواسته‌ها باید جنگید و ناامید نشد.

یک راه کوتاه تا ماه

شاعر: شاهین رهنما

تصویرگر: میترا عبداللهی

ناشر: پیدایش

صفحه ۴۸

کاربرد: تقویت نگاه شاعرانه به اطراف

یک راه کوتاه تا ماه مجموعه شعری است شامل بیست و هشت قطعه شعر نیمایی با عناوینی چون: قلاب، راه کوتاه، حال و هوا، اسیر، شکار، سایه‌ها، پرنده و درخت، احتیاج، روز و شب، جای خالی، اتفاق، باران، سوختن، صلح، اجتماعی و...

عناوین این شعرها می‌تواند نمایانگر مضامین متنوع شعرهای این کتاب باشد، نگاه صلح‌آمیز به طبیعت، به تصویر کشیدن طبقات مختلف اجتماع، پرداختن به دغدغه‌های نوجوانانه و انعکاس روحیات و حس‌وحال دوران نوجوانی، انسان دوستی، صلح و... از مضامینی است که شاعر در این یک راه کوتاه تا ماه به آن‌ها پرداخته است. تصاویر سیاه و سفید کتاب که گاهی در آن‌ها از رنگ قرمز برای برجسته کردن بخشی از تصویر استفاده شده است به انتقال معنای شعرها کمک می‌کنند.

یک سال بدون او

نویسنده: لیز کسلر

مترجم: شهلا انتظاریان

ناشر: ایران‌بان

صفحه ۲۵۰

کاربرد: لذت و سرگرمی، کسب توانمندی در

حل مشکلات دوره‌ی نوجوانی

اتمن و جنی دو دختر نوجوان کاملاً متفاوت هستند که می‌دانند چگونه بهشان خوش بگذرد. خانواده‌های اتمن و جنی با هم دوست هستند. در یک سفر تابستانی، که به روال سال‌های قبل برنامه‌ریزی شده است، اتمن سوار آسانسوری می‌شود که او را در زمان جلو می‌برد و او از اتفاق وحشتناکی که در آینده رخ خواهد داد باخبر می‌شود. این اتفاق مسیر زندگی آن‌ها را عوض می‌کند و بر هر دو خانواده تأثیر می‌گذارد. پسر خانواده از اسب بر زمین افتاده است و دچار کما شده؛ حادثه‌ای که کمی کوتاهی مسبب آن است. همه‌ی خانواده خود را می‌بازند و شادی از زندگی این دو خانواده می‌رود. حالا اتمن است و این فضای غریب. هر یک از اعضای خانواده در برابر این اتفاق واکنشی دارند. او دوباره سوار آسانسور می‌شود و دو سال به جلو می‌رود؛ بحران جدی‌تر شده است. اتمن تصمیم می‌گیرد که فضای پیش آمده را تغییر دهد. این کتاب در فضایی تخیلی، تأثیر پیشامدها و اتفاقات را بر زندگی افراد نشان می‌دهد، اتفاقاتی که گاهی نمی‌توان جلویشان را گرفت اما می‌توان در برخورد با آن‌ها قوی و شجاع بود.

یک شعر بی‌طاقت

شاعر: افسانه شعبان‌نژاد

تصویرگر: محمود حسینی

ناشر: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

صفحه ۵۲

کاربرد: تقویت نگاه شاعرانه به دنیای اطراف

یک شعر بی‌طاقت مجموعه‌ی بیست و یک شعر برای نوجوانان است که در قالب‌های مختلف شعری سروده شده است. تمام شعرهای این مجموعه با عبارت «یک» آغاز شده‌اند و توجه مخاطبان را بیش از هر چیز به محیط زیست و طبیعت جلب می‌کنند. این مجموعه با نگاه شاعرانه‌ای به دنیای اطراف، سعی دارد مخاطب را با طبیعتی که دارد توسط انسان نابود می‌شود، آشتی دهد.

این مجموعه می‌تواند برای نوجوانانی که به سرودن شعر هم علاقه دارند قابل توجه باشد و ایده‌های شاعرانه را در آن‌ها تقویت کند.

«جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان» که اکنون چهارمین دوره آن در سراسر ایران برگزار می‌شود، برنامه ای ملی و بسیار کم‌هزینه برای ترویج کتاب‌خوانی در ایران است. نخستین اجرای آزمایشی آن در پاییز و زمستان سال ۱۳۹۵ با موفقیت پشت سر گذاشته شد و به خاطر همین موفقیت در دومین دوره، امکان برگزاری کارگاه‌های آن در ۱۰۰ شهر و در سومین دوره در بیش از ۱۷۰۰ شهر و روستا فراهم شد.

هدف اصلی این طرح همه‌گیر کردن کتاب‌خوانی و جلب مشارکت مردمی در کتاب‌خوانی است.

جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان چند مرحله دارد. در مرحله نخست مربیان، معلمان و مربیان کتاب‌خوانی برای تشکیل باشگاه‌های کتاب‌خوانی با حضور در کارگاه‌هایی آموزش می‌بینند. سپس گروه‌های دست‌کم ۱۲ نفره کودک یا نوجوان را دورهم جمع می‌کنند و یک باشگاه کتاب‌خوانی تشکیل می‌دهند.

این باشگاه‌ها در کتابخانه‌ها، مراکز کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، مدرسه‌ها، مساجد، مراکز بهزیستی، مجتمع‌های مسکونی، کانون‌های فرهنگی و هنری، سراهای محله، فرهنگسراها و دیگر مراکز تجمع کودکان و نوجوانان در شهرها و روستاها تشکیل می‌شوند.

باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان و باشگاه‌های مهدکودک‌ها پس از تشکیل، در سایت www.bookpromotion.ir که دبیرخانه جشنواره راه‌اندازی کرده است ثبت‌نام می‌کنند. پس از ثبت‌نام باشگاه‌ها و درج اسامی اعضا با شماره ملی در این سایت و مراجعه به کتاب‌فروشی‌های عضو طرح جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی در سراسر کشور امکان استفاده از یازانه ۵۰ درصدی معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را پیدا می‌کنند.

فهرست کتاب‌های مناسب (کتاب‌های برگزیده فهرست‌ها و نهادهای مختلف) که در این کتاب منتشر شده است در اختیار کتاب‌فروشی‌ها قرار می‌گیرد تا به اعضای باشگاه‌ها و مهدکودک‌ها ارائه شود. هر عضو باشگاه می‌تواند کتاب‌های خریداری شده را در اختیار دیگر اعضا بگذارد یا دست‌کم یک کتاب به باشگاه ارائه کند. اعضا کتابخانه‌های کوچک را در مدرسه‌ها، مهدکودک‌ها، مسجدها و... تأسیس یا تقویت می‌کنند. کتاب‌هایی را که تهیه کرده‌اند باهم مبادله می‌کنند و می‌خوانند، درباره کتاب‌های خوانده شده گفت‌وگو می‌کنند و کتاب‌ها را داوری می‌کنند و در پایان کتاب برتر را از نگاه خود انتخاب می‌کنند و سپس در نامه‌هایی به نویسندگان نظر خود را درباره کتاب‌ها می‌نویسند و کتاب‌هایی را که پسندیده‌اند در فیلم‌های کوتاه موبایلی به دیگران معرفی می‌کنند. سپس در مرحله شهرستان کتاب‌های برگزیده باشگاه‌ها داوری دوباره شده و کتاب یا کتاب‌های برگزیده از نظر کودکان و نوجوانان عضو باشگاه‌های کتاب‌خوانی شهر انتخاب می‌شوند. همچنین با داوری فیلم‌ها و نامه‌های بچه‌ها از سوی داوران در هر شهر بهترین فیلم‌ها معرفی و بهترین نامه‌ها به نویسندگان انتخاب و در مراسم پایانی شهرستان از آنان قدردانی و جایزه بچه‌های شهر به نویسنده برگزیده اهدا می‌شود.

آثار برگزیده هر شهرستان به دبیرخانه مرکزی جام باشگاه‌های کتاب‌خوانی کودک و نوجوان در تهران ارسال می‌شوند و پس از داوری نهایی باشگاه‌های برتر و آثار برگزیده در بخش‌های مختلف انتخاب و در مراسمی با حضور نویسندگان و اهالی فرهنگ معرفی خواهند شد.

آثار فهرست پیش رو مجموعه‌ای از کتاب‌های مناسب گروه‌های سنی گوناگون است که پس از بازنگری فهرست‌های پیشین گردآوری و تکمیل شده است.

خانه کتاب

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
معاونت امور فرهنگی
دفتر مطابقت و برنامه ریزی فرهنگی